GÖNÜLDEN
ESİNTİLER

KUR'AN-I KERİM'DE YOLCULUK

(75-40) KIYAMET SURESİ

"KIYAMET; ZATIN ZUHURU,
SIFAT SALTANATININ SÖNÜŞÜ'DÜR.

Yazan ve Düzenleyen
TERZİ OĞLU MURAT DERÛNİ (9)

İRFAN SOFRASI
NECDET ARDIÇ
TASAVVUF SERİSİ (165-9)

GÖNÜLDEN ESİNTİLER:

KÛR'ÂN-ı KERÎM'de YOLCULUK

(75-40) KIYÂMET SÛRESİ

"KIYÂMET; ZÂTIN ZUHURU,

SIFÂT SALTANATININ SÖNÜŞÜ"DÜR.

Yazan ve Düzenleyen

TERZİ OĞLU MURAT DERÛNİ (9)

İRFAN SOFRASI

NECDET ARDIÇ

TASAVVUF SERİSİ (165-9)

SAYFA NO

TERZİ BABAMIN ÖNSÖZÜ

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ

BİSMİLLÂHİR RAHMÂNİR RAHÎM

Muhterem okuyucularımız. Murat Derûnî oğlumuzun oldukça uzun çalışmalarından sonra, fakirle de ilgisi olan kendisinin (9) uncu, bizim de kitaplarımız arasında (165) inci sırayı alan bu çalışması için kendisini tebrik ederim.

Cenâb-ı Hakk gayretlerini arttırsın. Genelde herkesi ilgilendiren ve ancak üzerinde pek durulmayan kıyamet konusu, insanlığın sonunu getireceği, insanlığın başlangıcı olan Ademi hakikatleri anlamaya çalışmak kadar mühimdir.

Çünkü bu iki hadise insanlığın başlangıcı ve sonudur, ikisi arası yaşam ise, insan oğlunun uzunca bir hayat seyridir. Bir daha ele geçmesi mümkün olmayan dünya yaşamı, bu yüzden çok güzel değerlendirilmelidir. Kâmil bir insan olarak, şahsi kıyametimiz olan ölüm bizlere gelmeden evvel, Efendimizin, "*ölmeden evvel ölünüz*" muhteşem tavsiyesi istikametinde daha dünyada iken ölümün provasını yapmak ve her an başımıza gelebilecek olan bu hadiseyi bilinçle karşılamalıyız. Ölüm şokuna girmeden güzel bir geçiş ile dünya aleminden, içinde bir müddet yaşanacak olan kabir/berzah alemine geçmeye hazırlıklı olmak bizim için hüsnü hatime/güzel son olacaktır. Rabb-ımızdan gerek bireysel, gerek genel, olacak o müthiş gün gelmeden evvel ahiret hazırlıklarımızı yapabilmemiz için, bizlere gayret ve kuvvet vermesini niyaz ederim.

Son pişmanlığın para etmediği hepimiz tarafından bilinen bir gerçektir. Cenâb-ı Hakk hepimizi o müthiş günde yüzümüzü kara çıkarmasın. "İz-Terzi Baba"

ÖN SÖZ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ

BİSMİLLÂHİR RAHMÂNİR RAHÎM

Muhterem okuyucularım; her ne vesile ile elinize geç-miş olan bu kitabımızdan, İnşeallah Cenâb-ı Hakk'ın idrak vermesi ile en geniş şekilde faydalanmanızı temen-ni ederim. 7. ve 8. Kitab çalışmamız olan "Esmâ'ül Hüsnâ – Nusret Tura hz. ve Futuhat ve Tecellileri adlı eserin sonuna gelince şuur altı hangi çalışma üzerine yoğunlaşsam diye düşünüyordum.

Afyon-Konya-Eskişehir seyrimizden dönmüştük, aracımızda oluşan ufak bir elektirik arızasından dolayı Karacaahmet mezarlığı içine bırakmıştım. Cum'a namazı çıkışı tamir için servise götürecektim. Cum'a namazına da bu sebepten adetim dışında Karacaahmet mezarlığı içinde Cem evinin karşısında bulunan Karacaahmet Camii içinde kılmaya niyetlendim.

Bu camii daha önce Feti (Fetih) Ahmet Camii iken restorasyondan sonra Karacaahmet ismini almıştı. Ve Tu-nus bağı caddesinin başında bulunuyordu. (Tur – Nusret Bağı) Alt katta yer kalmadığı için üst katta müsait bir yere oturdum. Bu arada Cum'anın ilk ezanı okunuyordu. Ve duvarlara adet olunduğundan ziyade Cennet ile müjdelene Ashab-ı Kiramın isimlerinin hat yazıları da ilave edilmişti.

Cum'anın ikinci ezanı ve Hutbe okundu… Hutbenin mevzuu üç aylar idi…

Recep, Şaban ve Ramazan'ı içinde barındıran üç aylar, Regâib gecesiyle başlar. Mir'ac ve Berat gecesiyle devam eder. Bin aydan daha hayırlı Kadir gecesiyle zirveye ulaşır. Birlik ve beraberliğimizi güçlendiren, ülfet

ve muhabbetimizi artıran Ramazan bayramıyla taçlanır. Üç aylar, hasretle yolunu gözlediğimiz, gönül hanemize konuk ettiğimiz kutlu misafirimizdir. Allah Resûlü (s.a.v), üç ayları karşılarken şöyle dua etmiştir: **"Allah'ım! Recep ve Şaban aylarını hakkımızda mübarek eyle, bizi Ramazan ayına ulaştır."**[1]

Diye devam ederek İmam Efendi Hutbeyi tamamladı ve kamet ile Cum'a namazına geçildi.

Cum'a namazı adet olduğu üzere genelde kısa sûreler okunur. Ama bu imam efendi (75) Kıyâmet sûresinin âyetlerini okumaya başladı ve ikinci rek'atı da bu sûre ile bitirdi.

03-03-2019 Kavacık sohbetinde bir hanım kardeş sohbet içinde Efendi Babamın Kûr'ân-ı Kerim'de yolculuk sohbetlerinin Terzi Baba sitesi içinde olmadığından bahsediyordu. Müsaade alınıp sohbetten çıkıldığında bu sohbetlere ulaşmak istiyorum, bu sohbetler çok hoşuma gidiyor dedi. Terzi Baba sitesi için her hangi bir şey söyleyemeyeceğim ama ulaşabileceğiniz adresi verebilir dedim.

https://islamvetasavvuf13.wordpress.com/category/terzi-baba/terzi-baba-sesli-sohbetler/kuran-i-kerimde-yolculuk-sohbetleri/

İnternet adresini kendisine sözlü olarak bildirdim.

Zuhurat, müşahade, nefsi küll yönünden Kûr'ân-ı Kerimde yolculuk sohbetlerine ulaşma iştiyaki ve bağlantılar üzerine düşündüm ve üzerinde çalışacağım 9. kitabın Cenâb-ı Hakk, Ahmed ismi şerifi, Nusret Babam

[1] Taberânî, el-Mu'cemü'l-evsat, IV, 189; Ahmed b. Hanbel, Müsned, I, 259.

(r.a.) ve Efendi Babam tarafından Kûr'an-ı Kerim'de yolculuk ve Kıyamet sûresi üzerinde olması isteniyor diye gönlüme düştü ve Efendi Babamın Gönülden Esintiler kitabları arasında yerini alması için çalışmaya başlamış olduk...

Bu vesile ile evvelâ bütün okuyuculara bir ömür boyu sağlık, sıhhat ve gönül muhabbetleri ve gerçek ma'nâ da tasavvufî idrakler niyaz ederim. Bu dünya da en büyük kazanç burasını, bu âlemi şehâdet-i, gerçekten müşahede ederek yaşayıp geçirmek ve kendini tanımayı bilmek olacaktır. Kûr'ân-ı Kerîm'de (yolculuk) adlı Terzi Baba sohbetleri ve kitaplarının bu hususta faydalı olabileceğini düşünüyorum, Bunlardan biride konumuz olan "Kıyâmet" Sûresidir. İçinde bir hayli mevzular olan bu Sûre-i şerifin zâhir bâtın nûrundan bu dünyada iken yararlanmaya gayret edelim. Cenâb-ı Hakk'tan bu hususta her kez için başarılar niyaz ederim.

Sevgili okuyucum, bu kitabın yazılışında, düzenle-nişinde, basılışında, bastırılışında, tüm oluşumunda emeği ve hizmeti geçenleri saygı ile yadet, geçmişlerine de hayır dua et, ALLAH (c.c.) gönlünde feyz kapıları açsın. Yarabbi; bu kitaptan meydana gelecek manevi hasılayı, evvelâ acizane, efendimiz Muhammed Mustafa, (s.a.v.) in ve Ehl-i Beyt Hazaratı'nın rûhlarına, Nusret babamın ve Rahmiye annemin de ruhlarına, Nüket annemin ve İz-Efendi babamın ruhaniyetlerine, ceddinin geçmişlerinin de ruhlarına hediye eyledim kabul eyle, haberdar eyle, ya Rabbi.

Muhterem okuyucularım; yine bu kitabı da okumaya başlarken, nefs'in hevasından, zan ve hayalden, gafletten soyunmaya çalışarak, saf bir gönül ve Besmele ile okumaya başlamanızı tavsiye edeceğim; çünkü kafamız ve gönlümüz, vehim ve hayalin tesiri altında iken

gerçek ma'nâ da bu ve benzeri *kitaplardan yararlanmamız mümkün olamayacaktır.*

Gayret bizden muvaffakiyyet Hakk'tandır.

Terzi Oğlu Murat Derûni

05-03-2019

Üsküdar/İSTANBUL

أَعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ

EUZÛ BİLLÂHİ MİNEŞ ŞEYTANİR RACÎM

BİSMİLLÂHİR RAHMÂNİR RAHÎM

(سورة القيامة)

KIYÂMET SÛRESİ GİRİŞ…

Mekke döneminde inmiştir. 40 âyettir. Sûre, adını birinci âyetteki “el-Kıyâme” kelimesinden almıştır. Sûrede başlıca, öldükten sonra dirilme ve ceza, ölüm sırasında insanın durumu ve kâfirlerin ahirette karşılaşacağı zorluklar konu edilmektedir.

Mushaftaki sıralamada yetmiş beşinci, iniş sırasına göre otuz birinci sûredir. Karia sûresinden sonra, Hümeze sûresinden önce Mekke’de inmiştir.

Allah’ın insanları yeniden diriltmeye muktedir olduğunu bildiren âyetlerle başlayan sûre de ağırlıklı olarak kıyâmet koparken evrende meydana gelecek olaylar, ölmek üzere olan insanın halleri, öldükten sonra dirilme ve hesap konuları ile inkârcıların âhirette karşılaşacağı zorluklar, mutlu ve mutsuz insanların halleri ele alınmaktadır. Sûre de ayrıca vahiy esnasında Hz. Peygamber’in Cebrâil’den aldığı vahyi hâfızasına yerleştirmek için gösterdiği gayret, Allah Teâlâ’nın bu konudaki uyarıları ve âhiretin varlığını ispatlayan deliller üzerinde durulmuştur. **(Hasenât)**

Sûre-i şerifin, kısaca sayı değerlerine bir göz atalım.

(75) Mushaf sıra numarası.

(31) Nüzul sıra numarası.

(56) Alfabetik sırası.

(29) Cüz sırası.

(40) Âyet, sayısı.

(40) Fasıla harfleri.

(271) Genel toplamdır.

Rakkamları tek tek toplarsak,

(7+5+3+1+5+6+2+9+4+4=**46)**

Bu sayı değerlerinin birçok bağlantıları vardır. Ancak fazla vaktinizi almamak için genel sayıları ve bağlantısını vermekle yetinelim.

Fasılası; ه , ر , ى , ق harfleridir.

ه (He) harfi (18) adet, ر (Re) harfi (8) adet, ى (Ye) harfi (10) adet, ق (Kaf) harfi (4) adettir.

Böylece on sekiz adet (he) 18.000 âlemde bulunan hüviyet-i İlâhiyye ye ve tersi 81 ile toplamıyla 18+81= (99) Esmâ-i İlâhiyye de bulunan hüviyet-i İlâhiyye ye, sekiz adet (re) 8. cennet mertebesindeki rahmeti rahimiyye ve tevhid-i ef'âl mertebesindeki rahmeti İlâhiyye, on adet (ye) Fenâfilah hâline yakînlığa, dört adet

(kaf) İslâm'ın şifre sayısı (şeriat, tarîkât, hakîkat, marifet) kudretine işarettir diyebiliriz.

Sûre-i Şerifin sayı değerine göz atalım.

(قيامة) (Kıyamet) Sûre ismi, "Kaf-100" "Elif-13" "Ye-10" "Mim-40" "He-5" harf değerlerini oluşturmaktadır. Bunları toplarsak; (100+13+10+40+5=**158**) (1+5+8=**14**) dür.

Mushaf sıralamasında, **(75)** (7+5=**12**) nüzul sırasına göre (**31**) sûredir. (31 tersten gizli yazılışı **13**) dür.

40 âyettir. 40 dan sıfır alınınca, geriye kalan 4 dür. 4 ise (1 ve 3 yani **13**) dür.

14, 12, 13, 13 sayıları oluştu. Bunları toplarsak (14+12+13+13=**52**) dir.

(52) sayısı bilindiği gibi yolumuzdan Nusret TURA (r.a.) ait şifre sayısıdır. Aynı zamanda Terzi Baba çalışmalarından bildiğimiz kadarı ile حَمْدْ "Hamd" sayısal değeridir. "Ha-8", "Mim-40" "Dal-4" dür. Bunları toplarsak; (8+40+4=**52**) dir. Bununda kemâli "Elif-1" أَحمَد "Ahmed" ismi şerifi ve **(53)** dür.

Ölülerin ardından bilindiği gibi **7, 40, 52** gibi geceler düzenlenir. Bunların toplamı **99** olmakla beraber **53.** gece bu kemâlât tamamlanmış oluyor.

53 burada **ölümün kemâlâtıdır.**[2]

---

[2] (-12-Terzi baba-1-) kitabı sayfa 155 ten aktarma…

Yukarıda bahsi geçen, ölüm yaşantısını tatmış (21/35) olan kişinin ilk (7) nci gününün gecesinin, arkasından (40) ncı gününün gecesinin ve onun da arkasından (52) nci gününün gecesinin, ihya edilmesinin sebepleri üzerinde kısaca durmakta yarar olacağı açıktır.

Her ne kadar bazı kimseler bu hususta bunların yersiz olduğunu söyleyip dursalar da, gerçek onların dedikleri gibi değildir. Yapanlar ne kaybederler, yapmayanlar ise ne kazanırlar veya tam tersini düşünelim, yapanlar ne kazanırlar ve kazandırırlar, yapmayanlar ise neler kaybeder ve kaybettirirler. bunların nefsin tesiri altında kalmadan değerlendirilmesi lâzımdır.

Kişi son nefesini verip ölümü tattığı كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ (21/35) zaman, yok olmuş değil, başka bir âleme geçmiş olmaktadır ve bizim şu an bilemediğimiz bir âlemde, nefsi ile yaşamına devam etmektedir. Kabre konulan ise, o kişinin hakikati ile uzun süre ünsiyet etmiş, beraber yaşadığı bedeni, toprak evi ve heykelidir. O vücut toprak olduğundan, geldiği anasına gidecektir.

Ancak o toprak bedenin içinde, o kişinin hakikatiyle yaşadığı, oldukça uzun bir süreç vardır, bu süreç içinde kendisine verilmiş olan, sıfâtı İlâhiyye ve Esmâ-i İlâhiyye ile bir ömür boyu müşterek yaşam içinde olmuş ve her şeyini o sıfât ve isimlerle yürütmüştür. Yani bu sıfât ve isimlere, çok büyük vicdan borcu vardır. Kişi bunun farkındadır veya değildir, ancak mutlak surette bunları nerede ve nasıl kullandığı hakkında sorumludur-sorulacaktır.

İşte her bir insan türünde “sıfât-ı subûtiye” Hakkın (7) sıfatı, “Hayat, İlim, İrade, Kudret, Kelâm, Semi, Basar” ve Âdem (a.s.) talim ettirilip öğretilen (99) ve sonsuz olan Esmâ-i İlâhiyyenin tamamı mevcuttur.

İşte ölüm, tabir edilen hâl ile kişinin elinden alınan, fiziki yaşamı neticesinde, ruhun bedeninden çıkması ile bahsi geçen Esmâ-i İlâhiyyelerin de son bölümleri o bedenden çıkmaya başlar. Kabre konan o beden için ve o bedenin içinde uzun seneler kalmış olan ruh için, sırayla yedi gece dualar okunur. İşte baştan başlayarak ilk geceden itibaren yedi gecede, yedi Sıfâtı subûtiyenin bakıyesi o bedenden tamamen çıkmış olur, işte yapılan yedi gece duaları, o sıfât-ı subûtiyeyi, kalıp olarak kalmış olan o bedenden, uğurlama töreni, ayrıca nefsin yeni yerine alıştırma ve ona yardımcı olma çabalarıdır.

(40) ıncı geceye gelindiği zaman ise, gene aynı şekilde kabre konan o cesette kalan bakiye, (40) esmâ-i İlâhiyyenin de, aynı şekilde o bedenden uğurlanması ve yeni âlemine aktarılmış olan nefsinde, gene kendisine kendi âleminde yaşam takviyesi yapmak içindir.

(52) nci gece ise, o bedende kalan bütün esmâ-i İlâhiyyenin, tamamının o bedenden uzaklaşmasının uğurlanmasıdır. Böylece artık o beden tamamen madde haline dönüşmüş olur. Böylece, (7+40+52=99) eder ki bu (52) nci gece kendi bünyesinde esmâ-i İlâhiyyeyi de cem etmiş olmaktadır.

Yani varlık (52) nci gecede zâhir ve bâtın tamamen göz önünden kalkmış, tam bir fenâfillâh hükmüne girmiştir. Heva yıldızı da tamamen sönmüştür.

İşte (52) nci gecenin sabahında, güneş yeniden doğduğunda, yeni bir hayat ve Mir’ac yolculuğu da başlar, bu oluşumunda mahalli (53) üncü gündür, bunun ne

olduğunu ve (52) ile (53) arasında nasıl mutlak bir bağ olduğunu ben söylemeyeyim sizler düşünün. Sistemimizin nasıl sağlam bir zemine dayandığı da açık olarak görülmektedir.

Böylece (52) gecede fenâfillâh hükmüne girmiş olarak, (53) sabahında yeni bir güne doğan ma'nâyı Nusretiyye bakabillâh olarak (53) ün, seyrinde devam etmektedir.

M. Nusret Babam zâhir bâtın aynı "Tûr" dağı gibi heybetli bir insandı.[3]

Buraya bu bağlantılar ile ilgili oluşan, 10-03-2019 ve 11-03-2019 tarihli müşahademi yararlı olur düşüncesi ile almak istiyorum.

10-03-2019 tarihinde bazı işlerimizi halletmek için evimizden eşim ile yola çıktık. Duraklarımızdan birisi de Pendik'ti ikindi namazı vakti olduğu için Pendik çarşı camiine yöneldim. Buranın önceden **(53)** numara olduğunu 15 seneden fazladır biliyordum.

Camiiye çıkış istikametinde önce gözüme musalla taşları ve üzerinde yazılı olan, **إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعونَ İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn, «*Biz Allah'a aitiz ve sonunda O'na döneceğiz.*»** (Bakara - 156) Ve daha sonra 53 sayısı ile karşılaştım. Birisi çıkıp derse ki, ne olacak kardeşim ben 5 vakit camii ye gidiyorum ve senenin 365x5= 1825 kere bu hâl ile karşılaşıyorum, sen bunu görsen ne olur? Görmesen ne olur? Bu da kendi hâline anlayışına göre doğrudur.

---

[3] (118) Terzi Baba – Kûr'ân-ı Kerim'de Yolculuk (52) Tûr Sûresi ve Nusret Tura Hz. Sayfa 7-8-9…

Ben de bu camii ye değişik vakitlerde defalarca gittim ama müşahadesi 17-18 sene sonra oldu. Ne yapalım ama Kıyâmet konusu ve Kıyamet sûresi üzerinde çalışıp, araştırma yaparken olması bu müşahadeyi ilginç kılan tarafıdır.

Tasavvuf hakîkatlerinden önemli bir hakikat daha ortaya gelmekte, "muhakkak biz Allah içiniz". Bütün insânlar böyle der demiyor, bazı insânlar var ki bir zorlukla karşılaştıklarında bunu kolaylaştırmak için, "biz Allah içiniz", yani Allah'ın zuhur mahalliyiz demek istiyor.

Ve “yine biz O’na döneceğiz”, yani bu dünyaya geldik bir beşeriyet elbisesi giydik ama bizim aslımız ruhen Hakk’tır ve O’na döneceğiz, kısa bir süre sonra bu beşeriyetimizden çıkacağız, derler.

Bu kimseler aynı zamanda ibadet ehli olup hep kıbleye Kâbe’ye dönüktürler, işte sadece şekil olarak dönmek yeterli değildir onun bireysel varlıkta da inkılâbı, zuhuru gerekiyor.

Burada evvelâ bir gruptan bahsediyor, genel olarak mü’minler ya da müslümanlar demiyor, musibetten zâhiri olarak sıkıntı veren şeyler anlaşılıyor fakat hakîkat ma’nâsıyla Hakk’tan gayrı ne isabet etmişse irfan ehline o musibettir, isterse zarar verici hadise olmasa da, gerek sözle gerek fiille Hakk’ın dışında ne ulaşmışsa hepsi musibettir. Yâni isabet etmiştir.

Sonra dediler ki biz Allah’ın zuhurlarıyız. Çünkü bir kimsenin kendi kendine bir kimliği yoktur, kendi kendine yaşam imkânı da yoktur, hiç birşeyi yoktur, işte insânda devam ede gelen bir tecelliler manzumesi vardır ve bu da İlâh-î tecelliyattan başka bir şey değil, biz insânları böyle ayakta tutan da bu İlâh-î tecellilerin devamlılık üzere olmasıdır, bu tecelliler kesildiği anda buna ölüm denilen hadise oluşmaktadır.

Bütün insânlara olan tecelliler ile irfan ehline olan bu tecelliler arasındaki fark şöyledir; irfan ehli bunları bilerek müşahede eder, yani gelen hayat akışının Allah’ın Hayy esmâsından geldiğini bilerek yaşar, diğerleri ise bunun farkında olmadan gaflette bir yaşam içerisinde oldukları halde, irfan ehli kendilerinde oluşan hayatın ve diğer oluşumların Allah’ın Esmâ-i İlâhiyelerinin zuhuru olduğunu bilerek düşünerek bu sözü söylerler, ve

irfaniyetleri yönünden "muhakkak biz Allah içiniz, yani Allah'ın zuhur yerleriyiz" derler.[4]

«Biz Allah'a aitiz ve sonunda O'na döneceğiz.» Âyetinin müşahade resmini buraya alırken bir kadının makyaj reklamı için tam arkasında binaya konduğunu ve yüzündeki siyah lekeyi işaret ettiğini farkettim... Evet, zâhirde bir hanım makyaj yaparak yüzündeki istemediği şeyleri kapatıp, daha güzel gözükebilir. Bu ne kadar kalıcı makyaj da olsa, ölümü tadış ve ölüm formuna giriş ile yine bozulacaktır. Bu işin hikmeti altında bulunan ayakkabıcıda gizlidir. Ayakkabının hakîkati bizlerin ruh pabuçları olmasıdır. İşte bu dünya hayatında iken yapacağımız nefis tezkiyesi, riyazat, namaz vs… ile nefsimizi temizlemek sureti ile kıyâmette haşr olduğumuz zaman "O gün yüzler var ki ışıl ışıl parlar"[5] denildiği gibi yüzler parlayacaktır.

Dönüş âyeti kerimesinin arkasında aslında her an bir var ve bir yok" hükmü ile Nusret Babam (r.a.) "bir varmış iki" yokmuş dediği gibi bu âyetin arkasına gizlenmiş olan "Elif Otel" gibi Elif Otel'in şimdilik bizler için zâhiri misafirleriyiz, bizden önceki nesiller ise bâtini misafirleridir. Yalnız şunu unutmayalım, Elif 12 zâhir bir bâtın noktadan oluştuğu gibi kim hangi noktasında ise o mertebeden misafiridir. Aynı zamanda bu O-TEL "Hu – Tel" anlayışına dönüştürülebilirse, "Hu" ile "Tel" iletişim ve elektirik aktarım alet-aracıdır. "Te-Ente-sen", "Le-için"dir. Senin senliğin kalkması ile "Ene-Ben" İlâhi benliğin ile

---

[4] (36) Terzi Baba – Kûr'ân-ı Kerim'de Yolculuk (2) Bakara sûresi, Âyet 156 özet olarak…

[5] Kıyâmet (75/22)

“Hu” ile hem ruhi ve hem sesli aktarım yani haberleşmek mümkün olabilecektir.

İşte (52) ölüm idi. Nusret Babam ve Rahmiye Annem (r.a.) bulunduğum yerden yaklaşık 6 km uzaklıkta yayalar mezarlığında zâhirde son görüldükleri yer bulunmaktadırlar.

Görülen “Elif-1” ile (52+1=**53**) olmaktadır. Efendi Babamın dediği gibi;

Böylece (52) gecede fenâfillâh hükmüne girmiş olarak, (53) sabahında yeni bir güne doğan ma’nâyı Nusretiyye bakabillâh olarak (53) ün, seyrinde devam etmektedir.

Elif bilindiği aynı zamanda 13 tür. (52+13=**65**) dir. (6+5=**11**) dir. (11) Bakabillâh mertebesidir. (65) “TB” Terbium elementinin simgesidir. Baş harflerinden görüldüğü gibi Terzi Baba ve Terbi-um ile Terbiye ve Umm ana terbiyedir.

Girilen (53) Pendik Çarşı camii, 53 ün Cemi olan Peyk-Uydu Nd (54) Çarşıdır. (54) Kamer aynası (53) Ahmed ve Necm uydusu olarak onun kapısından girilerek bu Bakabillâh çarşısında Hakîkat-i İlâhi Güneşinden aldığını yansıtmaktadır.

Girilen ikindi namazıdır, Yunus (a.s) a tahsis edilmiş vakit namazıdır. Yu-nus hecelerine ayrılırsa Nus-Ret’in baş hecesi görülür. Aynı zamanda Nefsi Levvame derslerinde Yunus (a.s.)’ın;

فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَن لَّا إِلَهَ إِلَّا أَنتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنتُ مِنَ الظَّالِمِينَ {الأنبياء/87}

“Fenâdâ fizzûlümâti en lâilâhe illâ ente sübhaneke inni küntü minezzâlimiyn.”

Meâlen; “ ***Karanlıklar içinde “senden başka ilâh yoktur, sen münezzehsin, doğrusu ben zalimlerden oldum,” diye niyaz etmişti”.*** (21/87)

(53) **أَحمَد** Ahmed bab-kapısından girilip, **حَمدْ** “Hamd” ile Mir’ac ederek (4 –13) sünnet Fenafirresûl (4-13) Fenafillâh hakîkatleri (8-53) ile cem edilip Bakabillâh ve Hakikat’ül Ahadiyyet’ül Ahmediye hakîkatleri beşeriyette gün yüzüne çıkmaktadır, diyebiliriz.

11-03-2019 tarihinde bir gün önceki geziden dönüşümüzde aracımızı yakın bir yer bulamadığımız için sokağımızdaki **(99)** numaralı binanın önüne bırakmıştım. Saat 14:00 gibi alışverişe çıkarken eşim evin önündeki araç çıkıyor diye haber verdi. Aracı almaya gittiğim zaman **(99)** numaralı binanın büyük bahçeli avlusunda toplanma olduğunu müşahade ettim. Bu binada hem servis şoförümüzün kızı oturuyor. Hem eşimin arkadaşı, kardeşleri ve ailesi oturuyor, hem de bunların binanın altında Tur-şu imalathaneleri var. Şuur altı düşünmekle beraber, arkadaşının annesi olmasın diye sordum. Annesi rahmetlik oldu, babası sağdı diye söyledi. Saat 15:00 civarında evden çıkıp, Tu-nus bağında servisi bekleme noktasına yürümeye devam ettim. **(99)** numaralı binanın önüne geldiğimde kalabalık artmış, hatta dışarı taşmış birkaç yüz kişi olmuş, cenaze arabası da buraya gelmiş. Sanki küçük bir “Kıyâm-et” provası gibiydi. İşyerimizde daha önce çalışan Kemâl beyi gördüm, Turşucuların babası mı? Rahmetlik olmuş diye sordum. Orada bulunan bir kişi hemen cevap verdi. Yok, (Lâ) o değil, küçük kızı rahmetlik olmuş…

Fazla uzatmadan ve sıkmadan işin dedikodusundan bize verdikodusuna bakmaya çalışalım… Yine biri çıkabilir, doğum ve ölüm insan hayatında bundan doğal ne hadise var. Saatte 6148 kişi ölüyor[6] veya irfâniyetine göre ölümü tadıyor. Bunda ne var? Ne olacak, ölenle ölünmüyor, sen işine bak diyebilir. Bu da kendi hâline göre doğrudur.

Şimdi yazılanlar ile bakılıp ve alıntı yapılanlar ile bir arada düşünülebilirse ne müşahade edilmiş-edilebilir daha iyi anlaşılacaktır.

(99) Esmâ'ül Hüsnâ olmak ile beraber yukarıda verilen açıklamalarda 7 si, 40 ı, 52 si ve bunun toplamı ile **(99)** sayısını vermekteydi**. (99)** ölümün sayısıdı, bunun kemâli Mir'ac bir bakıma Kıyâm'et sayısı ise 53 idi. Bu cenaze (Ölüm'ü tadış) Ahmediye mah (Ahmed ve yer imi Ahmed'in olduğu mahal ve mah (Ay-Kamer) "ella" Fenâ-i sıfât hâli) Necmettin Okyay sok… (Dinin Necmin'in iki yay kadar veya daha yaklaşması). **(99)** yukarıda verildi. Bu mevki sokağın sonu olmakta ve Gündoğumu sok. (101) numara ile "11" Bakabillâh sabahının doğumu hâlidir. (Ölümü tadış, zâhir âlemden ölüş, bâtın âleme doğuştur). Tur-şucun kızının rahmetlik olması "Tur" ve "Küllü nefsin zaikat'ül mevt"[7] her nefis ölümü tadacaktır, hakîkatinin müşahadesidir. Kemâl ile hem bu tasdik olmuş hem de kemâlatı haber verilmiş olarak düşünülebilir. Görüldüğü gibi Efendi Babam tarafından yazılanların hayali değil, hakiki birer ilmi ibret numunesi oldukları âlem kitabındaki birebir müşahadeleri ile Ayn'el Yakîn olarak tasdik olunmaktadır.

ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ {التكاثر/7}

---

[6] https://www.sabah.com.tr/yazarlar/barlas/2011/11/18/her-saat-15-bin-kisi-dogarken-6-bin-kisi-de-oluyor

[7] Âli İmran; (3/185)

(102-7-) Summe le terevunnehâ aynel yakîn.

(102-7-) Sonra mutlaka onu Ayn'el Yakîn ile (gözünüzle) göreceksiniz.

Summe le terevunnehâ ayn'el yakîn.(7)

Sonra da daha yaklaştırılır, ilm'elyakîn olarak bildirilen şeyi ayn'elyakîn gözünüzle göreceksiniz. İşte Kûr'ân-ı Kerîm'de belirtilen ilm'el yakîn, ayn'el yakîn hakîkatleri vardır ve bu âyetlerde sabitleşmiş olmaktadır.

İrfan ehli "yakîn"i "el yakînü hüvel Hakk" yani "yakîn ef'âli ile sıfâtı ile zâtı ile Hakk'ın ta kendisidir diye ifade etmişlerdir. Bu durumda, iki ilâhi bilgi olan, ledün ilmi ile yakîn ilmi arasında ne fark vardır diye sorulursa, "ledün ilmi" doğrudan Hakk'tan olan bilgidir "yakîn ilmi" ise bireyin çalışarak kazanabileceği bilgidir. Ancak "yakîn ilmi" kazanılmadan "ledün ilmi"nin gelmesi mümkün değildir.

İşte gerçek tasavvuf bu ilimler sahasında faaliyettedir. Diğer taraftan "yakîn ilmi" kendini ve oradan Hakk'ı bilmektir. "Ledün ilmi ise evvelâ Hakk'ı oradan sonra kendi hakiki varlığını "Hakkal yakîn" bilmektir.[8]

Necdetten dinle bu sözü.
Hakk'tan ayırma hiç özü.
Bu dünyanın gerçek tadı.
Ölmeden, ölmekmiş meğer.[9]

---

[8] Terzi Baba - 68-1 – Kûr'ân-ı Kerim-de Yolculuk, Namaz Sûreleri – Tekâsür sûresi – Sayfa 255…

[9] Terzi Baba - Meğer şiirinden...

Peygamber Efendimiz:

= her kim Kıyamet gününe gözü görüyor gibi bakmak arzu ederse, (81)[10] İzeşşemsü küvviret,[11] (82)[12] izessemâünfetaret, (84) izessemâünşakkat, Sûrelerini okusun. Buyurmuştur.

Görüldüğü gibi Efendimizin kıyâmet hakkında ki, tavsiyesi çok dikkat çekicidir ve (yakıyn) ilminin îzahıdır. "Gözü görüyor gibi bakmak" bir müşahede **"şahitlik"** işidir, Âyet-i Kerîme'lerin hakikatlerine ve tesir sahalarına bu ciddiyet ve anlayış ile yaklaşmamız gerekmektedir, belki o zaman gerçek Kûr'ân-ı Kerîm'i okmaya başlamış olabiliriz.[13]

Yemin ederim **KIYÂMET** gününe,
Yemin ederim Nefsi Levvamene,
O gün varılacak yer bil Rabbine,
Rahman Rahiym olan Allâh'ın adıyla,

TEKVİR O güneş katlanıp dürüldüğünde,
Gökteki yıldızlar bulandığında,
Arzda ki dağlar yürütüldüğünde,
Rahman Rahiym olan Allâh'ın adıyla,

Gök **İNFİTAR** yıldızlar döküldüğünde,
Denizler yarılıp akıtıldığında,
Her nefisin önden gönderdiğinde,
Rahman Rahiym olan Allâh'ın adıyla,

---

[10] Kıyâmetten bahsedilen bu sûre-i şerifte hakîkat-i Muhammedî'nin kıyâmet **"sûreti"** ortaya gelmektedir.

[11] Tekvir sûresi…

[12] Kûr'ân-ı Kerim-de Yolculuk - 68-1-Namaz-Sûreleri - 82 -İNFİTAR Sûresi, Sayfa 2…34….

[13] Kûr'ân-ı Kerim-de Yolculuk - 51-81-Yeni-Tekvir-sûresi, Sayfa 5

Gök **İNŞİKAK** edip haklandığında,
Yer uzayıp dümdüz edildiğinde,
İçini tamamen boşaltığında,
Rahman Rahiym olan Allâh'ın adıyla…[14]

Bu girişten sonra, ilgili mevzuun ve sûre-i şerîfin varlığında, yolculuğumuza çıkmaya başlayalım. Cenâb-ı Hakk bu idrak yolculuğumuzda anla-ma kolaylıkları nasib etsin İnşeallah… T.O.M.D.

Mealen…

1- Hayır, yemin ederim o kıyamet gününe.

2- Yine hayır, yemin ederim o sürekli kendini kınayan nefse.

3- İnsan, kendisinin kemiklerini bir araya toplayamayacağımızı mı sanıyor?

4 - Evet, bizim onun parmak uçlarını bile aynen eski haline getirmeye gücümüz yeter.

5 - Fakat insan günahı devam ettirmek ister.

6 - O kıyamet günü ne zaman? Diye sorar.

7 - Ne zaman ki o göz şimşek çakar,

8 - Ay tutulur,

9 - Güneş ve ay toplanır,

10 - İşte o gün insan, "kaçacak yer neresi?" der.

---

[14] El-Fakir Murat Deruni… 02-01-2013 Kûr'ân-ı Kerimde Yolculuk şiirinden…

11 - Hayır, hayır, yok bir siper.

12 - O gün varılıp durulacak yer, ancak Rabbinin huzurudur.

13 - O gün insana, yapıp öne sürdüğü ve geri bıraktığı ne varsa bildirilir.

14 - Doğrusu insan kendi nefsini görür,

15 - Bir takım özürler ortaya atsa da.

16 - Onu hemen okumak için dilini depretme.

17 - Kuşkusuz onu toplamak ve okumak bize aittir.

18 - O halde biz onu okuduğumuz zaman sen onun okunuşunu takip et.

19 - Sonra onu açıklamak da bize aittir.

20 - Hayır, siz peşin olanı (dünyayı) seviyorsunuz da,

21 - Ahireti bırakıyorsunuz.

22 - Yüzler var ki o gün ışıl ışıl parlar.

23 - Rabbine bakar.

24 - Yüzler de var ki o gün asıktır.

25 - Anlar ki kendisine belkıran (bel kemiklerini kıran belalı bir iş) yapılır.

26 - Hayır hayır, ne zaman ki can köprücük kemiklerine dayanır,

27 - "Tedavi edebilecek kimdir?" denilir.

28 - Can çekişen bunun o ayrılık anı olduğunu anlar.

29 - Bacak bacağa dolaşır.

30 - İşte o gün sevk, ancak Rabbinedir.

31 - O, (Peygamberi) doğrulamamış, namaz da kılmamıştı.

32 - Fakat yalanlamış ve yüz çevirmişti.

33 - Sonra da çalım sata sata ailesine gitti.

34 - Sana yazıklar olsun, yazıklar!

35 - Daha ne olsun, sana yazıklar olsun, yazıklar!

36 - İnsan başıboş bırakılacağını mı sanır?

37 - O, dökülen erlik suyundan bir damla (sperm) değil miydi?

38 - Sonra bir aleka (embriyon) oldu da Rabbi onu biçime koydu, sonra şekil verdi.

39 - Ondan da iki cinsi; erkek ve dişiyi var etti.

40 - Peki, bunu yapanın ölüleri diriltmeye gücü yetmez mi?[15]

Bismillâhirrahmânirrahîm.

"Rabbi zidniy ilmâ." "Ya rabb-i ilmimizi ziyadeleştir."

----

[15] Elmalı Hamdi Yazır Meali, Diyanet işleri Meali…

لَا أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ {القيامة/1}

“Lâ uksimü bi yevmil kıyâmeti.“

“*Kıyâmet gününe yemin ederim.*“ (75/1)

لَا **Lâ:** Arabçada kelimenin başında nefy edatı'dır. Cevap yerine veya yersiz inkârda kullanılır. "Yoktur, değildir" gibi.

Kıyâmet gününe yemin edilmekle beraber, kırık mealde “Kıyâmet gününe yemin etmiyorum” anlamına gelmektedir. Zâhiri olarak kıyâmet üstüne yemin etmiyorum, kıyâmet üstüne yemin edilmeyecek kadar dehşetli ve şiddetli bir olay demek olur.

Ama işi evveline aslına döndürüp bâtınen bakacak olursak; لَا **Lâ, ”**Lâm” ve “Elif” harflerinden müteşekkildir. “Lam” Lahut-Ulûhiyet, “Elif” Ahadiyyet-Zât mertebesini ifade etmektedir.

Terzi Babam İnsân-ı Kâmil Mukaddime bölümünü açıklarken bu bağlantı hakkında şöyle açıklamada bulunmuştur.

Daha sonra, vasıfları cihetine yöneleceğiz. Çünkü: Zat-ı İlâhinin kemâl derecesi çeşitleri oradadır. Kaldı ki: Cenâb-ı Hakka has mahallerde, ilk zâhir olan sıfâtlarıdır.

Cenâb-ı Hakka has mahallerde, peki bütün âlemde Cenâb-ı Hakk'ın zuhuru olduğuna göre bunu niye ayırmış?

Bütün âlem zatın zuhuru değil mi. ***"Kıyâmet; zâtın zuhuru, sıfât saltanatının sönüşü."*** dür. Cenâb-ı Hakka has mahallerde yani kim ki kendi varlığının hakikatini ilâhi varlığın hakikati olarak idrak eder, işte o Hakka mahsus mahaldir. Yani Hakk'ın zâti tecellisi itibariyle olan mahaldir. Diğer mahallerde de Hakk vardır ama fiilleri, isimleri yönünden zuhuru vardır, şeksiz şüphesiz bütün varlıkta ama zâtına mahsus mahal marifetullah bilgisine sahip olan kimselerdir.[16]

لَا Lâ, aynı zamanda "Nefiy" kaldırma ifadesidir. Bunun ma'nâlanması, Kelimeme-i Tevhid'in "Lâ İlâhe İllâ Allah" bölümü içinde bulunmaktadır.

(لَا) "lâ" lafzının oluşumu

İşte bu son (nüzül) bağlantıyı **(لَا) "lâ"** ile yani **(لَا) "lâm elif"** ile yaptı. Bu "lâm elif", öyle bir "lâm elif"tir ki zahir ve batın bütün ef'âl âlemini kucaklamış oradan da arşı azime kollarını uzatmıştır.

Biz ona şimdi zahir kelime, anlam manasıyla bakmaya ve öyle okumağa, anlamaya çalışalım. Genelde "lâ" kendinden sonra gelen ma'nâyı nehyedici yani kaldırıcılık görevini yapmaktadır. Burada ise asılda kendi kendini "zahir mertebesi" itibarile "lâ" etmekte, kaldırmaktadır.

Şöyle ki; **"Zâtı Mutlak"**

[16] 113-1-2-İnsân-ı Kâmil-Cîlî-Terzi-Baba-Şerhi-Mukaddime – Sayfa 8…

Ahadiyyetinden Uluhiyyetine tenezzül ettiğinde, الله **"Allah"** ismi ve ma'nâsıyle zuhur etmişti.

Oradan sıfât "Vahidiyyet ve Rahmâniyyet" mertebesine **(إلاّ) "illâ"** ile tenezzül etmişti.

Oradan "Rububiyyet" mertebesine **(إلَهَ) "ilâhe"** ile tenezzül etmişti.

Şimdi burada ise, "Rububiyet" mertebesinden "Melikiyyet" mertebesine son tecellisi olan **(لاَ) "lâ"** ile tenezzül etmektedir ki bu tenezzül ve tecelli kemalatın sonu ve zirvesidir.

Ehli Hicap (perdeliler) buraya (Esfeli safilin/aşağıların en aşağısı) der. Hakikat yönü ile ehli hal ise, "lika/buluşma", vuslat âlemi der.

Ancak burada zâtın kendini "ef'âl, esmâ, sıfât ve zât" perdeleriyle perdelediğinden, bu perdeleri açıp da o "lika"ya ulaşmak pek kolay olmaz.

Bütün âlemlerden zuhura gelen bu "la aleminde" ki "melikiyyet" yani "malik"iyyet mertebesidir. Diğer ismi "ef'âl/fiil madde âlemi"dir. Her varlık kendine tanınan mülkünü kendi gerçek mülkü zannettiğinden fiilen bu âlem "malik"ler tarafından izafeten geçici olarak bölünmüştür.

Bu geçici bölüşme, paylaşım neticesinde "malik" zahir, "malikel mülk" batın olmuştur. İşte bir müddet batında kalmayı murat ve arzu eden "zât-ı mutlak" burada kendini **(لا) "lâm elif"** sırrı içinde gizleyerek, kendi kendine, kendinde olarak **(لاَ) "lâ"** diyerek perdelemiştir.

Bu perdeyi izinsiz açmaya çalışanlar **(لا) "lâm elif"**in tabanında görüldüğü gibi çelmeyi yerler ve daha oradan geri dönerler. Bu perdeyi açmak ve çelmeden kurtulmak için özel bir izin gerekmektedir. Tevhid nüzül kervanından inip, tevhid uruc kervanına dahil olmak gerekecektir. Vakti geldiğinde o kervana bineriz inşaallah.[17]

Yukarıda yapılan alıntılar ile "Ef'âl" âleminden "Esmâ" âlemine "Sıfât" saltanatı sönüp, zât-ın zuhuru edişine geçildiği anlaşılmaktadır.

أُقْسِمُ Kasem-yemin ederim, kim kasem-yemin eder. "Ben" Kasem ederim. Burada "Elif" ile Ahadiyete dönük yönü olmak ile beraber, okuyucuya da dönük yönü vardır. Kıyâmete imandan yakîn bir biliş ile ikan yani kesin bir bilgi ile "Elif" 12 zâhir ve bir bâtın noktalı 13 ile kasem-yemin ederim. Esmâ mertebesinden müşahade ile oluşan bu hâl Resülûllah (s.a.v.) in Rabbi hassı ile Allah esmâsı ile ve diğer müşahade ehli için kendi Rabbi hassı olan Esmâları iledir. Ama bu dünya hayatında kıyâmetlerini koparamayan ehl-i gaflet için bu olay gelecek zaman da olduğunu düşündüğü için لَا أُقْسِمُ "Lâ uksimu" Yemin edilecek bir durum yok (Kıyamet günü için) hükmündedir. Ama ehli irfan için لَا أُقْسِمُ "Lâ uksimu" Lâ ya yani "Lâm Elif" Ulûhiyet ve Ahadiyyet mertebelerine yemin hükmündedir. Resülûllah (s.a.v.) efendimizin Cenâb-ı Hakkın A'maiyyet mertebesini tarif ederken, altında ve üstünde hava olmayan bir yerdeydi diye tarif ettiğini duyan Hazret-i Ali Efendimiz elan yani şimdide öyledir buyurmuştur.

---

[17] Terzi Baba (10) Kelime-i Tevhid – Sayfa 53-54 özet olarak…

بِيَوْمِ "bi yevm" Gün ile, öncelikle "bi yevm" sayısal değerlerine bakıcak olursak; "Be-2", "Ye-10", "Vav-6", "Mim-40" dır. (2+10+6+40=**58**) dir. **(5)** Beş Hazret Mertebesi ve **(8)** Sekiz Cennet'tir. (5+8=**13**) dür. (13) Hazret-i Muhammed'in şifre rakamıdır.

Bu kasem-yemin ediş kıyamet günü'ne بِ "bi-ile" bizatihi kıyâmet günü ile olmakta ve başta bulunan **(لَا) "lâ"** ile olmamakta-olmaktadır. "Lâ" nın farkına varıp, hayal ve vehim den geçip, bu mükevvenat âleminin hakkın hayalinden başka bir şey olmadığını anlayan irfan ehli kıyâmetlerini taa! başından koparmıştır. İşte bu da بِ (Bi-Be) olan risâlet mertebesinin veya bu mertebenin varisi olan bu mertebenin vekili-varisinin elini tutmakla olur. Diğer gaflet ehli ise **(لَا)** "La" Yokluk hayal perdesinden daha geçememiş olduklarından kıyâmet gününe yemin edecekleri halleri yoktur, kendileri ortada yoktur ki, yok olan neye yemin edebilecektir.

بِيَوْمِ "bi yevm" Hazret-i Âdem'in yeryüzünde gözüktüğü yedinci gün olan içinde bulunuğumuz Cum'a günü ve "Yevmiddin" dir.

مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ "Mâliki yevmiddîn"[18] yâni "Dîn gününün sâhibi anlamında olarak ve dinden kasıtta Allah'ı tanımak olduğuna göre Kur'ân-ı Kerîm bizlere bunu bildirdikten sonra artık dünyâya gelmemizin nedeni sadece namaz kılmak değil Allah'ı tanımaktır bunun için de önce kendimizi tanımamız gereklidir. Namaz ve diğer

[18] Fatihâ (1/4)

ibâdetler buna sâdece bir vâsıtasıdır. En büyük vâsıta ise ilim ve irfâniyettir."[19]

اَلْقِيَامَةِ "Kıyamet" Lâm-ı tarifle bilinen bir kıyâm-et e yemin edildiği anlaşılmaktadır. Bu saha geniş bir sahadır. "Az yaşa çok yaşa akıbet gelir başa" denildiği gibi bu akıbet başımaza gelmeden bu saha hakkında bilgi sahibi olmalıyız ki ne ile karşılacacağımız bilelim.

Kıyâmet'in safhaları Ölüm-Berzah-Kıyamet aşamalarından oluştuğu yapılan sınıflandırmadan anlaşılmaktadır. Kişinin ölümü küçük kıyâmet ve içinde yaşadığımız dünyanın da kıyâmetinin kopması büyük kıyâmet (bu bir bakıma orta kıyâmettir) olarak adlandırılmaktadır.

Şimdi بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ "Yevm'il kıyâmeti" kıyâmet günü kelimesi hakkında biraz daha detaylı incelemeye çalışalım…

Yazıda görüldüğü gibi sureten kelimenin sembol şekli içinde (11) asli harf vardır. Ayrıca dördü "üstün" ikisi "cezim" dört "esre" olmak üzere (10) adette hareke/ma'nâyı hareketlendiren ve etrafında uçuşan özel işaretleri vardır.

Sayılarını topladığımız zaman (11+10=**21**) eder ki, Ravza-ı Mutahahra da Cennet'ül Bâki kapısı şifre sayısıdır. (2+1=**3**) Yakîn mertebeleridir.

Ayrıca,

(11) Makam-ı Hazret-i Muhammediyye-Bekâbillah

[19] Terzi Baba (64) – Ölüm Hakkında – Sayfa 6

(10) Makam-ı İsevîyyet-Fenâfillah mertebelerini ifade etmektedir.

Buraya bir konu ve müşahadeyi ilave edelim. Kıyâmet Sûresi konusunda Hazret-i Mevlânâ'nın Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhinden alıntılar yapmıştım. Bu kitabın oluşumunda hacminide açıkçası biraz büyültmüştü. Acaba bu kadar alıntı yapmam doğru oldu mu? Hazret bundan razı mıdır, diye kendi kendime şuur altı düşünürken bu kitab neticelendikten sonra hiç hesapta olmayan Cenâb-ı Hakk'ın ikramı olan Konya'da Mevlânâ hazretlerini bir ziyaretimiz oldu... Kendisinin türbe kısmı bu kitabın yazılışı başlandığı zamanki ziyaretimizde retore çalışmalarından dolayı kapalı idi. Bu ziyaretimiz sırasında restarasyon çalışmaları bitmişti. Bina içinde her yere bir numara verilmişti ve Hazreti Mevlâna'nın Türbesine verilen **(21)** numara hemen dikkatimi çekti. Ve bu çalışma içinde kendine ait olan kısımların kalmasının doğru olacağı fikri ağır bastı…

بِ Baştaki "be" harfi "bi" okunuşu "ile-birliktelik" bir önceki bağlantı harf olan "Mim" ve ondan önce olan "sin" ile Muhammediyet mertebesinden insan ile olan risâlet bağlantısıdır. Altında bulunan "esre" işareti/harekesi" ile

nokta zuhur mahalli olan Hazreti Muhammed mertebesine nüzül etmesidir. Hakîkat-i Muhammedî'nin kıyâmet "sûreti" ortaya gelmektedir. "Be-Bi" risâleti ifade etmektedir. Hazret-i Muhammedin dünya denen bu âleme teşrifi ve peygamberlerin sonuncusu olup İslâm dinini kemâle ermiş olması en büyük kıyâmet âlemetidir.

يَ devamında "ye" senbol harfi bir "elbise askısı" gibi üstünde taşıdığı "İlm'el Yakîn", "Ayn'el Yakîn", "Hakk'el Yakîn mertebelerini ifade etmektedir. Gün yüzüne çıktığı Yakîn mertebesi ile tecelli etmektedir. Başının üstündeki, "üstün" işareti/harekesi" ise yüce bâtın, Yâkın âleminden gelip, bu sûret âlemine ilim/bilim olarak iniş/nüzül'ü ile Hakk'ın giyinip, halk ile örtünmesini ifade etmektedir.

وْ Devamında "vav" senbol harfi "velayet/vehim" hakikati ile Muhammeddiyetin bağlayıcısıdır. Başının yuvarlaklığı ile zamansızlığı, aşağıya doğru olan tecelli/uzantısı ise zamanı, âlemlere olan İlâh-i akışı, ifade etmektedir. Başının üstündeki, "cezm" in cazibesi/çekimi ile vahidiyyetten-sabit âlemden, zamandan zamansızlık âlemine çekişi ifade etmektedir.

مِ Devamında "mim" senbol harfi, "vav" "velayet/vehim" ile bağlanan Muhammediyet ile Hakikat-i Muhammediyet mertebesini "esre" işareti/harekesi" ise Hakikât-i muhammediyenin esfeli safilin-hazreti şehadet âleminde olanları, Hakikati Muhammedi mertebesine uruc/yükselterek mir'ac ettirmesidir.

ا İkinci kelimenin başında olan "elif" senbol harfi ise, görüntüde olup lâfızda yoktur, çünkü tecellisi olmayan âlem olan, "ahadiyyet" mertebesinin temsilcisidir. Orada tecelli olmadığı için tarif ve şekilde söz konusu değildir.

Sadece "elif" ismi verilen ve bütün mertebeleri bünyesinde bulunduran. O temsili sembol ile ifade edilebilmektedir. İrfan ehli "ahadiyyet" mertebesi hakkında pek söz söylemek istememişlerdir, çünkü beşeriyyet aklı ile bu sahada akıl yürütmek mümkün değildir.

لْ Devamında olan "Lâm" senbol harfi ise, (kıyâm-etin) zuhur yeri olan Ulûhiyet hakikatini ifade etmektedir. Ahadiyyetin kıyam-et-sizliğinden, "yevm/günün"ın, "Lâm" ın üzerinde bulunan "cezm" in cazibesi/çekimi ile kıyâm-et-sizlikten kıyâm-et-i çekip zuhura çıkararak kıyâm-etin zuhur ve faaliyete geçmesinin temsilcisi olan "ma'na/semboldür. Ve ikisi birlikte okunduğu zaman ise "EL" olarak ifade almaktadır ki, "yedullah" Allah-ın kudret elidir ve ahiret âlemini düzenlemeye başlamıştır.

Buraya kadar olan okunuş "Yevm'il" şeklindedir. "Mil" şeklinde olan bu geçiş ifadesi Kara ve deniz, hava mili, selden sonra kalan toprak parçalar ve göze çekilen "mil" dir.

Buradan şu anlaşılmaktadır. Kıyâmete geçerken ne kadar kara mili (şeriat ve tarikat mertebesi ilerlemesi) Hava mili (Hakikat ve Marifet mertebesi ilerlemesi) Deniz Mili (Hakikat-i İlâhi deryasında ne kadar ilerleyebildin, ne kadar dalıp inci, mercan çıkarabildin) Yoksa nefsinin tufanı geldi geçti selden toprak bedeninin mili mi kaldı? Yoksa gözlerine mil çekildi, a'mâ (kör) olarak kıyâmet günü gaflet hâlin ile kalktın?

قِ Devamında olan "Kaf" senbol harfi ise bir önceki kelimeden "vav" bağlantısı ile "Vahid'ül Kahhar" olan Rabb'ül âleminin kıyâmet günü kahhariyet kudreti ve oluşumunu ifade eder. Başının üstünde olan iki nokta bireysel benlik/ilâhi benlik noktalarını yukardan aşağı

doğru tecelli/uzantısı ile bireysel âlemin ve istediği âlem nizamının kıyâmetini koparır. Altında bulunan "esre" işareti/harekesi" ise zâhiri âlemde olanları, bâtın olan ahiret âlemine uruc/yükseltmesidir. İlâhi benliklerini fark edenler ihtiyari-seçme ile beşeri benliklerinde kalanlar ise ızdirari-mecburi olarak yükselirler.

ی Devamında "ye" senbol harfi bir "elbise askısı" gibi üstünde taşıdığı bâtıni elbiseyi ifade etmektedir. Yâkın hâli hasıl olduğunda cehennem ehli, bâtınında siret olarak taşıdığı hayvan ahlakından dolayı, o hayvan sûretinde bir elbise giyecektir. Nefis cennetleri ehli bilindik sûrette cennet yaşamına göre bir elbise giyeceklerdir. Zât cenneti ehli ise "Rahmân" sûreti üzerine bir elbise giyecekler farklı farklı sûretlerde görünebileceklerdir. Aynı zamanda bu harf 28. Harf ve 28 mertebeyi bünyesinde bulundurur. Bundan dolayı kişi bâtinen hangi peygamber ümmetine dahil ise o peygamber ümmetinin elbisesini giyecektir. Bu harfin işareti ve harekesi yoktur. Âsar (çeker) med harfi denilen 12 zâhir ve bir bâtın olmak üzere 13 noktalı uzatma ا "elif" işareti vardır. "Ye" "ya" olarak ve bir elif miktarı uzatılarak okunur. "Ya" harfi nida olarak bâtından zâhire "KIYÂMET; ZÂTIN ZUHURU, SIFÂT SALTANATININ SÖNÜŞÜ"DÜR. Seslenişi ve haykırışının Yâkın olarak duyulması ve müşahadesidir.

مَ Devamında "mim" senbol harfi, bir önceki 13 noktalı "elif"in "Ahad-Tek" ile taayyüne girmesi ile Ahmed ve üçüncü "mim" olması ile Hakikat'ül Ahadüyyet'ül Ahmediyedir. Bir önceki harfi med olan "elif" âynı zamanda harfi nida ile Ah-med'i bâtınında bulundurmaktadır. Başının üstündeki, "üstün" işareti/harekesi" ise yüce bâtının bâtını, zât âleminden gelip, ef'âl âlemine iniş/nüzül'ü taayyünü ifade etmektedir.

هْ-ةَ Sonda bulunan yazılışta "te" okunuşta he olan senbol harf, eğer burada durulmadan geçilirse "Te" okunur. Buda "ente-sen" demektir. Alttaki "he" ile ve iki noktası ile sendeki ilâhi ve beşeri hüviyyet olur. Başının üstündeki, "üstün" işareti/harekesi" ise yüce bâtın tevhid mertebelerinden gelip, âlemlere iniş/nüzül'ü ifade etmektedir. Ama âyet sonu ve fasıla harf olduğu fark edilirse "he" İlâhi hüviyyet "Hu" olarak okunur. Kıyam-eh, olarak sükûn bulur ve eh-ah'a dönüşür. Başının üstündeki, "cezm" in cazibesi/çekimi ile a'maiyyet mertebesinden gelen çekim/cezbe ile kıyâm-et hâli oluşur.

Fakir'in hayatını sarsan ve kendisini etkileyen 15-16 yaşlarındayken görmüş olduğu rû'ya bu işin ne kadar insanı derinden sarsan bir oluşum olduğu ifadelerimden anlaşılacağını sanıyorum. O zamanlar bunu soracağım bir kimse olmaması beni daha derinden sarsmış ve uzun zaman etkisinden çıkamamıştım.

Gördüğüm zuhurat aynı âyetlerde tasvir edilen gibiydi, ne ay ne güneş vardı, kapkaranlık olan dünya dürülmüş dümdüz olmuştu. Ortalık yangın yeri gibiydi, dağlar hallaç pamuğu gibi atılır denildiği gibi ortada ne dağ vardı, ne ağaç, ne de bir ev… Velhasıl kelâm sığınılacak hiçbir yer yoktu ve yanlız bir başıma kalmış, ne yapacağımı şaşırmış bir haldeydim.

İşte fazla yoruma ihtiyaç olmayan kıyâmetin dehşetini anlatan belki daha henüz dünya hayatında bu hâlin yaşanabileceğini anlatan bir ma'nâlanma diyebiliriz…

Okuyucuların istifadesine sunmak için "Kıyâmet" hakkında çeşitli kaynaklardan bu konu hakkında bazı alıntılar yapmayı uygun gördüm.

----

4. FASIL: KIYÂMET

Bilesin ki… Allah-ü Taâlâ KIYÂMET'in kopmasını dilediği zaman İsrafil'e (a.s.) ikinci defa sura üfleme emrini verir.

Birinci üfleme ölüm içindir.

Sur: Ruhî âlemin suretleridir.

Müfni ve Mümit ismi yönüyle İsrafil, ona birinci üflemesini yapar. Bütün suretler ölür. Heykellerinin bağından sıyrılır.

Tıpkı: Uyanınca, rüyada görülen sûretlerin yok olup gittikleri gibi… Yaratıldıkları mahalle dönüp gittikleri gibi…

Bundan sonra, ikinci defa sura üfler. Ruhlar, kendi âlemlerinde oldukları şekilde dönüp gelirler. Cesed kalıplarına girerler.

Biz bunu güneşin camlara vuruş şeklini bahsederken, sana anlatmıştık.

Bu konuşmaların hepsi, ruhların, kendi durumlarına göre yapılan itibara göredir.

Zira uhrevî âlem, ruhlar âlemidir. Ruhlar âleminin tümü ise, insanda var olan mutlak ruhtan ibarettir. İnsan ise, kendi özünden ayrı duramaz.

Kaldı ki: Âhiret ruhlar âleminden ibarettir. Ruhlar âlemi ise, insanın mutlak olan ruhundan ibarettir.

Bu ma'nâ daha önce de geçti.

— Âlem, tümü ile karşılıklı duran iki aynadan ibarettir. Diye anlattık. Böyle olunca, ahadiyet hükmüne

göre, birinde olanı diğerinde bulabilirsin. Ama misil ve teşbih yolu ile değil…

Bütün âlem bir cevherden ibarettir. Kendi özünde gerçek yönü ile ikiye bölünmez.

Sayı ve bölünme görüyorsan, bu: Hayaldir.

Bu hayal ise, ferd olan cevherin bölünmesini, farz ve takdir etmemize göredir. İşbu ma'nâ, şu âyet-i kerimede anlatılır:

— «Onların hepsi KIYÂMET günü ferd olarak ona gelir.» (19/95)

Yukarıda anlatılan nükteyi anladıysan, varlıktaki ahadiyet sırrını da anlamış olursun.

Allah-ü Taâlâ'nın vaadini de anlamış olursun.

Sonra…

Allah-ü Taâlâ'nın cennet, cehennem ve âhiretin dehşet verici hallerine dair vaadlerini yakîn haliyle ayan beyan keşfeder görürsün.

Ve… O zaman, imanın: Zeyd b. Harise'nin imanı gibi olur. Allah ondan razı olsun.

O, Resülûllah (s.a.v.) efendimize şöyle anlatmıştı:

— Hak mümin olarak sabahladım.. Resülûllah (s.a.v.) ona sordu:

— «İmanın hakikatı nedir?»

Zeyd b. Harise şöyle anlattı:

— Kıyâmeti olmuş gördüm. Rabb-ımın arşı açık görünüyordu.

Gelelim, insan fertlerinden her birine has olan küçük KIYÂMET bahsine…

İnsan, aklı evvel terazisini, ekmel adaletin kubbesi altında kurduğu zaman, hakikat iktizaları gelir.

Onda bulunan hakikatlerden her biri neyi gerektiriyorsa, ona göre hesabına bakar.

Yahut onun için bir ahadiyet köprüsü kurulur. O zaman da, tabiat metni cehennemi üzerinde yürür.

O köprü, çözümü zor bir şey olması icabı: Kıldan daha incedir. Uzaklığı dolayısı ile kılıçtan daha keskindir.

Bu sırattan geçenlerden bazıları çakan şimşek gibi geçerler. Böyle olan kimsenin irfan babında seri bir bineği vardır. O şekilde geçiş gücünü bundan alır.

Bazıları da dağ ağırlığında yürür. Bunun sebebi de, süflî haline bağlılık durumudur.

Bir kimse, adı geçen sıratı geçer, ölçü nizamı içinde kalırsa, zât cennetine dahil olmuş olur. Sıfât meydanlarında dahi gıdasını alır.

Bu durumda, kendi benliği yoktur. Kendi hüviyetinden sıyrılmıştır.

Kendi nefsi cihetinden bir eser göremez. Ondan bir haber de alamaz. Onun namına, Cebbar olan yüce Allah şöyle seslenir:

— **«Bu gün mülk kimin?» (40/16)**

Ancak, o yüce varlık, kendi zatından başkasını bulamaz; şöyle cevap eder:

— **«Vahid Kahhar Allah'ın..» (40/16)**

Bundan sonra artık, ne gaflet vardır; ne de huzur… Bundan sonra, ne ölüm beklenir; ne de dirilme…

Zira, hali anlatıldığı gibi olanın kıyameti, artık olmuştur. Bir açık yanı da yoktur.

Burada anlatılan, küçük KIYÂMET'tir. Küçük KIYÂMET hallerini buna göre kıyas eyle…

Hesap, mizan, sırat yollarını da, sana işaret yollu anlattıklarımızdan çıkar. Sarih anlattıklarımızdan değil…

Aklı başında olana bu kadar işaret yeter.[20]

Ondokuzuncu Kısım: KIYÂMET

Kıyâmetin türleri vardır.

Bunlardan birincisi; her ân ve sâatte vukû bulandır. Çünkü âlemler her ânda gaybdan şehâdete ve şehâdet âleminden gayb âlemine dâhil olur. Ve bu âlemlerin bozulup yok olanlar ve var edilenler ve ma'nâlar ve cisimler gibi bütün türlerinin şehâdetten gayba ve gaybdan şehâdete dâhil oluşunu ve çıkışını, ihâta yolu üzere, ancak Cenâb-ı Hak bilir. Çünkü bu ilim ilâhi zevk (deneyim) ilminin zevkinden ibârettir. Bunda hiç kimsenin ortaklığı yoktur.

İkincisi; "mecbûri ölüm" ile gerçekleşendir. Nitekim (s.a.v.) Efendimiz:

"Ölen kimsenin kıyâmeti kopar" buyururlar.

Üçüncüsü; **"İsteğe bağlı ve irâdeye ait ölüm"** ile olur. Sâlik bu ölüm ve kıyâmetten sonra âlemde âhiret

---

[20] Abdülkerim Ceyli – İnsân- Kâmil den alıntıdır.

oluşumu üzerine yaşar. İşte buna dayanaraktır ki, ölüye açılmış olan hâller seyri sülûku sırasında sâlike de açılmış olur. Ve bu hâle **"küçük kıyâmet"** ismini verirler.

Dördüncüsü; ârifîn-i billâh hazarâtına fenâ-fillah ve baka-billâhtan sonra tam vahdet ve çokluğun yok olması hâlinin meydana gelmesidir. Ârifin nefsinde gerçekleşen bu tecellîye de **"büyük kıyâmet"** derler.

Beşincisi; bütün kâinât için takdir olunmuş ve beklenen kıyâmettir ki, Hakk Teâlânın celîl âyetlerindeki: "Ennes sâate âtiyetün lâ raybe fîhâ" ya"nî "O saat muhakkak gelecektir, onda hiç şüphe yoktur"(Hac, 22/7) ve "innes sâate âtiyetün ekâdu uhfîhâ" ya"nî "O saat muhakkak gelecektir, onu gizliyorum" (Tâhâ, 20/15) ve benzeri Kur"ân-ı Kerîm âyetleridir.[21]

Mesnevî-i Şeriften "Kıyâmet" Hakkında;

1333. Zâlimlerin zulmü, karanlık kuyu oldu; âlimlerin hepsi böyle söylediler.

Bu beyt-i şerîf "Zulüm, kıyâmet gününün karanlıklarıdır" hadîs-i şerîfine işârettir.

1334. Her kim çok zâlimdir; onun kuyusu pek korkunçtur. Adâlet sâhibi, betere beter, buyurmuştur.

Pek zâlim olanların cezâsı da pek şiddetlidir. Çünkü Hak Teâlâ Hazretleri'nin "Adl" ism-i şerîfinin gerekleri, çok

[21] Fusûs'ül Hikem – Ahmed Avni Konuk Şerhinden sadeleştirilmiş olarak…

fenâya, çok fenâ karşılık vermektir. Nitekim âyet-i kerîmede “Ve cezâu seyyietin, seyyietün mislühâ” (Şûrâ, 42/40) Ya’nî "Ve fenâlığın karşılığı, onun benzeri fenâlıktır" buyrulur.

1335. Ey kimse ki, sen mevkîiden dolayı zulmedersin, kendin için bir kuyu kazarsın.

Ya’nî sen mevkiinin sana verdiği bir kuvvet sebebiyle halka zulmettiğin zaman, kendin için bir kuyu kazmış olursun.

1336. Kendi etrâfını ipek böceği gibi örme; kendin için kuyu kazarsan, ölçülü kaz!

İpek böceği yaptığı kozayı kendi etrâfına örer ve bu sûretle koza içinde kendisini hapseder. Senin amelin de ipek böceğinin örgüsüne benzer. Nitekim âyet-i kerîmede “Küllü nefsin bimâ kesebet rehînetün” (Müddessir, 74/38) ya’nî "Her bir nefis, kazandığı şey sebebiyle rehînedir" buyrulur. Bundan dolayı eğer kuyu kazar isen, bilâhare içine kendin düşeceğini düşünerek ölçü ile kaz![22]

1715. San'atlar ve huylar cihaz gibi, kıyâmet gününde sâhibi tarafına gelirler.

"Cehîz" cihâz kelimesinin vezne uydurulmuş, sûretidir. "Hasm" burada sâhib ma’nâsınadır. Ya’nî ölüm hâli uykunun benzeridir. Uyuyan kimsenin san'atı ve ahlâkı uyandığı zaman nasıl kendisine bağlanırsa, tekrar dirilmede, herkesin iyi ve kötü halleri, yine kendisine

[22] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 1 – Sayfa 401…

döner. Nitekim hadîs-i şerîfte **"Yaşadığınız gibi ölürsünüz; ve öldügünüz gibi haşr olunursunuz"** buyrulur.[23]

1815. Tâ ki benler ve senler hep birlikte ola; âkıbet cânânın gark olmuşluğu ola.

Bu beyt-i şerîfte de vücûdun inişinden sonra, çıkışına işâret buyrulur. "Benler ve senler"den kasıt çokluk görüntüleridir. Bu görüntülerin birlikteliği, biri enfüsî ya'nî içe dönük ve diğeri âfâkî ya'nî dışa dönük olmak üzere iki türlü olur.

İçe dönük olanı seyr ü sülûk ve yoğun mücahedelerden sonra olur. Kâmil bir mürşidin terbiyesiyle sâlikin bakışından kendisinin vehmî olan benliği ve âlemin vehmî olan vücûdu kalkar; ve bütün görüntülerin vücûdu birliktelik edip vâhid ya'ni bir şey olur ve bakışında ancak Hakk'ın vücûdu kalır. Buna **"irâdî ve tercihli ölüm"** derler. **"Ölmeden evvel ölünüz"** buyrulması bu ma'nâyı beyân eder. Ve bu hâl sâlikin kıyâmetidir; ve sâlik bu kıyâmetten sonra, artık berzahî hayât ile yaşar. Buna **"âcil cenneti"** derler; ve onun bakışında sûrî ve tabîî ölüm korkusu kalmaz. Gaflet ehlinin içe dönük kıyâmeti sûrî ölüm gerçekleşir. **"Ölen kimsenin kıyâmeti kopar"** hadîs-i şerîfi bu ma'nâyı beyân buyurur. Ve bu kimselerin bakışlarında berzaha âit sûretlerin çokluğu ve kendilerinin vehmî benlikleri kalıcıdır. Çünkü bunlar bu âlemde a'mâ idi, orada da a'mâ olurlar. Nitekim âyet-i kerîmede buyrulur: "Ve men kâne fî hâzihî a'mâ fe hüve fîl âhıreti a'mâ" (İsrâ, 17/72) Ya'nî

---

[23] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 1 – Sayfa 504…

"Bu dünyevî hayâtta a'mâ olan kimse, ahirette de a'mâdır."

Bu taayyünlerin âfâkî ya'nî dışa dönük olanına gelince, bu da büyük kıyâmette gerçekleşir ki, Kur'ân-ı Kerîm bundan pek fazla bahis buyurur. Ondan sonra hüküm berzaha ya'nî melekûta geçer. Ve melekûtiyyet ve rûhâniyyet gâlip olmak üzere cismânî cennet ve cehennem âlemi vâki' olur. Çok uzun süren cemâlî ve celâlî tecellîlerden sonra, bunların sûretleri de latîfleşir ve hepsi mutlak vücûdun kudret avucunda birlikte olur.

"Fe subhânellezî bi yedihî melekûtu külli şey'in ve ileyhi turceûn" (Yâsîn, 36/83) "Her şeyin mülkü kendi elinde olan Allah'ı tesbîh ve takdîs ederim; siz elbette sadece O'na döndürüleceksiniz" ve "küllü şey'în hâlikun illâ vechehu, lehül hükmü ve ileyhi turceûn" (Kasas, 28/88) "O'nun vechinden başka her şey helâk olucudur; hüküm O'nundur ve siz ancak O'na döndürüleceksiniz" ve benzeri âyet-i kerîmede beyân buyrulduğu üzere, Hakk'ın vücûdundan açığa çıkan her şey, yine Hakk'ın vücûdunda gark olur.

Bu anlatılan ma'nâ cennet ve cehennemin dâimi ve ebedî oluşu hakkındaki haberlere aykırı değildir; çünkü ilâhî ilimde sâbit olan eşyânın hakîkatleri için, sırf yokluk düşünülebilir değildir. Hak sübhânehû ve teâlâ Hazretleri yükseldikten sonra yine onları nefeslendirir. Sonsuz fezâda bir taraftan var olan ve bozulan âlemlerde o âlemlerin gereklerine göre yine birer görüntü elbisesi ile açığa çıkarlar; ve cemâli olanlar yine cemâli ve celâli olanlar da yine celâli olmak üzere kendi işlerinde kâim olur. Ve bu iniş ve çıkışın sonu yoktur. Bu bahiste pek çok sırlar ve ayrıntılar vardır; fakat maksâd beyt-i şerîfde

işâret buyrulan görüntülerin birlikteliğini ve daha sonra Hakk'ın vücûdunda gark oluşunu beyândır.[24]

2960. Çünkü onda güneş gibi yüz yoktur; o nikâb gibi olan geceden başkasını istemez.

"Gece"den maksad zulumât-ı tabîiyye-i beşeriyyedir; zîrâ dünyâda cisim ve sûret itibâriyle mü'min ve kâfir birdir; bâtınlarını sözleri vâsıtasıyla izhâr etmezlerse, ikisi de insân görünürler. Fakat bâtınları ifşa olunca birinin nûrânî, dîğerinin zulmânî olduğu müşâhede olunur. Nitekim karanlıkta beyaz ile zenci bir görünür; fakat ziyâ karanlığı kaldırınca ayrılırlar. Binâenaleyh sûret-i beşeriyye gece karanlığı gibi örtüdür.

2961. Onun dikeni bir gül yaprağına mâlik olmayınca, baharlar onun esrârına düşman oldu.

Öyle bir kimsenin beden vücûdu gül yaprağı gibi olan iyilikten bir şeye mâlik olmazsa, bahârlara benzer olan ölüm ve kıyâmet, onun esrârına ve bâtınına düşman olur. Kıyâmetin çeşitleri vardır, birisi de **"Ölen kimsenin kıyâmeti kopar"** hadîs-i şerifi mûcibince ölümdür; ve dîğeri de arz-ı ekber günü olan kıyâmet-i kübrâdır.

(Târık, 86/9-10) Ya'nî "Sırların âşikâr olduğu günde o kimse için kuvvet ve yardımcı yoktur" âyet-i kerîmesine işâret buyrulmuştur.[25]

----

[24] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 1 – Sayfa 537 sadeleştirilmiş olarak…

[25] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 2 – Sayfa 285-286 sadeleştirilmiş olarak…

3215. Agâh olun! Tevessül için kıyâmet gününe bir armağan ne getirdiniz?

“Dest-âvîz” elin asılacağı şey demektir; vesile olunacak şey ma’nâsınadır. Ve kıyâmette insanın vesile edeceği şey, ancak a’mâl-i sâlihasıdır.[26] Nitekim âyet-i kerîmede (Müddessir, 74/38) ya’nî “Her bir nefis kazandığı şey sebebiyle rehinedir” buyrulur. Yevm-i kıyâmet, muhâsebe günüdür ve ekdiğini biçme zamânıdır.[27]

----

289. Ondan dolayı Hakk kıyâmete "gün" lakab yaptı; kızılın ve sarının cemâlini gün gösterir.

“Kızıl”dan murâd bakır; ve “san”dan murâd altındır. Ya’ni kızıl olan bakır ile sarı olan altının cemâlini gündüz gösterdiği gibi; bakır mesâbesinde olan şakî ile altın mesâbesinde olan saîdin cemâllerini kıyâmet izhâr edeceği için, Hak Teâlâ kıyâmete “gün” ta’bîrini izâfe buyurdu da, **“yevm-i kıyâmet”** dedi. Nitekim âyeti kerîmede, Bütün sırların yoklanacağı günü hatırla! (Târik, 86/9) buyurulur. Zîrâ yevm-i kıyâmette herkesin bâtını zâhir olup, bilcümle esrârı meydâna çıkar.

290. Şimdi, hakîkatta gün evliyânın sırrıdır; gündüz onların ayı indinde gölgeler gibidir.

Ma’lûm olsun ki, kıyâmette gündüz ve gece yoktur. Zîrâ gündüz ve gece, yer küresinin dönmesi sebebiyle güneşin vaz’iyetindendir.

---

[26] Amel-i Salih; Programı Hakk’tan tatbikatı kuldan olan fiil…

[27] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 2 – Sayfa 352 sadeleştirilmiş olarak…

Şimdi, kıyâmet gününde “Güneş, dürüldüğü zaman,” (Tekvîr, 81/1) âyet-i kerimesinde ihbâr buyurulduğu üzere, güneş kararınca, elbette kıyâmet gününde gece ve gündüz olamaz. Maahâzâ, Hak Teâlâ o kıyâmete “gün” lakabını verdi. Zîrâ kıyâmette her şey olduğu şibi zâhir ve âşikâr olur ve zuhûr butûna inkılâb eder. Ve bâtınlar zâhir ve (Zümer, 39/69) âyet-i kerîmesinde haber buyurulduğu yön ile zemin kendinden aydınlık olur. Bu hâl, fezâda meydana gelecek olan âhiret küresinin tabîi kanunu îcâbındandır. Şimdi, Hakk Teâlâ âhiret küresinde ism-i Bâtın’ın nûru ile tecelli buyurduğu vakit, küre-i zemîn ziyâdâr olunca, Hakk’ın bu ismini hâmil olan enbiyâ ve evliyânın sırrı hakîkatta “gündüz” olmuş olur. Zîrâ onların işrâkı ârızî ve mecâzî değil, kendindendir. Güneşin nûrundan peydâ olan gün ise, ârızî ve mecâzî olduğundan, onların ay gibi olan sırlarının zilli ve gölgesi mesâbesinde olur.

Beyt-i şerîfte “sırr-ı enbiyâ” denilmeyip “sırrı-ı evliyâ” buyurulması ile nübüvvetin bâtınına işâret buyurulur. Zîrâ nübüvvetin bâtını velâyettir ve her nebînin velâyeti nübüvvetinden efdaldir. Çünkü nübüvvet halka ve velâyet Hakk’a taalluk eder. Binâenaleyh, bu efdaliyyet Hakk’a ve halka taallukuna nazarandır. Ammâ sırr-ı kadere nazaran nübüvvet velâyetten efdaldir. Zîrâ her velî nebî olamaz; fakat her nebî velîdir. Binâenaleyh bu efdaliyyet hakkında hakikat ehlinin bir diğerine muhâlif görünen sözlerinin iç yüzünü anlayamayanlar boş yere dedikodu ederler. Bu îzâhâttan anlaşılir ki, beyt-i şerifteki sırr-ı evliyâ ta’bîrinde hem nebî ve hem de velî dâhildir.[28]

----

[28] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 3 – Sayfa 98-99 sadeleştirilmiş olarak…

479. Zîrâ ki gönül üzerinde taklîd nakşı ve bağı vardır; git göz yaşı ile onun bağını kazı.

Zîrâ ki gönülde îmân-ı taklîdî hayâli ve bağı vardır ve bu hayâl seni fânî olan sûretlere cezb eder. Binâenaleyh, ağladığın vakit, bir mahlûk olan cehennemin korkusuyla ve yâhûd cennete olan şevk ve muhabbetin ile ağlarsın. Git göz yaşı ile bu resmi ve bağı kalbinden rendele ve kazı; İlâhi lütuf imdâdına yetişip kalbinde bîçûn olan Hakk sevgisi zuhûr etsin.

Tezkiretü'l-Evliyâ'da mezkûrdür ki: Bir gün vâizin birisi kıyâmet hâlleri ve onun dehşetlerini halka karşı sayıp dökmeğe ve halk da bu korku içinde ağlamağa başlamış. Hz. Şiblî (k.s.) dahi o meclisten geçiyor imiş. Halkın ağlama ve feryâdını görüp, vâize hitâben demiş ki: "Ey vâiz, niçin işi uzatıp bu halkı böyle ağlatıyorsun? Kıyâmette gününde adama bir suâl sorarlar da derler ki**: "Biz senin içiniz;" "ve sen kimin içinsin?" Ya'ni "Biz senin için Allâh olup, seni çeşitli lütuflarımız ile besledik; sen de bize hâlis olarak kulluk ettin mi, yoksa bizim ni'metimizi yiyip içip nefsine mi kul oldun?"** demek olur.[29]

----

983. Binâenaleyh bu bizim dünyâmız kıyâmet olurdu; kıyâmette kim cürüm ve hatâ eder?

Ya'ni dünyâda kıyâmete hâs olan hâl zâhir olurdu. Nitekim sûre-i Kâf ta âyet-i kerîmede buyurulur: (Kâf, 50/22) ya'ni "Sen bu hakîkatten gaflette idin; şimdi senden perdeyi kaldırdık, bu günde senin gözün keskindir."

[29] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 3 – Sayfa 144 sadeleştirilmiş olarak…

984. Şâh dedi: "Hakk kötünün cezâsını örttü; fakat kendi hâslarından değil, âmmeden."

İnsân-ı kâmili temsîl eden şâh buyurdu ki: "Hakk bu dünyâda kötünün a'mâlinin cezâsını, ancak sûret âleminde müstağrak ve bâtın gözleri kör olan halktan örttü. Yoksa kendi hâs kullarından örtmedi. Zîrâ onların nazarlarında bu dünyâda iken kıyâmet hâlleri zâhirdir. Fakat onlar Hakk'ın emînleri olduklarından, bu sırrı keşf etmezler. Nitekim bu hâli cenâb-ı Pîr efendimiz bir gazel-i âlîlerinde kendi zevklerine müsteniden şöyle beyân buyururlar:

"Tabîb nasıl ki hastaların renginden illetlerine vâkıf olursa, bînâ olan kâmil dahi senin yüzünün ve gözünün renginden senin dîninin eserini anlar!"

"Senin renginden dîninin hâlini görür, senin kahr ve kînini bilir; fakat setr eder, seni rüsvây etmez.

"Nazarını nâme-i hakîkata tutar, fakat dudağı ile okumaz; o bilir ki, bu mektubun taşıyıcısından yarın ne sûret zuhûr edecektir."[30]

1038. Bir gün kadar sabret ki, o fikir ve hayâl bir hicabsız kanat açsın!

Fikir ve hayâlin perdesiz kanat açtığı gün, yevm-i kıyâmettir; ve yevm-i kıyâmet üç nevi'dir: Birisi, umûmiyyetle "mevt-i ıztırârî" hâlidir. Nitekim, "Ölen kimsenin kıyâmeti kopar" buyurulmuştur. İkincisi, "kıyâmet-i kübrâ''dır ki, sûret-i âlemin fezâda bozulması

---

[30] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 3 – Sayfa 278-279 sadeleştirilmiş olarak…

hâlidir. Nitekim âyet-i kerîmede, (İbrâhîm, 14/48) ya'ni "O günde ki, arz ve semâvât arz ve semâvâtın gayrine tebeddül eder ve Vâhid-i Kahhâr olan Allah'a bu halde zâhir olurlar" buyurulur. Üçüncüsü, insân-ı kâmilin "fenâ-fillâh" ve "bakâ-billâh" hâlidir, şimdi, "mevt-i ıztırârî" vukûunda havâss muattal olup, rûh âlemi keşf olacağından, ölen kimsenin nazarında âlem-i sûret ve semâ ve yıldızlar ve felek kaybolur ve başka bir âlem zâhir olur. Ve o âlemde herkes kendi fikir ve hayâlinin iç yüzünü, suret perdesi olmaksızın müşâhede eder. "Kıyâmet-i kübrâ" vuküunda ise, fezâda sûret-i arz bozulup, kesîf cisimler didilmiş yün gibi dağılır ve anâsır letâfet kesb eder ve neş'et-i rûhâniyye gâlib olan bir âlem zâhir olur. Nitekim, (Ankebût, 29/20) "Ey Nebiyy-i zîşânım de ki: Arzda geziniz, halk nasıl başladı görünüz; sonra Allah Teâlâ neş'e-i âhireti inşâ eder" âyet-i kerîmesinde bu hâle işâret buyurulur. Ve bu güneş sistemimizin görüntüsünün bozulmasına dönük olduğundan, ay ve güneş ve yıldızlar vaz'iyyetlerini kaybedip, bu karışıklık ve dağınıklık içinde görünmez bir hâle gelirler. Ve zuhûr bâtına intikâl edip, rûh sahiplerinin tamamı mevt-i ıztırârî (zaruri ölüm) hâli vâki' olup, rûhâniyyet âlemi açılır. Bu hâl, "fenâ-fillâh" ve "bekâ-billâh" mertebelerinde insân-ı kâmil de mevt-i ıztırârîden önce gerçekleşir.

1039. Dağları yün gibi yumuşak olmuş ve bu soğuk ve sıcak yeri yok olmuş görürsün.

Bu beyt-i şerifte, sûre-i Kâria'da olan, (Kâria, 101/4-5) ya'ni "O kıyâmet günü bir gündür ki, insanlar pervâneler gibi dağılmış olur ve dağlar atılmış pamuk gibi havalarda uçar!" âyet-i kerîmesine işâret buyurulur. "Peşm-i nerm" "yumuşak yün" ta'bîri ile, anâsırın letâfet kazanacağına; "bu soğuk ve sıcak yer" ile de yaz ve kış

mevsimlerine ma’rûz kalan yer küre murâd buyurulur. Erbâb-ı ilm-i hey’et, bir gün gelip, güneş sistemimizin fezâda son bulacağını beyân ederek, bu son bulmanın etkisi hakkında bir takım mütâlaalar yürütürler. Burada onların zikri uzun olur. Bu beyt-i şerîfın ma’nâsı, yukarıda zikr olunan üç nevi’ kıyâmete de şâmildir.

1040. Hayy ve Vedûd olan Hudâ-yı Vâhid'den gayri, ne semâ, ne yıldız, ne vücûd görürsün!

Bu beyt-i şerîfte (İbrâhîm, 14/48) âyet-i kerîmesine işâret buyurulur ki, ma’nâ-yı münîfi 1038 numaralı beyitin îzâhında geçti. Bu beyt-i şerîfte de, üç çeşit kıyâmete işâret buyurulur. Ya’ni, isimlenmiş vücûd âlemi ortadan kalkan ve vücûd-i hakîkî-i Hak’tan gayri mevcûdâtın kâffesi bâtıl ve (Isrâ, 17/81) [“De ki: Hakk geldi, bâtıl yıkılıp gitti. Zâten bâtıl yıkılmaya mahkûmdur.”] sırrı zâhir olur. Ve (Gâfır, 40/16) ya’ni, “Bugün mülk kimindir?” hitâb-ı fiilî-i İlâhîsine cevap verecek bir ferd kalmayıp, Hakk’ın (Gâfır, 40/16) [“Kahhâr olan tek Allah’ındır.”] cevâb-ı fiilîsi vâki’ olur. Bu beyit dahi üç çeşit kıyâmeti kapsar.[31]

1401. Zîrâ ki hâsidlerin haşrını zarar günü, şübhesiz kurtların sureti üzerine yaparlar.

“Rûz-i gezend” yevm-i kıyâmetten kinâyedir. Ya’ni, yevm-i kıyâmette hasedciler, insani suretlerini kaybedip, kurtlar sûretinde haşr olunurlar.

Ma’lûm olsun ki, ümmet-i merhûme-i muhammediyyeden mesh-i zâhir kaldınlmıştır, fakat

[31] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 3 – Sayfa 290-292 sadeleştirilmiş olarak…

mesh-i bâtın vardır. Binâenaleyh hayât-ı dünyeviyyede hiçbir kimsenin sûret-i insâniyyesi başka şekle girmez. Fakat kendisine sıfat-ı hayvâniyyeden hangisi gâlib gelmiş ve ef'âlinde eseri zâhir olmakta bulmuş ise, bâtını o hayvanın sûretinde olur. Ve nâsın bâtınları kendisine keşif olmuş olan evliyâ-yı kirâm bu hâli bu âlemde müşâhede ederler. Binâenaleyh bir kimse bâtını değişime uğrayarak bu âlemden intikâl ederse ve Hak Teâlâ hazretleri de onun bu hâlini gafr ve setr buyurmazsa, berzahta ve dirilme gününde o sıfâtın sûreti üzerine haşr olur. Nitekim hadîs-i şerîfte, "Yaşadığınız gibi ölürsünüz ve öldüğünüz gibi haşr olunursunuz" buyurulur. Bu hâl tenâsüh değildir. Zîrâ tenâsühün ma'nâsı, dünyâda bir kalıbtan diğer bir kalıba intikâldir.[32]

1408. Bir sîret ki, o senin vücûdunda gâlibdir, o tasvîr üzerine de haşrin vâcibdir.

İşte bunun için, iyi ve kötü huydan hangisi senin üzerine gâlib olmuş ise, yevm-i kıyâmette o huyun îcâb ettirdiği sûret üzerine haşrin zarûrî ve vâcib olur. Eğer iyi huy gâlib ise, bu huy haslet-i insâniyyeden olduğundan insan sûretinde; ve kötü huy gâlib ise, o huy hangi hayvanın sıfâtı ise o hayvanın sûreti üzerine haşr olunursun.

1409. Bir sâatta beşerde kurtluk, bir sâatta ay gibi Yûsuf yüzlülük zâhir olur.

Beşeri vücûd rûh ile cisimden birleştirdiğinden, onun üzerinde iki tarafın te'sîrâtı da hüküm sürendir. Ba'zan nefsin eseri olarak kurtluk ve yırtıcılık; ve ba'zan

---

[32] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 3 – Sayfa 394-395 sadeleştirilmiş olarak…

da melek cinsinden olan rûhun ay gibi parlak olan sıfâtî zâhir olur. "Yûsuf yüzlülük"ten murâd, sıfât-ı rûhiyye ve melekiyyedir.[33]

3092. Ve eğer kıyâmetin cezasını bilse idiler, kendilerini niçin keskin kılıca vururlar idi?

Ve eğer o alçak, pek bayağı ve aşağılık kimseler yevm-i kıyâmetteki Hakk'ın tecellî-i adlîsi ile gerçekleşecek cezâları yakînen bilseler idi, keskin kılıç mesâbesinde olan enbiyâ ve evliyâ-ya muhâlefet ile kendilerini o kılıca çarparlar mı idi?[34]

----

411. "Senin firakınla kâfirler için takat yoktur, ne olaydı toprak olaydık!" derler.

Kâfirler yevm-i kıyâmette senin vuslatından ayrı düştüklerini görünce, diyeceklerdir ki: "Keşke his ve idrâk mertebesinde kalıp, bu ayrılık azâb-ı ile azablanmış olacağımıza, hissiz ve idrâksiz donmuş bir toprak olaydık!" İkinci mısrâ' Sûre-i Nebe'in nihâyetinde vâki' (Nebe; 78/40) [ya'ni "Kâfir der ki: Keşke toprak olaydım!"] âyet-i kerîmesinden alınmadır.

412. Onun hâli bu dur ki, muhakkak o taraftandır. Sana mensûb bir kimse sensiz nasıl olur?

---

[33] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 3 – Sayfa 397 sadeleştirilmiş olarak…

[34] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 4 – Sayfa 337 sadeleştirilmiş olarak…

Muhakkak nefis tarafından olan o nefsânî kâfirlerin hâli budur. Ya sana mensûb bir kimsenin sensiz olması nasıl olur ve o kimse sensizliğe nasıl sabredebilir?[35]

----

742. Hakk buyurdu ki: "kulağı ve kuyruğu eğri kımıldatma! Sâdıklara sıdkı elbette menfaat verir."

"Kulak"tan murâd, işitme duyusu ve "kuyruk"tan murâd, nefs-i hayvâniyye"dir. İkinci mısrâ' (Mâide, 5/119) âyet-i kerîme sinden alınmıştır. Ya'nî "Ey sâlik, enbiyâ ve evliyânın nasihatlarınıi doğru dinle ve anla ve nefs-i hayvâniyyeni doğru yola hareket et! Zîrâ Hak Teâlâ hazretleri buyurdu ki: "Bu günde sâdıklara doğrulukları menfaat verir." Bu âyet-i kerîme her ne kadar kıyâmet günü hakkında beyân buyurulmuş ise de, hakikatte her ân-ı gayr-i münkasimde kıyâmet vâki' olduğundan, lisân-ı işâretle hükmü, hayât-ı dünyeviyyenin her ân-ı gayr-i münkasimine de içine alır.[36]

1274. Eğer ondan söylerse, ayağın kayar ve eğer ondan hiçbir şey söylemezse eyvah sana!

Ey sâlik, senin zihninde âlemin halk edilmesi ve Âdem hakkında, sınırlı bir takım bilgiler yerleşmiştir. Eğer bir kâmil sana o sınırlı bilgiler hâricinde bir takım hakikatleri söylese, ayağın kayar ve i'tikâdâtının esâsına halel gelmiş olur. Ve eğer bu hakikatlerden hiçbir şey

---

[35] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 5 – Sayfa 122 sadeleştirilmiş olarak…
[36] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 5 – Sayfa 208 sadeleştirilmiş olarak…

söylemese, o sınırlı bilgi ile kalırsın; ve o sınırlı bilginin Hakk'ın azamet ve kudretini sınırlayacağı için, sana yazık olur.

Ma'lûm olsun ki, âlemin fezâda var olması ve bozulmasının başlangıcı ve sonu yoktur. Vücûd-ı hakikî-i Hakk ezelî ve ebedî ve kadîm olduğu gibi, isimlenmiş vücûdun bu var olması ve bozulması keyfiyyetleri dahi ezelî ve ebedî ve kadîmdir. Ancak ferdlerin başlangıcı ve nihayeti vardır; ve sonradan olma sıfât ve evveliyet ve âhiriyet bu olma ve bozulma eden âlemlerin her birerlerine bağlanış olunur. Âlem-i şehâdeti, içinde bulunduğumuz âlemden ibâret zannettiklerinden, onun kıdemi ve sonradan olma hakkında birçok dedikodular vâki' oldu. Ve âlem-i şehâdet bizim âlemimizden ibâret farz edildiğine göre, kıyâmet-i kübrânın vuku'u ile, esmâ-i ilâhiyyenin tatil edilmesi lâzım geleceğinden, mutasavvifeden bir kısmı da te'vil cihetine gittiler. Cenâb-ı Şeyh-i Ekber Muhyiddîn Arabî hazretleri *Fütûhât-ı Mekkiyye'lerinin* 367. bâbında İdrîs (a.s.) dan naklen buyururlar ki: "Hak Teâlâ hazretleri Hâlık olarak lem-yezeldir; dünyâ ve âhiretçe lâ-yezâldir. Ve eceller halk hakkında değil, mahlûk hakkında müddetlerin son bulması iledir. Şimdi halk nefisler ile yenilenir." Velhâsıl sonzuz fezâ-ın keyfiyyet-i halkın başlangıcı ve sonu yoktur; ve Hakkın âlem ve Âdem süretinde tecellî etmediği bir an da mevcûd değildir.[37]

2160. "Ey bedbaht, vakitsiz kuşsun, git! Bizim terkimizi söyle, bizim katımızda olma.!"

---

[37] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 5 – Sayfa 340-341 sadeleştirilmiş olarak…

“Sen vakitsiz öten kuşsun ey bedbaht! Zîrâ sen dünyâda iken bizim ahvâl ve ahlâkımızı numûne kabul etmek sûretiyle bizden şefâat isteyecek idin ve hayât-ı dünyeviyyede nefsinin arzûları yoluna değil, bizim yolumuza gidecek idin. Mâdemki öyle yapmadın, bu zamanda bizi bırak; ve bizi şefâat emrine tahrik ederek, bizim hâlimizi karıştırmaya çalışma; zîrâ Hakk’ın izni olmadıkça, şefâat imkânı yoktur.” Nitekim Kur’ân-ı Kerîm’de (Bakara, 2/255) [“izni olmadan O’nun indinde kim şefâat edebilir”] buyurulur.

2161. Yüzünü sol el tarafına döndürür; kavim ve kabîlesi ona derler ki: "Sus!"

“Sol el’’den murâd, anası ve babası ve bilcümle akrabâsıdır. “Hap” Fârisî de sâkit ol, sus, ma’nâsınadır. Bu muhâsebe-i ilâhiyye esnâsında şefaat istediği enbiyâdan bu cevâbı alınca, o kimse akrabâsı ve taallukâtı tarafına teveccüh edip, onlardan imdâd umar.

Bu beyt-i şerîfde (Abese, 80/34-35) ya’nî “O yevm-i kıyâmette kişi kardeşinden ve anasından ve babasından kaçar” âyet-i kerîmesine işâret buyrulur.

2162. "Agâh ol, fâil-i mutlaka kendi cevâbını söyle. Ey efendi biz kimiz? Bizden el kaldır!"

Bu beyt-i şerîf, o kimseye, akraba ve taallukâtının cevâbıdır. Ya’nî, “Sus! Oraya, buraya baş vurma, fail-i mutlak olan Hakk Teâlâ hazretlerinin suallerine karşı cevâb ver. Biz kimiz ki, bizi araya sokmaya çalışıyorsun, bizden el kaldır!"[38]

----

[38] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 5 – Sayfa 573-574 sadeleştirilmiş olarak…

2644. Bütün ilimlerin cânı budur, bu ki yevm-i dînde ben kimim? Diye bilesin.

Bütün ilimlerin rûhu ma'rifet-i Hakk tahsilinden ibârettir ve ma'rifet-i Hakk ise, kişi nefsini bilmekle olur. Nitekim buyurulmuştur. Ve bu âlemde nefsini bilemeyen ve Rabbi'sini anlayamayan kimse, âhirette de bilemez ve anlayamaz. Nitekim hadîs-i şerifte ya'ni "Yaşadığınız gibi ölürsünüz ve öldüğünüz gibi haşr olursunuz" buyurulur. Binâenaleyh yevm-i kıyâmette kendisinin kim olduğunu bildirecek olan ilmin mahall-i tahsîli dünyâdır ve sermâyesi hayât-ı dünyeviyyedir. İlimin rûhunu ihmâl edip yalnız zâhiri sûretiyle meşgul olmak ayn-ı ahmaklık olur.[39]

3013. Aşıklar ademde çadır kurdular; adem gibi bir renk ve nefs-i vâhiddirler.

Allâh'ın âşıkları, âlemin sûretleriyle örtülü ve yok görünen ma'nâ âleminde çadırlarını kurdular ve bu âlem-i ma'nâda oturan oldular; ve bu hal fenâ-fillâhtan ibârettir. Ve fenâ-fillâh makamında bulunan zevât ise bir renkli ve bir halli ve bir nefisdirler. Ya'ni adem-i mutlak gibi, hal ve renk ve nefis i'tibâriyle aralarında fark kalmaz. Ve bu fenâ-fillâh hâli bir çeşit kıyâmettir. Nitekim cenâb-ı Pîr efendimiz *Fîhi Mâ Fîh'te* şöyle buyururlar; "Vahdet bu âlemde mümkin olmaz, ancak kıyâmette hep bir olurlar. Yevm-i kıyamette cümlenin işi Hakk'la olunca hepsi bir olur. Nazîri böyledir ki: Bir takım kimseler karanlık gecede bir hâne içinde her tarafa müteveccih olarak namaz kılarlar. Gündüz olunca teveccühlerinde hatâ edenler kıbleye dönerler; ve lâkin zâten gece kıbleye yönelmiş

[39] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 6 – Sayfa 72 sadeleştirilmiş olarak…

olan kimse niçin dönüş etsin? Çünkü herkes onun döndüğü tarafa döner. İmdi bütün bu dünyâ gecesinde yüzlerini Hakk'a yöneltip mâsivâdan çekinen kullar hakkında kıyâmet hâzırdır."[40]

3468. Bu ateşi söndürmek, nurun gayri ile olmaz; senin nûrun bizim ateşimizi söndürdü; biz şekûruz.

"Cehennem tabîatlı olan nefsin, her biri alevli ateş olan bu sıfâtlarını, insân-ı kâmilin nûr-ı bâtınından başkası söndürmez ve izâle etmez. Ey kâmil olan mürşidimiz, senin nûrun bizim ateşimizi söndürdü; biz ale'd-devâm şükr ediciyiz." Nitekim hadîs-i şerîfde, yevm-i kıyâmetde mü'min cehennem üzerinden geçerken, cehennem "Ey mü'min geç! Zîrâ senin nûrun, benim ateşimi söndürdü" diye hitâb edeceği beyân buyurulmuştur. Cenâb-ı Pîr efendimiz bu hitâbı nefs-i cehennemin sâhibi olan mürîd lisânından, mü'min-i hakîkî olan insân-ı kâmile nakil buyururlar.[41]

4681. "Ey aşk kıyâmet-gâhının İsrâfili, ey sen ki aşkın aşkı ve ey sen aşkın dil-hâhısın!"

"Ey aşk kıyâmetinin koptuğu mahallin İsrâfil'i, ya'ni kıyâmette İsrâfîl (a.s.) sûrunu üflediği vakit, ölüleri dirilttiği gibi, sen de aşkın kopardığı kıyâmet mahallindeki ölüleri diriltmekte İsrâfîl gibisin. Ey sen ki, aşk denilen hâ-

[40] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 6 – Sayfa 170 sadeleştirilmiş olarak…

[41] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 6 – Sayfa 282 sadeleştirilmiş olarak…

lin aşkı ve zâtısın ve ey sen ki, aşkın iç yüzünün, taleb edilenisin!"[42]

----

527. Bundan dolayı Mustafâ buyurdu ki: "Âdem ve enbiyâ sancak altında benim arkamda olurlar."

Bu beyt-i şerîfde "Âdem ve ondan gayri olan enbiyâ, yevm-i kıyâmette benim sancağım altında bulunduğu halde, benim iftihârım yoktur" hadîs-i şerifine işâret buyurulur.

Ma'lûm olsun ki, Hakîkat-ı Muhammediyye felek-i muhît-i âmmdır. Her ne olmuş ve olacak var ise, hepsi o hakikatin taht-ı altındadır. Âlem-i kevnden maksûd, bu hakikati taşıyan insân-ı kâmilin zuhûrudur. Binâenaleyh o insân-ı kâmil sonra gelmiş olan öndür; nitekim âtîde buyururlar.

528. O zû-fünûn "Biz sabık olan âhirleriz" remzini bunun için buyurmuştur.

Bu zikr olunan ma'nâdan dolayı, o fenler sahibi olan Server-i âlem (s.a.v.) Efendimiz hazretleri hadîs-i şeriflerinde ["Biz sâbık olan âhirleriz"] buyururlar ki, "Biz vücûd-ı unsurîde sonradan geldik, halbuki hakikatimize nazaran, bu âlem-i kevnden evveliz!" demek olur.

Ankaravî hazretleri buyururlar ki: "Biz" ta'bîr buyurmalarındaki nükte, o hazretin varisleri ve tabi olanları dahi bu hükümde dâhil olduğunu ifade eder.

---

[42] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 6 – Sayfa 609 sadeleştirilmiş olarak…

“Âdem su ile çamur arasında olduğu halde ben nebî idim” hadîs-i şerifi dahi bu ma’nâyı te’yîd buyurur.[43]

----

613. “Yeyme lâ yühzın-nebi”yi doğru bil; “Nûri yes'â beyne eydîhim"i oku!

Bu beyt-i şerîfde, sûre-i Tahrîm’de olan şu âyet-i kerîmeye işâret buyurulur (Tahrîm, 66/8) “Allah Teâlâ nebîyi ve onunla berâber îmân edenleri yevm-i kıyâmette rüsvây etmez, onların nûru, onların önlerinde ve sağ yanlarında koşar. Derler ki: Ey bizim Rabb’imiz, bizim nûrumuzu itmâm et ve bizi mağfiret et; muhakkak sen her şeye kadirsin.” Ya’ni, “Peygamberin nûruna tâbi’ olanları Allah’ın rüsvây etmiyeceğini doğru bil ve o nûrun mü’minlerin önlerinde ve sağ yanlarında koştuğunu âyet-i kerîmeden oku!”

614. Gerçi kıyâmette o nûr ziyâde olur; Hudâ'dan burada tecrübe isteyiniz!

Gerçi nebînin ve ona tâbi’ olanların nûru kıyâmette fazla olur; ya’ni Hak Teâlâ (Tahrîm, 66/8) [“Bizim nûrumuzu tamamla!”] duâsını kabûl buyurup, bu nûrun kuvvetini çoğaltır; fakat bu hayât-ı dünyeviyyede dahi bu nûru kendi nefsinizde zevkan bulmak ve vicdanen tecrübe etmek üzere Hakk’dan isteyiniz![44]

1123. Müstakzirden, müstenkıhden hiçbiri yoktur, illâ ki onun boynunda bir tâir vardır.

---

[43] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 6 – Sayfa 165 sadeleştirilmiş olarak…

[44] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 7 – Sayfa 189-190 sadeleştirilmiş olarak…

Beyt-i şerifin ma’nâsı budur ki: “iyiden ve kötüden ve pisten ve temizden hiçbir kimse yoktur ki, onun boynunda rabb-i hâssının hazînesinde gizli olan hüküm ve eser zâhir olmasın!” Eğer ism-i Hâdinin mazharı ise, onun boynuna bu ismin gereğine göre ve eğer Mudill isminin mazharı ise, böylece bu ismin gereğine göre hükümler yükletilir ve bu yükler o kimselerin kabiliyetine göre kendilerine ağır gelmez. “Tâir"den murâd, ayn-ı sâbitesinin mazhar olduğu ism-i hâssın hazînesinden uçup, bu âlem-i kesâfette kendi mazharı olan şahsın boynuna konan hükümlerdir.

Bu beyt-i şerîfde sûre-i Benî îsrâil’de olan (İsrâ, 17/13) “Her bir mükellef olan insana, onun tâirini (kuşunu) boynuna lâzım kıldık; biz yevm-i kıyâmette onun için bir kitâb çıkarırız, yayılmış olarak ona kavuşur” âyet-i kerîmesine işâret buyurulur.[45]

1478. "Çünki sen muhakkak vaktin İsrâfil'isin, kalk, kıyâmetten evvel kıyâmet düz!"

“Sûr”, kıyâmet-i kübrâda ölüleri diriltmek için Hz. İsrafil'in üfürdüğü bir borudur ki, keyfiyetini Hakk Teâlâ hazretleri bilir. Resûl-i Ekrem Efendimizin halkı da’vet ve irşâdı sûr-ı İsrafil'e teşbih buyurulmuştur. Bunun korkunç olması, halkın alıştıktan nefsâni lezzetlerden ve hayvâniyyeden ayrılmaları kendilerine acı gelmesinden kinâyedir. “Ölülerin topraktan bitmesi” budur ki, halk cehl içinde toprak olan vücûd-ı unsurileri kabirlerinde ölü idiler, ilmi vahy ile bu kabir içinde rûhları dirilip kalktılar.

[45] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 7 – Sayfa 327-328 sadeleştirilmiş olarak…

“Kıyâmetten evvel kıyâmet düzmek” budur ki, Resûl-i Ekrem Efendimizin bi’set-i seniyyeleri kıyâmet çeşitlerinden bir çeşittir; zîrâ kıyâmet halkın haşr ve toplanmasını gerektirmektedir; halkın toplanmasında bir inkılâb-ı azîm vâki’ olduğu gibi, kıyâmetin dîğer çeşitleri de vâki’ olmuştur, şöyle ki: Resûl-i zîşân Efendimizin irşâd ve da’veti üzerine, ümmetinin havâssı arasında irâdî ölüm ve zorunlu ölüm vâki’ olmuştur ki, bu ölüm onların kıyâmetleridir. Onlar bu ölüm ve kıyâmetten sonra, bu hayât-ı dünyeviyyede ahiret neş’e-si üzerine yaşarlar ve ölüye münkeşif olan haller, bunlara da münkeşif olur. Buna “kıyâmet-i suğrâ” derler. Ve dîğer bir kıyâmet daha vardır ki, bunlar ârif-i billâh hazerâtına “fenâ-fillâh” ve “bekâ-billâh"dan sonra “vahdet-i tâmme” ve “inkıhâr-ı keserât” hâlinin zuhûrudur. Ârifin nefsinde vâki’ olan bu tecellîye “kıyâmet-i kübrâ” derler. İşte bu kıyâmetler Resûl-i Ekrem Efendimiz’in bi’set-i seniyyeleriyle vâki’ olmuştur.

1479. " Her kim, hani kıyâmet? Derse: Ey sanem işte kıyamet benim, diye kendini göster!"

“Sanem”, burada sevgili ve ma’şûk ma’nâsınadır. Ya’ni, “Ey benim mahbûbum olan Peygamber’im! Sana, “Kıyâmet hani?” diye soranlara: “İşte kıyâmet benim vücûdumdur!” diyerek kendini göster!" Zîrâ Resûl-i zîşân Efendimiz yukarıda îzâh olunan kıyâmetlerin çeşitlerine câmi’dir.

1480. "Ey mihnet-zede sâil, bak bu kıyametten yüz cihân kâim olmuştur!"

“Ey Habibim, o kıyâmeti soran kimseye de ki: “Ey cismâniyet ve kesâfet âleminin mihnet-zedesi olan suâlci! Bak benim kıyâmetimin bir nev’i olan bi’set-i seniyyemden birçok cihânların kıyâm-eti kopmuştur. Onlardan ba’zıları

budur ki, Resûlullâh tabii olmak sâyesinde, nefsin her bir mertebesinin peyderpey kıyâmetleri kopar; ya'ni meselâ "nefs-i emmâre"nin kıyâmeti kopar, "nefs-i levvâme" dirilir; ve nefs-i levvâmenin kıyameti kopar, "nefs-i mülhime" hayât bulur; ve onun kıyâmeti kopar, "nefs-i mutmainne" dirilir; ve her bir mertebedeki nefsin bî-nihâye sıfatlanndan her birinin ayn ayn kıyâmetleri kopar ve karşılığınca birer cihân meydana gelir.

1481. " Eğer bu zikir ve kunûtun ehli olmazsa, imdi ey sultân, ahmağın cevâbı sükuttur."

"Kunût", itâat etmek ve sâkit olmak ve duâ etmek ma'nâsınadır. Burada "itâat" ma'nâsı münâsibdir. "Zikr", "zâl"in kesriyle, medh u senâdan lisân üzerine cârî olan şey; ve "zâl"in zammı ile ["zükr"], tefekkür ve tedebbür ma'nâsınadır. Ya'ni, "Ey Sultân-ı enbiyâ, kıyâmetten soran kimse, eğer bu kıyâmet ma'nâsını idrak eden ve sana itâat ehli olmazsa, o kimse ahmaktır; binâenaleyh onun cevâbı senin sükûtundur; zîrâ o kimse kemâl-i ahmaklığından, senin vereceğin cevâbın idrâkinden âcizdir. Binâenaleyh kendini yorma!"[46]

2495. "Tövbe için mağrib canibinden bir kapı vardır, halk üzerine kıyâmete kadar açık olur."

"Verî", "verâ" kelimesinin kaide-i Fürs üzere imâle olunmuşudur, "halk" ma'nâsınadır. Bu beyt-i şerifde Ebû Hüreyre hazretlerinden rivayet olan, "Kim ki güneşin batıdan doğuşundan evvel tövbe ederse, Allâh Teâlâ tövbesini kabûl eder" hadîs-i şerîfine işâret buyurulur. Bu hadîs-i şerifin âfâkî ve enfüsî ma'nâları vardır. Âfâkîsi

[46] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 7 – Sayfa 427-428-429 sadeleştirilmiş olarak…

budur ki. -Arzın ömrü nihâyet bulduğu vakit, merkezi etrafındaki tabii kuvvetlerden dönmesi bir sebeb tahtında sarsıntıda olup, emr-i Hakk'la tersine vâki' olur. Halk bu fevkalâdeliği gördüğü vakit, korkup Allâh'a dönerler; fakat belâ vaktinde tövbe makbûl olmaz. Enfüsîsi budur ki: Ya'ni, "ölen kimsenin muhakkak kıyâmeti koptu" hadîs-i şerifi mûcibince, mevt her ferd-i beşerin kıyâmetidir; ve huzura çıkma hâki rûh-i insânî güneşinin, cism-i kesîf batısından, cism-i latîf-i berzahîye doğmasıdır ki, bu doğuş esnâsında, can çelişme hâlinde bulunan kimseye berzâh halleri açılmış olur ve inkâr ettiği şeyleri görüp tasdik eder ve fakat bu anda tövbesi makbûl olmaz; zîrâ çekinen gayba îmân getirmiş olmayıp, ancak îmân-ı şuhûdî sâhibi olur. Halbuki ind-i İlâhîde makbûl olan (Bakara, 2/3) ["Gayba îmân edenler"] âyet-i kerîmesi mûcibince îmân-ı gaybîdir.

2496. Sekiz cennetin rahmetden sekiz kapısı vardır, ey oğul, o sekizden birisi tövbe kapısıdır.

Hind nüshalarında "heşt cennet" yerine "hest cennet" vâki'dir. Ma'nâsı "Cennetin rahmetden nâşî sekiz kapısı vardır" demek olur. Ma'lûm olsun ki, sekiz cennetin isimleri ve merâtibi hakkında ehlullâhın muhtelif beyânâtı vardır.

Ankaravî hazretleri şu tertîb üzere beyân buyurur: 1. Cennet-i Adn, 2. Cennet-i Vesîle, 3. Cennet-i Firdevs, 4. Cennet-i Huld, 5. Cennet-i Naîm, 6. Cennet-i Me'vâ, 7. Dârü's-selâm, 8. Dârü'l-karâr'dır. Bu isimlerin her birisi Kur'ân-ı Ke¬rîm'de mezkûrdur. Bunların sekiz kapısı vardır: 1. Tövbe kapısıdır ki, her vakit açıkdır.2. Zekât kapısı, 3. Namaz kapısı, 4. Reyyân kapısı ki, oruç tutanlara mahsûsdur. 5. Hac kapısı, 6. Cihâd kapısı, 7. Vera' kapısı ki, ehl-i takvâya mahsûsdur. 8. Sıla kapısı ki, sıla edip, akrabâsını ziyâret edenlere mahsûstur**.**

Abdülkerîm Cilî hazretleri ise el-însânü'l-Kâmil nâmındaki eserinde şu sûretle beyân buyurulur: 1. Cennetü's-Selâm, yâhud Cennetü'l-Mücâzât. Bu cennetin kapısı a'mâl-i sâlihadandır; tövbe ise a'mâl-i sâlihadandır. 2. Cennetü'l-Hulk, yâhud Cennetü'l-Mekâsib. 3. Cennetü'l-Mevâhib, 4. Cennetü'n- Naîm yâhud Cennetü'l-istihkâk, 5. Cennetü'l-Firdevs, yâhud Cennetü'l-Maârif, 6. Cennetü'l-Fazile, 7. Cennetü's-Sıfât, 8. Cennetü'z-Zât. Zikredilen kitâbda bu cennetlerin her birisinin halleri ve ehli hakkında tafsilât vardır.

Azîz Nesefi hazretleri dahi Resâil'inde şöyle buyuruyor: "Sekiz cennet vardır, her bir cennetin evvelinde bir ağaç vardır ve her bir ağacın bir adı vardır, o cennete o ağacın ismi ile isimlendirilirler. Evvelki ağacın ismi "Vücûd"dur ve ikinci ağacın ismi "Mizâc"dır, üçüncü ağacın ismi "Akıl''dır, dördüncü ağacın ismi "İlim"dir, beşinci ağacın ismi "Hulk"dur, altıncı ağacın ismi "İrfân", yedinci ağacın ismi "Yakîn", sekizinci ağacın ismi "Muâyene"dir. İmdi cennetin vücûdu sâbitdir ve fakat keyfiyeti meçhûldür. Enbiyâ ve evliyâ hazarâtı taraflarından vâki' olan vasıflandırma ise temsîlâtdan ibârettir."[47]

2826. Dedi: "Bir gün gördüm ki, bu derin bahisde iki ferik bahs ettiler."

Sünnî, feylesofun i'tirâzına cevâben dedi ki: "Bu âlemin hudûsü ve kıdemi derin bir bahisdir. Bir gün iki tâifenin bu derin bahisde mübâhaseye tutuştuklarını gördüm."

---

[47] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 8 – Sayfa 203-204 sadeleştirilmiş olarak…

Ma'lûm olsun ki âlemin hudûsü ve kıdemi hakkında hükemâ arasında birçok dedikodular vâki' olduğu gibi, şehâdet âlemi yalnız bizim âlemimizden ibâret olduğu zannedildiği için, ehl-i tasavvufdan ba'zıları dahi kıyâmet-i kübrâyı te'vîl cihetine sapmışlardır. Binâenaleyh burada birâz îzâhât vermek lâzımdır. Ma'lûmdur ki, vücûd-ı Hakk'ın ne evveli ve ne de âhiri vardır, kadîmdir; binâenaleyh sıfât ve esmâsı dahi kadîmdir; ve sıfât ve esmânın zuhurunun eseri ve hükmü aslâ ta'til kabûl etmez. Nitekim âyet-i kerîmede (Rahmân, 55/29) ["O her an bir şe'ndedir"] buyurulmuşdur. Böyle olunca Hakk'ın tecellî etmediği bir ân yokdur. Hak ezelen ve ebeden Hâlık'dır, Rezzâk'dır, Gaffâr'dır, Mümît'dir, Muhyî'dir ilh... Binâenaleyh vücûd kadîm olduğu gibi, keyfiyyet-i hudûs dahi kadîmdir; ancak sonradan olma ferdlerin evveli ve âhiri vardır ve sonradan olma keyfiyyet-inin evveli ve âhiri yokdur; Ya'ni Hakk'ın halk etmediği bir ân yokdur. Şimdi sonsuz fezâ-da, ayn-ı vücûd-ı Hak'dır; ve onda bir taraftan var olma ve bir tarafdan bozulma eden kâinât ve sürekli olmayan, sıfat-ı hâlikıyyetin mazharıdır ve o sonsuz âlemlerin üzerinde ezelen tekevvün eden insanların efrâdı sonradan olmadır. Fezâdaki âlemlerden birinin kıyâmeti kopmakla, Hakk'ın şehâdet âlemlerindeki sûretindeki tecellisi kesilmez. Velhâsıl âlemlerin fezâda var olması ve bozulmasının başlangıcı ve sonu yokdur; vücûd-ı hakîkî ezelî ve ebedî ve kadîm olduğu gibi, isimlenmiş vücûdun bu olma ve bozulma keyfiyetleri dahi ezelî ve ebedî ve kadîmdir; ancak efrâdının başlangısı ve sonu vardır. Sonradan olma sıfâtı ve evveliyet ve âhiriyet bu var olma ve bozulma eden âlemlerin her birerlerine bağlanmış olunur. Âlem-i şehâdeti, içinde bulunduğumuz âlemden ibâret zannettiklerinden, onun kıdemi ve hudûsü hakkında birçok dedikodular vâki' oldu; ve âlem-i şehâdetin bu âlemden ibâret olduğu zannına göre kıyâmet-i kübrânın gerçekleşmesi ile esmâ-i ilâhiyyenin

tatil olması lâzım geleceğinden mutasavvifeden birtakımı da te'vîl cihetine gittiler.[48]

----

340. Sabah vakti geldikte hulûdün nûru zâhir olur, her birisi yüz gösterir, ne şem' idi.

"Sabah vakti"nden murâd, kıyâmet ve haşr günüdür, ve yâhud kıyâmet-i suğrâ olan ölüm zamânıdır. "Nûr-ı hulûd"den murâd, bâkî ve dâimî olan nûr-ı vücûd-ı hakikattir. Ya'ni, "Kıyâmet-i kübrâda veyâ suğrâda bâkî ve dâimî olan vücûd-ı hakîki-i Hakk'ın nûru zâhir olur. Her bir kimse tâbi' olduğu rehberin ve şem'in mâhiyetini görüp nasıl bir mürşide ve şem'e (muma-ışığa) tâbi olduğunu anlar."[49]

1573. "Onun hâmilini mahşer günü sekiz görürsün; o zaman sekizin efdali de sen olursun."

Bu beyt-i şerifte el-Hâkka sûresinde vâki' (Hâkka, 69/17) ya'ni "Ve melekler semânın etrâfında emr-i İlâhîyeyi gösetlerken semâ yarıldığında, meleklerin üstünde olan Rabbinin arşını o günde sekiz melâike yüklenir." Âyet-i kerîmesine işâret buyrulur. Ehl-i tefsîr arş-ı rahmânîyi taşıyanların dünyâda dört ve yevm-i kıyâmette sekiz melek olduğunu beyân etmişlerdir.

[48] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 8 – Sayfa 301-302 sadeleştirilmiş olarak…

[49] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 9 – Sayfa 127 sadeleştirilmiş olarak…

Cenâb-ı Pîr efendimiz dahi bu ma'nâyı beyân buyurmuşlardır.[50]

1772. Hadîste geldi ki, "Kıyâmet gününde her hir cisme, kalk!" diye emir gelir,

"Hadîs", burada "haber" demektir. Ya'ni, Kur'ân-ı Kerîm'in verdiği haberde geldi ki, "Kıyâmet gününde her bir cisme, kalk!" diye emr-i İlâhî gelir. Nitekim sûre-i Zümer'de şöyle buyrulur: (Zümer, 39/68). Ya'ni "Ve sûr üfürüldüğü vakit göklerde, ya'ni güneş sistemimizi teşkîl eden yedi gezegenden ve yeryüzünde olan mahlûkâtın hepsi kendinden geçer. Güneş sistemimiz hâricindeki cisimler üzerinde bulunan mahlûkât müstesnâdır. Sonra sûr ikinci defa üfürülür. O kendinden geçen mahlûkât kıyâm edip ne olacağını gözlerler."

1773. Nefh-i sûr "Ey zerreler, topraktan baş çıkarınız!" diye pâk olan Hâlık'tan emirdir.

Ma'lûm olsun ki, nefh-ı sûr, küllî bir değişim emrini içine alan olan genel tecellî-dir. Yukarıki beyitte zikrolunduğu üzere iki nefh-ı sûr vâki' olur. Bu iki genel tecellî-inin birisi kahrî ve dîğeri adlîdir. Bu başkalaşım inkâr olunamaz. Zîrâ taayyünâtın başlangıçtan sonuna kadar olan seyirleri hep sürekli değişimden ibârettir; ve bugün içinde bulunduğumuz âlem-i şehâdet, kendi üzerinde bulunan mahlûkât sûretleri ile berâber, değişim devresi geçirmektedir. Meselâ mahsüsen malûmdur ki, insan evvelen küçük bir cisim ile doğar. Yemesi ve içmesi ve teneffüs sebebleri ile cisme eczâ-yı arzdan birtakım maddeler intikâl ederek, o cisim peyderpey bir hadde

---

[50] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 9 – Sayfa 512 sadeleştirilmiş olarak…

kadar büyür. Bilinen bir sınırı bulunca artık o cisim büyümez. Halbuki yemek, içmel ve teneffüsü kesilmiş değildir. Binâenaleyh bilinen sınırı bulduktan sonra arzdan aldığı eczâyı yine arz kendine doğru çekme ve azaltma eder ve yerine yenilerini verir ve eczâ-yı arz cism-i beşere sürekli gelir ve gider. Eğer arz verdiği eczâyı azaltmazsa, bilfarz yetmiş yaşına gelmiş bir adamın cismi dağlar kadar büyük olurdu. Bu cisim her bir ferd-i insânînin sâbit olan hakikatinin bir elbisesidir. Dünyâ yurdunda bu elbisenin sûret-i terbiyesi böyledir. Arz, kıyâmette tecellî-i kahrî-i umûmî ile bir başka duruma geçince o hakikate göre, yine o arzın cinsinden neş'e-i rûhâniyye gâlib olarak verilen bir elbisede, o arz üzerindeki İlâhi kanunlar dâiresinde terbiye görür, işte görülüyor ki, vücûd-i İnsanîde olma ve bozulma, ilmen ve fennen ve mahsüsen muhakkaktır. Onun sâbit olan hakikatine her bir yerin icâbına göre bir taayyün ve elbise verilir. Bunun için âyet-i kerîmede (Inşikâk 84/19-20) "Biz sizi elbette tabaka tabaka değişimden geçirip terkîb ederiz ve bu hâl âlem-i histe zâhir olduğu hâlde onlara ne oldu ki devâm-ı değişimden ibâret olan âhirete inanmıyorlar?" buyrulur.

Ya'ni, nefh-ı sûr Hâlık'ın külü bir değişim emridir ve bu genel emrinde Hakk Teâlâ, "Ey toprakta dağılmış olan unsuri zerrelere, âlem-i şehâdette her bir mahlûkun hakikatine bir elbise ve görüntü olmak üzere nasıl toplandınız ise bu âlem-i haşrde dahi, yine o hakikatlere birer görüntü ve elbise olmak üzere toplanınız ve saklandığınız topraktan baş çıkarınız!" buyurur.[51]

----

[51] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 9 – Sayfa 568-569 sadeleştirilmiş olarak…

764. Ebü Bekr-i nakîyi gör, de! Sıddîklıktan mahşerlerin beyi oldu.

"Nakî", pâk ve nazîf demektir. "Sıddîk", lügatte dâimâ tasdîk eden ve doğrulayan kimse; "mahşer", cem' olacak yer. Ya'ni, mevt-i ihtiyârî ile ölüp yeryüzünde yürüyen kimseyi görmek isteyen kimseye de ki: Sıfât-nefsâniyye ve beşeriyyeden pâk ve nazîf olan Ebû Bekr es-Sıddîk (r.a.) hazretlerine bak!

O Resûl-i Ekrem hazretlerini bilcümle akvâlinde ve ef'âlinde ve ahvâlinde tasdîk ediciliğinden dolayı dünyâ ve âhiret mecma'larının beyi oldu. Ba'zı nüshalarda "emîrü'l-mü'minîn" vâki' olmuştur, ma'nâsı zâhirdir.

765. Bu neşette Sıddık'a bak! Haşra kadar tasdîki ziyâde edesin!

Ya'ni, bu neş'et-i beşeriyyede Sıddîk (r.a.)ın ahvâl-i şerîfesine bak ve onu kendine rehber kabul et ki, haşr-i ma'nevî ve sûrete kadar Kûr'ân'ın ve Resûl-i Ekrem hazretlerinin bilcümle âlî beyânlarını, tasdîk ve ikrârı ziyâde edip i'tikâdını yakın mertebesine getiresin; ve akl-ı cüz'înin hükmüne tâbi' olup, "Arz üzerinde cismi yürüsün de rûhu yüce âlem-i intikâl etmiş olsun, bu nasıl olur?" demeyesin ve feylesofça şübhelere düşmeyesin!

766. Böyle olunca Muhammed nakd olarak yüz kıyâmet idi. Zirâ ki hail ü akdin fenasında halloldu.

"Nakd", kelimesinin çeşitli ma'nâsı vardır. Bunlardan birisi de bir şeyin kıymetini peşin ve acele vermek ma'nâsıdır. Burada kıyâmet-i 'âcil ma'nâsı münâsib olur. İkinci mısrâ'daki birinci "hail", erimek ve ikinci "hail", düğümü çözmek ma'nâsınadır. Ma'lûm olsun ki, kıyâmetin çeşitleri vardır:

Birincisi: Her ân ve saatte vuku' bulan kıyâmettir ki, âlemler her ânda gaybdan şehâdete ve âlem-i şehâdetten âlem-i gayba dâhil olur; ve bu âlemin bozulması ve kâinat ve maânî ve cisim gibi bilcümle çeşitlerinin âlem-i şehâdetten âlem-i gayba ve gaybdan şehâdete girip çıkmasını ihâta yoluyla ancak cenâb-ı Hak bilir. Buna "teceddüd-i emsâl" (Benzer yenilenme) derler. Zîrâ bu ilim hibret-i ilâhiyye zevkinden ibârettir. Bunda hiç kimsenin iştirâki yoktur.

İkinci kıyâmet: Mevt-i tabîî ve ıztırârîdir. Nitekim (S.a.v.) Efendimiz "Ölen kimsenin kıyâmeti kopar" buyurulur.

Üçüncü kıyâmet: Mevt-i irâdî ve ihtiyârîdir. Sâlik bu mevt ve kıyâmetten sonra âlem-i sûrette neş'e-i âhiret üzerine yaşar. İşte buna dayanır ki, ölülere açılmış olan haller sülük anında sâlike de açılmış olur; ve bu hâle "kıyâmet-i suğrâ" tesmiye ederler.

Dördüncü kıyâmet: Ârifî-billâh hazarâtına fenâ-fillâh ve bekâ-billâhdan sonra vahdet-i tâmme ve inkıhâr-ı keserât hâlinin zuhûrudur. Ârifin nefsinde vâki' olan bu tecellîye de "kıyâmet-i kübrâ" derler.

Beşinci kıyâmet: Bilcümle kâinât için vaad olunmuş olan kıyâmettir ki, Hak Teâlâ Kur'ân-ı Kerîm'de (Hac, 22/7) ya'ni "Kıyâmet gelicidir, onda şübhe yoktur!" buyurur. Bunlardan her ân ve sâatte vâki' olan kıyâmet peşin ve 'âcil kıyâmet olup bu ma'nâ I. cildin 1164 ve 1165 ve 1166 numaralı beytlerinde şöyle buyurulmuş idi:

Tercüme: "Şimdi sana her lahza ölüm ve geri dönme vardır; ve Mustafâ (a.s.): "Dünyâ bir sâattir" buyurdu. Cümle âlem her dem fânî olur, tekrâr beka içinde zâhir olur. Âlem dâimâ yürümek ve oturmak

içindedir; bir ân soyunmaktan ve giyinmekten hâl! değildir.”

Bu mevt-i irâdî ve ihtiyârî ile fenâ-fillâh ve bekâ-billâh hallerindeki kıyâmetler dahi peşin ve ‘âcil olan kıyâmetlerdendir. Şimdi Resûl-i Ekrem hazretleri “Dünyâ bir ân ve bir sâattir” buyurduğu cihetle o hazret bu taayyünât ve kesîf sûretlerin çözülmesi ve düğümlenmesinin ve hal' ve giymesinin fenâsı içinde halloldu ve eridi. Binâenaleyh peşin ve ‘âcil olan yüz kıyâmet oldu. Ya’ni yukanda zikrolunan birinci ve üçüncü ve dördüncü peşin ve ‘âcil kıyâmetlerin kendisi oldu ve bu kıyâmetleri hâlen ve zevkan gördü.

767. Ahmed cihanda ikinci def a doğmuştu; o ayânda yüz kıyâmet idi.

Sûfiyye indinde mukarrerdir ki, sâlik için iki doğuş vardır. Birisi, anasının karnından tabîat âlemine ve diğeri de tabîat âleminden hakîkat âleminedir. Buna “velâdet-i sâniye" (İkinci doğum) derler. Server-i âlem (s.a.v.) Efendimiz analarından doğdukları vakit âlî olan fitratlan cihetiyle âlem-i tabîata değil, âlem-i hakîkate de doğdular. Binâenaleyh bu âlem-i tabîata nefs-i emmâre ile gelmediler. Nitekim çocukluklarından bi’set-i seniyyelerine kadar geçen zaman zarfında kendilerinden birtakım hârikalar zuhûr etmiştir ki, bunlara “irhâsât”[52] derler. Bu irhâsâtın tasfîlâtı kütüb-i siyerde münderic olduğundan burada zikri uzun olur. Ya’ni, Ahmed (a.s.v.) Efendimiz bu âlem-i keserâta ikinci def’a doğmuş olarak geldiler; ve bu ikinci doğuşları âlem-i hakîkate idi. Binâenaleyh onların ahvâl-i şerîfeleri zâhirde yüz kıyâmet idi ve kıyâmetin aynı

[52] Peygamberimiz Hz. Muhammed'in (A.S.M.) nübüvvetinden evvel zuhur eden hârikulâde haller ki, bunlar peygamberliğine delil teşkil eden hâdiselerdendir.

idi. Zîrâ kıyâmet keserât ve taayyünâtın nazarlarda fânî olmasından ibârettir.

768. Ondan, “Ey kıyâmet! Kıyâmete kadar ne kadar yoldur?" diye kıyâmeti sormuşlardır.

Bu beyt-i şerîf ashâb-ı kirâmın “Ey Allâh’ın resûlü! Kıyâmet ne vakittir?" Diye vâki’ olan suallerine intikâlen Hz. Pîr Efendimiz tarafından lisân-ı hâl-i Nebevî'ye atfen bir hakîkatin beyânıdır. Ya’ni ashâb-ı kirâm kıyâmetin aynı olan Resûl-i Ekrem hazretlerinden: “Ey ayn-ı kıyâmet! Sûrî kıyâmete kadar ne kadar yol vardır?" diye sormuşlardır.

769. Hâl dili ile çokluk derdi ki: “Mahşerden haşrı bir kimse sorar mı?”

Resûl-i Ekrem hazretleri hâl dili ile cevâben çokluk buyururlardı ki: “Ben mahşerin kendisiyim. Mahşeri gören bir kimseye o mahşerden haşrı sormak câiz mi? Benim ahkâm-ı tabîat hâricindeki hallerimi görün ve sıfât-ı nefsâniyye ve beşeriyye ile alâkası olmayan fiillerime bakın! Nefsimde dirilik görüyor musunuz? Hiç benim ahkâm-ı tabiata esîr olduğumu gördünüz mü? Bilcümle emirlerimde muâmelemin Hak ile olduğuna vâkıf olmadınız mı?”

770. O hoş haberli olan Resûl, ey kerîmler, bunun için: “Ölümden evvel ölünüz!” remzini söylerdi.

Ey kerîm olanlar! İşte yukarıdaki ma’nâyı ashâb-ı kirâma anlatmak için o heberleri hoş ve latîf olan Resûl-i Ekrem hazretleri “Tabii ölüm ile ölmezden evvel ihtiyârınız ile ölünüz!" işâretini söylerdi. Ba’zı nüshalarda “kable mevtin" yerine “kable mûtû" ya’ni “Ölmenizden evvel ölünüz!” vaki’dir.

771. "Nitekim ben ölümden evvel ölmüşüm; ben siyt ve savtı o taraftan getirmişim.

"Sıyt", zikr-i cemîl, iyi nâm ve şöhret. Ya'ni, "Nitekim ben mevt-i tabii ile ölmezden evvel âlem-i tabiatta öldüm ve âlem-i hakikat tarafına doğdum. Binâenaleyh ben bu âlem ve dünyâdaki nâm ve şöhreti ve sadâyı o âlem-i hakîkat tarafından getirdim. Binâenaleyh o âlem-i hakikatten getirdiğim sıyt u sadâ bu dünyâda söndürülmez."

772. Binâenaleyh kıyâmet ol, kıyameti gör! Bu her şeyi görmenin şartıdır.

Binâenaleyh, ey sâlik! Resûlü Ekrem'in bu tavsiyesi üzerine sen dahi ölmezden evvel öl de, kıyâmetin aynı ol ve kıyâmeti zevkan ve hâlen gör! Zîrâ bu "olmak" her şeyi görmenin şartıdır. Meselâ bâliğ olmayan bir çocuğa lezzet-i cimâ'dan bahsedilse anlamaz. Bâliğ olup cimâ' hâli fiilen kendinden zuhûr edip o lezzeti nefsinde bulduktan sonra görmüş olur. İşte her şeyde nefsinde bulmak ve görmek için "olmak" şarttır; ve "bilmek", olmak gibi değildir.[53]

----

836. Hey! Bu neden malûm, olur? Ba'sden. Ba'si iste! Ba's hakkında az bahset!

"Hey", tahvîf ve tehdîd cihetinden bir kimseyi âgâh etmek için kullanılan nidâdır. Bundan anlaşılır ki, beyt-i şerifteki suâlin bir âlim-i zâhirî ve tarafından delil getirmesine işâret buyurulur. Ya'ni "Ey âlim-i zâhirî, eğer sen "Hey! Kendine gel. Bu iki görmek şaşılığın vasfındam olduğunu ve evvelin âhir ve âhirin evvel olduğunu neden

[53] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 11 – Sayfa 260-263 sadeleştirilmiş olarak…

bildin?" diye sorarsan cevâben deriz ki: "Ey âlim-i zâhirî! Bu hâl ba'sden bilinir ve anlaşılır. Sen bu hayât-ı dünyeviyye de iken ba'si iste de kürsüler üzerinde mevt-i tabîîden sonra gelecek olan ba's hakkında delil getirme olan ilmin ile az bahset!" "Ba's", lügatte ölüyü diriltmek, göndermek ve izhâr etmek ma'nâlarına gelir. Burada "ölüyü diriltmek" ma'nâsınadır ki, bundan murâd, mevt-i ihtiyârî ile ölüp Hak'ta fânî olduktan sonra Hakk ile bâkî olmak ve ta'bîr-i diğer ile fenâ-fillah ve bekâ-billah hallerinin husûlü ve vücûd-i abdânînin vücûd-i Hakkânî'ye değişimidir; ve vahdet-i vücûd sırrı hâlen ve zevkan bu ba'sden sonra bilinir ve anlaşılır.

837. Ba'sin şartı evvelen ölmektir. Zîrâ ki ba's ölmüşten diri etmektir.

Ba'si görmek için şart evvelen ölmektir; ve mevt-i ihtiyârî ile evvelen bir kişinin kıyâmeti kopmaktır. Zîrâ ba'sin ma'nâ-yı lügavîsi "ölmüşü diriltmek"tir.[54]

----

843. Eğer iki göz değişmiş ve enver olursa bu muntazam olan cihân mahşer olur.

Eğer bu cismin iki gözünün görüşü değişmiş ve kalb gözünün görüşüne tâbi' olup pek ziyâde nûrlanmış olursa, bu muntazam ve güzel tertîb edilmiş cihân ve bu sûret âlemi öyle bir gözün önünde mahşer olur. Ya'ni öyle bir gözün önünde kıyâmet kopmuş ve ehl-i cennet ile ehl-i cehennem ayrılmış olur. Nitekim I. cildde, Server-i âlem Efendimiz'in oğulluğu olan Hz. Zeyd'in kıssasında cenâb-ı Zeyd'in lisânından 3570 numaralı beyitte şöyle buyurulmuş idi:

---

[54] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 11 – Sayfa 286 sadeleştirilmiş olarak…

Tercümesi: “Yâ Resûlallâh, haşrın sırrını söyleyeyim; cihânda bugün neşri izhâr edeyim!”

Ve bu ma’nâ hakkında Hz. Pîr efendimiz bir beyt-i şeriflerinde de şöyle buyururlar. Beyit:

Nazmen tercüme:

“Nefh-ı sûra intizârım yoktur ölmüşler gibi.

Aşk her dâim efsûnundan bana bir cân verir.”

844. Ondan dolayı bu hakâyık nâ-tamâm görünür; zîrâ bu hamlar üzerine onun fehmi harâm olur.

Fakat nefsi diri ve cisim gözü fa’âl olan hamların görüp anlamaları harâm olduğu için bu eşyanın hakikati ve bu intizâm-ı âlem onlara tamam olmayan ve eksik görünür. Meselâ bir kurt bir koyunu parçalayıp yer; ve kurdu da bir arslan parçalayıp yer. Bir gafil his gözüyle bunu zulüm ve haksızlık görür. Zîrâ eşyânın hakâyıkından hicâbdadır. Ehl-i hakîkat ise bunda aslâ zulüm ve saldırma görmez. O ancak hakîkat-i vücûdu ve onun sıfât ve esmâsı hükümlerinin cereyânını görür. Nitekim ehlullahdan bir zâta: “Hakk’ı zulümden ne ile berî kıldın?" diye sormuşlar. Cevâben demiş ki: **“Mülkünde kendinden gayrını bırakmadım."** Şu hâlde zâlim kim ve zulüm kime olur?[55]

1517. Hak o kasemi Ahmed'in cismi üzerine sürdü. O şey ki, “kellâ ve'ş-şafak” buyurmuştur.

[55] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 11 – Sayfa 288-289 sadeleştirilmiş olarak…

“Kasem”, “yemîn” demektir. “Kellâ”, “hakkan" ma’nâsınadır; burada lafz-ı Kur’ân’dan değil, lafz-ı Mesnevidendir. “Ve’ş-şefak”, “Şafağa yemîn ederim” demek olur. Bu beyt-i şerîfte sûre-i înşikâk’ta olan (înşikak, 84/16) ya’ni “Ben şafağa yemîn ederim” âyet-i kerîmesine işâret buyurulur. Ya’ni Hak Teâlâ, hakkan ki, o yemîni Hâtem-i enbiyâ Ahmed (a.s.v.) Efendimizin cismi üzerine sürdü ve teveccüh etti, o şey ki, “Şafağa yemîn ederim” buyurmuştur. Bu beytin yukarıya bağlantısı budur ki: Resûl-i Ekrem hazretlerinin bi’seti kıyâmetin yaklaşmasına işârettir. Zîrâ, Hâtem-i enbiyâdır. Onların cism-i şeriflerinden sonra hakîkî bir peygamber olarak bu hayât-ı dünyeviyyede 1355 seneden beri hiçbir ferd zâhir olmadı ve bundan sonra zâhir olacağı da yoktur. Kıyâmet ise adl-i küllî-i İlâhînin zâhir olacağı bir devredir. Hâtem-i enbiyâ’nm şerîati ise, bu hayât-ı dünyâda tatbikine imkân görülen adâletin müntehâsını te’mîn eder. Onun hâricine çıkıldığı vakit, zulüm olur. Binâenaleyh şafağın vücûdu, güneşin vücûduna işâret olduğu gibi, Hâtem-i enbiyâ’nın eşrât-ı sâatten olan cism-i şerifi ve onun şerîati de, kıyâmetteki adl-i küllî-i İlâhîye işâret olur. Binâenaleyh Hak Teâlâ âlem-i şehâdette cism-i nebevî ile zâhir olan adl-i cüz’îye yemîn ederek, kıyâmette vâki’ olacak olan adl-i küllîye işâret buyurmuş olur; ve bu yemîn dahi zikr-i cüz’ ve irâde-i küll kabilinden mecâz olur.[56]

1896. Bütün su kuşları o nahr günü gemiler gibi rûy-ı bahr üzere revân olurlar.

“Su kuşları”ndan murâd, kendi varlıklarından geçmiş ve Hakkın varlığında müstağrak olmuş olan

[56] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 11 – Sayfa 491 sadeleştirilmiş olarak…

kâmillerdir; “bahr’’den murâd, vücûd-i hakikî-i Hak’tır. Ya’ni, kâmiller, o kurbân günü olan yevm-i kıyâmette gemiler gibi, vücûd-i hakîkî deryâsında hür ve serbest bir sûrette seyr ve hareket ederler.

Bu gün mü’minlere bayram ve öküz mesâbesinde olan nefsânîlere de helâk günü olur.

1897. Tâ ki, beyyineden helâk olan helâk ola! Tâ ki, necat bulan ve müsteykin olan kimse necat bula.

“Îstîkân”, şübhesiz olmak ve yakîn sâhibi olmak; “beyyine” açık hüccet demektir. Bu beyt-i şerîfte sûre-i Enfâl’de olan (Enfâl, 8/42) ya’ni “Tâ ki, Allâh Teâlâ ezelde işlenmesi lâyık olan emre hükm ede! Zîrâ helâk olan kimse beyyineden helâk olur ve hayât bulan kimse de beyyineden diri olur” âyet-i kerîmesine işâret buyurulur. Bu âyet-i kerîme Bedr gazâsı hakkında ise de cenâb-ı Mevlânâ efendimiz ma’nâ-yı bâtınîsi i’tibâriyle yevm-i kıyâmete de içine alan buyurmuşlardır; ve bu ma’nâ-yı bâtınînin dahi (En’âm, 6/149) ya’ni “Allah için hüccet-i bâliğa sâbittir; ve eğer murâd ede idi, sizin hepinize hidâyet ederdi” âyet-i kerîmesi ile irtibâtı vardır. “Beyyine’’den ve “hüccet-i bâliğa"dan murâd, kulun lisân-ı isti’dâd ile Hak’tan taleb ettiği şeydir ki, onun ayn-ı sâbitesi ilm-i İlâhîde o sûrette zâhir oldu; ve kazâ-yı İlâhî dahi kulun bu talebi üzerine vâki’ olmuş ve kul hakkında onun olmasını murâd etmiştir. Binâenaleyh her bir kimseye hayr ve şerden ne gelirse kendinden gelir ve bu husûsta hiçbir hâricî tesir eden yoktur. Hakkın kulları üzerine olan hükmü, onların kabiliyetleri gereğince ve isti’dâdlan mûcibincedir. Cevâd-ı mutlak olan Hz. Hak’tan lisân-ı isti’dâd ile her ne taleb etmişler ise, ister derekât-ı şekavetten olsun, ister derecât-ı saâdetten olsun, onların lâyık oldukları şey fazlası ile ve -noksânsız kendilerine atâ

ve nimet olunur. Fakat ehl-i gaflet bunun böyle olduğunu bilmezler. Onlar zannederler ki, kendilerine isâbet eden, nefislerinin hâricinden gelmiştir. Fakat kâmiller herkesin kendi nefsinde bilkuvve mevcûd olan şeyin fiilen yine kendisinden husûle geldiğini bilir.

1898. Tâ ki, doğanlar sultân tarafına g ideler! Tâ ki, kargalar mezarlık tarafına gideler.

"Doğan'lardan murâd, kâmiller; "sultân"dan murâd, Hak Teâlâ; "kargalardan murâd, ehl-i nefs olan kimseler; "mezârlık"tan murâd, hicâb-ı azâbdır. Ya'ni, "Geliniz!" emrinin umûma intişârını ve kıyâmetin vukü'unu kâmiller bunun için beklerler ki: Doğan kuşu mesâbesinde olan o kâmiller bir ân evvel hicâb-ı cismânîden kurtulup, sultân-ı hakîkî olan Hakkın huzûruna giderler; ve kargalar mesâbesinde olan nefsânî kimseler dahi, haklarında sâbit olan hüccet-i bâliğa mûcibince, mezârlık mesâbesinde olan azâb-ı hicâbî tarafına giderler.[57]

2410. 'Vaktaki o hışım güneşinin harareti kızdırır, dağ gâh kum ve gâh yün olur.

"Hışım güneşi"nden murâd, tecellî-i celâlî ve kahrî sâhibi olan Hakk. "Dağ"dan murâd, insân-ı nakısın enâniyeti ve benliğidir. Ya'nî, vaktâki Hak tecellî-i celâlîsi ve kahrîsi ile o insân-ı nâkısın kesâfet-i cismiyyesini aşk harâreti ve te'sîri ile kızdırır, o gafilin dağ gibi olan enâniyeti ve benliği ba'zan kum gibi yumuşar ve ba'zan daha ziyâde yumuşayıp yün gibi olur. Ya'nî gafleti ve enâniyeti derece derece azalır.

---

[57] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 11 – Sayfa 605-607 sadeleştirilmiş olarak…

2411. Ağır cemâdât, cânın nakli vaktinde cismin erimesi gibi erimeye başlar.

Ya'nî, atâ ve ihsân güneşi olan Hak Teâlâ, cismânî ve câmid olan insân-ı nâkıslara, tecellî-i celâlîsi ile mütecellî olduğu vakit, rûhun ölüm hâlinde âlem-i berzaha intikali vaktinde, kesîf olan cismin kabirde erimesi ve dağılması gibi, ağır ve kesîf olan katı ve donuklar erimeye başlar; ve nâkıs insanların enâniyetleri dağı, kıyâmette sûrî dağlarırı yumuşayıp perâkende olması gibi yumuşar ve onun hâli "Ölmezden evvel ölünüz!" emr-i risâlet-penâhîsine mâsadak olur.[58]

Necmeddîn-i Kübrâ (k.s.) hazretleri Nefehâ-tü'l-Üns'te kendi sülüklerini şöyle nakil buyururlar:

"Ammâr Yâsir ismindeki bir mürşide gittim. Bir müddet sülük ettim. Bir gece bana şöyle bir hâtıra vâki' oldu: "İlm-i bâtından haberdâr oldun ve ilm-i zâhirin şeyhin ilminden ziyâdedir. '' Sabahleyin Şeyh Ammâr beni çağırdı. Dedi ki: "Necmeddîn! Kalk, Mısır'da Rûzbihân-ı Baklî'ye git ki, bu senin varlığını bir tokat ile aklından çıkarsın!" Bunun üzerine Mısır'a gittim. Vaktâki onun dergâhına gittim, az bir su ile abdest aldığını gördüm. İçimden dedim ki: "Bu kadar az su ile abdest almak şer'an doğru değildir; şeyh bunu bilmiyor mu? Bu nasıl şeyhliktir?" Hz. Rûzbihân abdestini bitirdi ve elini yüzüme silkti. Su damlaları yüzüme isâbet edince kendimden geçtim. Şeyh dergâha girdi, ben de arkasından girdim. Şeyh şükr-i vuzû' namâzına meşgül oldu. Ben ayakta durup şeyhin selâm vermesini bekledim; ve bu beklemek

[58] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 12 – Sayfa 162 sadeleştirilmiş olarak…

esnâsında bu âlem-i zâhir gözümden kaybolup başka bir perde açıldı. **Gördüm ki, kıyâmet kopmuş ve cehennem zâhir olmuş ve adamları tutup ateşe atıyorlar. Bu ateşin yolu üzerinde bir tepe var. Bir şahıs o tepe üzerinde oturmuş, her kim "Ben bu tepeye mensûbum!" derse onu bırakıyorlar ve başkalarını ateşe atıyorlar. Nihâyet beni de tutup çektiler. "Ben bu tepeye mensûbum!" dedim, bıraktılar. O tepenin üzerine çıktım,** Şeyh Rûzbihân'ı gördüm ve ayağına kapandım. Enseme şiddetle bir tokat vurdu, yüz üstü düştüm; ve "Bir daha ehl-i Hakk'ı inkâr etme!" dedi. Vaktâki bir tokat üzerine kendime geldim, şeyh namâzı bitirmiş idi. Zâhirde dahi ayağına kapandım. Şeyh âlem-i bâtında olduğu gibi, âlem-i zâhirde dahi enseme bir tokat vurdu ve yine "Bir daha ehl-i Hakk'ı inkâr etme!" dedi. Ve bu tokat üzerine bâtınımdaki enâniyet hastalığı gitti; ve bana dedi ki: "Geri dön ve Ammâr'ın huzûruna git! Ve Şeyh Ammâr'a "Her ne kadar bakırın varsa gönder, hâlis altın yapıp yine sana göndereyim!" diyerek bir mektûb yazdı."

İşte bu menkıbeden bu sürh-i şerifteki beyânât-ı aliyyenin rumûzları münkeşif olur. Zîrâ Hz. Necmeddîn'e vâki' olan müşâhedeyi akıl ve fehm ile idrâk etmek mümkin değildir.[59]

Mesnevi-i Şeriften alınan bölümler belki uzun gibi gelebilir. Ama alıntılar içinde "Kıyâmet"in beş bölüme tasnif edilmiş olması ve insan hayatının akıbetini

---

[59] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 13 – Sayfa 142-144 sadeleştirilmiş olarak…

ilgilendiren bir mesele olması sebebiyle bu izahatlerin okuyucu açısından yararlı olacağı düşünülmüştür.

Terzi Baba "Kıyâmet" Hakkında;

Kezâ sırrın başlangıcı da ona varır, aynı şekilde âhirin, yâni sonun harfi de yine O'dur, onunla başlar yâni onun baş harfi ile böylece âhirin de sırrı o olmuş olur.

****

Bizim sistemimizin son harfi kıyâmettir, kıyâmet koptuktan sonra yeni bir harf başlar o da mahşer oluşumunu belirten harftir.[60]

Ölüm hakkında, Kıyâm'et

Efendimiz (s.a.v) şöyle buyurmuşlardır.

"En büyük vâiz cenâzedir." Dikkat edersek cenâze namazlarında Fâtiha okunmamaktadır. Şer'i ma'nâda izâhı yapılırken bir namaz için rükû, secde, tahiyyat gereklidir bu namazda onlar olmadığı için cenâze namazı zâten namaz değil duâ mahiyetindedir, bu nedenle de Fâtiha okunmamaktadır, denilmektedir.

Her ne kadar doğru bir izâh ise de işin hakîkatinde cenâze namazlarında Fâtiha-ı Şerîf okumaya zâten gerek yoktur, çünkü orada Fâtiha Sûresi okumanın dışında bilfiil yaşanmaktadır. Orada ayakta duranlar bâtınen,

[60] Terzi Baba (58) - Mir'at-ül İrfan ve şerhi – sayfa 39.

“Elhamdulillâhi Rabbil âlemîn” yâni “ben daha bu vefât eden kişinin durumuna gelmedim, hâlâ vaktim ve imkânım var, bunu veren Allah’a hamd olsun” demektedirler.

“Errahmanirrahim” yâni “Rahmân’ın rahmâniyeti o kadar geniş ki bütün bu âlemlere yayılmıştır ve şu anda vefât edip burada yatan kişiye de rahmet etsin ve biz hâlâ yaşayanlara da o hâle düşmeden evvel rahmet etsin.”

“Mâliki yevmiddîn” yâni “Dîn gününün sâhibi anlamında olarak ve dinden kasıtta Allah’ı tanımak olduğuna göre Kûr’ân-ı Kerîm bizlere bunu bildirdikten sonra artık dünyâya gelmemizin nedeni sadece namaz kılmak değil Allah’ı tanımaktır bunun için de önce kendimizi tanımamız gereklidir. Namaz ve diğer ibâdetler buna sâdece bir vâsıtasıdır. En büyük vâsıta ise ilim ve irfâniyettir.”

“İyyekena’büdü ve iyyake nestain” daha henüz vaktimiz varken, ancak sana ibadet ederiz hayatı ve her şeyi ancak senden isteriz. Önümüzdeki ibretlik cenâzenin artık böyle bir imkânı kalmamıştır.

“İhdinessıratel müstakîm. Eğer değilsek hemen sen bizi sırat-ı müstakîme yönlendir. Devamı da böylece değerlendirlir.

Ölüm ve doğum fiili her ikisi de Cenâb-ı Hakk (c.c)’a âittir. O hem öldürür hem de diriltir.

Doğum denilen hâdiseyi şöyle bir târifle anlamaya çalışalım; Doğum, gayb âleminde izâfî yoklukta mevcut olan a’yan-ı sâbite terkibinin vakti geldiğinde şehadet âleminde zuhura gelerek seyrini sürdürmeye başlamasına doğum denmektedir. Bu doğum ile Cenâb-ı Hakk (c.c)’ın Hayy isminin hakîkatleri ile zuhura getirdiği ve târifi

mümkün olamayan müthiş bir varlık dünyâya gelmektedir. İşte hayât gibi, duyma, görme, irade, ilim gibi Cenâb-ı Hakk (c.c)'ın subûti sıfâtları da bu doğan varlıkta vardır. Buna kısaca *"ne var âlemde o var Âdem'de"* denilmiştir. İşte bu şekilde insanda (insân-ı kâmil'de) Cenâb-ı Hakk (c.c)'ın nokta zuhur mahâlli olarak bütün özellikleri ortaya çıkmaktadır.

Çocuğu doğuran anne kendisi mahlûktur ancak çocuk doğurması yönüyle halkedicidir. Bu şekilde Cenâb-ı Hakk (c.c)'ın âlemleri halkedişindeki son kemâl proje dünyâya gelmektedir. Bu şekilde teçhizât ile dünyâya gelmek çok büyük bir hâdisedir.

İnsanoğlu için ifâde edilen bu husus diğer bütün varlıklar için de geçerlidir ancak mevzûmuz insan olduğu için biz o sahaya bakacağız. Çünkü insanda Cenâb-ı Hakk (c.c)'ın zâti zuhuru vardır.

Doğum hâdisesinin neticesi olan ölüm ise doğumun tam zıttıdır. Şehadet âleminde zuhur ederek kendisine tanınan süre miktarını yaşayarak ömrünü tamamlayan kimse şehadet âleminden gayb âlemine yâni bâtına döndürülmektedir. Bunun adına Kur'ân-ı Kerîm'de zâhiren **"mevt"** bâtınen **"yakîn"** denilmektedir. Zâhir ehli sâdece mevt ile bâtın ehli ise mevt ve ikân ile dünyâdan ayrılmaktadır.

A'yan-ı sâbite misâl âleminde latîf bir halde olduğundan yâni henüz bireysel kimliği oluşmadığından doğan varlık o âlemde henüz varlığının farkında değildir. Anne baba vesilesiyle (perdesiyle) misâl âleminden şehadet âlemine geldiğinde orada latîf halde olan a'yan-ı sâbite, kesîf olan beden ve onda var olan benlik ve izâfi nefs ile perdelenmiş olmaktadır. Cenâb-ı Hakk (c.c)'ın varlığında olan a'yan-ı sâbitede kişinin kimliğini oluşturan

benliği bulunmaktadır ve bu benlik izâfi benliktir. İşte bütün bunlara mahâl olan madde beden ile birlikte dünyâda zuhura çıktıktan sonra bu izâfi benlik daha çocukluk döneminden îtibaren perde olmaya başlamaktadır. Ve bu andan îtibaren bu kişi kendisini dünyâ ehli olarak görmektedir. Çevreden aldığı te'sirler ile içinde bulunduğu cem'iyyetin değer yargılarıyla kimliğini oluşturmaktadır. Bu şekilde bâtın-î özüne perde olmaktadır.

Bunun sonrasında ölüm ötesi olan berzah yaşamına geçilmekte ve bu berzah yaşamıda mahşer gününe kadar geçecek zamanı içine almaktadır. Bu geçiş hayâl ve vehim olguları içerisinde olursa **"öldü"** diye ifâde edilmekte, kişi gerçek benliğini bulupta geçiş yapmış ise bu duruma **"ölmeden evvel ölüm"** denmektedir. Bu şekilde ölümün iki tür olduğu ortaya çıkmaktadır ki diğer bir ifâde ile bunlara *"zarûri ölüm"* ve *"isteğe bağlı ölüm"* denilmektedir.

Zarûri ölümde kişi ömür süresi dolduğunda isteğine bakılmaksızın Azrâil (a.s.) tarafından madde bedenden rûhu ayrılmak sûretiyle ölüm ötesine intikâl ettirilmektedir.

İsteğe bağlı ölümde kişi kendisine zarûri ölüm gelmeden Hakk yolunda nefsinin hakîkatini idrâk ederek onu vaktiyle Rabb'ına döndürerek teslim etmektedir. Bu şekilde artık *"zarûri ölüm"* ile her an dünyâdan ayrılmaya hazırdır. Bu gibi kimselerde Azrâil (a.s.) geldiği zaman ancak bir çuval et ve kemik bulur, onun nefsini bulamaz. Çünkü zâten bu kişiler vaktiyle bâtıni değerlerini yerlerine ulaştırmışlardır yâni nûrunu Nûr âlemine, rûhunu Rûh âlemine, idrâkini Hakk'ın ilmine ulaştırmışlardır.

Bu hususta ehlullah'tan biri şöyle demiştir; "*Bu dünyâya gelenler giderken iki şeyden hâli kalmadılar, ya canlarını ten eyleyip gittiler (ki bu zarûri ölümdür) ya tenlerini can eyleyip gittiler (ki bu da "ölmeden önce ölünüz"* hükmüyle belirtilen ölümdür)"

Bir âilenin çocuğu dünyâya geldiği zaman çevrede bulunan görevliler ve âile fertleri o çocuktan ses çıkmasını isterler çünkü zâhiren hayât belirtisidir ancak bâtınen bu ses çıkış ölüm ifâdesidir. Doğan bütün çocuklar ilk doğdukları anda aynı şekilde ses çıkarırlar. Bu ses kelime olarak **"ıngâ"** sesidir. **"Ingâ"** kelimesi arapça olarak (Ayn) ve (Gayn) harflerinden oluşmaktadır. Yâni (Ayn) olan a'yân-ı sâbitesinden (hakîkatinden) (Gayn) gayrı olan beden zindanına düştüğünden bu ifâde ile feryâd etmektedirler. Bebekler bunun zâhiren bilincinde değildirler ancak kendilerinde mevcut olan rûhani bilinç ile bunlar olmaktadır. Rûhlar âleminde hür ve serbest iken beden hapsine girmekle sınırlanmaktadır. İşte fizîki anlamda gayriyyet burada başlamaktadır ki bu da tard edilmişlik hükmüdür çünkü Cenâb-ı Hakk (c.c) rûhaniyetinden, varlığından dünyâ âlemine tard etmiştir o varlığı. Bu tard ediş rahmet içindir eğer bu tard ediş ile zuhura çıkış olmasa kimse kimliğini bilemez ve rûhlar âleminde bireysellik oluşmadığı için herhangi bir faaliyet yapma şansı da yoktur bu nedenle de mükâfat ve azâb gibi bir neticenin de oluşması mümkün olamamaktadır.

Ömrünü **"gayr"** olarak geçirenler ölü doğmuş, ölü yaşamış ve ölü olarak ölmüş olur. Kendini bilmeyen bir kişi yapmış olduğu fiiller neticesinde isterse cennet ehli olsun yine Hakk ve hakîkatten, kendi gerçek benliğinden ayrı olarak orada hayâtını sürdürür.

Bu dünyâda gereken gerçek tevhîd ilmini tahsil ederek kendisine üflenen âdemi hakîkatler ile yâni

"venefahtü" çeşmesinden ihtiyâcı kadarını içerek yoluna devam edip **"Gayn"** harfinde olan noktayı yâni benlik noktasını başından silebilirse bunlara, *"ölü olarak doğdu ancak kendini bularak gerçek ilâhîyata ulaştı ve bir daha ölmedi"* denilerek bunların zarûri ölümlerine **"şeb-i âruz yâni gelin günü"** denilmektedir. Kur'ân-ı Kerîm'de de Rahmân suresi **"Kur'ân'ın gelini"** (Aruz-ül Kûr'ân) olarak ifâde edilmiştir.

Ma'nâ âleminde görüldüğü gibi iki gelin vardır. "Cenâb-ı Hakk (c.c) insanı **Rahmân** sûreti üzere halketmiştir" ve "Cenâb-ı Hakk (c.c) insanı **kendi** sûreti üzere halketmiştir" denilmiştir hal böyle olunca insanda da Rahmân Sûresi var demektir ve insan bu yönden de gelindir.

İbrâhîm Hakkı Erzurumlu hazretlerinin **Mârifetnâme** isimli eserinden *"Ölümün hakîkati"* bölümünden birkaç satır aktaralım:

"Ölümün hakîkati insanın bedenine taalluk eden mücerred hayâlin bağlılığını kesmesinden ibârettir. Mücerred hayâl insâni rûhtur. Mü'minin rûhu olan o süslü hayâl ki ölümle mü'min o hayâl olup ondan içeri gider ama mü'min olmayanın korkunç ve kerih rûhu olan hayâl için ölümle o gayri mü'min o hayâl olup onun içine girer. O mücerred cevherin bu mürekkep cisimden ayrılması ve kendi askerine kavuşmasına insanın ölümü denmiştir. Rûhun bu bağlantısını kesmesi hayvani rûhun insan bedeninden ayrılması zamanındadır. Beyt:

"Ey kardeşim sen düşünür durursun

Kemik ve saçın çürür, sen kalırsın"

"Sen doğarken ağlıyordun,

çevren ise gülüyordu,

Öyle güzel bir ömür sür ki,

ölüyorken sen gülesin, çevren ağlasın."[61]

ÖLÜM NE GÜZELSİN

Korkarlar cümle âlem senden,
Ruhu ayırırsın bedenden,
Çekersin varlığı sahneden,
Ölüm sen ne güzelsin ne güzel.

Senden geçer her canlının yolu,
Kalkmaz olur artık eli kolu,
Hükümsüz kalır sağı solu,
Ölüm sen ne güzelsin ne güzel.

Kavuşturursun dostu dostuna,
Oturtursun yokluk postuna,
Binersin Dünyanın sırtına,
Ölüm sen ne güzelsin ne güzel.

Bütün şehidler koşarak gitti,
Sonları bak ne güzel bitti,

---

[61] (64) Ölüm Hakkında Sayfa 3…7… Aslında bu kitabın tamamı konumuz ile alakalıdır. Ama kitab hacminden dolayı bazı bölümleri buraya almak durumundayız. Bu konu ile ilgilenen okuyucu ve araştırmacılar kitabın tamamını okumalarında fayda vardır…

Hepsi ecel şerbeti içti,
Ölüm sen ne güzelsin ne güzel.

Dünyayı dost edinmemişse,
Kimselere eğilmemişse,
Saflığı hiç değişmemişse,
Ölüm sen ne güzelsin ne güzel.

Çekersin sureti aradan,
Alışırlar buna sonradan,
Böyle düzenlemiş yaradan,
Ölüm sen ne güzelsin ne güzel.

Bâki olan HAK'tır ancak,
Geçip giden Halktır ancak,
Varmıdır Dünyaya kanacak,
Ölüm sen ne güzelsin ne güzel.

Gafletle geçmedi ise yıllar,
HAK'ka doğru ise hep yollar,
ALLAH dedi ise hep diller,
Ölüm sen ne güzelsin ne güzel.

Ölümden korkma çünkü korkulmaz,
Varlığından bir şey azalmaz,
Bu geçitte kimseler kalmaz,
Ölüm sen ne güzelsin ne güzel.

Peygamberin sözüne uyarsan,
Gerçekleri baştan duyarsan,
Yaralarını hemen sararsan,
Ölüm sen ne güzelsin ne güzel.

Bir gün banada okunur salâ,
Necdet için denir bu essalâ,
Tabutuma taht olur musallâ,
Ölüm sen ne güzelsin ne güzel.

Ölmeden evvel ölürsen eğer,
Bu ölüme biçilmez değer,
İnan ki başın arşa değer,
Ölüm sen ne güzelsin ne güzel.

(5.8.1988)[62]

(Sahih-i buhari tercümesi cilt 11 s. 133) şöyle bir Hadîs-i şerif vardır.

Rasûlullâh salla'lâhu aleyhi vesellem şöyle buyurmuştur:

Ebû Saîd-i Hudrî radiya'llâhu anh'den rivâyete göre.

Kıyâmet günü (ehli Cennet, Cennet'e, Cehennemlikler de Cehennem'e ayrıldıktan sonra) ***"ölüm"*** *aklı karalı alaca bir* ***"koyun"*** *sûretinde getirilecek. Bir dellâl: Ey Cennet halkı, diye bağıracak! Cennet'tekiler hemen boyunlarını uzatıp başlarını kaldıracaklar ve (bulundukları yerden çıkarak) bakacaklar. Şimdi dellâl: Bunu bilirmisiniz? Diye sorar. Ehl-i Cennet'in hepsi onu görerek: Evet biliriz,* ***bu ölümdür,*** *derler. Sonra dellâl: Ey Cehennem halkı, diye yüksek sesle seslenir! Onlar da boyunlarını uzatıp başlarını kaldırırlar. Ve (bulundukları berzahtan çıkıp korku içinde) bakarlar. Dellâl: Bunu biliyormusunuz, diye sorar. Onlarda hepsi, onu görerek: Evet biliriz* ***bu ölümdür*** *derler. Bundan sonra* ***koyun sûretindeki ölüm*** *(Cennet'le Cehennem arasında)* ***boğazlanır.*** *Bundan sonra dellâl: "Ey Cennet halkı! Cennet'te ebedî yaşayacaksınız, artık* ***ölüm, yoktur.*** *(Cehennem halkına da) Ey cehennem'likler sizde*

---

[62] (64) Ölüm Hakkında – Sayfa 53-54-55…

*karargâhınızda ebedîsiniz, **size de ölüm yoktur**!" diyecek. Bundan sonra münâdî (Bu gaflettekiler ehl-i dünyadır.) Âyetini okur. (19/39)*

----

*Görüldüğü gibi Hadîs-i şerif bu hususa çok büyük bir açıklık getirmekte'dir. Yukarıda bahsedilen hallerin hakikatini bizlere bildirmektedir. Peygamberimiz (**ölüm** aklı karalı alaca bir **"koyun"** sûretinde) getirilecek. Diye buyuyarak, ölümü hayvânlık mertebesinden "nefs-i levvâme" sûretinde tasvir etmiştir. O halde ölüm denen mahlûk "nefs-i emmâre ve levvâme" üzerinde geçerlidir. Gerçek insân üzerinde geçerli değildir. Fiziki olan ölüm bir yok oluş değil bir (zâika-tadıştır,) tadış, ise aynı hayattır. **"Ölen (hayvân) imiş âşıklar ölmez"** diyen Yunus emre ne kadar güzel söylemiş. O halde kişi daha şimdiden kendinde bulunan ölümlü hâl ve taraflarının farkına varıp daha bu dünyada iken onları eğiterek yavaş yavaş yok eder, öldürürse daha sonra kendisinde ölüm diye bir tereddüt ve korku kalmaz. Bu ihtiyari ölümle öldükten sonra kişinin yeni bir yapı ile ve gerçek varlığı ile ikinci doğuşunu gerçekleştirmesini ve yeni oluşan bu "veled-i kâlb-gönül evlâdını" bir İnsân-ı Kâmilin nezaretinde en iyi şekilde yetiştirmesi gerekecektir. İşte böylece ikinci sefer olan "uruc" aslına yükselme başlamış, daha bu günden ebedi hayat namzeti olmuş olacaktır.*[63]

"Keennehü" açıktan açığa rabbimin arşına nazar ediyorum, diyor. Bakın ne kadar müthiş bir hadise. Açıktan açığa rabbımın arşına nazar ediyorum. Diyor ve

---

[63] (64) Ölüm Hakkında – Sayfa 52-53…

rüyayı anlatıyor. Ve devam ediyor. Burada arş nedir? Şimdi ortaya bu soru çıkıyor.

Kısaca bahsedelim **arş**, tavan çatı demektir, en üst âlem demektir. Bireysel olarak varlığımızdaki, **arş** bizim başımız, yani aklımız arşımız bizim çatımız demek oluyor.

Kürsi ise, bizim gönlümüzdür, **kürsi** oturma yeri, **arş** ise çatı oluyor. Hani falan prof'un kürsisi var denir, orada masası iskemlesi var, makamı var demektir, işte Cenâb-ı Hakkın bütün esmâ-i Îlâhiyyesi, bütün bu âleme yaygın oturuyor vaziyette, ve bütün bu âlemin ismi kürsidir, yani Allahın esmâ-i İlâhiyyesi bu âlemde oturuyor ve isminin bir meretebesi vardır ve burada zuhura çıkmaktadır. İnsanın varlığında da, gönlünde duygular olarak esmâ-i Îlâhiyye ortaya çıkıyor. Aklında ise aklı küll zuhura geliyor. Gerçi biz aklımızı nefsi küll nefsi emmâre olarak kullanıyoruz ama aslı aklı küldür, aklımızın ve aklımızı da oraya ulaştırmamız gerekiyor. Yani başımızdaki makama aklı küllü oturtmamız gerekiyor. Ama ne yazık ki bizim burada, nefsi emmârenin aklı, aklı cüz oturmaktadır.

Evvela **arş** dediğimiz, bu arşımızın Hakk'ını vermemiz gerekiyor."*Açıktan açığa rabbımın arşına nazar ediyorum*" demesi, bir bakıma aklı kül yerine yerleşti, yani Hakk'ını ona verdim ma'nâsındadır.

"Ve ehli cennete nazar ediyorum ki orada birbirlerini ziyaret ederler"

Hadi bakalım çıkalım bu sözün içinden. Kıyâmet kopmadı cennet cehennem ortada var mı?

Bu arada, sohbeti dinleyenlerden birisi sohbet meclisini kastederek, (*işte ehli cennet efendim dedi)*

İzâfi ma'nâ da söylemiyor, bakın gerçek ma'nâ da cennete nazar ettim diyor. İzâfi olarak tabi burası cennet bahçelerinden bir bahçe, hani efendimiz buyuruyor, dünyada cennet bahçeleri vardır. Cennet bahçelerine uğrayınız. Soruyorlar Ya rasûlallah cennet bahçeleri nerede? Zikir halkaları cennet bahçeleridir diyor.

Tarikat ehli bunun dönen zikir halkaları olduğu yönün de bu cennet bahçelerini anlıyorlar ki, bu doğrudur o mertebede ama tevhid ehli için zikir halkasından kasıt, hatırlama ma'nâ sınadır. İki ma'nâ sı var biri sayıları sayma diğeri hatırlamaktır. Neyi hatırlaya-cağız? Kendi varlığımızın hakikatinde esmâ-i İlâhiyyenin olduğunu hatırlayıp, bilip tatbikate geçirip, hangi esmâyı çekiyorsak o esmânın hakikatini kendimizde bulmamaız suretiyle hatırlamamız gerekiyor. Yani zikri 2 yönlü kullanıp birisi sayısal ve sesli olarak esmânın tekrarı, diğeri ise bu esmânın hakîkatinin kendimizdeki yaşantısıdır. Bunlar ayrı, ayrı yapılıyor zikri sayısal olarak yapıyoruz, ama yaşantısının farkında olmuyoruz. İşte *"halakaz zikra"* dediği halka bir bütündür

Bir çubuk düşünün bunun başlangıcı ve sonu vardır. Ama halkanın başlangıcı ve sonu yoktur. Dönüşümlüdür. Ring seferidir. Hani otobüslerin ring seferi olur ya dönerler dururlar aynı yerde. İşte tevhid sohbetleri halka sohbetleridir bir bakıma niyedir? Nusret babam öyle derdi, "*siryani zâti/zâti tesir*" derdi. Zâti tecelli, zâti dönüşüm derdi. İşte muhabbetiyle birlikte yapılan tevhid sohbetleri, gönüllerden gönüllere sirâyet ederek, cereyan ederek dönüşür. Ve her uğradığı yere bu hakikati ilkâ eder bırakır. İşte cennet bahçeleri dediği bir bakıma da budur.

Halka olarak zikredilen yerler de, bir bakıma tarikat mertebesi itibarıyla cennet bahçesi, ama hakikat mertebesi ve marifet mertebesi itibarıyle, çıkan nefhayı

gönüllerden gönüllere aktararak devam ederek, bu hâlin sürmesi cennet bahçesi olmaktadır. Çünkü dönüşmekte olan, o cereyan siryani zât-i, hakîkati İlâhiyyeyi dolaştırıyor. Allahın isimlerini sıfâtlarını zâtını dolaştırıyor. İşte cennet demek te zâten Allahın zâtı demektir. Yoksa nefis cennetleri demek değildir. İrfâniyet cennet demektir. İrfâniyetten daha büyük cennet tasavvur edilemez. Gerçi nefislerle ilgili cennetler varsa da, orada meyveler var. Oradaki insanlar "*meyvelerle meşguller*." "*şugulin fâkihun*" (36/55)

Ancak tevhid ehli ise "*Allah ile meşguldür*." Hangisi daha güzel cennet oluyor. İllâki akan nehirler güzel, güzel huriler gilmanlar olması gerekmiyor, cennet olması için. Tevhid ehli kendi bünyesinde, bu cenneti oluşturması gerekiyor. Ve de buna da zât cenneti deniyor.

"*Birbirlerini ziyaret ederler*," olduğunu görüyor. Bu ziyaretin demin belirtildiği gibi, aynı katta olanlar birbirlerini ve yukarıdakiler aşağıdakileri ziyaret edebiliyor, aşağıdakiler yukarıdakileri ziyaret edemiyor, çünkü mertebeleri itibariyle çıkmaları mümkün değildir, orayı anlıyamazlar.

Şimdi burada esas konu ki, bu sözde şek şüphe yotur. Çünkü peygamber efendimiz tasdik ediyor, bu hadîs-i yani Zeyd bin Hârise'nin sözlerini Efendimiz tasdik ediyor. Orada kendisini ikazda edebilirdi, ey Zeyd cennette daha kimse yok, daha hesap kitap görülmedi, şeklinde söyliyebilir di. İkaz edebilirdi. Bakın hadîs-i şerifte böyle bir şey yok. Demek ki, Efendimiz daha 1400 sene evvel cennetin varlığını ve orada yaşayanları tasdik ediyor. Şu hadîs-i şerifi inkâr mümkün mü?

Ama genelde şeriat ehli, daha cennette kimse yok diyor. Hesap kitap olmadı ki, kıyamet kopmadı ki. Açık

olarak Peygamber Efendimiz tasdik ediyor. Eğer mutlak ma'nâ da orada hiç kimse olmasaydı, ya Hârise sen yanlış görmüşsün daha orası boş diye ikaz ederdi.

Ayrıca efendimiz cennete gittim şöyle, şöyle insanlar vardı, cehennem ehlini gördüm şöyle idi, diyerek açık olarak hallerini anlatmaktadır. Ama biz hâlâ cennet boş cehennem boş diyoruz. Peki, bizim hesabımızda kitabımızda görülmediğine göre, demek ki, orada bir başka nesil insanları vardır.

Şimdi hesabımız görülmedi, bizden henüz giden yok, o doğru, yani Âdem (a.s.) ile Muhammed (s.a.v.) bizim neslimiz oluyor, bizden henüz giden, hesabı görülen olmadı. Demek ki bizden henüz daha kimse yok, o doğru. Ama orada cennet ehli ve cehennem ehlide vardır. Demek ki yeryüzünde yaşayan yegâne insan toplulukları bizler değiliz. Bizden evvel daha nice, nice Âdem ve Muhammed, (s.a.v.) nesilleri geçti. Biz şu anda yeryüzünde yaşayan nesiliz, bizden sonrada yine bu âlemde, bizim benzerimiz Âdem ve Muhammed seyrini yapacak bir sürü nesiller gelecektir. Bu da işin bir başka yönüdür.

Şu hadîs-i şerif bize bunu açık olarak belirtiyor. Tabi sadece bu hadis değil, bu hususta başka haberlerde vardır. Meselâ Peygamberimiz diyor ki! *"Âdem çamur ile balçık arasında iken ben peygamberdim."* Hadi bakalım nasıl olacak bu işler. Nasıl oluyor? Diyelim ki, Hz. Peygamber bizim zamanımızın peygamberliğini yaşadığı sürede, bizden sonra gelecek olan neslin daha Âdemiyeti halkedilmedi demektir. Ve programı da başlıyor demektir. Bu âlemde olacak ya da başka bir gezegende olacak. Yüz milyar galaksi, her galakside ortalama, yüz milyar yıldız olacak? Bu kadar gezegenin içinde sadece dünyada mı insan yaşamı olacak?

Bu fezada dünyanın yeri, bir nohut tanesi kadar yer tutmuyor. Cenâb-ı Hakk bütün bu âlemleri sadece bizim dünyamız ve neslimiz için mi halketti? Diyelim bizim de neslimizin süresi kıyâmete kadar, on bin sene olsun, on bin senecik, sonsuz uzay feza çağına göre bir saniyecik bile yer tutmuyor. Ebedi ve sonsuz hayata göre, bütün bu âlemleri Cenâb-ı Hakk bir saniye için mi halketti?

Cenâb-ı Hakkın sonsuz zuhurları, yaşantıları içerisinde sadece, bir neslin sistemiyle eğitimiyle kalacak değildir. Daha bilemediğimiz ne âlemler ve buralarda da ne tür hayatlar olabileceğini, açık olarak düşünebiliriz. Eğer sadece bu âlemde İnsanoğlu yaşıyor diye düşünürsek, Cenâb-ı Hakkın ilmini de zâtını da, sıfâtlarını da, sınırlamış oluruz.

İşte *"cennet ehli birbirlerini ziyaret ederler ve cehenneme nazar ediyorum birbirlerine havlarlar"* diyor. Havlama, hangi hayvanın vasfı malûmdur. Demek ki, cehennem ehlinden bir kısım, insanlık vasfından çıkıp hayvanlık vasfına giriyorlar. Mahşerde insanların bazıları hayvan sureti üzere gelecekler. Dünyada insan fıtratı üzere yaşamış ama özü batını hayvan ahlâkında olduğu için, hangi hayvanın ahlâkında ise, kurt köpek domuz gibi afedersiniz, işte o suret üzere gelecekler.

Mahşerde üç türlü mahşer gurubu olacak.

Birincisi; Dünyaya İnsan olarak gelmiş, insan gibi yaşamış ve insan gibi ölmüş olanlar. Gene mahşere insan sûretindeki halleriyle gelecekler.

İkincisi; Dünyaya insan olarak gelmiş, fakat emirleri dinleme-miş, hayvanlık mertebesinde yaşamış ve öyle ölmüş, onlarda hangi hayvan ahlâkında yaşamış ise, o hayvan suretine benzer bir sûretle geleceklerdir.

Üçüncüsü ise; Dünya ya hayvan olarak gelmiş, hayvan olarak gitmiş olanlar, gene kendi hayvan sûretleri ile gelecek olanlardır. Bunların hesapları görüldükten sonra onlara, toprak olun denecek onlarda hemen toprak olacaklar çünkü onların emir ve nehiy mes'uliyetleri olmadığı için ahiretleride yoktur.

Ancak burada bir istisnâ vardır. Dünya da hayvan olarak yaşayan, ama mübarek insanlara özel olarak yardımları dokunmuş olan, (10) hayvan cennete gidip cennet ehli olacaklardır.

Bu husustan da bizim için çıkarılacak dersler vardır. Aklı olma-yan bir hayvanın hissiyatı ile yaptığı bir iyiliği dahi zayi etmeyen Hz. Allah, elbette ki insanların da hiç bir amelini zayi etmeyecek ve muhakkak mükâfatını verecektir.

İşte müstesna olarak Cennet'e girecek 10 hayvan şunlardır:

1- Salih aleyhisselâmın **devesi**,
2- İbrahim aleyhisselâmın **danası**,
3 - İsmail aleyhisselâmın **koçu**,
4- Musa aleyhisselâmın **sığırı**,
5 - Yunus aleyhisselâmın **balığı**,
6- Üzeyr aleyhisselâmın **merkebi**,
7 - Süleyman aleyhisselâmın **karıncası**,
8- Ve yine Hz. Süleyman'ın Belkıs'a gönderdiği **Hüdhüd**,
9- Eshab-ı Kehfin **Kıtmir'i/köpeği**,
10- Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed

Mustafa'nın (s.a.v.) devesi **Kusva**. Mekke'den Medine'ye onun sırtında hicret etmişlerdi.[64]

İşte onların toprak olduklarını gören, ikinci kısım, insan türünden dönüşen hayvanlar. (*Ya leyteni küntü türaba/ne olaydı keşke bizde bunlar gibi toprak olsaydık*) (78/40) diyeceklerdir, ancak iş işten geçmiştir. Ve ne hazin bir sondur. Allah (c.c.) korusun.

Bakın burada çok açık olarak, Hârise hayvanlar ahlâkının toplu olarak, bir bölümünü görmüştür.

Diğer bölümleri görmemiş, görmüş olsa bir kısmı kurt, bir kısmı çakal, diye söylerdi. Yani köpek ağırlıklı gurubu görmüş, o mertebeyi gördüğü, o düzeyi görmüşte onu ifade ediyor. Bunu inkâr etmek mümkün mü? Değil Efendimiz diyebilirdi, orada insanlar var burası yanlış, gördüğün hayali diyebilirdi. Ama bakın Efendimiz görülen şeyleri, belirtilen ifadeleri tasdik ediyor.

Ve arkadan hemen Efendimiz (s.a.v.) buyurdular ki... "*doğru söyledin*," bakın bu tasdikdir. Eğer orada bir yanlışlık olsa idi, böyle değil doğru değil derdi. Bakın ne kadar açık doğru söyledin, arkadan da "*sus fâş etme*" Bu bize kadar gelmişse zâten fâş edilmedik yeri kalmamıştır.

Ama bu tür hadisler, şeriat mertebesi itibari ile geri plâna alınmıştır. Neden? Çünkü işin içinden çıkılamamış da ondandır. Bir taraftan, cennette cehennemde hiç bir şey yok diyor, ama hadiste peygamber efendimizin beyanları şunlar şunlar var, hükmü çıkınca bunları bağdaştıramıyor. Aklı da almayınca bağdaştıramayınca, o zaman onu geriye çekiyor, onun hükmü ile amel etmiyor. Kendisine neresi

---

[64] **MollaCami.Net.**

kolay gelirse onunla amel ediyor. Diğer bir ifade ile dinin bazı bölümlerine inanıyor ve bazı bölümlerine inanmıyor. O da farkında olmadan gaflet hükmüne giriyor.

Çünkü Kur'ân-ı Kerîmin bazı bölümlerine inanıp, bazı bölümlerine inanmayanlar, inkarcı din dışı olarak belirtiliyorlar. Biz dinin içinde kendimizi âlim zannediyoruz, âyetlerin bazılarını tasdik ediyoruz, bazılarını tasdik etmiyoruz, susuyoruz susmakta tasdik etmemektir. Kabullenmemektir. Kabullendim diyemiyor, yani bu âyet-i kerîme bu ma'nâyı ifade eder diyemiyor, sukût ediyor susuyor. Ve Efendimiz "*sus fâş etme*" diye belirtiyor.

Burada bırakalım zamanımız da bitti salli ve sellim ve barik alâ eşrefi nuri cemîil enbiyai vel mürselîn velhamdülillahirabbil âlemîn, cümle geçmişlerimizin ruhu için Allah rizası için, dertlerimize devâ, borçlarımıza edâ, hastalıklarımıza şifâ olması için, gönüllerimizin en geniş şekilde açılması için, akıl ve irfaniyetimizin artması için bi hörmeti sırrı suretil fâtihatı meassalavat...[65]

Üçüncüsü ise… Dünya ya hayvan olarak gelmiş, hayvan olarak gitmiş olanlar, gene kendi hayvan sûretleri ile gelecek olanlardır. Bunların hesapları görüldükten sonra onlara, toprak olun denecek onlarda hemen toprak olacaklar çünkü onların emir ve nehiy mes'uliyetleri olmadığı için ahiretleri de yoktur.

(72 – İmân ve İkân bölümünden yapmış olduğumuz alıntı ile alakalı hayali ve vehimi bir anlayışı buraya almanın uygun olacağını düşündüm)

---

[65] (72) İmân ve İkân Sohbet (2) Sayfa 28-34 (Bu kitabın tamamı kıyâmet ve müşahadesi ile alakalıdır.

Eşim ile Çengelköy sırtlarında (45) numarada oturan aile dostlarımızdan Af… Beyin babasının rahmetlik olması üzerine kendilerini eşim ile bundan birkaç gün önce taziye ziyaretine gitmiştik.

Sekiz yıl önce Çavuşbaşında kiraladıkları yazlıkta yeni doğmuş olan kedi'yi sahiplenmişler ve daha sonra kışlık evlerine getirerek hayatlarına dahil etmişlerdi.

Babasının süsü ma'nâsını taşıyan evin 20 li yaşlardaki üniversite öğrencisi kızı Cacık ismini verdikleri kedi ile Cennet'te birlikte olmak istediğini söylüyordu.

Cenâb-ı Hakk'ın müsaade ettiği hayvanların dışında cennet hayatı olmadığını hesabı görüldükten sonra toprak olacağını, insanlar gibi cennet hayatı olamadığını kendisine uygun bir dil ile anlatmaya çalıştım.

Ama Ze… ısrarla kedisi Cacık ile Cennette birlikte olmak istediğini söylüyordu. Bunun Cenâb-ı Hakk'ın takdiri olduğunu söyledimse anlamak istemedi ve bunu kabul etmedi. Bende konu uzamasın diye ne yapalım senin istediğin gibi olur, İnşeallah… Diyerek mevzuyu kapattım.

Biz yine iman hakikatleri içinde "Bas'u Bad'el Mevt" öldükten sonra dirilme olan Kıyâm-et Sûresine kaldığımız yerden yolculuğumuza devam edelim.

وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ {القيامة/2}

(Ve lâ uksimü binnefsillevvameti.)

"*Pişmanlık çeken nefs-e yemin ederim.*" (75/2)

Kıyâm-et e yemin edildikten sonra bu âyette de pişmanlık çeken nefse yemin edilmektedir.

Yunus (a.s.)'ın yaşamında bunun hakîkatı mevcuttur. Yunus (a.s.) imân etmeyen kavminden uzaklaştıktan sonra bir gemiye binmiştir. Ama gemi rüzgar esmediğinden denizin ortasında kalmış ve uzun bir süre hareket etmeyince, gemi kaptanı ariflerdenmiş ve içimizde bir günahkar var demiş. Bunun üzerine Yunus (a.s.) bu benim diyerek gemiden atlamıştır. Yunus balığıda kendisini yutarak bir müddet karnında taşımıştır. Ama hazmedememiş kendisini bir sahile bırakmıştır. Yunus (a.s.)'ın balığın karnında cildi inceldiği için sineklerden korunmak için sineklerin gelemediği kabak yapraklarının altına sığınmıştır. Her birerlerimiz hayal ve vehim Yunus'unun karanlığından kurtulmak için Terzi Baba (14) İrfan mektebi kitabında bulunan "Nefsi Levvâme" bölümünün ilk seyirde ilmini öğrenmeli daha sonra ki ikinci seyirde müşahade etmeli ve üçüncü seyirde yaşantıya aktarabilmelidir.

Birde kişinin zorunlu kıyameti kopunca irfâniyet eğitimi almadığı için düşüncesinde ebedi kalıcılardan olacaktır. (Halidina Fi Ebeda). Bu düşüncesinde ebedi kalış ve ilerleyemeyiş kendisinde kınamaya ve pişmanlığa sebep olacaktır.

Bu konuda yaralı olacağı için (14) İrfan mektebi kitabından Nefsi levvâme bölümünü buraya alıyorum…

"NEFS-İ LEVVÂME"

Levm etmek; çekiştirmek, zemmetmek, paylamak, serzeniş telâşlânmak, pişmanlık duymak, anlamında dır.

Zikri: "YA **ALLAH**" tır.

İdrâki: Bu mertebenin şuuru ile ileriye doğru gitmeğe gayret etmesidir.

Kûr'ân-ı Keriym, Enbiya Sûresi, (21/87) Âyetinde bu mevzua işaret vardır.

فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَن لَّا إِلَهَ إِلَّا أَنتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنتُ مِنَ الظَّالِمِينَ {الأنبياء/87}

"Fenâdâ fizzûlümâti en lâilâhe illâ ente sübhaneke inni küntü minezzâlimiyn."

Meâlen; " ***Karanlıklar içinde "senden başka ilâh yoktur, sen münezzehsin, doğrusu ben zalimlerden oldum," diye niyaz etmişti".***

Hâli: Bu mertebenin haliyle hâllenmeye çalışmaktır.

Kûr'ân-ı Keriym; Kıyâmet Sûresi; (75/1-2) Âyetinde bu hâle *işaret vardır.*

لَا أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ {القيامة/1} وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ {القيامة/2}

"Lâ uksimü bi yevmil kıyâmeti. (1) "

"Ve lâ uksimü binnefsillevvameti. (2)"

Meâlen: **" *Kıyâmet gününe ve pişmanlık çeken nefs-e yemin ederim.*** "

Yaşantısı: Nefs-i levvâmenin biri emmâreye, diğeri de mülhimeye bakan iki yüzü vardır. Ehli hayvandır. Davul önünde oynar, kürsi dibinde ağlar. Kendini beğenmiş olup, şer kaynağıdır, ham sofudur.

Nefs-i levvâmenin belirgin ahlâk ve sıfatları; " cehalet, hamlık, kızgınlık, gıybet, levm, çok yemek ve seks" dir.

(HAVF ve **RECA**) (korku ve ümit) arasında yaşar.

Bu mertebeden kurtulup yükselmenin anahtarı, (yâ ALLAH) (c.c.) ismi Celâli dir. Mürşidinin sâlik'e yapmış olduğu bu telkinle zikre başlar, nûrunu, sırrını ve halini müşahede edinceye kadar çalışmalarına devam eder.

Rengi: Kızıldır. Mürşidinin himmeti irşadıdır.

Şeriat mertebesidir.

Bu hususta kısa bilgi sunmağa çalışalım.

Bu dünya âleminde bulûğa eren ve ***(nefs-i emmâre)*** tesirinde olan kimse, yukarı da bahsedilen biçimde çalışmalarını sürdürdükçe yavaş, yavaş manen güçlenmeğe başlar.

Nefs-i Emmâre'de kendine hakim olamayan yapmış olduğu her işte, "oh olsun, ne iyi yaptım," diyen ve pişmanlık duymayan kişi, ***(nefs-i levvâme)*** ye ulaşınca, az da olsa şuurlanmaya ve pişmanlık duymaya başlar.

Yaptığı düşük işleri her ne kadar henüz daha durduramaz ise de, ancak yanlışlıklarının farkına varır. Kendi kendine pişman olur.

Bir daha yapmamaya gayret eder. Böyle böyle irâdi güç toplamaya başlar. Eski hareketler firenlendikçe kötülükler azalır ve artık yapılmaz hale gelir.

Kişi yavaş yavaş üzerindeki ***(emmâre nefs-in)*** hakimiyetinden kurtulmaya başlar.

Ancak burada yine tehlike vardır. Çünkü ***(nefs-i levvâme)*** bir yüzden içeriye, yani ***(nefs-i mülhime)*** mertebesine bakıyor ise de bir yüzden de eski mertebesi olan dışa dönük *(nefs-i emmâre)* ye bakar. Himmetini yüceltirse içeriye doğru ilerler. Eğer eksiltirse dışarıya doğru gidip eski haline döner.

Her ne kadar bu mertebe dıştan ikinci daire ise de aslında çok mühim bir mertebedir. Balığın karnında karanlıklar içinde kalan ve oradan çıkmağa çalışan Yunus (a.s.) gibi niyaz eder ve içinde bulunduğu *(nefs)* mertebesinin karanlığından kurtulup, zikr'in nûru ve sohbetin feyzi ile aydınlanmağa çalışır.

Âyet'te; ***"Kıyâmet gününe*** ve pişmanlık çeken ***nefs****'e* yemin ederim," diye buyuran Cenâb-ı Hak, acaba kıyâmet ile nefs-i levvâme yi niçin birlikte zikretmiştir? Demek ki; Hakk Teâlâ Hz. "*nefs-i levvâme"*ye o kadar çok değer veriyor ve bizim dikkatimizi çok açık olarak bu istikamete çekmek istiyordur.

Birimsel kişiliğinin gelişmesi için bu mertebe de yüzünü *(nefs-i mülhime)*'ye çeviren kimsenin oraya ulaştığında, *(nefs-i levvâme)*'si nin kıyâmeti kopmuş olur. Böylece onun ahlâkından kurtulur, kendine ve Hakk'a doğru bir daire daha yaklaşmış olur.

Yukarıda bahsedilen Âyet-i Kerime de, Yunus (a.s.) hayatından bir bölüm kısaca anlatılmaktadır.

Lâkabı **Zünnun** *(Nun sahibi)* olan Yunus peygamber, uzun nasihatler ve vaazlar neticesinde ıslah olmayan kavminden ümidini keserek bireysel akl-ı ile hareket ederek bulunduğu kasabasından hicret etmeğe karar vererek yola çıkar. Nihayet bir suyun başına geldiğinde, karşıya geçmek üzere bir gemiye biner, fakat bütün şartlar yerinde olduğu halde gemi hareket etmez.

Bunun üzerine kaptan gemide bir günahkâr olduğuna ve bu yüzden geminin hareket edemediğine karar vererek, bunu ilân ettirir. Bu hadise üzerine, gemiden suya atlayan Yunus (a.s.) mı yutan yunus balığı, onu midesinde bir müddet dolaştırdıktan sonra sahilde bir kenara çıkarır.

Balığın midesinde; karanlıklar içerisinden, (**lâ ilâhe illâ ente sübhaneke inni küntü minezzâlimiyn.**) Duasını okuyarak, Rabb'ı nın affına mazhar olur.

Bu hadise bizlere Hakk yolunda çok büyük tecrübeler kazandırmaktadır.

Evvelâ bir kimsenin aldığı görevini kendi aklına göre karar vererek bırakmaması gerektiğini.

Dara düştüğünde Rabb'ına sığınmayı…

Her zaman Rabb'ı ndan ümit var olmayı…

Başına gelen hadiselerden ibret almayı…

Kendini eleştirmeyi ve varsa, yapılan yanlışlıklardan pişmanlık (levm) duymayı.

Ahdine vefayı ve daha birçok ibretleri bildirmektedir.

Yunus (a.s.) balığın midesinde iken üç karanlık içerisinde idi.

Biri kendi varlığında mevcud!

(1) Nefs-i levvâme karanlığı:

(2) Balığın midesindeki karanlık:

(3) Suyun içinin karanlığı:

İşte bir Hakk yolcusu sâlik de, başlarda bu üç karanlık içerisinde dir de, farkında bile değildir. Ayrıca yaşayan her insân da, bilsin bilmesin, fikren ve fiziken dahi bu hüküm içindedir. İnsân-ı insân yapan kendinde ki İlâhi akıl ve bilinçtir.

Bu akıl, nefs-i benliği tarafından kaplandığında birinci karanlık içerisinde dir. Vücûd varlığı da bunları kapladığından ikinci karanlık içerisindedir. Vücûd varlığını da nasıl ki; suyun, içindekilerini kapladığı-sardığı gibi, oksijen deryası kaplayıp sarmaktadır. Bu da üçüncü karanlıktır.

İşte bu karanlıklardan kurtulmak için, ***(Zünnun)*** lâkab-ı nı faaliyyete geçirmek gerekecektir. **(ذُ)** "**zü"** sahip **(نون)** "**nûn"** Nûr-u İlâhi ve kudret nun-u dur. Nun nûr'a dönüşünce kudret, ortaya çıkar. Melâike-i kiram nûrdan dır ve Hakk'ın bütün ilâhi kudret ve sıfâtlarıyla her mahalde faaliyettedirler, ulaşamadıkları hiçbir zerre ve mahal yoktur.

Genelde yaşadığımız hayat dahi **Zünnun'**un hayatından başka bir şey değildir.

Hava dediğimiz **(oksijen)** deryası her tarafımızı istilâ etmiş lâtif bir denizdir. Vücud varlığımız *yunus* balığıdır, aklımız olan gerçek kimliğimiz ise o balığın karnında yani (batn-ı n da) batının da dır, ve sadece bedenler yaşanan hayatlar aynen bu üç karanlık

hükmündedir. Tek fark bizim dikey, balıkların yatay geziyor olmalarıdır.

Bu halde iken bireysel dini görevlerini ihmal edip onlardan uzaklaşarak hakikat-i ilâhiyyeden hicret etmek, aynen Yunus (a.s.) mın o günkü haline düşmek olur ki; nefis balığı her birerlerimizi hemen yutarak kendine yem yapar ve bir ömür boyu beden balığımızın içinde onunla birlikte, o nun esiri olarak yaşar gideriz de haberimiz bile olmaz.

İşin aslı ise nefs yunusumuz'un içinden çıkıp o na hakim olup eğitmekle bir çok yararlı işlerde kullanıp ondan istifade etmeyi öğrenmek bizlere çok şey kazandıracaktır.

İşte, Cenâb-ı Hakk bu hakikatleri bizlere Kûr'ân-ı Keriyminde (Zünnun) *Yunus* (a.s.) mın hayatından küçük bir bölüm halinde hikâye ederek habibinin lisanından bizlere ulaştırarak lütfetmiştir.

Faydalı olur düşüncesiyle, yeri gelmişken bu hadise hakkında küçük bir hatıramı da ilâve edeyim.

Sayın; muhterem hocam, Ahmed Elitaş ile tefsir derslerimizi okurken Yunus (a.s.)'mın bu faslına gelince, kendinin Kûr'ân-ı Azimüşşandan daha evvelce derlediği (10) soruyu sormuştu, onlardan bir tanesi de; (tabutuyla gezen kişi kimdir?) idi, az sonra sorusunu yine kendisi cevaplayarak, "düya da tabutuyla gezen tek kişi Yunus (a.s.) 'dır," diyerek ilâve etmişti. ALLAH (c.c.)'lühü razı olsun.

Kıyâmet kelimesi genel anlamda dünyanın sonu, kıyametin kopması diye ifade edilirken, özel anlamda ise (KIYÂM-ET) yani **ayağa kalk** anlamında dır. Ayağa kalkmak ise, iki türlüdür. Biri fiziki ma'nâ da, yatmak veya

oturmaktan kalkmak, diğeri ise akıl ve şuurda ayağa kalkmak, yani şuurlanmak, gafletten uyanıklığa yönelmektir.

İşte bu durum da olan kimse, eski yaptıklarından pişmanlıklar duyarak kendini levm etmesi ile aklî mahiyette kıyam, etmektedir. Böylece nefsinin hükmünde olan akl-ı cüz'ün den, akl-ı külle doğru yola çıkması o mertebenin gerçek kıyâm-et' i dir.

Böylece beklenen genel kıyâmet gelmeden, kendi bireysel kıyâm-et'i ni koparmış ve vaktiyle hesabını, kitabını da görmüş olur.

Âhirette ise belki insânların çoğu kendilerini levm edeceklerdir. Günahkârlar, günahlarından pişman olacakları için, iyiler ise neden daha iyi olamadıklarından pişman olup kendilerini levm edeceklerdir.

Bu ve benzeri hallerden bizleri vaktiyle uyaran Cenâb-ı Hakk, Kıyâmet Sûresi 1-2 Âyetlerinde ki; ikazlarıyla başımıza gelebilecek olumsuz hadiselerden bizleri yemin ederek korumağa çalışmaktadır. Bu çalışmalar sonun da idrak yükselmesi yolunda bir merhale daha aşılmış olur. ALLAH (c.c.) seyr halinde olanlara gayret ve kuvvet versin.

*

*   *

Bu mertebenin zikri olan ALLAH esmâsı verilen sayıda çekildikten sonra yukarıda belirtilen **idrâki ve hâli** ni ifade eden Âyetlerin en az (33) üçer def'a çekilmesi bu mertebenin daha iyi yaşanmasına yardımcı olacaktır.

Bu çalışmalar yapıldıktan sonra yine üç Îhlâs bir Fatiha okuyup Peygamber Efendimiz (s.a.v.) min ve ehli

beyt hazaratının rûhlarına hediye eyleyip, o günkü dersimizi bitirmiş oluruz.

Ancak dersimiz daha ileride ise bu duayı son dersimizin sonunda yaparız diğerlerini de böyle devam ederiz.[66]

Nun – Balık

Yûnus aleyhiselâm, **"Zün-Nun"** olarak anılmaktadır. Bu da balık sahibi demektir. Aslında her birerlerimiz de oksijen deryâsında yüzen dikey balıklar gibiyiz. İşte bu dikey hâlimizle de mir'ac ehliyiz. Tabi bu hakîkatleri anlarsak Yûnus aleyhiselâmın, Nefsi levvâme dersimizde ki duâsını hâtırlayalım.

وَذَا النُّونِ إِذ ذَّهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ أَن لَّن نَّقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَن لَّا إِلَهَ إِلَّا أَنتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنتُ مِنَ الظَّالِمِينَ {الأنبياء/87}

Fenâdâ fizzûlümâti en lâilâhe illâ ente sübhaneke inni küntü minezzâlimiyn.

"Karanlıklar içinde "senden başka ilâh yoktur, sen münezzehsin, doğrusu ben zalimlerden oldum," diye niyaz etmişti".

Yolumuz ile alâkalı bu durum nedir, **(ن)** **"Nun"** verilen sayı değeri **50** dir. Bir bakıma bu harfin açılımının sayısal değeri isei **(ن)** Nun: 50, **(و)** Vav: 6-13, **(ن)** Nun: 50 dir.

Bir yönü, (50+6+50)= 106

[66] 14 - İrfan mektebi - Hakk-yolunun Seyir Deffteri – Sayfa 17…20…

(106) “Kureyş Sûresi”dir, **(مَكَّ)** Mekke’nin câhiliye’den, imâna dâvet edildiği hâlidir. Aradan sıfır kaldırıldığında “16” kalır, bu da “3” mertebeden Hakîkat-i Muhammediye ve Efendi Babam’ın isminin sayısal bağlantılarından bir tanesidir.

İşte “13” mertebe ile bu sayı (106+13)= 119 olur. “1” ve “19” dur. **(1)** Ahadiyet mertebesi ve **(19)** İnsân-ı Kâmil’in şifresine uzanır.

Mustafa Hilmi Safi Babam rahmetullâhi aleyhin sıra sayısı olan “50” **(سورة ق)** **“**Kaf Sûresinin”, Kûr’ân-ı Kerim’de 26. Cüz’de olduğunun bilgisi daha önce verilmişti. (26) Mûsevîyet ve Târîkat mertebesidir. “50” **(ن)** Nun harfi olarak sükûn halidir. İşte bu tuzlanmış balık yolumuzun seyrinde yanında 51. sıraya geçecek olan o zaman genç olan Hazmi Babam ile “Hakîkat-i İlâhi Deryâsı” kıyısına götürülmüştür. İşte o zaman **(ن)** **“Nun”** yani Balık bu sükûn hâlinden çıkmış ve bu “Hakîkati İlâhi Deryâsında” **(نا)** **“Na”** (Biz) olarak hareketlenmiştir. Yol hâli ile devâm edilmiştir. Genç, balığın “Hakîkat-i İlâhiyye Deryâsına” karıştığı yeri hatırlamış ve buraya geri dönülmüştür. Yalnız hikâye, hakîkat aynı ama karekterlerin isimleri değişmiştir. İşte buraya dönülmeye başladığında, Hazmi Babam rahmetullâhi aleyh 51. Sûresi 26. cüz ve 27. cüzü birbirine bağlayan yâni târîkat ile hakîkat-ı birbirine bağlayan yerde bulunmaktadır. Genç karakteri ise Nusret Babam rahmetullâhi aleyh olmuştur. Balığın “Hakîkat-i İlâhiye Deryâsına” akıp gittiği yere gelince, **(موسى)** Mûsâ karekteri Nusret Babam rahmetullâhi aleyh, genç ise Efendi Babam olmuştur. Nusret Babamın sıra sûresi **(52)** 27. cüz içindedir. Gemiye binince Hızır Efendi Babam’dır. Neccâr ifâdesi ve bağlantılarından anlaşılmaktadır. “3” imtihan– yaşantı ise,

Hazmi Babam, Nusret Babam ve Efendi Babamın sıra numarasında Nun-50 yanında bulunan, 51, 52, 53 ile bağlantılıdır. Yolda ki üç seyir hâli olan İlm'el Yakin - Nefsi Benlik, Ayn'el Yakin - İzâfi Benlik, Hakk'el Yakin - İlâhi Benlik seyri ile bağlantıları vardır.

Yaklaşık üç yıldır yaptığımız, ülkemizin güney bölgelerine seyahatte Antakya'nın Samandağ ilçesinde bulunan Mûsâ ağacı diye bir ziyâret yeri vardır. Bu ağacın bu bölgede olmasının sebebi, **(موسى)** Mûsâ aleyhisselâm ile **(خِضِر)** Hızır'ın Samandağ'da Akdeniz'de buluştuğu rivâyet edilmektedir. Gerçekten bu buluşma Samandağ sahilinde olmuş mudur? Bu konuda bir bilgim yoktur. Yalnız sürekli bu bölgede 3 senedir üst üste dolaşmamızın bir hikmeti vardır diye düşünüyorum.

Daha önce seyrettiğim bazı videolardan toprak içinden cansız bir şekilde kılıf içinde duran balıkların canlandığı ve çöle yağan yağmur sonrası oluşan göllerde ortaya çıkan balıkların kaynağı nereden geldiği anlaşılamamaktadır.

Bu balığın ne olduğu konusunda bir müşâhadem oldu. Bu balığın **"Dil balığı"** olabileceğini düşünüyorum. Dil hem söz söyleme aracı hem de eski dilde gönül demektir.[67]

أَيَحْسَبُ الْإِنسَانُ أَلَّن نَجْمَعَ عِظَامَهُ {القيامة/3}

(E yahsebul insânu ellen necmea ızâ meh)

"İnsan, kendisinin kemiklerini bir araya toplayamayacağımızı mı sanıyor?"(75/3)

---

[67] 127-15-2-BEN deki TERZİ BABAM ∞ - Sayfa 20…22…

يَقُولُونَ أَئِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ {النازعات/10} أَئِذَا كُنَّا عِظَامًا نَّخِرَةً {النازعات/11} قَالُوا تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ {النازعات/12}

(79) Naziat sûresinde muhatabı tarafından bu hâlin şöyle anlatıldığı dile getirilmiştir.

Yekûlûne e innâ le merdûdûne fîl hâfireh.(10) E izâ kunnâ izâmen nahıreh.(11) Kâlû tilke izen kerretun hâsireh (12)

10 - Diyorlar ki: "Biz tekrar eski halimize mi döndürülecekmişiz? 11 - "Biz, çürümüş kemikler olduktan sonra ha?" 12 - "Öyleyse bu çok zararlı bir dönüştür." dediler.

5016 - Ebu Hureyre radıyallahu anh anlatıyor: "Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm:

"İki sûr arasında kırk vardır!" buyurmuştur. Bunun üzerine oradakiler:

"Ey Ebu Hureyre! Kırk gün mü?" diye sordular. Fakat o: "Birşey diyemem!" cevabını verdi. Tekrar: "Kırk ay mı?" dediler. O yine: "Bir şey diyemem!" cevabını verdi. "Kırk yıl mı?" dediler. O yine: "Bir şey diyemem!" cevabını verdi ve (Resûlullah'ın hadisine devam etti:)

"Sonra allah semâdan su indirecek ve insanlar yerden sebze biter gibi bitecekler. İnsanda bir kemik hâriç hepsi çürür. Bu çürümeyen, acbu'z-zeneb denen kuyruk

sokumu kemiğidir. Kıyâmet günü yeniden yaratılış bundan terkîb edilecektir."[68]

عِظَام **(Izâ me) "**Kemikler" sayısal değeri; "Ayın-70", "Zı-900" "Elif-1", "Mim-40" dır. (70+900+1+40)= 1111 dir.

(1+1+1+1=**4**) İslam'ın Şifre sayısıdır.[69]

Kemik Nedir?

Kemik, vücudu oluşturan dokular arasında en sert olanıdır. Organizmada gerçek anlamda destek görevi yapan dokudur. Ayrıca organizmanın kalsiyum depolarıdır. Kalsiyum bakımından doymuş olduklarından serttir. Sert olmalarına rağmen kıkırdak dokusundan farkları damar içermeleridir. Bu doku yapısında çeşitli tipte hücreler (osteosit, osteoblast, osteoklast) ve hücrelerarası madde (matrix) bulunmaktadır. Kemiğin enine kesiti incelendiğinde dış ve iç yüzeyleri bir zarla örtülüdür. Bunlardan dıştakine; periosteum, iç yüzeydekine; endosteum denir. Bu zarlar düzensiz sıkı bağ dokusundan yapılmışlardır. Periosteumun hemen altında dış halkasal sistem yer alır. Endosteumun hemen üstünde ise iç halkasal sistem bulunur.

Havers sistemleri ise (osteon) iç ve dış halkasal sistemlerin arasını doldurur. Volkmann kanalları ise komşu Havers kanallarını birleştirir.

---

[68] Kütübi Sitte - Kıyamet ve Kıyametle İlgili Meseleler- Buhari, Tefsir, Zümer 3, Amme 1; Müslim, Fiten 141, (2955); Muvatta, Cenâiz 48, (1, 239); Ebu Davud, Sünnet 24, (4743); Nesai, Cenâiz 117, (4, 111).

[69] (Şeriat, Tarîkât, Hakîkat, Marifet)…

Yetişkin bir insan iskeleti 207 kemikten oluşmaktadır. Fakat yeni doğan bir bebeğin ise 300'e yakın kemiği bulunmaktadır. Bu farklılığın sebebi ise insanın yetişkin haline gelirken kemiklerin zamanla birleşmesiyle yeni kemiklerin ortaya çıkmasıdır.[70]

İnternetten "Kemik" hakkında alınan kısa bilgiden sonra yolumuza devam edelim…

Burada faydalı olur düşüncesi ile Muhyiddin Arabi Hazretlerinin Âdem ve Havvânın hakikati bölümünün giriş kısmını alalım.

Dokuzuncu Kısım Üçüncü Vasl:

ÂDEM VE HAVVÂ'NIN HAKÎKATİ

*Ma'lûm olsun ki, "vücûd" insâniyye hakîkati olan vâhidiyyet mertebesinden, rûh mertebesine tenezzül ettiği vakit, üç ma'rifet oluştu ki, birisi **nefs ma'rifeti**, ya'ni kendi zâtını ve hakîkatini bilmek, diğeri **Mübdî'ine ma'rifet**, ya'nî kendisini var edeni bilmek; üçüncüsü **Îcâd edicisine karşı fakr ve ihtiyâcını** bilmektir.*

*Bu ma'rifet, gayrı oluşu içine almaktadır. Ve bu rûh, rûh-ı Muhammedî (s.a.v.)'dir. Nitekim buyururlar: **"Allah Teâlâ evvela kalemi ve benim rûhumu hálk etti"**. Ve bir rivâyette: **"Allah Teâlâ evvela benim aklımı ve nefsimi hálk etti"**. Diğer rûhlar, onun şerefli rûhunun parçalarıdır. Onun için (S.a.v.) Efendimiz'e "**Ebu'l-ervâh** (Rûhların babası)" dahi derler. Bu rûh akl-ı kül sûretidir ki "hakîki Âdem"dir.*

---

[70] http://kemik.nedir.org/

"Vücût" akl-ı küllün sağ tarafı ve "imkân" sol tarafıdır. Ve ***Havvâ nefs-i küllün sûretidir ki, akl-ı evvelin sol kaburga kemiğinden var oldu.*** *Ve bu muhtelif taayyünlerin meydana gelmesi ve çeşit çeşit sûretlerin doğumları akl-ı kül ile nefs-i küllün izdivâcından oluştu. Nitekim, Hak Teâlâ Hazretleri buyurur:*

("Ya eyyühen nasutteku rabbekümülleziy halekaküm min nefsin vahıdetin ve haleka minha zevceha ve besse minhüma ricalen kesiyran ve nisaen") (Nisâ, 4/1)

"Ey insânlar! Sakının o Rabbinizden ki, sizleri bir tek nefsten hálk etti, ondan eşini hálk etti ve ikisinden birçok erkekler ve kadınlar üretip yaydı."

Ve bu taayyünler içinde pek çok etken ve edilgen sûretler meydana geldi. Ve etken sûretler erkekler ve edilgen sûretler de kadınlardır. Ve insâni fertlerin etken sûreti olan erkekler ve edilgen sûreti olan kadınlar en kâmil sûret ve en güzel kıvam ile açığa çıktı.

Şimdi, insâni fertlerin anne ve babası hakiki Âdem olan "akl-ı küll" ile hakiki Havvâ olan "nefs-i küll"dür. Bunlar zât cennetinde, ya'ni ulûhiyyet mertebesinde örtülü idiler. Kur'ân ki bütün isimleri ve sıfâtları toplamış olan zât'tır; ve bu taayyünât ki, ulûhiyyet zâtının varlığında hayâller ve rü'yâdan ibârettir ve bu çokluklar ve hayâle âit taayyünler ki, çekirdeğin içindeki ağaç gibi dal budak salıverip, esfel-i sâfilîne (en aşağılara) doğru uzamıştır ve zât mertebesinden uzaktır; işte bu ağaç, Kur'ân'da bahsedilen lânetlenmiş ve uzaklaştırılmış ağaçtır. Ve onun meyvesi ve tânesi tabîat karanlığıdır.[71]

---

[71] Fusûs'ül Hikem Ahmed Avni Konuk Şerhi – Muhaddime Bölümü Sayfa 31-32 sadeleştirilmiş olarak…

وَحَمَلْنَاهُ عَلَى ذَاتِ أَلْوَاحٍ وَدُسُرٍ {القمر/13}

(Ve hamelnâhu alâ zâti elvâhin ve düsürin)

"Ve O'nu -Hz. Nûh'u- levhalar ve kenetleri bulunan şey üzerine yükledik." (54/13)

Abdül Kerîm cîlî, (İnsân-ı Kâmil) isimli kitabının başında bu Âyet-i Kerîmeyi, (Onu levhalarla çivilerle yapılmışa yükledik) şekliyle ifade etmektedir.

Gerçekten bu Âyet-i Kerîme de bizlere verilen çok ilginç ifâdeler vardır. Her ne kadar burada (Nûh'un) gemisi kastediliyor ise de, ancak gemi ismi geçmiyor. Yâni zâhiren gemiye atıf var ise de bâtınen belirtilmek istenen ise başka bir şeydir. Bu da "beden" gemisidir. **Levhalar derilerimiz, çivi veya kenetleri ise kemik ve oynak yerlerimizdir.** İşte ma'nâyı "Nûh"u bu beden gemisine yüklemiştir ki, onu Hakk "iki eliyle" yapmıştır. Sâret-i Nûh'u ise kendi gözetiminde "Nûh" un yaptığı gemiye yüklemiştir. Yükledik, ifadesi de zâtîdir, bu yükleme işini de Cenâb-ı Hakk vasıtasız kendi yaptığını açık olarak ifade etmektedir. Manâyı (Nûh) beden gemisine (beden) gemisi de Nûh'un gemisine yüklenmiştir ki çok manîdardır.

Beden gemisine yükleme (venefahtü) ile başla makta ve vakti gelince her bir Peygamberin mertebesi itibari ile yükleme Hakîkat-i Muhammediyye ye kadar sürmektedir. İşte gerçek bir seyrü sülûk bu yüklemeleri oluşturmaktır. Bu ma'nâ ve hakîkatler kişinin beden gemisine yâni gönlüne yüklenmez ise dışarıdan sadece

okumakla bunlar yaşanamaz ancak kişinin dışında kalan zâhiri bilgiler olarak kalır.[72]

Kemik hakkında yapılan alıntılardan kemiğin insan hayatında ne kadar önemli olduğu ve "Bir"in iki görünümü şeklinde olan "İnsan"ın erkek ve kadın şeklindeki görünümün kadın-nefis görüntüsünün "eğri eğe kemiğinden" halkedildiği anlaşılmaktadır.

Eğe kemiği, erkeğin göğüs kafesinde yer alır; akciğeri çevreler, kalbi darbelerden korur.

Kemik sayısal değeri dört tane 1 **(١)** sayısı çıkmıştı. Arapça 1 **(١)** sayısı tam düz değildir. Bilindiği gibi kadınlardan 2 şer, üçer, dörder nikah edebilirsiniz. (NisÂ-Sûresi 3. Âyet) diye bir hüküm vardır. Günümüz resmi şartları bunun bir tanesine izin vermektedir. Bunun irfaniyet açısısından durumu Şeriat mertebesi yetmezse, tarikât, bu da yetmezse hakikat, buda yetmezse marifet mertebesi ile birlikte olabilirsiniz. Kadın-Nefis üretkenlik olduğu için bu mertebelerin faaliyetide üretkenlik olmaktadır.

Mesnevi-i Şerif Şerhi 11. Cilt 776. Beyit'in kıyâmet mertebeleri açıklanırken;

Dördüncü kıyâmet: Ârifî-billâh hazarâtına fenâ-fillâh ve bekâ-billâhdan sonra vahdet-i tâmme ve inkıhâr-ı keserât hâlinin zuhûrudur. Ârifin nefsinde vâki' olan bu tecellîye de "kıyâmet-i kübrâ" derler.

Diye açıklanmıştı. İşte kemiklerin bir araya toplanması Arifibillah'ın tam bir birlik hâli ve kesretinin

[72] Terzi Baba-21-6-Pey-2-Hz.Nûh-sayfa 81…

kahr olmasından sonra oluşan büyük kıyâmeti ve bu kıyâm-et ile halk ile hakk arasında sefer etmesi ve kesret âleminden birkaç mahbusu kurtarmasıdır.

Bu hakîkat-i Mevlânâ hazretleri; bu dünyaya geliş sebebini birkaç mahbusu kurtarmak olduğunu bildirmiştir.

Yine Nusret Babam (r.a.) Efendi Babama bu dünyaya geliş sebebim sen imişsin derken bu hakîkati dile getirmiştir. Efendi Babam da aynı şekilde biz evlâtlarını bu kesafet âleminden kurtarmak için insan üstü bir çaba ve gayret göstermektedir.

1 (١) sayısı arapça olarak tam düz olmadığını zaten görüntüsünden bellidir. Duruşu eğe kemiğinede benzemektedir. Söylenişi Vahid'dir. Her bir görüntü Vahid-Bir'in tekrarından başka bir şey değildir.

Kıyâmet sûresinde bir önceki âyette (Levvâme) pişmanlığın Yunus balığı ile irtibatlandığını görmüştük.

Bu âyette kemikler un ufak olduktan, belki dünyanın çeşitli yerlerine dağıldığı bir araya toplayamıyacakmıyız diye bizilere bildiriliyor.

Bir ikincisi ise kişinin Cennet veya Cehennem elbiseleri yani bedenlenme diye ifade edelim dünya elbise bedeninden oranın şartlarına uygun olacağı söyleniyor. O zaman bunu nasıl bir araya getireceğiz. Bunun anlamladırılabilmesi ve anlaşılabilmesi daha da zorlaşmaktadır. Tabii Cenâb-ı Hakk için biz zorluk yoktur. Kara balçıktan Âdem (a.s.) ve Havvâ validemizi onun sol kaburga kemiğinden halk eden, haşa! Bu işe muktedir olamayacak?

Bilindiği günümüzde balık çiftlikleri vardır ve bu balıklara kemik unu verildiği söylenmektedir. Farklı farklı

kemiklerden gelen bu kemik tozları bir balıkta vücut bulmakta, daha sonra bunları yemekte olan insan da vücut bulmaktadır.

Bu da bizlere şunu gösterir, insan vesilesi ile yapılan kemiklerin diriltilmesi, bir araya getirilmesi, farklı bir şekilde de olsa Cenâb-ı Hakk için zor değildir.

بَلَى قَادِرِينَ عَلَى أَن نُّسَوِّيَ بَنَانَهُ {القيامة/4}

(Belâ kâdirîne alâ en nusevviye benâ neh.)

"Evet bizim, onun parmak uçlarını bile düzenlemeye gücümüz yeter."(75/4)

Bu ayet bir önceki âyet ile bağlantılıdır. Evet, değil kemiklerini, parmak uçlarını bile düzenlemeye gücümüz yeter. Şeklindedir…

Kemiklerlerin yapı taşını kalsiyum oluşturmakta ve vücudumuzdaki kalsiyumun %99 kemiklerde bulunmaktadır. Kalsiyum (Ca) simgesi ile gösterilmekte elementler içindeki numarası (20) dir. Ca; "Cim-3" "Elif-1" den oluşur. (3+1=**4**) dür.

Elimizde ve ayağımızda (5x4=**20**) parmak olması ve kemik ve parmakların Kıyâmet sûresi 3. Ve 4. Âyetlerde olması düşündürücü ve Cenâb-ı Hakk'ın Kûr'ân-ı Kerim sistemini nasıl oluşturduğunu tekrar tekrar tefekkür etmeye bizleri sevk etmektedir.

El parmak uçları zâhiri beş duydu içinde dokunma duyusunu oluşturması ve ayak parmakları ise vücud

dengemizi sağlamakta ve düzgün yürümemizi kolaylaştıran uzuvlarımızdır.

Uçlarında işlerimizi yapmamızı kolaylaştıran tırnaklarımız vardır. Genellikle halk arasında "gece tırnak kesilmez" diye yaygın bir anlayış vardır. Yakın bir tarihte kaynağını hatırlayamadığım bir haberde vücuttaki kalsiyumun gece tırnaklarda toplandığı, sabah olunca tekrar vücuda kullanılmak üzere gönderildiği yazılmaktadır.

Tırnakların kesilmesinin hakikati; nefsâni istikamette kullanılan Ef'âli İlâhiyyenin kesilip vücuttan uzaklaştırılmasıdır. Bunun bir hikmeti bu nefsi istikamette kullanılan Ef'âli İlâhiyye tekrar meydana getirilip kişinin önüne konulacak olmasıdır.

Efendi Babam bir bayram ziyaretinde Tekirdağ'da terzilik mesleğinden dolayı yüzük takıp iğne kullanıp elbise dikmenin kendisine verdiği zorluğu biz evlâtlarına anlatmak için parmaklarını gösterek yerinden kesilsin diyecek hale geldiğini bildirmişti. Tabii ki böyle bir şey yapmaz ama işin zorluğunu ifade etmek için söylemiştir.

El parmak uçları ile parmak basmak imza yerine geçmekte ve yakın tarihimizde kimliğimizi belirleyen şifrelerimiz olmaktadır. Günümüzde pasaport, ehliyet kimliklerimiz olmaktadır. Kişiler ikiz kardeş bile olsa parmak uçlarındaki şifreler birbirine benzememektedir.

A'mâ yani kör olanlar parmaklarını yüz veya eşya üzerinde gezdirerek kişi veya eşya hakkında fikir ve görüş sahibi olabilmektedir. Yanlış anlaşılmasın zâhiri olarak bu haslete ve engele sahib olanları eleştirecek hâlimiz yoktur. Takdiri İlâhi olarak bu hâlde zuhura gelmişlerdir. Ve sağlam olanların şükür ve hamd etmelerine vesile olmaktadırlar. Bu hâl üzere şükür ve hamd üzere bu

dünya hayatını sürmelerinin mükâfatı Cenâb-ı Hakk katındadır.

Hazreti Mevlânânın Mesnevi-i Şerifinde körler ile fil'in hikâyesi vardır. Fil'in çeşitli yerlerini elleri ile kontrol eden a'mâlar, daha önceki dokunma tecrübelerinden fili bir direğe, büyük bir yaprağa, hortuma vs. benzetmişlerdir. Ama hiçbiri filin asli görüntüsünü anlayamamışlardır. İşte bu dünya hayatında hakîkate kör olupta, kör haşr olup ben kör değildim diyenler yalnızca Cenâb-ı Hakk'ı hayali ve vehimi bakış açılarına göre şekillendirdiklerinden yine bu dünya da rabb-lerini zan ettikleri şifre üzere tanıyabileceklerdir.

بَنَانَ (**benâne**) Parmak, parmak uçları sayısal değeri şifresi; "Be-2", "Nun-50", "Elif-1" "Nun-50" (2+50+1+50=**1**0**3**) dür. (13) Hazret-i Muhammedin şifre rakamıdır. Aynı zamanda "12" dersin İlm'el Yakîn, Ayn'el Yakîn, Hakk'el Yâkın olarak ikmal edildikten sonra (13) sûkün devresinde kişiye verilen Rabb-i Hasıdır. Burada anlaşılan "Kıyâmet-i Kübra" ile birlikte Cenâb-ı Hakk tarafından verilen Rabb-i Hass ender hadiselerden birisidir.

أَن نُّسَوِّيَ **(en nusevviye)** Ben tesviye ederim, ben beni düzenleyebilirim demektir. Âdem (a.s.)'ın halkiyeti için Cenâb-ı Hakk iki elim ile düzenlediğim (tesviye) buyurmaktadır. Ve kendisine Esmâ'ül Hüsnâ'yı öğrettiğini bildirmektedir.

Bu âyette verilen قَادِر **(Kadir)** esmâsıdır ve kudret sıfâtı ile bunun yapılacağı yani zuhura getirileceği kati olarak bildirilmektedir. Parmak "iz"i de ayrıca fakirin dikkatini çeken hususiyet olmuştur. (13) Hazret-i Muhammedin "İz"i olmaktadır. Bu konu hakkında yakın bir

tarihte geçen Efendi Babam ile aramızda geçen hatıranın bağlantıları bakımından buraya bir bölümünün alınması faydalı olacağını düşünüyorum…

Terzi Baba <terzibaba13@gmail.com>

6.12.2018 Per 14:57

Hayırlı günler Muratçığım. Hamdolsun şu an Tekirdağındayız çok şükür şimdilik sağlığımızda yerinde sayılır. İnşeallah sizlerde iyisinizdir. Serpil kızımızın da vertigosu iyileşmiştir inşeallah tekrar geçmiş olsun.

Bilgisayarın başında gelen mailleri cevaplamaya ve zuhurat gönderenlerin zuhuratlarını özetle cevaplamaya çalışıyorum. Allah hepimize kolaylıklar versin.

Önce gönderdiğin dosyayı sildim, yeni gönderdiğini indirdim. Bahsettiğin kişinin belki geleceği ile ilgili bir husus olabilir çünkü hatırımda kaldığına göre merdivenleri çıkıyor diyordun. Şimdilik samimi gözüküyor ama zamanla ne olacağı bilinmez.

Diğer yönü ile hiç bilemediğimiz bir "Er" de olabilir bunu zaman gösterir haktan hayırlısı.

Senin mailini cevaplarken öğle namazını kılmak için bilgisayarı açık bırakıp yan odaya gitmiştim seccadeyi yayıp namaza durdum Fâtihayı şerifi okuyorken bir taraftan da gönlümde "Derûnî, derûnî" diye bir kelime canlanmaya başladı hayırdır inşeallah deyip namazımı bitirdim daha sonra ne olabileceğini tefekkür etmeye başladım senin gönderdiğin kitabın ve mailin önümde bilgisayarda açık vaziyette idi. Bu hususun seninle ilgili olabileceğini düşündüm.

Epey zamandan beri sana da, bir "mahlâs/batıni takma ad" vermeyi düşünüyordum nasıl olsa daha zamanı var diye herhangi bir şey henüz düşünmemiştim. İşte bu hususun seninle ilgisi olabileceğini düşünerek aklımda senin hakkında şöyle bir düşünce cümlesi oluştu. O da şudur.

"Terzi oğlu Murat derûnî"

Diğer İsmi hasın yönünden "Kadir" isminin bazı tecellileri olduğunu ve bu ismin ismi has'ın olabileceğinden bahsetmiştin. Bende bunu düşünüyordum ancak bu ismin beşeri ve ilâhi iki hali vardır. Beşeri olanı "kadir" sıradan bir isim, ilâh-i olanı ise "Kâdir" dir beşeri olan olan zaten sıradandır, özel isim olması bir şey değiştirmez. İlâh-i Olan "Kâdir" ise mutlak bir kudret gerektirdiğinden bizler için iddialı bir isim olacağından kaldırmamız ve icabını yerine getirmemiz mümkün olamaz. Bu ismi taşıyan bilindiği gibi "gavsul a'zam Abdül Kâdir Geylâni" Hz. vardırki gerçekten kudret tecellilerini göstermiştir.

Bizim de 1990 haccımızda hava alanında iki aile dört kişi olarak elimizde hiç bir şeyimizin kalmadığı "pasaport hüviyet kâğıdı bir adres riyal ve diğerleri" kendimizi tanıtıcı hiç bir şeyimizin olmadığı, elimizde sadece bavullarımızın olduğu ve hava alnın da çaresiz beklediğimiz ve sonumuzun ne olacağını bilemediğimiz bir zamanda "Abdül kadir geylâni" ve Hasan Hüsamettin Uşşaki" Hz. Allah'ın izni ile yöneldiğimizde. Kısa bir müddet sonra arkamdan bir elin bana dokunduğunu hissettim ancak bu el büyük bir ihtimalle polisin eli olabilirdi bu hissiyat içinde arkama dönüp baktığım zaman, Cidde de misafir olduğumuz evin oğlu olduğunu görünce dualarımızın gerçek olduğunu gördüm, bu husus Pirlerimizin himmeti ile "Kâdir" Kudretullahın

tam müflis olduğumuz bir zamanda bizlere yetişmesi ve kurtuluşumuz idi.

Bu uzun bir hikâyedir burada ilgisi olması bakımından bu kadarının bildirilmesi yeterli olsun.

Bu durumda bence, senin rabb-ı hasının belki "Bâtın" ismi veya o anlamda esmaül hüsnadan diğer bir ismin olması daha uygun olacak gibi görünmektedir. Vakit bulduğunda "esmâ'ül hüsnâdan" "Bâtın" ismini ifade edecek başka bir isim varmı yokmu onu bir araştır. Benzeri bir kaç isim bulursan onları da kaydedersin sonra gene istişare ederiz. Hakkın da hayırlısı olsun.

Bu konu da netleştikten sonra kitabının sonuna ayrı bir bölüm olarak ilâve edebilirsin.

Bende cilt kapağını hazırlar ve ön sözünü de ilâve ettikten sonra inşeallah tamamlanmış olur.

Dünya ahret işlerin kolay gelsin Herkese selâmlar hoşça kalın Efendi Babanız.

Esmâ'ül Hüsna ve Rabbi Has

Murat CAĞALOĞLU

7.12.2018 Cum 00:31

Terzi Baba

Hayırlı Akşamlar Efendi Babacığım,

Hâlinizin ve sağlığınızın yerinde olmasına memnun olduk. Hamd olsun, Serpil kızınız daha iyidir, Vertigo rahatsızlığı nüksettiği zaman kullanması gereken ilaçlarını alıyor...

Kardeşlerime zuhuratlarında, hayırlar ve başarılar diliyorum...

"Bahsettiğin kişinin belki geleceği ile ilgili bir husus olabilir çünkü hatırımda kaldığına göre merdivenleri çıkıyor diyordun. Şimdilik samimi gözüküyor ama zamanla ne olacağı bilinmez.

Diğer yönü ile hiç bilemediğimiz bir "Er" de olabilir bunu zaman gösterir haktan hayırlısı."

Bu konuda fakirde Efendi Babam gibi düşünüyor, yaşadıklarımızdan sonra bu konularda ihtiyatlı davranmak en doğrusu olacaktır.

Efendi Babam, Öğle namazında Fâtiha okurken **"mahlâs/batıni takma ad"** olarak **"Derûnî, derûnî"** ve **"Terzi oğlu Murat derûnî"** Cenâb-ı Hakk tarafından verilen ve Efendi Babamız tarafından tasdik edilip fakire lutfedilen bu isim için ellerinizden öper ve teşekkür ederiz. Rabb-imize hamd olsun.

Cenâb-ı Hakk sizleri başımızdan eksik etmesin, Efendi Babam bizim için bu dünya hayatında başımıza gelen en büyük lütuf ve ikramdır. Rabb-imize ne kadar şükretsek, şükründen aciziz. Fakir, Efendi Babam tarafından verilenleri emanet olarak bilmektedir. Zaten bilindiği gibi payelerinde pek bir ehemmiyeti yoktur. Sadece yolumuzun yürümesi için gerekli olan şeylerdir. Efendi Babam, pirlerimiz, Efendimiz (s.a.v.) ve Cenâb-ı Hakk huzurunda bu da bizim evladımızdır, Pirlerimize, Efendimize (s.a.v.) Cenâb-ı Hakk'a muhabbeti vardır desin bizim için yeter, **"Kişi sevdiği ile beraberdir"** buyurmuştur (s.a.v.)

"Derûnî, derûnî" isminde batını/gizli Nureddin vardır.

Böylelikle Efendi Babamı Tekirdağ'da zâhiri ilk ziyaret etmeden ma'nâda gördüğüm Nureddin Cerrahi tekkesi ile ilgili zuhuratın bir yönü daha zâhire çıkmış oldu.

Nureddin Cerrahi tekkesinde sabah namazı vakti ve cemaat namazı kılmış, fakir bireysel olarak sabah namazının farzını kılıyor. Selâm verdikten sonra daha seccadeden kalkmadan, Merhum Muzaffer Özak Efendi tam karşımda yüksekçe bir sahnede beliyor ve Efendi Babamın namaz mertebelerinin dosya kağıdını elinde tutarak rukü ile ilgili olan kısmını göstererek ve fakiri işaret ederek bu Nakşibendi-Gülşeni kardeşimize aittir demişti.

Efendi Babam bu zuhurata, sende her meşrep var, bende öyleyim demişti.

Son Edirne ziyaretimiz ile ilgili düşüncelerimi ve Hasan Sezai hazretlerini ziyaretimde ki müşahadelerimi de yorumlamıştım. Efendi Babamda ince (deruni) fikirler demişti.

"Diğer İsmi hasın yönünden "Kadir" isminin bazı tecellileri olduğunu ve bu ismin ismi has'ın olabileceğinden bahsetmiştin."

Bu konu hakkında 4-5 sene önce Bursada 13 numaralı bir bayan kuaföründe Kadir Terzioğlu ve 40 numaralı bir mekânda Kadir usta ile işlerim olmuştu. Zuhuratta da böyle ma'nâlanmalar ve başka tecelliler olunca bu mudur? Acaba diye düşünüyordum.

Açıkçası derslerde Kadir gecesinden sonra oluşan Kâdir ve yaptığım çalışmalar içinde Namaz, Selâm ve namaz sonunda dua da Kâdir isminden bir yansıma mı

oluyor? Diye de düşünüyordum. Bilindiği gibi birçok bağlantıları var ve son yıllarda birçok tecellisi oldu.

Bildiğiniz gibi bir şeye sahip çıkma gibi bir derdimiz yok. Bu konuda uyardığınız ve açıklık getirdiğiniz için teşekkür ederiz. Şuur altında oluşan soruma da cevab gelmiş oldu. Ne Cenâb-ı Hakk karşısına ve pirimiz Abdülkâdir karşısına Kâdir'e ismi şerifine nasıl sahip çıktın diye açıkçası çıkmak istemem.

Dediğiniz gibi **"Batın" i**smi şerifi üstünde araştırma yaptım açıkçası pek yakın bir esmâ bulamadım. Efendi Babamın uygun gördüğü **"Batın"** ismi, **"emrim başım"** üstünedir. Bildiğim kadarıyla bu isim İsâ (a.s.)ın, Rabb-i Hasıdır. Açıkçası bunu duyunca bir endişe duydum ama Efendi Babamın bir bildiği vardır diye bu endişemde sûkün buldu.

Törenin ertesi günü Kasımpaşa ya Hazreti Pirimizi ziyarete gittim. Giriş kapısında bir tadilat işi vardı. Akşam namazını kılıp Kütüphane (Hazmi Babamın makamı önünde) kılıp çıkarken, usta oradaki görevliye **"ŞERİT BANT"** çekeriz diyordu. Açıkçası ne zuhur edecek diye bekliyordum. Şeriat kısmını anlamıştım. Şerit-Şeriat-Zâhir, Bant-Bâtın, neyse daha başka şeylerde var. O gün gördüğüm işaretleri not aldım müsait bir zamanda yazmak istiyordum.

Kitabın başında bulunan “Hakikat-ı Buldurur” şiirinde bulunan "Murat Bâtını Hatırladı".

Ve Nusret Babamın Esmâ'ül Hüsna kitabında "Batın" ismi şerifi için yazdıkları içinde;

Yazılarımızı kimi okur kim, okumaz., kimi okur anlamaz. Âdet olduğu veçhiyle ekseriya kitapların kıymeti yazarının vefatından sonra

anlaşılır, belki o zaman bir istek uyanır. Eski âlimler kalmadı, biz de sîzin asrınızın çocukları idik şimdi dedesi olduk. Bir zaman, "kendi gitti ismi kaldı yadigar" dedikleri gibi bunlar da torunlara yadigar kalacaktır.

Kitabın sonu için bu konuyu yazarsın demiştiniz. "02-12-2018 Kavacık Tac-ı Şerif Töreni, müşahade ve düşünceleri" adı altında bir yazıyı bugünün hatırası unutulmasın diye yazmak istiyordum. Yazmamı istediğiniz bu konu içinde olabilir mi? Yoksa ayrı bir başlık altında Rabb-i Has konusu mu? Veya farklı bir konu başlığımı açalım...

Bu vesile ile; Ve Nusret Babamın Esmâ'ül Hüsna kitabının Terzi Baba kitabları arasında olması gönlüme bir kaç gündür doğdu. Eğer elinizde böyle bir çalışma yoksa ve bu çalışmanın yapılmasının herhangi bir mahsuru yoksa bu çalışmayı düzenlemek istiyorum.

Zâhir, Bâtın (52) Nusret Babam (r.a.) in **"Bâtın"** ismi fakire yadigar kalsın. İnşeallah...

Zâhir, Bâtın Hörmet ve Muhabbetle Nüket Anne ve Necdet Babamızın ellerinden öperiz.

Terzi Baba

Hayırlı geceler Muratçığım. Sağ olasın hamdolsun şimdilik iyi sayılırız. Serpil kızımızın ve hepinizin de iyi olduğunuza sevindik.

Hayat bildiğin gibi her an doğumları olan bir yaşam sürecidir vakti geldiğinde hem genel hem özel doğumlar olmaktadır bu doğumları ancak irfan ehilleri görebilmekte diğerlerinin ise haberleri bile olmamakta, Hakk'tan

hayırlısı hepsinin kendine göre hikmetleri olduğu malûmdur…

Yazdıklarına ve bağlantılarına göre sana şöyle bir isim verilmesi gerekiyor gibi gözüküyor. Batın ağırlıklı olan ismi hasın kullanılma sahası bahsettiğin isimde de geçtiği gibi **"Nureddin"** ismi hem batını hemde zahiri bünyesinde bulundurmaktadır. Nur olması yönünden bâtın, din olması yönünden zahirdir. Bu yüzden hem zahir hem bâtındır. Bahsettiğin gibi **"Derûnî"** de de vardır. Güzeldir ve abartısız ve kaldırılabilecek bir anlamı vardır. Daha ilk tanışmamızda bahsettiğin gibi bu tecelli olmuş. O halde senin mahlas ismini inşeallah, **"Terzi Oğlu Nureddin Derûnî"** olarak tescilleyelim. Murat Cağaloğlu zâhir ismin **"Terzi Oğlu Nureddin Derûnî"** kısaltılmışı, **"T.O.N.D"** şeklinde olsun. Tekirdağında ki, "Şe… Kı…" oğlumuzun, **"Çelebi Hüsamettin Uşşaki"** **"Ç.H.U."** olduğu gibi. İsmi hasın, **"Bâtın"**ın **"Nur"** olduğuda bu istişarelerden sonra oluşmuş oldu. Gerçi bu ismi kendi kendisine abartılı olarak **"Nurullah"** deyip verenlerde vardır ama bu ismi verenlerin bilmem sonları ne olur.

Hakkında hayırlısı olsun. Ayrıca İzmir'deki kızımızın **"Te.., kı… Nu… Ni…"** ismi gibi **"T.K.N.N."** şeklindedir. Bunlar yolumuzun güzel uygulamalarıdır çalışma ve gayretleri neticelerinde kendilerine Hakk tarafından verilen lütuflardır. Herkesin Hakkında hayırlısı olsun.

Bu hususta bir gün Rahmiye Annemde benim hakkımda Nusret Babama hitaben **"Hu Necdete" "iz"** ismini verelim demişti. Bu sahada benimde mahlas ismim **"İz"** dir, Yani sünneti seniyyeyi takib etmeye çalıştığım ve Peygamberimizin izinde yürümeye çalıştığım için bu ismi vermişlerdi pek mevzu olmadığından fazla bahsetmek

istememiştim. Bu hususta sadece o zamanlar yazdığım bir satır dizisi vardır. Bulamadım belkide hatıra olarak bir yerde yazmış olabilirim. Geçmiş zaman, yerini hatırlayamadım elbet bir gün bir yerden çıkar inşeallah.

Kitabın devamına tac-ı şerif mevzuunu ve bu ismi has mevzuunu da özetle yazarsın, istersen daha sonra ayrı bir kitap halinde genişleterek tekrar yazarsın inşeallah.

Ayrıca çalışmasını yapmayı düşündüğün Nusret Babamızın **"Esmâ'ül hüsnâ"** kitabının çalışmalarına başlayabilirsin iyi olur. Ayrıca onun içine (1-Necdet divanı)nın başında olan her isme bir dörtlük yazılı bölümüde ilâve edebilirsin. Daha sonra gene görüşürüz soracağın başka şeyler olursa gene sorabilirsin (53-Ayetleri) kitabının taslak resimlerini internetten indirdim kısmet olursa hafta içinde çarşıya gidip cilt kapaklarını yaptırdığım yerde onu da yaptıracağım.

Dünya ahret işlerin kolay gelsin bizlerden sizlere herkese selâmlar hoşça kalın Efendi Babanız.

Terzi Baba

Hayırlı günler Muratçığım. Akşam gönderdiğim mailde ismin hakkında bazı yorumlar yapmıştım. Daha sonra **"Nureddin"** ismine biraz takıldım, sabah kalkınca da bu ismin bize biraz yabancı gibi geldiğini düşündüm.

"Terzi Oğlu Nureddin Derûnî" kısaltılmışı, "T.O.N.D" şeklinde olsun.

Demiştim ancak bu isim bana biraz yabancı kaldı gibi geldi **"Terzi Oğlu Murat Deruni" "T.O.M.D."**seni daha güzel anlatıyor gibi duruyor. İsmi hassın ise gene

Bâtın kaynaklı **"Nur"** veya **"Nur'eddin"** dir bu şekilde hem Nureddin ismi kullanılmış ancak batında kalmış olur.

Ancak gene bak sen karar ver neticede sana da hangi isim gönlüne uygun gelirse bundan sonra onu kullanırız, inşeallah.

Tekrar Dünya ahret işlerin kolay gelsin bizlerden sizlere herkese selâmlar hoşça kalın Efendi Babanız.

Terzi oğlu Murat Derûni

Hayırlı Günler Efendi Babacığım,

Bizlerde sizin iyi olmanızdan sevindik. Hamd olsun bizler de daha iyi sayılırız.

Vermiş olduğunuz isimler başımız üstünedir. Dün çarşıya indiğimde, Âlem kitabından, önce bir çocuk (Veled-i Kalb) gördüm önünde değişik kumaş dikdörtken küp (Kâ-be, Mirac) çanta üstünde **"Has"** ibaresi vardı. Daha sonra 20 adım attım, Nefsi küll zuhurundan Adam (Âdem, Adem) isim koymuş işte (Şeniyyet-Tevhid)[73] ile anladık ki doğum olduğunda nasıl bir bebeğe ismi büyükleri koyar. Bâtın âlemine ma'nevi doğumda Baba'nın bu işi belirlemesi en doğrusudur tasdiği geldi.[74]

---

[73] 55/RAHMÂN-29 “Yes’eluhu men fîs semâvâti vel ard(ardı), kulle yevmin huve fî şe’nin.“ Göklerde ve yerde olanlar, O’ndan isterler (dilerler). O hergün (her an) bir şe’n (ayrı bir tecelli, yeni bir oluş) üzerindedir.

[74] Bu tasdik el-baraka, El-Burak, El-Mirac, En-Necm önünde gelmiştir. Buradan sonra girdiğim dükkanda Necdet Abi asansörle yukarı boş çay bardağı ve içinde k-aşık içinde çıkmış ve ben buraya döndüğümde ç-ayını doldurmuş pastırma (Bast-Rami-Ahmed) kesimindeki işine dönmüştü. İstediğim pastırmayı verdi. 93

T.O.M.D sayısal değeri kısaca zâhiri (O -70) ile **"514"** bâtini (O-Hu-11) ile **"455"** tir. Vermiş olduğunuz emanet şifreleri ile uyum içindedir.

Murat-Murad ismi de **"Künfe Yekün"** Âyetlerinde Nüket Annem (T.O = 470) ve Efendi Babamın şifreleri ile uyum içindedir. Nureddin ismi biraz yabancı gibi duruyor ve başka bir yolu çağrıştırıyor.

Bugün sabah Sefer beyin Bp benzinliğini geçince bilboard reklamında gördüğümüz **"ZARA,[75] DERİN AŞK 3"** ile **"DERÛNİ"** ismi de tasdik bulmuş oldu.

"DERÛNİ" de iki özellik daha vardır. Deni; zelil ve hor demektir. **"Run"** ingilizce çalışmak ve koşmak demektir. Elektirik- Otomasyon da 24 Volt (Nur-Zaman) PLC[76] (35)[77] sistemlerinde sıkça karşılaştığım için biliyoruz. Böylelikle hem acizliğimizi, hem deruni fikir sahasında nûr ile koşturduğumuzu hatırlamış oluruz.

"Ç.H.U." ve **"T.K.N.N."** kardeşlerime başarılar dilerim, Allah (c.c.) mahçup etmesin ve utandırmasın**. "T.O.M.D."** ile beraber bu üçlünün ne olduğu bellidir diye düşünüyoruz.

Girizgahta anlattıklarımdan önce balıkçıdan balık almıştım. Kasaya ücretini öderken, ayıklanan balıkları sırası ile müşterilere teslim edilirken 52,53,54 sayıları ile verildi. BAL' İ.K., derya, Nun, Nur, bunlar 54 Zâhir, Bâtın Nusret babama (r.a.) aittir.

---

ve 2 sayılarındaki rakamlar, Nûr ve Zâhir Bâtın olarak Necm-Nc'den bir tasdik olmuştu. Fişin üzerinde yazan 357 numaralı rakamda ayrı bir tasdik oldu…

[75] Zât – Rahmân…

[76] Be: 2, Lam: 30, Cim: 3 tür. Toplamı 2+30+3

[77] 35, 53 şifresinin batınıdır…

Efendi Babama zâhirde **"gözümün nuru"** demiştir. Fakirin bundan 5-6 ay önce gördüğü zuhuratta Efendi Babam bir kenarda izlerken Pirlerimiz ardı ardına Kab-ı Kavseyn dairesinin kadim tarafını çizmiş bir şekilde **"Uşşaki Kıyafetleri"** ile mekânsız bir mekânda alaca karanlıkta başlarında **"Nûr"** haleleriyle gelmişler. Nusret Babam fakiri kucaklayıp içinden geçmiş ve içine geçirerek (Fe ve Vav)[78] harfleri oluşmuştu. Demek ki Nusret babam, bâtınında bulunan **"Nur", "Sat**" yani Salât Nurundaki **"Nûr"** ismini fakire vererek tescil etmiş. Efendi Babamda o gün izlediği ma'nâda ki bu ismi tasdik etmiş. (Şu an okunan ikindi ezanı da bu yazılanlara tasdik oldu gibi düşünüyorum)

"İz" mahlanıza gelince (Cenâb-ı Hakk kudsiyetini arttırsın. İnşeallah…) en son gördüğüm zuhuratlardan birinde size de göndermiştim. Eslem'in 4-5 yaşlarındaki hâlinin elini tutarken Selâmi Ali Camiine yokuş yukarı çıkınca yağan karın üzerinden araba tekerlekleri **"İz"** yapıyordu... Demek ki burası ile bağlantılıymış... Rahmiye Annemin verdiği **"İz"** lakabı Fetih sûresi 29. âyet ile de örtüşüyor. Rahmiye annemin verdiği bölüm ilk kısımla, fakirin gördüğü ise ikinci kısımla alakalı duruyor. Eslem Şura'nın elinin tutulması 41 ve 42 sayıları ile alakalı ve yolla ilgili durumlar olduğunu düşünüyorum.

Muhammed (s.a.v.)Allah'ın elçisidir. Onun beraberinde bulunanlar, inkarcılara karşı sert, birbirlerine merhametlidirler. Onları rükua varırken, secde ederken, **Allah'tan lütuf ve hoşnudluk dilerken görürsün. Onlar, yüzlerindeki secde izi ile tanınırlar.**

---

[78] Sayısal değer olarak Fe: 80, Vav: 6, 80+6= 86 dır 14 Nuru Muhammedi ve 86 Tarık sûresi ve Necmüs Sakıb'a işarettir. Ma'nâ olarak, "Fe velli vecheke şatral mescidil harâm" Bundan sonra yüzünü Mescid-i Haram tarafına çevir. (2/BAKARA-144) Olarak düşünülebilir.

İşte bu, onların Tevrat'ta anlatılan vasıflarıdır. İncil'de de şöyle vasıflandırılmışlardı: Filizini çıkarmış, onu kuvvetlendirmiş, kalınlaşmış, gövdesi üzerine dikilmiş, ekincilerin hoşuna giden ekin gibidirler. Allah böylece bunları çoğaltıp kuvvetlendirmekle inkarcıları öfkelendirir. Allah, inanıp yararlı işler işleyenlere, bağışlama ve büyük ecir vadetmiştir.(Fetih Sûresi 48/29)

"Nûr" esmâsı 93 sıralaması ve Kaynak (Allah) esmâsından sonra 92 dir. Bu da 40, Hakîkati Muhammedi sayısı çıkınca zâhir 53, bâtın 52 dir. 53 âyetler çalışmasında çizilen kâbe şekli 1-48 dış (Zâhir) ve 4 yönlü 256 (Nûr) sayısından oluşmaktadır.[79] Görüldüğü gibi Efendi Babamızdan yansıyıp çizilen bu şemanın bilgileri Zâhir yoldan verilen (Muhsi), ve Bâtın (Nûr) esmâsı ile 6-7 sene öncesinden bir tasdiktir.

53. âyetler kapağı güzel olur. İnşeallah... Fakirde müsait bir zamanda sonuna Özel bir bölüm diye ilave ederiz. İnşeallah...

10 sene kadar önce gönderdiklerini, benden gelenleri dosyala demiştiniz. Efendi Babamla olan zuhuratlar ve özel bölümleri ve bu son yaşananların ilavesi ile (Ustam (Terzi Babam) ve Ben) adı altın da bir çalışma yapılabilir diye düşünüyorum. Hem bu çalışmaların nasıl olduğu, hem de ortalıkta bir kaç rüya gördüm, şunu bunu oldum diyenlere cevap olur. Bu işlerin bu kadar büyütülecek şeyler de olmadığı anlatılmış olur.

Nusret Babamın kitabına başladım bitince onuda gönderim. İnşeaallah,

---

[79] Bunun tamamı 4x256= 1024 tür. Bu sayıda bugün günümüzde kullanılan hafıza kartı, flash bellek, harici ve dahili disk birimidir. 1 kb, 1 mb, 1 gb, 1 Tb dir. Görüldüğü gibi TB şifresi burada vardır. Ruhun sıfatı olan Aklın Nur'udur.

Derûni, Hörmet ve Muhabbetle Nüket Anne ve İz babamızın ellerinden öperiz.

Terzi Baba

Hayırlı geceler Murat oğlum. Hamdolsun şimdilik iyi sayılırız inşeallah sizlerde gene iyisinizdir.

Herşey Hakk'tan hayırlısı ile olsun inşeallah gönül âleminin bağlantıları gerçekten çok güzel Cenâb-ı Hakk daha nicelerini nasib edip başarılar eylesin.

Nihayet (53) ayetler kitabının ön sözünü yazdım yerine ilâve ettim, ve cilt kapağını da yaptırarak ön yüzünü kitabın başına arkalı önlü cilt kapağını da kitabın en son sayfasına kopyalayıp ilâve ettim imkânlar dahilinde oluşan bu oldu inşeallah sende beğenirsin nasıl olsa yarışa girecek değil. Ayrıca kitaplar bölümünde de yeni kitabları da ilâve ederek güncelleme yaptım. Yeni haliyle dosya kitabı sana gönderiyorum. Sende bakarsın. Daha sonra ilâvelerin ile tekrar gönderirsin. Böylece son hâli verilmiş olur. Hakk'tan hayırlısı.

Dünya ahret işlerin kolay gelsin bizlerden herkese selâmlar hoşça kalın Efendi Babanız. [80]

بَلْ يُرِيدُ الْإِنسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ {القيامة/5}

(Bel yurîdul insânu li yefcure emâmeh)

---

[80] 131-Kurân-ı-Kerîmde- yolculuk-53-Ayetleri ve Terzi Baba-Sayfa, 229…240...

"Fakat insan günahı devam ettirmek ister." (75/5)

Âyetin bir ma'nâsı da şöyledir. "Fakat insan önünde (kıyâmet) günahı devam ettirme ister."

Bu âlem "bir an var bir an yok" hükmünde olduğu için her an kıyâmet kopmakta ve benzer bir yenilenme ile yenilenmektedir. Bu durumu Hazret-i Mevlânâ, resmini yapmak isteyen ressama sen benim resmimi yapamazsın diye bildirmiştir. Gerçekten ressamın yaptığı Mevlânâ resimleri birbirine benzemediği için bugün sergilenen resmin Mevlânâ hazretlerinin ressamın son çizdiği eksiz olduğu söylenir.

Yine bu âyet önceki beyitler ile bağlantılıdır, 4. Âyette tırnakların Ef'âli İlâhinin nefsâni istikamette kullanılması ile uzadığı ifade edilmişti. Bunlarda ancak hakîkatte Umre ve Hacc vazifeleri yapıldıktan sonra, yani Haîkikat-i Muhammediyede Cemâli Muhammediyeyi ve Hakikâti İlâhiyyede Cemâli İlâhiyyeyi seyir ile mümkündür. Günahlar ne kadar çok ise hakîkatte bu tırnaklar o kadar uzundur. Hani bazen haberlere çıkar, şu kadar yıl tırnağını kesmedi, şu kadar uzadı. Birde kesilmemesinden içleri kir ve pislik dolmuştur, insan ne kadar tiksindirici görüntü diye düşünür. Ve aynı zamanda kalsiyum gece tırnaklarda toplanmaktaydı. Nefsinin karanlığında olanın kalsiyumu sürekli nefsaniyeti istikametinde kullanılacağı için kemikleri zayıf ve güçsüz kalacağından beden evi çökmeye mahkumdur. Hani şu sağlam olmayan yapıların durup, dururken çökmesi gibi… Ve hiçbir zaman ihtiyari bir şekilde kıyâm-etini koparması mümkün değildir.

Mesnevi beyitlerinde şöyle bir ifade vardır. **"Kıyâmet ol, Kıyâmeti gör"…**

Peki, nasıl kıyâmet olunacak… Önce kişinin kendisine kıyâmetini koparmış ve insanlar arasında gerçek ma'nâda "Allah" diyen bir kâmil insân – insân-ı kâmili ayna kabul ederek… Nefis tezkiyesi, riyazat ve çeşitli mücahadeler ile bunu gerçekleştirilmesi gerecektir.

İşte kişi gaflette ise "Kıyâmet" olan bu kâmil insân önünde günah işleme devam edecektir. Çünkü diğer insanlardan farkını anlaması mümkün değildir. Usta tabib olan bu kişi işin farkındadır ama karşısına gelen bu kişilerin hallerini örter ve gizler… Takii bu sırların açılacağı güne kadar.

Efendi Babamın **"İbretlik Dosyalar"** serisi içinde bu kişilerin halleri vardır. Bu gün isimler gizlenmiş ve üstleri örtülmüştür… Ama mahşer günü bunlar gün yüzüne çıkacağı unutulmasın![81]

---

[81] **İbretlik dosyalar serisi.**

1-17-kevkeb-kayan yıldızlar.
2-23-İbretlik değmez dosyası.
3-73-Celâl Cemâl Celâl "hayalî Kamer'in hayal vâdîsi"
4-81-Hayal vadisinin çıkmaz sokakları.
5-93-Mescid-i dırar/Kubbet-ul kara.
6-98-Solan bahçenin/kuruyan gülleri.
7-105-Cemo ve Farko.
8-112-Bir kardeşin soruları ve cevapları.
9-124-İbretlik bir değmez dosyası daha. Satih ince.
10-128- İbretlik bir hikâye daha. Kaf dağı ve Zümrüd-ü Anka.
11-130-İbretlik bir hikâye daha. Kilise çanları.
12-132-Kaner Yiğido-İbretlik bir hikâye daha-

Salâha gerçi her maʽrûf yoldur
Hakîkatde velâkin sâlih oldur

Ki ol terk ide cümle mâsivâyı
Geçe nefsinden bula Hudâyı

İrişmiş ola ol tevhîd-i zâta
Bakub kalmaya efʽâl ve sıfâta

Bu tevhîde eğer ermek dilersen
Serây-ı vahdete[82] girmek dilersen

Devriş sıdkıyla dâim karʽ-ı bâb[83] et
Sivâyı[84] terk edüb refʽ-i hıcâb et

Gerekdir terk-i dünyâ terk-i ukbâ[85]
Hıcâbın aʽzamı[86] varlıkdır ammâ

Velizâlike kîle "vucûdike zenbün lâ yukâsü ʽaleyhi zenbün uhrâ"

[Bunun için denilmiştir ki, "senin varlığın, öyle bir günahdır ki, başka bir günahla mukayese edilmez"]

Ne vakit kim ola ol zenb zâil[87]
Gidüb hâil[88] ola dil[89] Hakka vâsıl[90]

----

[82] Birlik sarayı…
[83] Sürekli kapıda durma işi.
[84] Başkayı, gayrıyı.
[85] Terk-i Âhiret.
[86] Perdenin en büyüğü…
[87] Günahın son bulması, kalkması…
[88] Engel, perde, mani gidip…
[89] Gönül…
[90] Hazret -i Pîr Azîz Mahmûd Hüdâî Kaddesallâhu Sırrahul Fettâhî– Necât'ül Garik (Suda boğulmaktan kurtuluş)

(Vücudu Zenbike) *"Senin Vücûdun sana günah olarak yeter"* hadisi şerifinin kaynağını araştırırken Aziz Mahmud Hüdai hazretleri eserinde şiiri ile bu hâli açıklayıcı olduğu için kaynağı ile buraya almanın uygun olacağını düşündüm.

Âyet-i kerimeyi tekrara hatırlayacak olursak; "İnsân günahını devam ettirmek ister". İnsân'ın en büyük günahı Efendimiz (s.a.v.)'in ifade ettiği gibi varlık, vücud, ikilik yani "ümmetimin gizli şirkinden korkarım" dediği hadisedir.

Bunun kaldırılmasının yolu; büyüklerimizinde ifade ettiği gibi,

Sen çık aradan, Kalsın yaradan (Zuhur eden, tecelli eden) sözüdür.

Hakk kalkamayacağına göre, halk edilenin yani varlık perdesin gözlerin görüşünden kaldırılması gerekir. Eğer kişi varlığını ortadan kaldıramıyorsa bunun eğitimi almıyorsa ve zâhiri hükümlere göre yaşamını devan ettiriyorsa vehimi, hayali vücudu ile yaşadığı müddetçe ve bunu ahirine, ahirete aktarıyorsa günahını devam ettirmek istiyor demektir.

يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ {القيامة/6}

(Yes'elu eyyâne yevmul kıyâmeh)

"O kıyâmet günü ne zaman? Diye sorar."(75/6)

Muhyiddin Arab-i Hazretleri Tevilat'ında (Kûr'an-ı Kerim tefsiri) Kıyâmet sûresi 5 ve 6. Âyetleri açıklarken şöyle demiştir.

"Fakat insan…", bedensel lezzetlere, hayvani şehvetlere meylederek, şimdiki zamana ve gelecek zamanda şehvet ve lezzetlerine başını daldırarak "önündeki gerçeği yalanlamak…" günahlara devam etmek ister. Böylece kıyâmete yönelik nazarı yetersiz olduğu için ondan gafil olur. Çünkü kendini dünyanın geçici lezzetlerine vermiştir, aşırı bir şekilde dünyevi lezzetlerin üzerine çullanmıştır. Böylece onlarla ahiretten perdelenmiştir. Bu arada ahireti imkânsız gören bir inatçı edasıyla sormaktan da geri kalmamaktadır: "Kıyâmet günü ne zamanmış?"[91]

Bir önceki âyetin yorumunda yazıldığı gibi kıyâmet her an, hazır ve nazırdır. Ama görecek göz lazımdır. Göre ne, Köre ne!

فَإِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ {القيامة/7}

(Fe izâ berikal basar)

"Ne zaman ki o göz şimşek çakar"(75/7)

Öncelikle gözde şimşek çakması nedir? İnternetten alınan bilgiye bakalım…

Işık çakmalarının nedeni nedir?

---

[91] Muhyiddin Arab-i –Tevilat.

Buna benzer bir durumu daha önce bir şekilde gözünüze bir cisim ile çarpıldığında hissetmişsinizdir. Vitreus (göz içindeki jel kıvamındaki sıvı) ağ tabakadan ayrılırken sanki yüzlerce yıldız varmış gibi ışık çakması benzeri bir his yaratır. Bu ışık çakmaları günler, haftalar ya da aylarca görülür. Yaşımız ilerledikçe bu tür ışık çakmalarıyla daha sık karşılaşırız. Eğer ani başlayan ışık çakmaları ile karşılaşırsanız, ağ tabakanızın yırtılıp yırtılmadığını öğrenmek için derhal göz doktorunuza başvurmalısınız.[92]

RETİNA DEKOLMANI

Retina dekolmanı retinada oluşan yırtık veya delikler nedeniyle gelişir. Sıklıkla yüksek miyop hastalarında görülür. Orta yaş ve üzerinde daha çok olmak üzere her yaşta ortaya çıkabilir.

Retina tabakası gözün ön-arka çapı arttıkça gerilir ve üzerindeki gerilme alanı incelmeye ve bozulmaya başlar. Bazı ailesel veya dejeneratif hastalıklarda ve enfeksiyonlarda da retina çevresinde yer yer incelme ve bozulmalar oluşabilir. Bu arada aynı sebeplerle vitreus jeli de homojenliğini kaybetmeye ve bozulmaya başlar, jel kıvamı değişir ve yavaş yavaş retinadan ayrılır. Bu ayrılmaya vitreus dekolmanı denir. Bu arada büzülen ve yer yer opaklaşan vitreus dokusu gözün içinde görme aksından geçtikçe kişi tarafından gözün önünde uçuşan sinekler veya sis perdesi olarak algılanır. Retina dekolmanı zaman kaybetmeden tedavi edilmezse, kısmi veya tam görme kaybına neden olabilir.

---

[92] https://www.acibadem.com.tr/Hayat/Bilgi/gozdeki-isik-cakmalarinin-nedeni

Retina Dekolmanı Sebep ve Belirtiler

Retina hastalıkları tedavi edilmediği takdirde kalıcı körlükle sonuçlanabilmektedir. Işık çakması, sinek uçuşması, ani görme kaybı gibi belirtiler, retina dekolmanı gibi önemli bir göz hastalığının habercisi olabilir. Tedavisinde erken teşhis, detaylı muayene, zamanında ve en önemlisi doğru tedavi ile görme kaybına varabilecek sonuçları engellemek mümkündür. Retina ameliyatları büyük sterilizasyon önlemleri ile yüksek teknolojinin kullanılmasını gerektiren, aksi takdirde sonucu görme kaybına varabilecek önemli ameliyatlardır.

Makula, (gözün görme merkezi) altındaki dokudan ayrılınca merkezi görme kaybolur. Uzun süreli dekolmanlarda göz içi dengeler bozulur ve göz küresi küçülmeye başlar. Göze gelen ani, şiddetli veya delici darbeler, dekolman sebebi olabilirler. Diyabet ve bazı dejeneratif hastalıklarda vitreusta retinayı çeken bantlar oluşarak traksiyona bağlı dekolmanlar gelişebilir. Dekolman nadiren de olsa bazı enfeksiyon, tümör veya özellikle hamilelikte ortaya çıkan tansiyon krizlerinde, gözde hiç yırtık olmadan da gelişebilir.[93]

İşte zâhiri olarak görüldüğü gibi insan daha hayatta iken bu işin vuruntuları üzerinde nakş olmaktadır. Her yaşta ölüm kişinin başına gelebileceği gibi yaşlı insanların gözünde ışık çakması şimşek çakması olasılığı artmaktadır.

---

93 http://www.dunyagoz.com/tr/tibbi-birimlerimiz/retina/retina-dekolmani

Bu satırları yazdığım gün bir gün önce tencereden kızgın yağ zerresi sol gözüme sıçradığı için göz doktoruna randevu alıp gitmek zorunda kaldım. Randevu saatim son kalan 15:50 idi. Ve kayıt bankosu için otomatik verilen sıra sayısı 8**53** idi. **(53)** hatırlanırsa "Kıyâmet sûresi" giriş bölümünde sayısal hesaplamamnın **(52)** sayısı bulunan bölümde yapılan alıntıda **(52)** sayısı "ölüm" ve **(53)** ölümün kemâlatı olarak aktarılmıştı. Ölüm'ün kemâlatı ölmdükten sonra dirilmedir. (8) sayısı ise 8 Cenneti ifade etmektedir.

Kayıtta fakire verilen sıra sayısı dikkatimi çekti. **(39)** bu sayı Esmâ tecellisini ifade eden sayıdır. Âyette بَرِقَ الْبَصَرُ "**berikal basar" "*göz şimşek çakar*"** diye ifade edilmiştir.

"Berk" tecelli berk esmâ tecellisidir. Ve devamında "el Basar" yani Lâm-ı tarif ile oluşmuş bir "Basar" yani Basar esmâsına ithaf vardır. Bu da Sıfât tecellisidir.

Doktorun muaynanesi önüne geldiğimde kimse yoktu saatim gelmeden göz ölçüm odasına girdim. Bu işlem tamamlanınca görevli bekleyin sırayla içeri alınacaksınız dedi. Benden önceki genç hamım doktorun sıradaki hasta girsin komutu ile içeri girdi. Gözünde bazen uçuşmalar olduğundan ve yarım saat kadar sürdüğünü söylüyordu. Göz doktoru, nöroloji bölümüne gözükün dedikten sonra, gözünüzde ışık çakmaları oluyor mu diye sorduğunu işittim… Daha sonra sıra bana geldi. Gözümü makine ile kontrol ettikten sonra bir kuvvetli ışık tuttu. Gözüm kamaştığı için bu ışığa bakmakta zorlandım. Ufak bir kızarma olduğunu vereceği ilaçla bir hafta on gün içinde gececeğini sağ olsun ifade etti…

Böylelikle bu âyetin ilmi müşahadesinin oluşmuş olduğunu anladım.

İşte kişi kendi hayatında oluşan ufak, tefek hadisatların üzerinde biraz tefekkür edip düşünecek olsa bağlantıları kurması zor olmayacaktır.

Bu âyetten sonra gelen bağlantılar ile bunun bağlantısı kişinin görüşü yani nefsi bakışı ile alakalıdır. Yalnız bu bakış dört çeşittir. Nefsâni nefsi (benlik) ile bakış, İzâfi nefsi (benlik) ile bakış ve İlâhi nefsi (benlik) ile bakış ve İlâhi ve nefsi benliğin bir arada bakışıdır.

Kişi hangi mertebede ise o mertebe itibari ile hayali ve hakiki tecelli üzerine kıyâmeti kopacağı aşikardır.

Muhyiddin Arabi Hazretleri bu âyetin açıklamasında şöyle diyor;

Göz kamaştığında…" şaşkına döndüğü, dehşete kapıldığı, ölüm korkusuyla faltaşı gibi açıldığı zaman…[94]

Bu şaşkına dönme hali gözün retina (yağ tabakası) denilen perdesinin yırtılıp hayal ve vehim perdesi kalkınca Necm yıldızı (Nefsâniyet yıldızı) hakîkat ile yemin edilecek bir hale geldiği zaman şaşkınlık hâli oluşur.

Ancak efendimiz (s.a.v.) ve onun kâmil varisleri "gözünün gördüğünü gönlü yalanlamaz.[95]

Buraya faydalı olur düşüncesi ile İnci Mercan Tezgahı kitabından göz hakkında bilgi;

Gözbebekleri.

----

[94] Muhyiddin ARABİ –Tevilat (Kûr'ân-ı Kerim Tefsiri…

[95] **Mâ kezebel fuâdu mâ reâ.** (53/11)

Gözbebekleri. Nasılki insanın en değerli ve en güzel yeri gözbebekleri ise, insan da bu âlemin göz bebeği hükmünde dir. Bazı ifadelerde taltif hükmünde "nurul aynım / gözümün nuru" ifadesi kullanılmıştır.

Bazı ifadelerde de, "kurretü-ayn/gözümün istikrarı" yani gözümü ayıramadığım, hükmünde kullanılmıştır. Mûsâ (a.s.) hakkında da (28-9) Asiye Annemiz kullanmıştır.

Ancak ne gariptir ki!

"*Yegâne vasıta-i ruyet iken, göremez kendini dide bile*" yani yegâne görme vasıtası olan göz bile kendini göremez, denmiştir.

Aslında gerçek budur, gördüğümüzü biliriz ama kimin kimi gördüğünden haberimiz yoktur, çünkü ortada kendimiz yoktur. Kendimizin farkında olmadan hep dışarısı ile meşgul olmaktayız. O müthiş gözlerle evvelâ kendimizi tesbit edip, gerçek ma'nâ da kendimize dönüp, kendimizi Kâmil İnsan aynasında görmeliyiz-seyretmeliyiz, ondan sonra kendimizin ne olduğu hakkında karar vermeliyiz.

Kişiye eğer azaları ve yönlendirilmiş akl-ı cüz'ü doğru bilgi vermez ise değerlendirmeleri hep yanlış olacağından, bu âlemin gerçeklerine ulaşması mümkün olamayacaktır. O halde evvelâ azalarımızın ve aklımızın hakikatleri itibari ile ayarlarının yapılması lâzım gelecektir.

Bu şuna benzemektedir, gözlerinde katarakt olan bir kimsenin dünyayı ve renkleri tabii haliyle görmesi mümkün değildir, çünkü gözlerinde katarakt sebebi ile oluşan kireçlenme neticesinde renkler bulanıklaşacağından gözlerinin kendisine verdiği renk tanımları gerçekçi olmayacaktır. Ancak kendisi bunun farkında olmadığından gördüğü her hangi bir rengi,

bilhassa beyazı kendi gördüğü şekilde zannedecektir, halbu ki, gördüğü beyaz renk kendi gözünün kendine aktardığı kadar beyaz renktir, görülen beyazın tam ma'nâsı ile kendi beyazlığı değildir.

Bu kişi bir gözünden katarakt ameliyatı olduktan sonra o yeni gözüyle beyaza baktığında, gerçek beyazın nasıl olduğunu tekrar müşahede etmiş olacaktır. O kişi yeni ameliyat olmuş gözüyle, bir de ameliyat olmamış gözüyle beyaza veya diğer bir renge baktığı zaman, arada ne kadar bariz fark olduğunu, ancak o zaman fark edecektir.

İşte bu âlemi gerçekten gerçek hali ile tesbit etmek istersek evvelâ bütün algı ve değerlendirme sahalarımızı yeniden düzenlemek zorundayız ki. Hem bu âlemi ve hemde kendimizi, kendi asli hallerimiz üzere tesbit etmiş olalım, ancak ondan sonra bu âlem ve kendimiz hakkın da daha sağlıklı ve gerçekçi bir değerlendirme yapabiliriz. Aksi halde hem dünyamız hem ahiretimiz, hayali bir uyku içinde geçer giderde haberimiz bile olmaz.[96]

وَخَسَفَ الْقَمَرُ {القيامة/8}

(Ve hasefel kamer)

"*Ay tutulur"(*75/8)

Bu bölümün yazıldığı günün önceki gecesi dünya üzerinden gözlenen bir ay tutulması olmuş. Açıkçası bunun farkında dahi değildim. İnternet üzerinde haberlere

[96] Terzi Baba (63) İnci Mercan Tezgahı – Sayfa 24-25…

bakarken farketmiştim. Hem böylelikle yapılan çalışmaya kainat kitandan bir tasdik gelmiş oldu. Hem yaptığım çalışmaya kaynak bulmuş olmam kolaylaşmış oldu diyebiliriz.

20 Mart Süper ay tutulması

Muhteşem doğa olaylarından bir tanesi daha olan Süper Ay bugün Türkiye'den gözlemlenebilecek. Süper Ay'ı izlemek için özel bir ekipmana gerek duyulmayacak. Gökyüzünü görebileceğiniz bulutsuz bir ortamda olmanız yeterli. Süper ay ile ay, normalden yüzde 14 daha büyük ve yüzde 30 daha parlak halde olacak. Tutulma esnasında tam olarak kaybolmayan Ay, koyu kızıl bir renge bürünecek.

SÜPER AY TUTULMASI NE ZAMAN OLACAK?

Tüm Türkiye'den çıplak gözle izlenebilecek olan Süper Ay, gün batımından hemen sonra (17:30 İstanbul) kuzeydoğu yönünden gözlemlenmeye başlayacak ve ilerleyen saatlerde doğu yönüne doğru yükselmeye başlayıp, güney yönünde ilerleyerek batı yönünden batmaya başlayacak. Bu esnada 05:30 (İstanbul) civarında Süper Ay Tutulması başlayacak ve sabah 07:30'a kadar tutulma özellikle batı illerinden gözlemlenebilecek.

SÜPER AY NEDİR?

Ay, 29,5 günde kendi yörüngesinde bir tur atar. Ancak Ay'ın yörüngesi tüm diğer gök cisimleri gibi dairesel değil, eliptik bir yapıya sahip olduğundan Dünya'ya her zaman aynı mesafede olmaz. Bu da bir ay içerisinde Ay'ın bize uzak ve yakın konumlarda olmasına neden olur. Ay Dünya'ya en yakın yaklaşık 355 bin kilometre mesafede, en uzak ise yaklaşık 405 bin kilometre mesafede olur. Ay'ın en yakın olduğu an dolunaya denk geldiğinde buna Süper Ay denir.

SÜPER AY KAÇ YILDA BİR OLUR?

2 buçuk yılda bir görülen Süper Ay, havanın açık olduğu her noktadan görülebilecek.

AY TUTULMASI NEDİR?

Tutulma esnasında tam olarak kaybolmayan Ay, koyu kızıl bir renge bürünecek. Bu durum, tutulma olayı esnasında Dünya'dan yansıyan Güneş ışınlarının Ay'ın üzerine düşmeye devam etmesi ile açıklanıyor. Güneş'in kızıl – turuncu renkli ışınları için Dünya'nın atmosferinin oldukça şeffaf olması, bu ışınların tutulma esnasında Ay'ın yüzeyine çok etkili bir biçimde yansımasına sebep oluyor. Bu sebeple gökyüzü olayı esnasında Ay, kızıl renge bürünüyor.[97]

'Süper Kanlı Kurt Ay' tutulması dün gece gerçekleşti! İşte böyle görüntülendi

2019 yılının son Süper Ay'ı olan 'Süper Kanlı Kurt Ay' tutulması dün gece gerçekleşti. Bu eşsiz gökyüzü olayı dünyanın farklı yerlerinden izlenirken Türkiye'den de görülebildi.

---

[97] https://www.takvim.com.tr/yasam/2019/03/21/20-mart-super-ay-tutulmasi-burclara-etkisi-ne-oldu-super-ay-tutulmasi-burc-yorumlari-aciklamasi

Doğa olaylarının en heyecan verici gökyüzü manzaralarından biri olan Süper Kanlı Kurt Ay, görenleri büyüledi. 2019 senesinin son Süper Ay'ı gerçekleşti. Türkiye'den de görülebilen Süper Kanlı Kurt Ay'ı istanbul'dan işte böyle görüntülendi.

DÜNYA KURT AY'I İZLEDİ

Ayın dünya üzerindeki görüntüsünün normale oranla daha büyük olduğu Süper Ay, ABD, Almanya, Belçika Yunanistan ve Kazakistan'dan net bir şekilde izlenirken ortaya birbirinden muhteşem manzaralar çıkardı.

İstanbul'da, Süper Kanlı Kurt Ay'ın dün çekilen görüntüleri büyüleyiciydi.

[98]

Bu doğa olayları denilen haller, Cenâb-ı Hakk'ın güneş sistemimiz üzerinde kurmuş olduğu bir düzen içerisinde belirli periyodlar ile tekrar edildiği için belki farkına varılmamakta, bekli bazı çevrelerce yüzeysel bir güzellik olarak takip edilmekte ve devamında bunun hikmeti nedir diye bir düşünceye sevk etmemektedir.

Ay (Kamer) tamamen tutulunca veya kararınca buradan artık tamamen ışığını nurunu dünya üzerinde çekeceği anlaşılıyor. Ay ışığı gece karanlığında bizlere ulaşmaktadır. Tabii haliyle bu olay yukarıda yazıldığı gibi 3-5 saat sürecek bir hadise değildir. Alışıla gelen süreden daha uzun ve astronomi verilerinin hilafına olacağı ve insan bu aya ne oluyor demeye sevk edeceği bir durumdur. Ay'ın hareketleri ile oluşan çekim gücü dünya üzerinde med-cezir ve başka doğa olaylarına sebebiyet verdiğide bilinmektedir. Hâliyle dünya üzerinde bir takım denge değişiklikleri olacağı açıktır.

---

[98] https://www.mynet.com/istanbul-da-super-kanli-kurt-ay90101145612

İnsân üzerinde bu hâle dönecek olursak yani kıyâmet kopmadan kîyamet-ini koparmayan çalışan insan üzerinde ne gibi bir hâldir…

Ay (Kamer) Hakikati, Nur-u Muhammedidir. Hakikat-i İlâhi güneşinden almış olduğu nuru, nur olarak beden varlığının aydınlatılmasıdır. Efendimiz (s.a.v.) bu hakikat-i "Ben, Allah (c.c.)'ın nurundanım mü'minlerde benin nurumun nurundandır" diye dile getirmiştir.

Nûr-u Muhammed-i Kamer'inden bir mü'min nurunu, ışığını, ışkını alabilmesi için yapması gereken, Necm yıldızı yani nefis yıldızından ışığın yani aydınlanması almasını söndürmesi, yani daha bu dünya hayatında iken ihtiyari ölüm ile ölmesi yani ölmeden önce ölmesi gerekir. Bu "Men Arefe Nefsehu Fakad Arefe Rabbahu" Yani kim nefsine arif oldu, fakad Rabbine arif oldu" anlayışıdır.

Gerçek değilde hayalden nurunu alanın ise sonu hüsrandır. Bu konuda Terzi Baba (84) Hayal vadisinin çıkmaz sokakları ibretlik bir hikaye ve yaşantıyı anlatmaktadır. Burada daha bu dünya hayatında iken ay (kamer)'in yani Nuru Muhammedinin kişi için nasıl karardığı anlatılmaktadır.

Bu konu hakkında Terzi Baba Mir'atül İrfan kitabından bir bölüm;

İş bu mânâya cidden ermek gerek çok önemlidir. İşte bu mânâ icabıdır ki Resûlullah (s.a.v) efendimiz şöyle buyurdu "Ölmeden evvel ölünüz"

Nefsi bilmede üç mârifet vardır,

Birinci aşama, “Kim nefsine ârif oldu ise o Rabbine arif olur.” sözü gereği olan mârifettir,

İkinci aşama, Mübdi mârifet yâni mârifetin kaynağını bilmek,

Üçüncü aşama ise, “ölmeden evvel ölünüz” sözü gereği olan mârifettir.

Bu aşamalar tahakkuk etmedikçe kişinin kendisini gerçekten yaşama yoluyla tanıması mümkün değildir. Yaşamanın yanı sıra bu ilmi dahi bilmek çok büyük nimettir. İlmini bilen kişi onun yaşanması gerektiğini de idrâk eder ancak bunun idrâkinde olur ve dünyâ yaşantısında bu ilmi tahakkuk ettiremez ise çok istisnalar dışında âhiret yaşantısında tahakkuk etmesi mümkün değildir.

Genel olarak belki ümit vermek ve kişileri bu yolda huzursuz etmemek için, “kim nerede kalmışsa âhirette onlar tamamlanacaktır” denilmiştir.

Bir de yukarıda bahsedildiği gibi ilmen idrâk edilen bu mânâların yaşantıda tahakkuk ettirilmesi de oldukça güç bir iştir. İrfân ehli olabilmek için akla, beyne ihtiyaç vardır çünkü rûh ile bağlantıyı sağlayan yâni zâhir ile bâtının bağlantısını sağlayan beyindir. Kişinin çeşitli şekillerde aldığı ilim önce beyne geçer eğer beyin üzerinde olan bu ilim yaşanırsa rûha geçer ve kaydedilir. Kayda geçmez ise bizim malımız olmaz. Âhiret yaşantısında beynin aracılığı olmadığından dolayı yeni bir şey alınarak rûha kaydolunması mümkün değildir. Ancak hedeflediği hale kişi çok çok yaklaşmış ise bu durumda mânâ âleminin görevlileri bir başka yoldan onu oraya ulaştırıyorlar.

Bu nedenle bizler için dünyâ kadar değerli bir mahal yoktur.[99]

Ay tutulması haberini hatırlıyacak olursak **"Dünya Süper Kanlı Kurt Ay"** tutulması diye bir başlık atılmıştı.

Hem sistemimizin kıyâmet-i koparken hem bizlerin kıyameti koparken oluşacak hadise nasılda güzel özetlenmiş.

Yusuf (a.s.) kıssasını hatırlayacak olursak, Yusuf (a.s.)'ın nefsi emmârenin kurt (hırs) yönünü temsil eden kardeşler yakub (a.s.)'a, Yusuf (a.s.)'ın kanlı gömleğini getirip onu kurt parçaladı demişlerdi.

Nefsi emmârenin hırs yönü oyun oynayıp, Akl-ı külle gönül evladının kanlı-kara beden elbisesini getirmişti. İşte bu bir "**Kanlı Kurt Ay"** akıl tutulmasıdır.

Bunun hakîkat-i ve yaşantısı efendimiz (s.a.v.) ve kâmil varislerinin yaşantısında mevcuttur.

" Harisun aleyküm bilmü'minıne raufun rahiym."

Meâlen; ***Sizin üzerinize çok düşkün, şefkatli ve merhametlidir.*** (Tevbe-128) Diye buyurulmuştur.

Kıyâmet-te tevbe kapısı kapandığı gibi artık tevbe kapısı kapanmak üzeredir.

Çünkü gerçek ma'nâda "Allah" diyen Kâmil İnsân yeryüzü üzerinde kalmamıştır. Efendimiz (s.a.v.) ve onun varisi olan Kâmil İnsân yeryüzünde zâhiren kalmadığı için

---

[99] Terzi Baba (58) - Mir'at-ül İrfan ve şerhi – sayfa 81-82…

ay (Kamer) tutulmuş olur. Aydınlanacak kimse kalmamıştır.

وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ {القيامة/9}

(Ve cumiaş şemsu vel kamer)

"Güneş ve ay toplanır"(75/9)

Bir önceki âyette ay (kamer)'in tutulmasını fiziki olarak yaşadığımız ve his gözümüz ile algıladığımız için anlaşılabilmesi daha kolaydır. Bu tabir his gözümüz ile daha önce görebileceğimiz bir olay olması mümkün değildir. Zaten böyle bir şey olduğu zaman fiziki oluşumları tahayyül etmek zor ve fiziki yaşam süresininde sınırlı ve kısa olacağıda anlaşılmaktadır.

Bu âyetin başka bir ifadesi Tekvir sûresinde şöyle geçer…

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ {التكوير/1}

(İzeş şemsu kuvviret.)

"Güneş bürülüp dürüldüğü zaman." (81/1)

Bu ve diğer Sûrelerin, tefsirlerimizde çok geniş ifadeleri vardır, bunlar genelde zâhiri ifadelerdir. Ancak Âyet-i Kerîmelerin daha birçok ifadeleri de vardır, bunlar ise **"iş'âri" "işaret"** tefsir yönleridir ve **indî**'dir geneli bağlamaz. Zâhiri üzere olan aslını bozmadan bunlardan da

yararlanmak yerinde olur, kişi bunlardan da istifade edebiliyorsa ne âlâ aksi halde ilgilenmez okumaz bırakır gider kendinin bileceği iştir. Burada bahsedilen hâdise genelde kıyâmetin oluşumunda görülebilecek hususlardan-dır. Eğer bir kimse kıyâmetin kopmasından evvel dünyadan ayrılmış ise, o zaman bu ve benzeri Âyet-i Kerîmelerin hükmünün dışında kalmış olacaktır. O kişi için bu bir eksikliktir. İşte bu eksikliğin ve haksızlığın giderilmesi kişinin bu ve benzeri Âyet-i Kerîmeleri kendi bünyesinde, özelinde yaşaması, bu ve benzeri Âyet-i Kerîmelerden kendilerinin de istifade etmeleri demek olacaktır. Cenâb-ı Hakk cümlemize her hususta özel bir anlayış ve idrak nasib etsin İnşeallah.

Güneş genelde bildiğimiz güneştir. Ancak değişik mertebelerde değişik ifadelerle de kullanılır. Aynı zaman da güneş, Hakîkat-i ilâhîyyenin de ifâdesidir. İnsân'ın şahsi kıyâmeti geldiğinde yani ölüm geldiğinde yani "rûh boğaza geldiğinde tövbe kapıları kapatılır" denildiği halde Cenâb-ı Hakk (c.c)'ın İlâhî zâti zâhir tecellisi genelde kesilme-mektedir.

Güneşin insan da ifâde ettiği ilâhî tecelli süresi ömrünün sonu itibariyle dolmuş ve kesilmiştir, bu aşamadan sonra kişi istese dahi tevhid ilimlerinden kendini tanıması yönünden herhangi bir şey alması mümkün değildir. Çünkü İlâh-î tecelli kendisi için *"dürülüp bükülmüş"* sona gelmiştir. Bu tecellinin devamı dünyada ki idrak ve anlayışı itibariyle mahşerde ve mahşer sonrası ebedi olarak devam edecektir. Ancak bazılarında "Mudil" ismi ağırlıklı, bazılarında ise, "Hâdî" ismi ağırlıklı olacaktır. Burada ise bu isimler birliktedir. Dileyen dalâlete dileyen hidâyete yürüyebilmektedirler.

Kişilerin iç bünyelerinde kendilerine ait sırası ile değer yargıları itibariyle, güneşi, ayı, yıldızı vardır,

bunlardan biri şu veya bu şekilde ortadan kalkınca onlarda *"dürülüp bükülmüş"* olurlar, Cenâb-ı Hakk bizleri kendi İlâh-î güneşinin çevresinden ayırmasın.[100]

فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ {التكوير/15}

(Fe lâ uksimu bil hunnes.)

"Bundan sonra hayır, hunnese yemin ederim." (81/15)

Hunnes ve kunnes'in günümüzde bilim adamlarınca uzaydaki karadelik ve akdelik denilen oluşumlar olduğu belirtilmiştir.

Hunnes yani karadelik mevcût oluşumların bozulması sonrası bir araya gelip sıkıştırılmış halde olan hâlidir. Helezon gibi dönmekte ve çevresinden geçen herşeyi içine almakta ve dışarıya çıkarmamaktadır. Bizdeki karşılığı nefsi emmâre'dir ki, çevresinde ne varsa içine çeker.

الْجَوَارِ الْكُنَّسِ {التكوير/16}

(El cevâril kunnes.)

"Cevalan eden kunnese." (81/16)

----

[100] Kûr'ân-ı Kerim-de Yolculuk - 51-81-Yeni-Tekvir-sûresi, Sayfa 6,7…

Kunnes yani akdelik ise galaksilerin yeni oluşma aşamalarının başlangıcıdır.

Dünyâmızdan çok çok uzaklardaki galaksilerden yayılmaya başlayan ışıklar milyarca seneler sonra ancak dünyâmıza ulaşabildiklerinden o galaksiler sönmüş olsalar dahi biz onları var gibi görebiliyoruz.

Diğer yönden nefsimizi ehlileştirdikten sonra insan olma yolunda faaliyyete geçirebilirsek işte o bizim fezamızda genişlemeye müsâit yeni gezegen varlığımız olacaktır.[101]

Bu tür olayları daha önce yaşamış uzay sistemlerinin durumu astronomi ilmi araştırmaktadır. Bizlerde asgari bir fikir sahibi olabilmek için bir göz atmamızda yarar vardır.

Kara Delik nedir?

Kara delikler, evrenin en gizemli oluşumları arasında yer almaktadır ve hala da gizemlerini devam ettirmektedirler. Peki, kara delik nedir ve nasıl oluşur? Gelin evrenin bu gizemli yapısını biraz inceleyelim.

Kara delik, astrofizikte, çekim alanı her türlü maddesel oluşumun ve ışınımın kendisinden kaçmasına izin vermeyecek derecede güçlü olan, kütlesi büyük bir kozmik cisimdir. Kara delik, uzayda belirli nicelikteki maddenin bir noktaya toplanması ile meydana gelen bir nesnedir de denilebilir. Bu tür nesneler ışık yaymadıklarından kara olarak nitelenirler. Kara deliklerin,

---

[101] Kûr'ân-ı Kerim-de Yolculuk - 51-81-Yeni-Tekvir-sûresi, Sayfa 14,15…

"tekillik"leri dolayısıyla, üç boyutlu olmadıkları, sıfır hacimli oldukları kabul edilir.

Karadelik Nedir? Nasıl Oluşur?

Kara delikler, daha önce de belirtildiği gibi aslında bir yıldızın ölümü yani yıldız patlaması ile birlikte başlamaktadır.

Öncelikle bir yıldız patlaması meydana gelir. Bu süreçte yıldızın kendi çekirdeği de içine çökmüş olur. Bu çekirdeğin çöküşünün ardından herhangi bir bağ kurulabilecek madde kalmaz. Patlama ile birlikte gazlar ve tozlar da ciddi anlamda sıkışmış olur. Patlama ile birlikte oluşan şok dalgaları da kara delik oluşumuna ek olarak yeni yıldızların oluşumu için evrende yayılmaya başlar.

Kara delik kavramı ilk olarak 18. yüzyıl sonunda, Newton'un evrensel çekim kanunu kapsamında doğmuştur denebilir. Fakat o dönemde mesele yalnızca "kaçış hızı" ışık hızından daha büyük olmasını sağlayacak derecede kütleli cisimlerin var olup olmadığını bilmekti. Dolayısıyla kara delik kavramı ancak 20. yüzyılın başlarında ve özellikle Albert Einstein'ın genel görelilik kuramının ortaya atılmasıyla fantastik bir kavram olmaktan çıkmıştır. Einstein'ın çalışmalarının yayımlanmasından kısa süre sonra, Karl Schwarzschild tarafından, "Einstein alan denklemleri"nin merkezî bir kara deliğin varlığını içeren bir çözümü yayımlanmıştı. Bununla birlikte kara delikler üzerine ilk temel çalışmalar, varlıkları hakkındaki ilk sağlam belirtilerin gözlemlerini izleyen 1960'lı yıllara dayanır. Kara delik içeren bir cismin ilk gözlemi, 1971'de Uhuru uydusu tarafından yapıldı. Uydu Kuğu takımyıldızının en parlak yıldızı olan Cygnus X-1 çift yıldızında bir X ışınları kaynağı olduğunu saptamıştı. Fakat "kara delik" terimi daha önceden, 1960'lı yıllarda

Amerikalı fizikçi Kip Thorne vasıtasıyla ortaya atılmıştı. Bu terimin terminolojiye yerleşmesinden önce ise kara delikler için “Schwarzschild cismi” ve “kapalı yıldız” terimleri kullanıldı.

En yakın kara delik 1.600 ışık yılı uzakta

Dünya'ya en yakın kara deliğin kod ismi V4641 Sagitarii ve ilk bulgulara göre 1.600 ışık yılı uzaklıkta olduğu belirlenmiş. Her ne kadar bizlere çok uzak gibi gelse bile, galaksinin büyüklüğü açısından çok yakın sayılmakta. Yeni yapılan araştırmalar da ise V4641 Sagitarii'nin aslında 20 bin ışık yılı uzakta olduğuna işaret ediyor.[102]

Süpernova Nedir

Yıldızlar da ölür mü? Ne kadar yaşar bu yıldızlar? Gelin bu sorulara birlikte cevap verelim. Nedir bu süper nova? Bir yıldızın ölümü diyebiliriz. Yıldızlar da insanlar gibi doğar, büyür ve ölür. Tek fark onlar bizden çok daha fazla yaşıyor. Enerjisi biten yıldız patlıyor ve bu patlama sonucunda ki bu patlama süpernova oluyor, yeni yıldızlar oluşturuyor. Bir süpernovanın parlaklığı Güneş’in parlaklığının yüz milyon katına varabilir. Yani Güneş’in ömrü boyunca yayacağı enerji kadar enerji yayabilir.

Süpernovalar iki şekilde oluşur: Birinci tür süpernovalar ikili yıldız sistemlerinde oluşur. Yıldızlardan biri diğerinden madde çeker.(Bu beyaz cücedir.) Madde çektikçe o kadar ağırlaşır ki sonunda patlar. Bu patlama sonucu süpernovalar oluşur. İkinci tür süpernovalar bahsettiğim gibi yaşlanan yıldızın ölmesiyle oluşuyor yani patlamasıyla. Yıldız nükleer enerjisini bitirince git gide kendi kütlesini çekirdeğe akıtmaya başlıyor. Bunun

[102] http://www.hurriyet.com.tr/gundem/kara-delik-nedir-40906894

sonucunda çekirdek kendi çekim kuvvetine dayanamaz hale gelir ve patlar. **Yani ölür. Bu ölüm bazen bir karadeliğe bazen bir nötron yıldızına başlangıçtır.**

Süpernovalar neden bizim için önemli?

Bu patlamalar kısa süreli de olsa bize güzel bilgiler verir. Süpernovalar genişleyen bir evrende yaşadığımızın en güzel kanıtıdır. Bu patlamalar, maddenin evrende bir noktadan başka noktalara taşınması işine yarar. Aynı zamanda patlayan yıldızın içindeki elementler de bu sayede uzaya dağılır. Hatta bir varsayıma göre içinde bulunduğumuz Güneş Sistemi'de bir süpernova patlamasından sonra oluşmuştur.

Süpernovaları nasıl buluyoruz?

Bazı teleskoplar yardımıyla patlama sırasındaki ışığı gözlemleyebiliyoruz. Bu bize sadece görünür ışığı verir. Süpernovalar x ışını ve gama ışını yaydığı için bunları tespit ederek de bulabiliriz.[103]

----

[103] https://www.muhendisbeyinler.net/supernova-nedir/

Gerçi Ahmed Avni Konuk Bey tarafından, günümüzden yaklaşık 100 sene kadar önce şerh edilmiş olsada konuyu aydınlatması bakımından Mesnevi-i Şerif beyitleride bizlere yararlı olacaktır.

1616. Denize derim ki: "Agâh ol, ateş ile dol!"; ateşe derim ki; "Git, gülzâr ol!"

Denize, "Ateşe tebeddül et!" derim, eder. Nitekim âyet-i kerîmede (Tekvîr, 81/6) ya'ni "Kıyâmette denizler kızdırıldığı vakit" buyurulur.

Ma'lûmdur ki, ateş ile su her ne kadar birbirinin zıddı iseler de, dört unsurda birliktedirler. Nitekim bu günkü günde küremizin etrafındaki deniz, hidrojen ve oksijen ve sodyumdan oluşur. Ve bunlar yanıcı maddelerdir. Binâenaleyh suyun ateş olması fennen dahi uzak değildir. Ve "Ateşe, 'Git, gülistân ol!' derim, olur." Bu dahi fennen uzak değildir. Nitekim küremiz başlangıcında şekillenirken sıvı ateş hâlinde idi; bugün o ateş küre üzerinde bağlar, bağçeler, gülistânlar mevcuttur. Değişim için zamanın geçmiş olması Allah'ın yanında hükmü ve i'tibârı yoktur.

1617. Dağa derim ki: "Yün gibi hafîf ol!"; feleğe derim ki: "Göz önünde aşagıya!

Dağlara, "Atılmış yün gibi hafif ve kabarık bir hâle gelin!" derim; öyle olur. Nitekim sûre-i Kâria'da (Kâria, 101/5) "Kıyâmette dağlar atılmış yün gibi olurlar" buyurulur. Ve feleğe de derim ki: "His gözü önünde aşağıya sukût et!" Gök cisimleri parçalanıp sukût eder. Nitekim âyet-i kerîmede, (Inşikâk, 84/1) ["Semâ yarıldığı vakit"] ve (İnfitâr, 82/1) ["Gökyüzü yarıldığı vakit"] buyurulur.

1618. Derim ki: "Ey güneş, aya yaklaş!"; her ikisini kara bulut gibi yaparız.

“Ey güneş, devrindeki âdeti boz, aya yaklaş!" derim; yaklaşır. Güneş katılaşarak sertleşir, ziyası gider ve aya da ondan ziyâ gelmez olur. Her ikisini de kara bulut gibi yaparım.

Bu beyt-i şerîfte **(Kıyâme, 75/6-9)** ya’ni “İnsan, “Kıyâmet ne zamandır?” diye sorar. O vakittedir ki, his gözü faâliyetten kalır ve ay kararır ve güneş ve ay cem’ olunur” âyet-i kerîmesine işâret buyurulur, (Tekvîr, 81/1) ya’ni “Güneş karardığı vakit” âyet-i kerîmesi de bu ma’nâyı gösterir. Kur’âni haberlere nazaran, güneş sistemimizin kıyâmeti kopacağı vakit, güneşin katılaşıp kararacağı ve câzibesinde bizce keyfiyyeti meçhûl olan bir ilâhî tasarruf gerçekleşmiş olarak, arzın ayıyla berâber güneşe yaklaşacağı ve gezegenler arasında çarpışmalar olup, parçalarının arz üzerine döküleceği anlaşılmaktadır. Bunlar fennen dahi uzak şeyler değildir.

1619. Güneş çeşmesini kuru yaparız; kan çeşmesini fen ile misk yaparız!

Güneşin ziyâ ve harâret çeşmesini, adet olunanın dışında kuruturuz; ve âhûlarda olan kan menba’ını, fen ve değişim ile misk yaparız ve ona “misk göbeği" derler. Bunların hepsi sebepler ile kayıtlanmış olmayıp, irâdemizde mutlak olduğumuzu gösterir.

1620. Güneş ve ay, iki kara öküz gibi; onların boynuna Hâkk boyunduruk bağlar!

Güneş ve ay, fezâda iki kara öküz gibi kalır ve onların boyunlarına Allâh Teâlâ fezâda başka bir câzibe boyunduruğu bağlar![104]

----

695. Kıyâmında güneş ve ay ma'zûl oldu. Göz ziyanın aslına meşgül oldu.

Nitekim sûre-i Kıyâmet'te zikredilmiş olan **(Kıyâme 75/6-9)** ya'ni "Vaktâki göz kamaşır ve ayın ziyâsı gider ve güneşle ay cem olur" âyet-i kerîmesi gereğince kıyâmette güneş sistemimizin düzeni bozulup ayın nûru kaybolduğu ve güneşle ay, ziyâ ve nûr vermekten azledilmiş oldukları vakit, rûhun gözü o ziyânın aslı olan vücûd-ı mutlak-ı Hakk'ın nûru ile yanan olur ve ödünç, eğreti olan isimlenmiş vücûdun ziyâsı gider.

696. Nihayet mülkü müsteârdan ve bu fânî ribâtı dârü'l-karârdan bilir.

Ya'ni, kıyâmette bu ödünç olan isimlenmiş vücûdun nûru söndüğü vakit rûhun gözü hakîkî olan mülk ile ödünç olan mülkü anlar ve fanî olan dünyâ misâfirhânesini karar evi ve mahalli olan âlem-i âhiretten fark eder, ayırır.[105]

Güncel astronomi bilgisi ve mesnevi beyitleri ay ve güneşin bir araya getirilmesi ve kararması hakkında yeterli bilgi vermektedir.

---

[104] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 3 – Sayfa 451-453 sadeleştirilmiş olarak…

[105] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 9 – Sayfa 244-245 sadeleştirilmiş olarak…

Görüldüğü gibi bizlerin bir ömürleri olduğu gibi gök cisimlerininde bir ömrü vardır. Dünyanın ömrü yaklaşık 16 milyon yıldır ve 2 milyon yıl içinde yaşayan bir canlı olduğu için yenilenmeye ihtyacı vardır. Bu yenilenmeler orta kıyâmet ve vaktinin dolması ile oluşacak hadise ise büyük kıyâmettir. Onun için dünya üzerinden birden fazla Âdem neslinin geçeceğini-geçmiş olacağını anlamak zor olmasa gerek…

Ve astronomi ilminden kara delik ve süper nova oluşumundan benzer sistemlerin oluştuğu anlaşılmaktadır. Cenâb-ı Hakk'ın kıyâmet ile mahşeri sahayı kurmasının da uzak ve zor bir ihtimal olmadığı anlaşılmaktadır.

Ay ve güneşin kararması ile bu izafi ziya-ışık araçlarına ihtiyaç kalmayacağı ortadır. Nitekim zümer sûresinde;

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّماوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ {الزمر/67}

(Ve mâ kaderûllâhe hakka kadrihî vel ardu cemîan kabdatuhu yevmel kıyâmeti ves semâvâtu matviyyâtun bi yemînih(yemînihi), subhânehu ve te'âlâ ammâ yuşrikûn)

"Allah'ı hakkıyla takdir edemediler. Halbuki bütün yer kıyâmet günü O'nun avucundadır. Gökler de kudretiyle dürülmüştür. O, onların ortak koştuklarından münezzeh ve çok yüksektir." (39/67)

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَن شَاء اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَى فَإِذَا هُم قِيَامٌ يَنظُرُونَ {الزمر/68}

(Ve nufiha fîs sûri fe saıka men fîs semâvâti ve men fîl ardı illâ men şâallâh(şâallâhu), summe nufiha fîhi uhrâ fe izâhum kıyâmun yanzurûn)

"Ve sûra üflenmiştir. Göklerde kim var, yerde kim varsa çarpılıp yıkılmıştır. Ancak Allah'ın dilediği müstesnadır. Sonra ona bir daha üflenmiştir. Bu defa da hep onlar kalkmışlar bakıyorlardır."(39/68)

وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِيءَ بِالنَّبِيِّينَ وَالشُّهَدَاءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ {الزمر/69}

(Ve eşrekatil ardu bi nûri rabbihâ ve vudıal kitâbu ve cîe bin nebiyyîne veş şuhedâi ve kudıye beynehum bil hakkı ve hum lâ yuzlemûn)

*"Yer, Rabbinin nuru ile parlamıştır. Kitap konmuş, peygamberler ve şahitler getirilmiş ve aralarında hak ile hüküm verilmektedir. Hem onlara hiç haksızlık yapılmaz."(*39/69)

Âyet-i kerime'de geçen *"Yer, Rabbinin nuru ile parlamıştır."* İfadesi ile sûret ayı ve güneşine zaten ihtiyaç kalmıyacağı açıktır. Bunu Efendimiz (s.a.v.) "Rabb-im Nûr'dur, ben onu nasıl göreyim" şeklinde ifade etmiştir. Aslında görülemeyeceği anlatıldığı gibi, nasıl göreyim? İçinde görüşün nasıl olabileceği soru ile gizlenmiştir.

Göz ve görüş nefis yıldızı ve bunun İlâhiyat yıldızına dönüşmesi,

Ay (Kamer) hayal ve vehim bunun aslı olan Nuru Muhammedi - Hakikat-i Muhammedi,

Güneş ise enaniyyet yani kibirdir, bunun aslıda Hakikat-i İlâhiye güneşidir.

Âyetlerin gelişinden İlâhiyat yıldızı ile göz kamaşır, Kamer-Nuru Muhammedi ile beden varlığı aydınlanır, Hakikat-i İlâhi güneşi ile hayali vücuûd eriyip yok olur ve yerine hakiki olanı gelir.

"Hâyat hayaldir."

(Hayaldir ama kişinin görüşüne göre bu hayal değişir. Ya kendi hayalinde yaşar. Ya da hayali kebir olan Hakk'ın hayalinde ölmeden evvel ölüp, kıyâmetini yaşar)[106]

"Yer, Rabbinin nuru ile parlamıştır."

Bunun hakikati ise "Allah" esmâsının kemâlli zuhur mahalli Resülûllah (s.a.v) dir. Diğer enbiya, evliya, kâmil insanlar bir esmâ'nın zuhur mahallidir. Yani rabb-i hassları olan esmâ-i ilâhiyyeden nurlarını alırlar. İşte ender hadise ve yaşam sahası olan bu hâl-i kişiye seyri sülûkunun sonunda Cenâb-ı Hakk tarafından sükûn halinde verilen kendine özel verilen esmâ-i İlâhiyyenin nuru ile hakkkın olan beden varlığı parlamıştır.

"Güneş ve ay toplanır"

Güneş (Şemş) ve Ay (Kamer)'i sayısal olarak toplayacak olursak;

Toplama işlemini yapabilmemiz için, Şems ve Kamer sayı değerlerini bilmemiz gerekir.

"Şın-300", "Mim-40", "Sin-60" dır. (300+40+60=**400**) dür.

"Kaf-100", "Mim-40", "Re-200" dür. (100+40+200=**340**) dır.

---

[106] T.O.M.D.

(400+340=**740**) dır. (7+4=**11**) dir.

(**11**) Hazret-i Muhammed, Tevid-i Zât ve **Marifet/bekâbillah** mertebesinde toplandığı ortaya çıkmaktadır.

(740) Nusret Baba (r.a.) sayısal değeridir. (52) şifre sayısı ile ölüm ve kıyâmet sûresi hesaplamalarından şifrelerin buraya dayandığı ortaya çıkmıştı. Nusret Baba (r.a.) aynı zamanda zâhir, bâtın 54 tür. **(53)** Necm ve **(54)** Kamer sûreleridir. Bir tasdikte bu âyetten geldiği görülmüştür. Kamer'in bâtını Şems ve Şems'in bâtını Kamer'dir. Gece Kamer-Ay zuhur eder, Şems-Güneş bâtın da kalır. Gündüz ise Şems-Güneş zâhir olur, Kamer-Ay bâtında kalır.

Mevlânâ hazretleri; gündüz ve geceyi sen üstünsün, bende daha yararlıyım diye önce tartıştırır. Ve daha sonra durun bakalım niye tartışıyorsunuz diye söze dahil olarak birinize gece, diğerinize gündüz diyorlar. İkiniz ayrı değilsiniz, her ikinize birden gün diyorlar. Diyerek aralarını bulur.

Gün; Kün ve Yevm dir. Kamer ve Şems'in bir araya toplanması kıyâmet günü ile Gün-Kün oluşmaktadır. Bu oluşum 7. Gün Cum'a Cem gününden sonra olmaktadır.

Ma'nâ olarak cem edersek,

Şems; Marifet/bekâbillah,

Kamer; Hakîkat/fenâfillah,

Bu da Cem'ül Cem olmaktadır. Efendi Babam Nusret Babam (r.a.) in zâhir âlemde olduğu yıllarda bir hatırasında o yıllarda yazılan kitaplardan bir tanesinin matbaada baskıda olduğunu ve Cağaloğlu'nda olan bu matbaaya kitapları kontrol için görevlendirilmiştir.

Kitapların basımını üstlenen Amca matbası Efendi Babam ile arasında geçen diyalogda sizin Efendi Cem'ül Cem makamındaymış diye ifade ettiğini bizlere aktarmıştı.

Bu oluşumları düşünüp, zihnimde toparlayarak aktarmaya çalıştığım sırada, Efendi Babam'dan Nusret Babam (r.a.) in 163 ve 164 numaralı Esmâ'ül Hüsna kitabının kitap kapağı ve Terzi Baba Önsözünün yazıldığı hakkında bilgi mesajı almıştım. Fakire bu gelen iki ciltlik (zâhir-bâtın) kitap mesajı adeta bir tasdik gibi evet düşündüklerin doğrudur der gibiydi...

İlk Cem'in içinde Ef'âl, Esmâ, Sıfât mertebesinin Cem hâli vardır. Bu hâle girmek için Cem den önceki farktan bir mürşid-i kâmilin elini tutup gönül mescidine girmek lazımdır. İşte 7. Gün denilen kıyâmet günü veya Cum'a günü denilen ve 2 rek'at farzı olunan zahir (Fenâfillah) ve Bâtın (Marifet) denilen bu namazın burada hakîkati kılınmaya başlanır.

İşte derslerde yapılan ilmi seyir ile Ef'al (kıyâm-fenâfişşeyh), müşahadeli seyr ile Esmâ (Rüku-Fenâfirresül), Yaşantıda ki seyri ile Sıfât mertebesi (Secde-fenâfillah) hâli oluşur. Ve kişi bu gönül mescidinin selâm kapısından girip 15-20 senelik bir eğitim ile (21-41) numara ile ifade edilen Cennet'ül Bâki kapısına gelir. Bu kapıdan çıktı mı? Yani kıyam-eti koptumu bir bâtıni kıyam hâli oluşur. Yalnız bu arada oluşan hal Mir'ac ve Kadir geceleri ile ve "Bâki" ile Kaadir olan gündüzü ile kişiyi Arif'lik Bayramına ulaştırırır. Bu kişi halife-i şahsiye yani kendi kendinin halifesi olmuş olur.

Bu seyirler benlik seyirleri olduğu ve her biri bir yıldıza-göze bağlı olduğu için nefsi benlik yıldızı sayısal değeri "Kevkeb" 12, izâfi benlik yıldızı Necm (12), İlâhi benlik yıldızı "Şıra" 13 tür. Toplamı (12+12+13=**37**) dir.

37 Zât tecellisi hâli ve Kamer-Ay sûresinin nüzul sırasıdır. Kıyâmet sûresi 7. Âyette Göz kamaştığı (Tecelli-i Berk) zaman denmektedir. İşte bu hâl cem edildiği zaman Kamer-Nuru Muhammedi hakîkati açılır. Halk'tan Hakk'a olan sefer tersine döner ve Hakk'tan halka dönüş seferi ve dönüş tecelileri Hakikat-i Muhammedi-Nuru Muhammedi ile başlar. Efendimiz (s.a.v.) "Rabb-im bir Nur'dur, onu nasıl göreyim" dediği gibi Mirac dönüşünde "Beni gören Hakk'ı görür" demişti. O zaman "Beni gören Rabb-im olan Nur'u" görür diye düşünmek yanlış olmaz diye düşünüyorum. Çünkü bu hâl dünyada iken kıyâmeti görmesi ve Hakîkat-i Muhammedi (Kamer) ve Hakîkat-i İlâhi (Şems)'i bünyesinde toplamasından meydana gelmiş. Ve zâhir, bâtın nurunu bizlere yansıtmıştır.

Belki yazılacak olanlar biraz anlama bakımından ters gelebilir. Burası dönüş tecelileri olduğu için Kaadir gündüzü ile kişi ayağa kalkar iken Zât tecellisi ile kendini gönül kâ'besinin arafatında-arifliğinde bulur. Bir önceki aşama kişinin kendi kendini 3 aşamalı (İlm'el Yakîn, Ayn'el Yakîn, Hakk'el Yakîn) tanıması idi. Burada kişi bâtında-bâtınında bulunan hakkı yani gerçek hakkı Allah'ı tanımasıdır. Bu da arifibillahlık yani Allah'a arif olmaktır. Burada hal Cemâl hâlidir.

İşte Âdemiyet ile Zât-ı tecelli ile kişi, nasıl bir bebek emekler daha sonra yürür konuşur ve akıl baliğ hale gelir gönül Mekke-sinde (Bekke) gönül kabesine girerek kıyam eder. Cum'a namazının ikinci rek'atında Muhammediyet mertebesinin İbrâhim-i Velâyet hâli ve Şeriât-Îbrâhimiyyet mertebesinin kurb'an kıyâm-et hâli ile celâl oluşur. Ve gönül kâbesinin gönül evladı İsmâil (a.s.) ile kabe taşlarının yükseltir. Ve iki köşeli Kâ'be oluşumu olur.

Buraya konunun daha iyi anlaşılması için Mesnevî-i Şeriften beyitler alıyoruz.[107]

3887. "Madenlikten öldüm ve bitki oldum ve bitkilikten öldüm hayvana vurdum."

"Rûh-ı tabii sâhibi olan madenlik mertebesinden öldüm, ya'ni intikal ettim, rûh-ı bitki sâhibi olan bitki mertebesine geldim ve bitkilikten, ya'ni rûh-ı bitkilik mertebesinden intikâl ettim, hayvanlık mertebesine geldim."

3888. "Hayvanlıktan öldüm ve Âdem oldum; binâenaleyh ne korkayım, ölmekten ne vakit noksan oldum?"

"Nefs-i hayvâniyye mertebesinden öldüm ve mertebe-i insâniyyeye geldim; böyle olunca ölümden ve intikalden niçin korkayım, ne vakit ölmekten ve intikalden noksan oldum? Belki her mertebeden öldükçe, onun üstündeki mertebeye çıktım."

3889. "Dîğer bir hamlede beşerden ölürüm, tâ ki melâikeden ayak ve baş çıkarırım."

"Dîğer bir hamlede dahi beşeriyet mertebesinde, kendi mertebelerine nazarda olan rujların haşr ve toplanmasından hâlinden ölürüm, rûh-ı isimlenmiş ile melâike cinsinden sayılan olurum."

[107] Okuyucuların bir konuya dikkatini çekmek istiyoruz! Mesnevî-i Şerif beyitlerinde yazılan hakîkatler bir kişinin anlayış ve idrakinde gerçekleşen düşünce ve yaşantılardır. Değişik bedenler halinde farklı zamanlarda yaşandığı öne sürülen Reenkarnasyon düşüncesi ve felsefesi ile alakası yoktur! Okuyucuların beyitleri bu şekilde okuyup anlamaları yararlarına olacaktır.

3890. “Ve melekden dahi bana cûdan aramak lâzımdır; O nun vechinden gayri her bir şey hâlikdir!"

Ya’ni melekiyyet ve rûhiyyet mertebesinden dahi bana hakîkat ırmağı aramak lâzımdır; zîrâ melekiyyet mertebesi, mertebe-i vahdet değildir, belki Zât-ı mutlakın bi-hasebi'l-esmâ gayriyyet libâsıyla zuhûr ettiği bir mertebedir ki, onda ikilik vardır. Binâenaleyh bu ikiliğin dahi refi için, benim vahdet ırmağı istemem ve aramam lâzımdır. Zîrâ Hakk’ın Zât-ı ahadiyyesinden gayri her bir şey hâlikdir, (helak olucudur) bâkî değildir.

3891. "Dîğer defa melekden kurbân olurum; o şey ki vehme gelmez, o olurum.”

Mâdemki melekiyyet ve rûhiyyet mertebesi, ikilik mertebesidir, vahdet-i hakîkiyyeyi bulmak için bu melek mertebesinden dahi ölür ve kurbân olurum; ondan sonra vehimlerden münezzeh olan Zât-ı ahadiyye mertebesinde kâmilen fânî ve mahv olurum; ve ben ondan fânî ve mahv olunca benim i’tibârî olan varlığım ve benliğim kalkıp kâmilen O olurum.

3892. Böyle olunca adem olurum ve adem org[108] gibi bana der ki: "Biz O na rücû' edicileriz!"

3887 numaralı beyt-i şerîfden i’tibâren, bu beyte kadar olanyüce beyitler, vücûd-ı mutlakın bi-hasebi’l-esmâ mertebe-i ilmine kadar yükselişi ile alakalıdır ve yukanda 3835 numaralı beyt-i şerife merbûtdur; zîrâ o beyitte silsile ve devir mes’eleleri mevzû-i bahis olmuş idi ve âşık indindeki “silsile” tecelliyât-ı esmâiyye ve sıfâtiyyeden ve “devr,” vücûd-ı mutlakın nüzul (iniş ve urûcundan (yükseliş) ibâret olduğu îzâh edilmiş idi. Bu

[108] Müzik âleti…

beyt-i şerîfde urûcun, isimlenmiş yokluktan ibâret olan, vücûd-ı mutlakın mertebe-i ilminde nihâyet bulduğuna işâret buyurulur. Ya'ni ben nefs-i madeni ve nefs-i bitki ve nefs-i hayvânî ve nefs-i insânı ve nefs-i melekî merâtibini kat'dan sonra, rücû' ve urûc tarîkiyle kendi aslıma vâsıl olurum ki, o aslım ilm-i İlâhîde sâbit olan sûretim ve "aynimdir; ve o mertebe benim isimlenmiş vücûduma nazaran isimlenmiş yokluk mertebesidir, şimdi bu isimlenmiş yokluk mertebesi bana, içinden sadâ veren org çalgısı gibi: "Biz O'na rücû' edicileriz!" der. Nitekim âyet-i (Bakara, 2/156) ["Biz Allah'a âidiz ve O'na dönücüleriz"] ve Enbiyâ, 21/93) ["Hepsi bize dönücülerdir"] (Bakara, 2/28) ["O'na döndürüleceksiniz"] ilh. buyurulur.[109]

Mevlânâ hazretlerinin dergâhında sandukalarının üzerine yazılmış bir gazel vardır…

مرا بگور سپاری مگو و داع و داع	که گور پردهٔ جمعیت جنان باشد
فروشدن چو بدیدی بر آمدن بنگر	غروب شمس و قمر را چرا زبان باشد
ترا غروب نماید ولی شروق بود	لحد چو حبس نماید خلاص جان باشد
کدام دانه فرو رفت در زمین که نرست	چرا بدانهٔ انسانت این گمان باشد
کدام دلو فرد رفت و پر برون نآمد	ز چاه یوسف جانرا چرا فغان باشد
دهان چو بستی ازین سوی آن طرف بگشا	که های و هوی تو در جو لامکان باشد

"Ölüm gününde benim tabutum gidici olduğu vakit, benim için bu cihânın derdi olduğunu zannetme! Benim için ağlama ve yazık, yazık! Deme! Şeytanın hilesine

[109] Mesnevi-i Şerif Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 6- Sayfa 396-397sadeleştirilmiş olarak…

düştün, o yazık oldu. Cenazemi götürdüğün vakit, fırâk, fırâk deme! Benim için o zaman mülâkât-ı visâl olur. Vaktâki beni mezara tevdi' edersin, veda' veda' deme ki, mezar cem'iyyet-i kulûbun perdesi olur. ***Aşağıya gitmeği gördüğün vakit, yukarı gelmeğe bak; güneşin ve ayın gurubuna niçin ziyân olsun? Sana gurûb görünür, fakat şurûk olur, lahd hapis gibi görünür, canın kurtulması olur. Hangi dâne zemine gömüldü, neşv ü nemâ bulmadı? Niçin senin dâne-i insâniyyetine bu şübhe olsun? Hangi kova aşağıya gitti ve dolu olarak dışanya gelmedi. Kuyudan dolayı cân Yusuf'una niçin figân ola? Vaktâki ağzı bu taraftan bağladın, o tarafa aç ki, senin hây ve hüyun lâmekân fezasında olsun!"[110]***

Yazdıklarımıza yani Cum'a Cem ve Cem'ül mertebesinin bâtini hâlini anlamaya kaldığımız yerden devam edelim…

Kişi bu hâl-i idrak edip hakikatini yaşaması bâtında bulunan hakikate ef'al mertebesinden iman-yakîn hâlidir. Bu kişiler biz bir davetçi işittik, rabbimiz bizleri ebrar taifesine dahil eyle diye dua ederler. Bu kişi kendi kendine ve varlığındaki melek ve Esmâ-i İlâhiyeye imamdır.

Gönül Kâ'besinde kılınan Cum'a namazının bâtıni ikinci mertebesi rükû hâlidir. Mûsevîyyet-Tarîkât-Esmâ mertebesidir. Museviyet mertebesi kurb'anı sıfât ile celâl hali oluşur. Bu hâlde Muhammedi-Museviyyet veliliği oluşur. Cenâb-ı Hakk bu kişileririn imân-ikân hâlini gaybleri ile gaybe iman eder diye tarif eder. Bu kulunun

[110] Ahmed Avni Konuk Mesnevi-i Şerif Şerhi – Cilt 6 – Sayfa 422…

dilinden cenâb-ı hakk hamdini yapar ve yaptığı hamdi bu kulunun dilinden işitir.

Gönül Kâbesinde kılınan Cum'a namazının bâtıni halinin üçüncü mertebesi secde hâlidir. Zâhirde yapılan ilk secdeler ile farkı orada ilk secde Mûseviyet ve ikinci secde Îsevîyyet secdesi ve mir'ac hâlidir. Bâtında olan olan ise Muhammedi-Museviyyet ve Muhammedi-İseviyyet secdeleri ve Mir'ac halidir. Bu hâlde gönül Kâ'besi yeniden yapılandırılır. Dört köşeye dönüşür ve Kuduse-kudsiyete ve Mir'ac'a çıkılır. İseviyet mertebesi kurb'anı ile celâl hali oluşur. Muhammedi-i-İseviyet veliliği ve Sıfât-Hakikat mertebesidir. Cenâb-ı Hakk buyurur… **"MuHakkak ki îmân edip sâlih amel işleyenleri rahman sevgili kılar"** (19/96) Hakikat mertebesinin imânı hâli bu ayette anlatılmaktadır. Cenâb-ı Hakk bu kullarının gözünden âlemi ve kendini seyr eder.

Gönül Kâ'besinde kılınan Cum'a namazının bâtin-i halinin dördüncü mertebesi tahiyyat-oturma-Cenâb-ı Hakk ile mukamele-konuşma hâlidir. Marifet-Zât mertebesidir. Muhammediyyet mertebesi velayetidir.

Dördüncü îmân mertebesi: Zat Marifet Mertebesi İmanı:

Bu da Bakara suresi 2 /285 âyet-indende.[111]

---

[111] Bu âyetin devamı 286. Âyettir. Şimdi sayısal bir hesaplama ile bunun oluşum bağlantısını görelim. 2 rek'atlı namazın ilk rek'atında Tekbir-Kıyam-Rükû-Rükû'dan doğrulma-İlk secde-Ara oturuş-İkinci secde ile 3 mertebe (Elif-Bitki, Dal-Hayvan, Secde-Maden) toplamda 10 (Fenafillah) ve 37 ve 73 sayı dizilişi ile (37+73=110) sayısını verir. İkinci rekât ise Kıyam – Rükû - Rükû'dan doğrulma - İlk secde - Ara oturuş - İkinci secde - Tahiyyat - Sağa selâm - Sola selam ile 4 mertebe (Şeriat-Tarikat-Hakikat-Marifet) 9+4= 13 ile Resülullah Efendimizin şifre rakamını verir. 49 ve 94

Bismillâhirrahmânirrahîm.

"Âmenerrasûlü bimâ ünzile ileyhi min rabbihi vel mü'minûn küllün âmene billâhi ve melâiketihi ve kütübihî ve rusulih" diye devam eden âyet-i kerîme zat mertebesi îmânını diğerlerinden farklı yönüyle, bize bildirmektedir.

Özetle meal olarak ne deniyor bakalım. " *O elçi rabbinden kendisine indirilene inandı. Müminlerde inandılar. Allaha meleklerine ve kitaplarına ve elçilerine inandılar. İla ahir... Devam ediyor âyet…*[112]

Ve tahiyyat sonunda sağa ve sola selâm vardır. Sağ ve sol ehline selâmdır.

Muhammediyet-Zât mertebesinde Kurb'an yoktur. Rabb-in için Kurb'ân kesin hakîkati ile kişi kendini kurb'an eder ve etrafına bu kurb'andan dağıtır.

Ve aşağıda yazılan hakîkatler ile Hakk'tan Halk arasına döner.

----

sayı sistemi ile yazılabilir. (49+94=153) tür. Şimdi oluşan sayıları tekrar toplarsak ((10+13)=**23**+(**110**+1**53**)2**63**)= 286 dır. Bunu özellikle bu şekil topladım… 23 Efendimizin risâlet süresidir. 110. Sûre içinde zâti Fetih ayeti vardır. (110) sayısal değeri "Ali" isminin sayısal değeridir. (1) Ahadiyyet mertebesini ve (53) Ahmed ismi şerifi, (2) Zâhir ve Bâtın ve (63) Efendimizi zâhiri olarak dünyada kalma süresidir. Resûlün imân etmesi ve Zât-i Fetih olduğu zaman Kâbe putlarının kırılmasında Hazreti Ali'nin yanında bulunmasının sayısal bağlantıları görülmektedir. Rabb-imize hamdederiz ki 02-Nisan-2019 gecesi idrak ettiğimiz Mir'ac kandilinde bu satırları fakire yazmayı kolaylaştırmıştır.

[112] Terzi Baba Gönülden Esintiler (72) İmân ve İkân – Sayfa (92)

Şimdi bunların tasdiğinin yazıldığı Mübarek gün ve geceler kitabından kısaca bir alıntı yapalım…

Ey aziz kardeşim,

Orada ki oluşumları sakın ha küçümseme. Orada bütün âlemler simgesel olarak ifadelerini bulmakta ve varlıklarını ortaya koymakladırlar. **Beş Hazret** mertebesi orada rnevcuttur.

"Hacc" kelimesinin ifadesi, **"Hakîkat-i İlâhide Cemâlullah-ı seyr"** dir.

Yani **zâhiren** de bütün bu âlemlerde Hakk'ın vechini seyretmiş olmaktır. Oralara gitmek suretiyle Allah'ın evinde **zâtını** ziyaret etmektir. Ancak buradaki ziyaret **"teşbih"** mertebesi itibariyledir.

İnsanoğlu için bu mevzular çok hassas mevzulardır Bir kaç kelime ile kitap sayfalarından hemen öğrenilecek şeyler değildir. Daha gerçekçesi **yüz yüze eğitimle** mümkündür.

İçte bu oluşum ancak Kurb'an bayramında Ka'be'i şerifi ziyaret edip Hacı olmakla ifadesini bulmaktadır.

Hacdan dönen kişinin adettir yanakları değil **gözleri** öpülür, Neden?

Çünkü İlâhi müşahede de bulunduğu için, o gözlerle Hakk-ı seyretmiş olduğu içindir.

Ayrıca **avucunun içi** de öpülür, **"Hacer-ül esved"**i **"istilam"** yani elini sürdüğü içindir.

Hacdan dönen kimse **Celâl** tecellisine bürünmüş olmaktadıı Ayrıca oradaki şiddetli hadiseleri yaşadığı için ve de Hz. Rasullüllah'ın hayatını oralardaki yaşantısını, hallerini, hadiselerini, hatıralarını yaşadığından **"Hakîkat-**

i Muhammediyye”yi de giyinmiş olarak kendi muhitine dönmektedir.

Hem **“İlâhi Varlığı”, “İlahi Hakikati”,**

Cenâb-ı Hakk’ın **Cemâl** ve **Celâl** tecellilerim giyinmiş olarak dönmektedir.

İşte bu şekilde kendi yerine dönen kimse oradaki Kabe’nin bulunduğu yerdeki temsilcisidir, hatta **ma’nen** de kendisi **Kâ’be’**dir.

Şöyle bir şiir söylenmiştir:

Sen o’na korkma de Kur’an-ı natık,

Gönül Kâ’be-sine gir ol mutabık,

Devreyle ol Kâ’be-nin etrafını,

Devrederler bir gün gelir şems-i zat-ı’nı.

İşte oraya gittiğin zaman **secdenin hakîkatinin**, ne olduğunu,

Kâ’be’nin hakikatinin ne olduğunu, **insanlığın hakikatinin** gerçek halinin ne olduğunu anlıyorsun.

Şimdi: oraya gidildiğinde bir **Ziyaret Tavaf-ı** yapılıyor.

Kâ’be-ı şerifi’in etrafında **yedi defa** dönülüyor.[113]

Belki oluşan müşahade ve tecelli ile yazılanlardan konudan biraz uzaklaşmış gibi görünüyor olabiliriz. Şimdi toparlamaya çalışırsak, şiirde yazıldığı gibi kişi

---

[113] Terzi Baba Gönülden Esintiler (6) Mübarek Gün ve Geceler

bahsettiğimiz Cum'a namazının hakikatini kıldığı zaman kendine ayna kabul ettiği gönül mescidi-gönül Kâ'besi hükmüne dönüyor. (**3+4=7**) mertebe ile artık yedi defa ile âlem onun şems-i zâtı etrafında dönüyor. Görüntüsü de nur olduğu için Kamer hükmünde oluyor. Gönül Kâ'be-si- İnsân-ı Kâmil-Kâmil İnsan da bu mertebeler, İlâhi Varlık-İlâhi hakikat dürülmüş oluyor. Efendi Babamın şiirinde yazdığı gibi "Siyah örtü neyi örter bilir misin? Diye sorduğu gibi bu sorunun cevabı bu hükümde olanda Cem'ül Cem ile dürülmüş ve kara örtü ile örtülmüş oluyor. Resûl (s.a.v) ve Resül (s.a.v.) Resûlü olanlar istediklerine bu örtüyü açıp bizdeki kıyâmeti gör diye, Nuru Muhammedi ve Nuru İlâyi gösterip salikleri Nefsi emmarelerini kestirdikten sonra, Nefsi levvâmelerinin kıyâmetini kopartıyorlar.

"Biz sana kevseri verdik" (108/1) de "Kevser" deki "Se" harfi Sena/Sevb elbise örtü anlamlarına gelmektedir.

"Artık o halde (o zaman) Rabb-in için namaz kıl ve kurb'an kes." (108/2)

Bu Nuru Muhammed-Nuru İlâhi olan kevser örtüsü ile örtülmüş kişi Hakiki ma'nâda namaz kılabilir[114] ve Kurb'an keser-kestirir.

---

[114] Burada yine Cum'a namazının veya iki rek'atlı kurb'an bayramı namazının sayısal yönününe bakmaya çalışalım…

İlk zâhiri rek'at, "Elif-1", "Dal-4", "Mim-40" harf ve rakamlarını oluşturur. Âdem ismi ve ma'nâsıdır. Sayısal değeri (1+4+40=45) dir.

İkinci bâtini rekât, "Tevhid-i Ef'âl-8", "Tevhid-i Esmâ-9" "Tevhid-i Sıfât-10" "Tevhid-i Zat-11-12-13" dür.

Bunları sırası ile toplarsak;

Âdem+Tevhidi Ef'al toplamı (45+8=**53**) dür. Ahmed ismi şerifinin sayısal değeridir.

Bu kişilerin bâtında bir ismi oluyor. Bu isim “Lâ İlâhe İllâ Allah Muhammer Resûlullah” tasdiki ile verilen özel bir isimdir. Bu ismi istediklerine açarlar. Bu isim ALİ OSMAN dır. Bu da bir müşahade halidi ve gönlün deruni hâlinin bir tasdiğidir.

AD-NAN (Ekmek; ekmek ma’nâda Kelime-i Tevhiddir) isimili nefesi rahmaniyi koklama ve hakkı işitme doktorumuza rutin kontröle gittiğimiz zaman, hasta kimliği (Men-lik-Benlik) verip hasta koltuğuna oturduğumda “Ali Osman” bey neyiniz var dedi. Hocam

---

Âdem+Tevhidi Ef’al+Tevhid-i Esmâ toplamı (45+8+9=**62**) dir. (53/62) Necm sûresi ve âyet sayısıdır. (Mirac sûresinin 18 âyeti bu sûrededir)

Âdem+Tevhid-i Ef’al+Tevhid-i Esmâ+Tevhid-i Sıfât toplamı (45+8+9+10=**72**) dir. 72 sayısı tersi ile toplanırsa 72+27= 99 Esmâ’ül Hüsnâ sayısını verir.

Âdem+Tevhid-i Ef’al+Tevhid-i Esmâ+Tevhid-i Sıfât+Tevhid-i Zât (Hazret-i Muhammed) toplamı (45+8+9+10+11=**83**) 83 sene=1000 aydan hayırlı kadir gecesidir. Kûr’ân-ı Kerimin nazil olduğu ve Kûr’ân ve İnsanın buluştuğu gecedir.

Âdem+Tevhid-i Ef’al+Tevhid-i Esmâ+Tevhid-i Sıfât+Tevhid-i Zât (Hazret-i Muhammed)+Hakikat-i Muhammedi toplamı (45+8+9+10+11+12=**95**) 95 İncir sûresi ve sûretidir. Vahdette kesrette, kesrette vahdet halinde (95) Kâ’be-i Şerifin kapıları olarak esfeli safil olan hazreti şahadete, halk arasına hakka halktan istidatlı kişileri sefer yaptırmaya dönüştür. İstediğini istediği kapıdan içeri alır.

Âdem+Tevhid-i Ef’al+Tevhid-i Esmâ+Tevhid-i Sıfât+Tevhid-i Zât (Hazret-i Muhammed)+Hakikat-i Muhammedi+Hazret-i Muhammedin Şifre Rakamı toplamı (45+8+9+10+11+12+13=**108**) dir. (108) Kevser sûresidir, 18’i, 18000 âlem ve **0** bir yönü hadis bir yönü kadim olan kabe-i kavseyn noktasıdır. 18000 bin âlem bu gönül kâbesi aynasında Rabblerine kendi mertebelerinden namaz ve yâkin hâlindedirler, diyebiliriz.

ismim Murat deyince önümde önceki hastanın Barkodu (B-Arkodu-Risâlet Edep Kodu) kalmış dedi…

Yukarıda yazılan "Siyah Örtü Neyi Örter" ifadesinden birkaç gün sonra Efendi Babamının sohbet arası sohbetlerinde bu şiiri okuması ile oluşan Esmâ tecellisi müşahadesi ile bu şiiri buraya almanın uygun olacağını düşündüm.

Kâ'be de seyr

Kâ'be yi seyrettim bir nice zaman,
Zuhur eden hakikatler çok yaman,
Can'mı Canan'mı'dır yoksa yanan,
Siyah örtü neyi örter **bilir misin?**

Keskince bak bir kapı yönünden,
Haber verir sırrın (â'ma) halinden,
Her şey konuşur Rabb'in dilinden,
Siyah örtü neyi örter **bilir misin?**

Salınır beyaz giymiş gelinler gibi,
Örtüsü yazılmış inciler gibi,
Seni gören göz olur sevgili,
Siyah örtü neyi örter **bilir misin?**

Tavaf başlar Hacer-ül Esved'ten,
Yavaş, yavaş geçilir makam-ı İbrâhimden,
Durulmaz orada insân selinden,
Siyah örtü neyi örter bilirmisin?

Belirir rükn-ü Irâk-î kuzey köşede,
Gelinir rükn-ü Şam-î'ye batı köşede,
Daha sonra rükn-ü Yemân-î güney köşede,
Siyah örtü neyi örter **bilir misin?**

Dört köşe'de'dir dört işaret,
Şeriat, tarikat, hakikat'tir, marifet,
Boşa geçirme vaktini kendini ârif et,
Siyah örtü neyi örter **bilir misin?**

Yedi tavaf derler (etvar-ı seb'a) dır,
Menziline varmağa hakikat yoludur,
İnsân mihverinde dönmeğe koyulur,
Siyah örtü neyi örter **bilir misin?**

Birinci tur nefs-i emmâre'den geçilir,
İkinci tur nefs-i levvâme'den geçilir,
Üçüncü tur nefs-i mülhime'den geçilir,
Siyah örtü neyi örter **bilir misin?**

Dördüncü turda başlar mutmeinne hali,
Beşinci turda radiyeye denir beli,
Altıncı turda olursun merdiyyeli,
Siyah örtü neyi örter **bilir misin?**

Yedinci turda sâfiye zuhur eder,
Kalmaz gönlünde üzüntü keder,
Rabb'in senide örtüde gizler,
Siyah örtü neyi örter bilirmisin?

Hüccac döner tam bir vecd ile,
Beyazlar giymiş kefenler ile,
Bu hale hayret eder melekler bile,
Siyah örtü neyi örter **bilir misin?**

Bir zaman ezan okunur durur tavaf,
Az sonra sakinleşir etraf,
Fevellû vecheke şetral mescid-il haram,
Siyah örtü neyi örter **bilir misin?**

Namazda bütün Kâ'be'ye döner hacılar,
Kalmaz hatırda akraba dost ana bacılar,

Kendi varlıklarından yeni doğanlar,
Siyah örtü neyi örter **bilir misin?**

Sende gir o örtünün hemen içine,
Seyret âlemi koy biçimden biçime,
Mahrem ol seni nefsinden çekene,
Siyah örtü neyi örter **bilir misin?**

Kâ'be'de dir İnsân hakikati vahdet sırrı,
Bu öyle bir duygu ki, zâhirden ayrı,
Nasıl açılır sırrı bundan gayrı,
Siyah örtü neyi örter **bilir misin?**

Kâ'be'nin baş harfi kef'tir ortası ayn,
Sonunda ba vardır iyi anlayın,
Dikkat edip gaflete dalmayın,
Siyah örtü neyi örter **bilir misin?**

Kef kün'den gelir, kelimden gelir,
Ayn aynından gelir, gözden gelir,
Ba ise birlikten beraberlikten gelir,
Siyah örtü neyi örter bilirmisin?

Vahidiyyet'ten kudrete geçti ol dedi,
Hemen ayn oldu göz ile gördü,
Ba ile de hemen birliğini anladı,
Siyah örtü neyi örter bilirmisin?

Kimi ağızdan ağlar kimi gözden bakar,
Gönüllerin hepsinden coşarak akar,
Kimi âşık kimi mâşuk rol yapar,
Siyah örtü neyi örter **bilir misin?**

Ortada durmuş naz eder sevgili,
Bu iş yeni değil, ezelidir ezeli,
Kendi varlığımızı bildik bileli,
Siyah örtü neyi örter **bilir misin?**

(16/09/1982) Mekke-i Mükerreme Kâ’be[115]

Gönül Ka’besinin Zâti yönden alakalı konusuyla daha önce çizilmiş bir şemayı buraya alıyoruz.

[115] Terzi Baba Gönülden Esintiler -16-Divan 3- Sayfa 155…157…

Bismillâh-ir-Râhman-ir-Râhiym

Ayet el-Kürsi

Hâkikati İlâhi - Hâkikati Muhammedi

Nûru İlâhi - Nûru Muhammedi

19 İnsan-ı Kâmil

Esmâ'ül-Hüsnâ

Hz. Muhammed (S.A.V.) (5)

Hz. Aliy'ul Veliyullah K.A.V.

Mâ'rifet

Hz. Osman Zinnureyn R.A.

Hakikat

Hz. İsa (A.S.) (4)

CELÂL 18.000 Âlem (113) CEMÂL

1 32 16 31 8 30 15 29 4

Hz. Aliy'ul Veliyullah K.A.V. — Mâ'rifet — CEMÂL — 17, 9, 18

Makam-ı İbrahim

(1) (6) 5 … 7

CELÂL — Hakikat — Hz. Osman Zinnureyn R.A. — 28, 14, 27

Hz. Ebubekir Sıddık R.A. — Şeri'at — CELÂL — 19, 10, 20

CEMÂL — Tarikat — Hz. Ömer'ul Faruk R.A. — 26, 13, 25

2 21 11 22 6 23 12 24 3

CEMÂL CELÂL

Hz. İbrahim (A.S.) (2)

Şeri'at

Hz. Ebubekir Sıddık R.A.

Tarikat

Hz. Ömer'ul Faruk R.A.

Hz. Musa (A.S.) (3)

Hicr

Kaynak: Terzi Baba, Necdet Ardıç Uşşâki K.S. - Vehbi ve Kesbi Bilgiler

Tasarım: El Fakyr M.Murad Cağaloğlu Uşşâki

Çizim: El Fakyr Ömer Emre Erdur Cerrâhi

1-2 Aralık 2011 / 5-6-7 Muharrem 1433

Güneş ve ay bir araya toplanır âyetinin baş tarafına almış olunan "kara delik" adlı bölüm vardı. Bu bölüm alındığında sadece kıyâmet hadisesinin bu bölümü ile örtüştüğü düşüncesi ağır bastığı için buraya alınmıştı. Yaklaşık 15-20 gün sonra "kara delik" denilen astronomi olayının fotağrafının çekildiği internette haberlere düşmüştü. "Kara deliğin" 13 teleskopla gözlemlenmesi "53" milyon yılı ve "520.000.000.000.000.000.000" kilometre uzakta olması "52" ölüm ve "53" ölümün kemâlatı sayıları ve "13" Hazreti Muhammed (s.a.v.) şifre rakamı ile ilintili olması ve bir güneş aydınlığına yaklaşmış karaltının fotağfaflanması fakiri bir hayli hayrete düşürdü. Onun için makale şeklinde yazılmış bu haberi faydalı olduğu için burya aldım.

Kara delik fotoğrafının hikayesi: Bilim insanları "görünmez"i nasıl gördü?

11.04.2019 - 10:13 İlker Koçaş

Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Bilim Vakfı öncülüğündeki astrofizikçiler dün Washington DC, Brüksel, Santiago, Şangay, Taipei ve Tokyo'da aynı anda gerçekleştirilen toplantılar ile ilk defa bir kara deliğin fotoğrafının çekildiğini kamuoyuna duyurdu.

Kara delikleri evrendeki en gizemli nesne olarak adlandıran Event Horizon Telescope (EHT) direktörü Sheperd Doeleman dün gerçekleşen tarihi açıklamanın neden bir fotoğraf karesinden çok daha fazla olduğunu şu sözler ile özetledi:

"Daha önce görünmez olarak kabul edilen kara deliği gördüğümüzü açıklamaktan gurur duyuyorum."

Peki bir avuç bilim insanı varlığı teorik olarak kabul gören ancak pratikte kimsenin gözlemleyemediği kara delikleri nasıl buldu ve fotoğrafladı. Başka bir deyişle biIlim insanları görünmezi nasıl gördü?

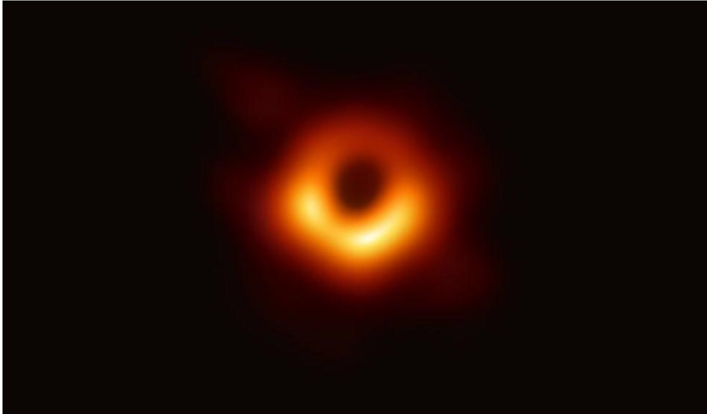
Kara deliklerin çekim gücü o kadar fazladır ki ışığı bile içine çeker. Bu da kara deliklerin saptanmasını ve fotoğraflanmasını neredeyse imkansız hale getirir.

Ancak kara delikler ‘event horizon’ (olay ufku) olarak adlandırılan şeye sahiptir. Olay ufku dönüşü olmayan bir noktayı belirleyen bir sınır olarak adlandırılmaktadır.

Zira bu eşiği geçen ışık ve madde kara delikten kaçamaz, ancak uzay ufku olay ufkunda parlayan bir çember oluşturacak şekilde eğilme meydana gelir.

İşte dün yayınlanan fotoğrafta kara deliğin "olay ufku" olarak adlandırılan, kütle çekiminin en güçlü olduğu eşik bölgesi görülebiliyor.

Kısacası Event Horizon Telescope’un yakaladığı şey, nesnenin bir tür siluetidir.

Dün fotoğrafı kamuoyu ile paylaşılan kara delik Dünya'dan 53 milyon ışık yılı uzaklıkta. Yani bu kare kara deliğin 53 milyon yıl önceki hali.

Gezegenimizden **53** milyon ışık yılı, **52**0,000,000,000,000,000,000 kilometre uzaktaki Başak (Virgo) takım yıldızındaki M87 Galaksi'sinin merkezindeki süper kütleli kara deliğin fotoğrafını çekmek için dünyanın farklı bölgelerinde yer alan **13** teleskop kullanıldı.

Yaklaşık 200 kişiden oluşan bir bilim ekibi, bu **13** teleskobu M87 galaksisi yönüne çevirip 10 gün boyunca kara deliği saptayabilmek umudu ile merkezini gözledi.

10 günün sonunda elde edilen veriler o denli büyüktü ki bunu internet üzerinden göndermek neredeyse imkansıza yakındı. Bu nedenle **13** teleskobun elde ettiği veriler yüzlerce sabit sürücüde depolanıp Boston ve Bonn'daki işlem merkezlerine aktarıldı ve ortaya bu ikonik kare çıktı.

Sadece 8 radyo teleskobunu kullanarak İstanbul’da bir kafede otururken Pekin’e baksaydınız Çin’in başkentinde elinde akıllı telefonu ile bir şeyler okuyan sıradan birinin ekranındaki harfleri tek tek seçebilirdiniz.

BU FOTOĞRAF NEDEN BU KADAR ÖNEMLİ?

EHT tarafından söz konusu karenin çekilmesi Albert Enstein'ın yirminci yüzyılın başında Genel Görelilik Kuramı (İzafiyet teorisi) bağlamında var olduğunu öne sürdüğü kara delikler konusunda yapılan ilk doğrudan gözlem.

Başka bir deyişle **103** yıl önce, 1916 yılında Einstein tarafından yayımlanan kütle çekimi geometrik kuramı ilk defa bilim dünyası tarafından gözlemlenebildi

ve Einstein'ın kuramı tek bir fotoğraf ile teori olmaktan bir adım daha ileriye gitmiş oldu ve ilk büyük testini geçti.

Eğer elde edilen görüntü Einstein'ın teorisine uymasaydı ve gölge küresel olmasaydı, bu Einstein'ın teorisinin doğru olmadığı anlamına gelirdi.

Einstein'ın teorisi daha önce bir kara deliği fotoğraflama ile kıyaslandığında mikro sayılacak düzeyde test edilmiş ve başarıya ulaşmıştı.

EHT ise İzafiyet Teorisi'nin bugüne kadar tabi tutulduğu en büyük sınavdı ve **103** yıl önce kaleme alınan teori hala uzayı anlayabilmek için en iyi referans kaynaklarından birisi olduğunu kanıtlamış oldu.[116]

يَقُولُ الْإِنسَانُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ الْمَفَرُّ {القيامة/10}

(*Yekûlul insânu yevme izin eynel meferr*)

"İşte o gün insan, "kaçacak yer neresi?" der."(75/10)

Gerçekten dikkat çekici bir âyet, kıyâmet kopmuş yeryüzü hallaç kabuğu gibi atılıp dümdüz olmuş, içindekini dışına çıkarmış ve kararmış olduğu halde insân kaçacak yer neresi diye sorar. Acaba kaçacak yer var mıdır?

كَلَّا لَئِن لَّمْ يَنتَهِ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ {العلق/15}

---

116 https://www.ntv.com.tr/yazarlar/ilker-kocas/kara-delik-fotografinin-hikayesi-bilim-insanlari-gorunmezinasil-gordu,DVxotdP9zkSoKr7viGFuIw

(Kellâ lein lem yentehi lenesfean binnâsıyeh.)

"Hayır! Andolsun, eğer vazgeçmezse, muhakkak onu perçeminden; o yalancı, günahkâr perçeminden yakalarız."(96/15)

Hayır, kim ki nehy ederse, yâni herhangi bir kulu Hakk yoluna dönmekten, Hakk yoluna gitmekten men ederse, o nasiyesinden tutulur yâni ahirette perçeminden/ alnından tutulur.[117]

Dünya hayatına baktığımız zaman suç işlemiş kişiler yakalanır kelepçenir. İşlemleri yapılır ve mahkemeye sevkedililir. Kanuna karşı suç işlemiş kişinin suçu sabit olursa, zaten hüküm giyen zaten bu suçu işlemek ile kendi hükmünü vermiş ve hakim sadece bunu infaz etmiş yani onaylamış olur. Ve suçlu buradan mahpus olarak hapse yollanır. Yasal olarak suçunu çekmeden buradan çıkışı yoktur. Ve ancak yasadışı yollardan firar ederek buradan çıkmaya çalışabilir. Ama çıksa bile toplum içinde rahat dolaşamaz yine âyette dediği gibi alnı olan kişinin en seçkin yerinden tutulur ve ait olduğu yere konur.

Yakın bir zamanda Kasımpaşa Hazreti pir dergâhında yaptığım ziyaretten sonra Azap kapısı denilen mevkiden Unkapanı köprüsüne üzerinden yürüyordum. Burada insanlar oltalarını Halice (Hâl-içe) sallamışlar, yakalanan kefal balıkları küçük kovalara konulmuş, çırpınıyor ve akıbetlerini bekler gibiydiler. Çocukluğumda fakirde balık avlamaya İstanbul boğazına giderdim. Oltaya

[117] Terzi Baba Kûr'ân-ı Kerim'de Yolculuk 68-1-Namaz-Sûreleri – Âlak sûresi, sayfa 169…

yakalanan balık çoğu zaman kendini kurtaramaz ve ister istemez kovaya girer ve çırpına çırpına ölür. Biraz önce yazılan kef-al balığından yola çıkarsak "Kef-Ke-Sen", "Al-El" yani senin elin, kolun bağlanır yani kaçacak yer var mıdır? Evet, sûret kıyâmet günü orada yoktur. Ama daha bu dünya hayatında "Kef-Ke-Sen" "Al-El" tutarsan "LÂ" ile yokluğunu anlayıp daha bu dünya hayatında iken kıyâmetini koparıp hakîkatinin "Ben" olduğunu anlarsan kaçacak yeri bulmuş olursun.

Cenâb-ı Hakk bunu bi-zâtihi kendisi buyuruyor,

فَفِرُّوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ {الذاريات/50}

(Fe firrû ilâllâh(ilâllâhi), innî lekum minhu nezîrun mubîn.)

"O halde hemen Allaha kaçın, haberiniz olsun ki ben size ondan bir açık nezirim."(51/50)

Kıyâmet sûresi 10. Âyette insanın sorduğu kaçacak-firar edecek yer neresidir? Sorusunun cevabı "O halde – O zaman" yani bu zaman yani cevabı duyduğumuz "Fe" ifadesi Ef'âli İlâhiye remzidir. Yani "iki rekâtlık" zaman-an dan ibaret olan Ef'âli ilâhi yaşantınızda tüm menfi-müsbet esmâ-i ilâhiyyenin görüntüsü olan fiileri Hakk'ın gayrı görmekten firar edin kaçın nereye Allah'a-Ulûhiyyet'e her mertebenin hakkını yerli yerince vermeye-veren mertebeye إِلَى "İlâ" hedef bildirilmekte iltica edin yani yönelin diye âhadiyyet mertebesini, âyetin devamında nezir-uyarıcı olan risâlet mertebesi bildirmektedir.

İrfan ehlinin birinin koşarak kaçtığını gören biri nereye kaçıyorsun diye sorduğunda, bunun biraz tersini ifade eder tarzda "Allah"tan kaçıyorum diye cevap vermiş.

Yani Allah'ın olmadığı bir mahal olmadığını ifade etmeye çalışmıştır…

Hazret-i Mevlânâ bu dünyaya geliş amacının birkaç mahbusu bu dünyadan kurtarmak olduğunu söylemiştir. Nefis zincirlerimizi İlâhi aşk ile kırıp nefsimizi dünyadan uzaklaştırıp, akl-ı cüzlerimizi akll-i külle ulaştırmamız niyazıyla!

"Fefurri İlâllah… "Allah (c.c.)a kaçınız-kaçalım" diyerek "Kıyâm-et" sûresindeki yolculuğumuza akılda, fikirde, düşüncede, gönülde kıyâm etmeye çalışarak devam edelim.

كَلَّا لَا وَزَرَ {القيامة/11}

(Kellâ lâ vezer)

"*Hayır, hayır, yok bir siper."*(75/11)

Vezer-Siper kelimesinin kelime anlamına bakacak olursak;

1. (isim) Korunulacak, arkasına, altına veya içine girerek saklanılacak yer…

2. Yağmur, güneş ve rüzgârın etkilemediği gizli, kuytu yer, dulda…

3. Güneş ve yağmurun etkisinden korunmak amacıyla şapka, kasket vb.nin önüne yapılan çıkıntı, siperlik…

4. (askerlik) Askerlerin savaşta vurulmamaları ve rahat ateş edebilmeleri için kazılmış, üstü açık hendek…

5. (sıfât) Kuytu, korunulabilen…[118]

Kıyâmet günü hem “kella-hayır”, hem “lâ-yok” diye korunak ve sığınılacak yer olmadığını belirtmektedir. Efendi Babam ile 2013 yılında yaptığımız umrede şöyle bir hatıramız olmuştu… Ka’be-i Şerif etrafında ilk tavafı yapacağımız sırada Efendi Babam hem gruptan kopmalar olmasın, hem de erkek kardeşlerimizin hanımları oluşabilecek sıkıntılı hallerden korumaları için bir çember ile siper oluşturmuştu. Ve etraftan bu siper içine girmek istiyenlere müdahale edip **“LÂ-LÂ”** hayır bu sipere girişinize müsaade yok diyerek engel olmamızı bizlerden istemişti.

Aslında bu işin hakîkatini o zaman pek anlayamamışım bu âyete baktığım zaman biz evlâtlarının Efendi Babamızın bünyesinde, pirlerimiz, efendimiz (s.a.v.) ve Cenâb-ı Hakk’ın bi-zâtihi korumasında olduğumuz daha iyi anlıyorum…

Meselenin daha iyi anlaşılabilmesi için Mevlânâ Hazretlerinin Mesnevi-i Şerif beyitlerine göz atalım.

2006. Kervanlar azıksız ve bu meyveler, olmuş olarak dökülür. Ey Huda, ne sihirdir!

Zahiri âlimler kafilesi hakîkat ve ilâhi marifet azıklarından habersizdir. Halbuki bu hakikat ve ilâhi marifet meyveleri, insân-ı kâmilin vücûd ağacından olmuş ve kemâle gelmiş bir halde dökülmekte ve o azıksız bunu görememektedir. Ey Hudâ, bu hâl ne sihirdir!

---

[118] http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&kelime=S%C4%B0PER

2007. Halk, çürük elma topluyorlar; boğazları kuru olarak yağmada birbirine düşmüş.

"Çürük elma"dan murâd, taklîd ilmidir. Halk, ilme susayıp boğazları kurumuş olduğu halde, taklid ehli âlimlerin saçtıklan bu çürük elmaları yağma etmek için birbirini çiğnemekte ve bunlan fâideli bir şey zannedip toplamaktadırlar.

2008. "Dallardan her çiçeğin yaprağı dembedem "Kavmim bilseler ne olurdu!" dedi.

İnsân-ı kâmilin suret âlemine dal budak salıveren latif kemâlât-ı ve meşhu, ulu, yüce cümleleri açılmış olan hakîkat ve ilâhi marifet çiçeklerinin her bir yaprağı vakit ve vakit "Ne olaydı, benim kavmim, benim hâlimi bilseler idi!" dedi. Nitekim bu Mesnevî-i Şerîf şu an kendi muhitindeki mü'minlere her an, âlem-i ma'nâdan böyle hitâb etmektedir; fakat işiten can nerede!

2009. Her ağaç tarafından: "Ey bedbaht halk, bizim tarafımıza gelin!" diye nidâ geldi.

Her insân-ı kâmilin şecer-i vücûdundan: "Ey bedbaht ve az nasîbli olan halk! Çürük elma yağmasından vazgeçin de, bizim tarafımıza gelin ve latîf meyvelerimizden istifade edin" diye nidâ gelir.

2010. Gayretten ağaç üzerine: "Onların gözlerini bağladık, hakka ki bunlara sığınılacak yer yoktur!" diye nidâ geldi.

Kâmillerin bedbaht halka hitâben gerçekleşmiş olan nidâsına cevâben, gayret-i ilâhiyye tarafından kâmilin o vücûd ağacından: **"Biz onların basar-ı basiretlerini bağladık, muhakkak onlara sığınalacak yer, yurt yoktur!"** diye nidâ geldi.

Ma’lûm olsun ki, Hakk’ın tecellîsi isti’dâdâta göredir. İsti’dât-ı ezelîsi insân-ı kâmili görmeğe ve onun hakîkat ve maârifetini dinlemeğe müsâid olmayanların haliyle bu âlemde basiret görüşleri bağlanmıştır. Bilakis onlar, kâmillerin hakîkate ait olan sözlerinden ürkerler ve hattâ inkâr dahi ederler. Zîrâ çürük elma mesâbesinde olan taklîd ilmi ve nazariyye, onların isti’dâdlarına uygun gelmiştir. Ve isti’dâd-ı ezelî mec’ûl olmadığından, bu gibiler hakkında hâşâ, Hak tarafından zülüm vâki’ değildir; zîrâ cebir yoktur. Cebir ancak bu gibilerin kendilerinden, yine kendilerine vâki’ olmuştur. Bu babdaki tafsilât, I. cildin 622 numaralı beyt-i şerifine rastlayan [“Bu cebir değildir, Cebbâr’ın ma’nâsıdır”] beyt-i şerifinde beyân olunmuştur. Bu beyt-i şerîfdeki “Kellâ lâ vezer” Lâ Uksimu **(Kıyâme, *75*/11)** sûre-i şerîfesinden alınmıştır.[119]

Hakîkaten ilginç beyitler ile karşı karşıyayız, Efendi Babam bir gün Nusret Babam (r.a.) görev yaptığı Bebek bilet gişesinde yapmış oldukları görüşmesinden kendisine bir elma verdiğini bu elmayı yedikten sonra görmüş olduğu zuhurattan sonra ders geçtiğini ve Nusret Babam (r.a.) evlâtlarına yönelttiği “iki ayna bir elma nedir?” sorusunu bizlere aktarmaktadır.

Şecer-Ağac’ın iki yönü vardır, Rahmâniyyet ve Şeytâniyyettir. Zekeriya (a.s.) Yahudilerden kaçarken şeytan ona bir ağaç kavuğuna saklanmasını, kendine siper etmesini söylemiş bir yandanda elbisesini dışarda kalan yerlerini orada olduğunu Yahudilere işaret ederek yerini

---

[119] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 5 – Sayfa 531-532 sadeleştirilmiş olarak…

göstermiş. Yahudiler testere ile ağacı ve Zekeriya (a.s.)'ı kesmişler ve şehadete ulaşmıştır.

"Siper" sözcüğünü araştırken ülkemizin yakın zamanda kurmaya başladığı hava savunma sistemine **"Siper"** adını verdiğini gördüm… Hava yani göktür. Bunun ma'nâ olarak karşılığı hakîkat ve marifet mertebesi ehli olmayı veya en azından bu mertebede olanların daha bu dünya hayatında kişinin kendisine siper edinmesi lazım geldiğidir.

Bir önceki âyet "insanın kaçacak yer araması" bu âyet ise "siper" ile alakalıdır. Atasözü vardır ya! "Kaçacak delik aramak" tam bu hâli ifade eder gibidir.

Hayvanların kendilerini koruduğu bir ağaç kovuğu, yerde kazdıkları oyuklar, inler, balıklar için bir kayanın deliği vs. yerler vardır. Askerlerin kendilerine siper ettiği mevziler, hendekler, kum torbaları kalkanlar vardır. İşte hayvan ahkakı ile yaşayanların sûretleri kıyâmet-haşr günü ortaya çıktığı zaman nasıl hasımları olan yırtıcılardan kaçar ise kendilerine böyle kaçacak delik arayacakladır.

Yine çok ilginçtir ki Mesnevî-i Şerif Beyitlerinde Hazret-i Mevlânâ'nın yaşadığını bir kez daha şahit olduk-oluyoruz. Okuyanlar beyitlerde geçen iki zıt hâlin yaşantısını aktaracağım, bilindiği gibi bizlerin kişiler ile işimiz yoktur yapılan fiiller ile alakalıyızdır. Onun için kişi adları her zaman olduğu gibi gizlenmiştir…

İlk hadise geçen hafta Efendi Babamın yapmış olduğu Mesnevî-i Şerif sohbetleri ile Hazreti Mevlânâ hakkında bizlere gelen eleştiri ile alakalıdır. Nedeyelim bizleri inkâr edenler olduğu gibi takdir edenlerde olmaktadır. Canı sağ olsun… O gün vaktim sınırlı olduğu için verilen cevaplar kısa olduğu için dipnotlar halinde ilave cevap verilmiştir.

"Mesnevi Sohbetleri – 06.03.2019" Üzerine 4 Düşünce

İmamı rabbani,[120]160. mektubunda vahdeti vucut ve vahdeti şuhut itikadında olanların, dalalet içinde olduklarını söylüyor.[121]

İnsanın serüveni hazreti adem ve safiyet adlı kitabınızda, kelam ve tefsir alimlerinin hiç birisinin onay vermediği konularda yorumlar yapmışsınız.[122] Bu kitabınız, itikadınızın bozukluğuna delalet eden bir itirafname hüviyetinde dir. Şeyhülislam ebusuud efendi, bugün hayatta olsaydı sizin herhalde idamını za fetva verebilirdi…[123] Fakirin size nasihati, tüm kitapla rınızı din işleri yüksek kuruluna götürün ve kurulun tavsiyesine göre, itikadınızı tashih edin. Ve kitaplarını

[120] İmam-ı Rabb-ân-i isminden de anlaşılacağı üzere "Rabb" Rubûbiyet mertebesi âlimlerindendir. İslâm mertebeleri içinde Hakk-Hakîkat ve Allah-Zât Marifet mertebeleri bu mertebenin sıralamada üstündedir.

[121] Ahmed Avni Konuk yapmış olduğu Mesnevi-i Şerif ve Fusûs'ül Hikem şerhlerinin birçok yerinde bu ithamlara cevap vermiş ve bu iddaları çürütmüştür.

[122] Bahsedilen kitap sadece Terzi Baba kitapları arasında yoktur. "H yayınları" kitapları tarafından genele yayınlanmış ve kabul görmüş bir eserdir.

[123] Buna Hazreti Mevlana biraz önceki beyitlerde zaten cevap vermiştir.

2007. Halk, çürük elma topluyorlar; boğazları kuru olarak yağmada birbirine düşmüş.

"Çürük elma"dan murâd, taklîd ilmidir. Halk, ilme susayıp boğazlan kurumuş olduğu halde, taklid ehli âlimlerin saçtıklan bu çürük elmaları yağma etmek için birbirini çiğnemekte ve bunlan fâideli bir şey zannedip toplamaktadırlar.

zı da yakın.[124] Siz tefsir okumak istiyorsanız, size 11.y.y. da yaşamış olan ve hem Sufi hem de lugat alimi olan ve otorite isim olan imam kuşeyrinin, 15 ciltlik Lataiful işarat adlı tefsirini tavsiye edebilirim.[125] Ahir ömrünüzü felsefeyle değil, ihlas, itminan, ihsan ve huşunun ve takvanın uygulama yöntemleri üzerine kafa yormanızı tavsiye ederim. **Celaleddin ruminin kabir azabı içinde olduğunu gösterdiler. Sebebininde onun, hululiye itikadı içinde olduğu bildirildi.**

Milyon kere hafazanallah diyorum. Ze… Be…

Kimse kusura bakması şu ibret dolu yorumları sizin ile paylaşıyoruz…

Ne kadar hayali ve vehimi ifadeler, "**Celaleddin ruminin kabir azabı içinde olduğunu gösterdiler.**"

Şu ifadelerinizde gerçekten ne kadar heyezan ve anti-mevlânâzan içinde olduğunuz gözüküyor Mevlânâ Celâleddin Rûminin hâlini bizlere de gösterin de bizde

---

[124] Efendi Babam (Terzi Baba) bahsedilen kişilere hocalık yapan ve bu okullardan yetişen Uludağ İlâhiyât Fakültesinden kabul görüp hayatta iken hakkında Tez yazılan bir kişidir. Silsilemizde bulunan büyüklerimizde keza aynı şekilde devirlerinde zâhir, bâtın tasdik görmüş irfan ehli şahsiyetlerdir. Bu Tez Terzi Baba Kitapları içinde 103- Terzi Baba Yüksek Lisans Tezi olarak yerini almıştır. Bursa Akademi yayınları tarafından – AŞK VE İRFAN YOLUNDA BİR ÖMÜR- SERKAN DENKÇİ- isminde genişletilmiş hâli ile yayınlanarak genel okuyucunun istifadesine sunulmuştur.

[125] Bu kişinin anlayış ve görüşünün yaklaşık 1000 sene yani 1 dehr geride kaldığının göstergesidir… Demek ki aklı ve fikir yaşantısında 1000 sene geride yaşamaktadır.

görelim, belki kamera kaydı almışsınızdır… Size söz eğer kaydınız var ise buradan yayınlayacağız. Ama şunu unutmayın, Mevlânâ Celâleddin Rûmi gibi irfâniyet ehli kimseler Rabb-leri nerede ise nereye girmesini isterlerse Cehennem bile olsa çekinmeden girerler… Onların böyle problemi yoktur.

Hululiye, ihlas, itminan, ihsan ve huşunun ve takva nedir açıklayın da şu bilmediğimiz kavramları bizde öğrenelim…[126] (Murat Derûni)

Cehlinizin skalanızı, tanımlamada zorlanıyorum. Ne o alaycı ifadeler. Bu fakiri, nefsi emmare bataklığına çekmeye çalışıyorsunuz.[127] İlmi, irfanı, iz'an ı ve vicdanının kalitesi meçhul kişilerle tartışmak, maleyani çukurunda helak olmayı göze almak demektir. Karşımıza gerçek kimliğinizle çıkarsanız ve niyetiniz doğruyu öğrenmekse biz yardıma hazırız biiznillah. Kur'an da ki rakim oğullarını, kumandan talutu, Üzeyir A.s. ve kendisine hikmet verildiği bildirilen, Resül ve nebi de olmayan lokman A.s.ı iyi araştırın.[128] Salihlerin hayatını, Sufi müfessirlerimizden olan imam kuşeyrinin tefsirinden okumanızı tavsiyem edebilirim. Fakirin üç tane Sufi üstadı oldu. Fakat çeyrek asırdır hala nefsi emmaremi yenme savaşımı bitiremedim. Rüya planında, onlarca ders geçme

---

[126] Bu kavramların hepsi Terzi Baba kitab ve sohbetlerinde mertebeleri ile birlikte açık açık açık anlatılmış ve hâlâ anlatılmaya devam etmektedir.

[127] Bu kişi biraz aşağıda gelen ifadelerinde, "Fakat çeyrek asırdır hala nefsi emmaremi yenme savaşımı bitiremedim." Kim kimi acaba bataklık yani dünyanın süfliyatına çekmeye çalışıyor…

[128] Burada yazılan ve birçok peygamberin, sâlihlerin hayatı, yaşantıları Terzi Baba kitapları ve sohbetlerinde mevcuttur…

günlük yaşamımızda gerçeğe dönüşemiyorsa, her şey ham hayalden ibaret demektir.[129] Muhataplarını ihtihzalı edalar ile karşılamak, Sufi edeb ve erkanı ile bağdaşmaz.

Fakirin adı: Ze… Be…

Sorularınız makul ve mantıklı olursa cevaplarınız da o kalitede olur.[130]

Hiç zamanım olmadığım hâlde senin ile uğraşıyoruz. Kardeşim kendini zaten tarif etmişsin, hakkında beyan buyurduğunun Mevlânâ hakkındaki zât-ı muhterem **"sen et kemil değil bir düşünceden ibaretsin"** diyor. Yani kişinin özü sözüdür ve fikirlerini anlatır. Biz seni buraya davet etmedik ki, kendi kendine gelin güvey oldun ve bu sahaya dahil oldun. Kulaktan dolma hayali ve vehimi bilgiler ile eleştiri yapıyorsun. Kaynağın nedir? Sonra sorumlu olursun… Kendini tanırsan, bizlerin de **"zaliman cahula"[131]** kişiler olduğunu anlarsın. Sen edebin ile gelsen lütuf ile karşılaşırdın. Edep öğretmekten önce, edep öğrenirdin… Mevlânâ'nın şu fikrini anlayamadım, şunu izah edin deseydin izah edilirdi, hayali ve vehimi ifadelerin ile hem dünya çapında değer görmüş bir şahsı eleştiriyorsun hem de **"Fakat çeyrek asırdır hala nefsi emmaremi yenme savaşımı bitiremedim"** diyorsun hemde bu işin eğitimini verenleri eleştiriyorsun… Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu demezler mi adama?

---

[129] Hâlini ne güzel de anlatmış…

[130] Keşke sorularınız makul ve mantıklı olsaydıda cevaplarınız o dercede kaliteli olsaydı.

[131] Ahzab sûresi (33/72)

Bir kere gördüğün rû'yadan ve ma'nâsından haberin yok… Rû'yanda gördüğün edebi edepsizlerden öğrendim diyen Mevlânâ değildir. Senin Mevlânâ (Mevlânâ Efendimiz demektir) Kendi varlığındaki efendimiz-efendilik anlayışı azab görmektedir… Yani anlayacağın yaptığın bu işler kendi hakîkatine acı ve elem vermektedir. Millete akıl vereceğine, milletin kitabından şurdan buradan alıntı yapacağına, kendin bu kişilerin kitaplarını oku da en azından, kendim ettim kendim buldum dersin. Başkalarının yazmış olduğu düşünce ve hatalarını hesabını vermek zorunda kalmazsın… Buraya daha fazla bu şekilde yazıp bu sayfayı daha fazla meşgul etme, bizlerin seninle uğraşacak ne hâlimiz ne de vaktimiz vardır… (Murat Deruni)

Buraya daha dünya hayatında "Allah'a Kaçın" hitabını duymuş ve hanımlığını - erliğe döndürme çalışmaları yapan ve üstteki kişinin isminin hanımlara verilen ile zâhiri olarak adlandırılan ki, hakîkatte iş tam tersidir yukarıda yazılan kişi her ne kadar sûrette erkek görünümlü olsada anlayış ve kavrayışını nefsine kullandığı için bâtında kadın hükmündedir. Neyse bu kardeşimizin "Gönül Kâ'besine kaçış ve kendine siper" ediş zuhuratını ibretle okuyalım.

Mekkedeyim. Kâ'beyi tavaf ediyorum. Mûseviyet köşesinde iken askerler dört bir yandan ateş ediyor. Ne askerleri ne silahları görmüyorum. Mermi yerine rengarek kristal parçacıklar uçuşuyor havada. Korkuyorum. Kabenin içine giriyorum. Orada bana bir hediye sunuluyor. Hediyeyi sunan madde bedenli bir varlık yok. Bu hediye iki kişilik kahve fincanına benzeyen yeşil renkli bir nesne…

Sonra aynı şeyin pembe renklisi getiriliyor yanıma… Ama dediğim gibi hiç bir ses hiç bir görüntü yok. Bedenlenmiş bir varlık yok. İkinci şey de gelince ben tereddüt ediyorum, hangisi benim diye. Yeşil renkli olanın benim hediyem pembe renkli olanın da başkasının hediyesi bilgisi geliyor, sessiz Sözsüz Görüntüsüz. (Ze… De…)

Ze… hanıma kısa bir cevap verilmişti… Rabb-imize şükrederiz ki Zât-ı İlâhisinden bu yazılanların tasdiği gelmiş gibidir... Buraya okuyanların anlayabilmesi için izâhatlı bir cevap yazmaya çalışalım.

Mekkedeyim;

Beden Mekkesindeyim, sûret kaydına girmiş Mekke olmuş İnsân-ı Kâmil de, İnsân-ı Kâmil ile emin beldedeyim.

Kâ'beyi tavaf ediyorum;

Gönül Kâ'besi olan mamur evi, tavaf edip helezonik yükseliş ile tavaf ediyorum,

Mûseviyet köşesinde iken askerler dört bir yandan ateş ediyor;

Tevhid-i Esmâ ilminde iken bu mertebenin karşıtı olan 9 lu çete ateş ediyor yani Esmâ-i İlâhiyyenin mudill yönü olan hayal, vehim askerleri nefsâniyet atışı-ateşi ile saldırıya geçiyor. (Bu yukarıda yorum yapan kişinin yaptığı boşa giden hayali-vehimi nefsâniyet atış-ateşleridir.)

Mermi yerine rengarek kristal parçacıklar uçuşuyor havada;

Kristal camdır yani hâyaldir. Bunun aslı ise Hakk'ın hâyelidir. Krist; Îsa demektir. Kristiyan-Hristiyan buradan gelir. Hakk'ın hayali bu ateşi olan vehimi hayalin renklerini yani girdiği kalıbı ortaya çıkarır. Ve aşikar eder.

Korkuyorum, Kâ'be-nin içine giriyorum;

Bu hakîkat karşısında korkuyorum ve kendime kaçılacak, sığınılacak bir siper arıyorum ve Gönül Ka'be-sine giriyorum.

Orada bana bir hediye sunuluyor;

Kişinin başlıbaşına Gönül Ka'besine girmesi bir hediyedir. "Hediye" Kurb'an demektir. Kişinin varlığını kurb'an etmesidir. İşte kişinin vermiş olduğu cana karşılık, bir can verilir.

Bu hediye iki kişilik kahve fincanına benzeyen yeşil renkli bir nesne…

İki, Gönül Kâ'besinin Fenâfilah ve Bekâbillah hükmü ile ikilikteki birlik hükmü ile görünmesidir. Yeşil ise hep taze olarak bizlere sunduğu yemiş ve meyvalardır. Bir kahvenin kırk yıl hatırı vardır ki gönül Kâ'be-sinin üzerimizdeki hakkı kırk yıl değil kırk milyon senede ödenmez.

Hediyeyi sunan madde bedenli bir varlık yok;

Burası inşanın hakîkat-i yani mahluk kokusu almadığı ilmi İlâhi mertebesindeki hakîkatidir.

Sonra aynı şeyin pembe renklisi getiriliyor yanıma;

Bu gönül Kâ'be-sini yukarıda eleştirenin hâlidir, pembe hayal ve dünyalıktır. Gönül Kâbe-si olan, İnsân-ı

Kamil'in hayalinde olan dünyevi âlimlerin hâlidir, bunların meyvaları göz boyacı çürük meyvelerdir.

Ama dediğim gibi hiç bir ses hiç bir görüntü yok. Bedenlenmis bir varlık yok;

Burası gönül Kâ'besinin "Lâ taayyün mertebesidir. A'maiyyet mertebesidir. Kendi kendinde gizli olduğu mertebedir. Aslında sûrete girenler bile kayıtlanma halleri "Kün FeYekün" "Ol der ve oluverir" hâlidir. Bedene, söze, görüntüye ihtiyacı yoktur.

İkinci şey de gelince ben tereddüt ediyorum, hangisi benim diye;

İkilik hâli ile bir tereddüt hâli oluşuyor, hangisi **"benim"** diye veya benim hâlim diye…

Yeşil renkli olanın benim hediyem, pembe renkli olanın da başkasının hediyesi bilgisi geliyor, sessiz Sözsüz Görüntüsüz;

Erlik, recüllük hâli benim hediyem yani kurb'anım kurbiyetim, pempe renkli olan ise yukarıda kendisine hâli gösterilmeye çalışılan hâyali, vehimi dünya ateşine kurbiyeti olan kişinin hâlidir bilgisi ilmi İlâhi programı olan Ayan-ı Sâbite hakîkatinden sessiz, sözsüz, görüntüsüz…

Bu hakikatlerin hepsi kayda sessiz, sözsüz görüntüsüzlükten kayda giriyor.

İşte kişi daha bugünden kaçacak, sığınacak siperini bulup kurtuluşa ermek için bunun sistemine dahil olması gerekir. Aksi takdirde vehimi, hayali beden varlığına sığınmaları kıyâmet günü nefisleri ortaya çıkacağı ve sığınacak bir delik te bulamayacağı için hani halk arasında

“kabak gibi ortada kalmak” tabiri vardır. Tüm hâli, düşüncesi, fikirleri hayali, vehimi ortada olacak ve bunu saklayamayacaktır.

إِلَى رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ {القيامة/12}

(*İlâ rabbike yevme izinil müstekar*)

“*O gün varılıp durulacak yer, ancak Rabbinin huzurudur.”*(75/12)

Resülûllah Efendimiz (s.a.v.) bünyesinde, biz okuyanların varlığına da bu âyetler inmekte olduğuna göre o gün-bugün yani bunu müşahade edip idrak ettiğimiz an Rabb-imizin huzunda olmaktayız. Yalnız hayali ve vehimi olan kendi anlayışımız ile bu olursa hayali rabb-imiz huzurunda olacağımızda kaçınılmazdır.

Yavuz Sultan Selim ölüm döşeği denilen son hallerinde yatağında iken başında bulunan lalası Hasan Can, Sultanım Hakk’ın huzuruna çıkma vakti geldi dediği zaman; Sultan Selim bire lala sen ne söylersin biz bu zamana kadar kimin huzurundaydım demiştir.

Sultan Selim İrfan ehli imiş ki bu sözleri söylebilmiştir. İrfan ehli bilirki Rabb-inin huzurunda olmadığı hiçbir an yoktur. Yanına giren birisi yalnız mıydın? Diye bir soru sorduğunda, sen geldin ben yalnız kaldım diye cevap verir.

Bu âyeti kayda aldığım zaman, o gün-bu gün olduğuna göre açıkçası biraz irkildim ve ne zuhur edecek diye şuur altı düşünmeye başladım.

İşim olduğu için Cum'a namazına[132] Üsküdar Gülfem Hatun Camiinde[133] dahil oldum. İmam Efendi, Yemen halkında vefat eden Müslüman kardeşlerimiz için bağış toplanacağını ve kendilerine 1200 liralık tek makbuz kesileceğinide ilave etti… Camiinin dışına çıkarken bağış toplayan Yemen'e yardım diye sesleniyordu…

Aslında düşündüğüm bir şeyler vardı. Oluşan bu müşahade fikirlerimi perçinlemiş oldu.

Resülullah (s.a.v.) Efendimiz Nefesi Rahmaninin kokusunu Yemen tarafından alıyorum" buyurmuştur. Nefes'in, Fusüs'ûl Hikem Şis Fassında Nefis olduğu açıklanmıştır. Yemen aynı zamanda Vadi-i Eymendir. Toplanması istenen Yardım-Nusret kendi varlığında bulunan "12" "00" Hakikat-i Muhammediyenin varlıktaki gayriyetinin ayniyeti ile kesretinin vahdet edilmesidir.

Âyet إِلَى "İla" ile hedef gösteriyor… رَبِّكَ "Rabbi-ke" senin Rabb-in, Efendimiz (s.a.v.)'in Rabbi-Rabbi Hassı Allah (c.c.) esmâsıdır. Yani يَوْمَئِذٍ "yevme izin" kıyâmet günü tüm Hakikat-i Muhammedi zuhurları, Allah esmâsı huzurunda istikrar bulucaktır.

Âyetin sonunda olan "Müstekarr-İstikrar" kelimesinin anlamına bakmakta yarar olacaktır.

الْمُسْتَقَرُّ **Müstekarr;** Karar kılınacak, yerleşilecek yer. Sâbit, hiç değişmeyen, yerleşmiş, değişmez. Yerleşmiş, sabit, istikrarlı; değişmez. Karar kılan, yerleşen, sabit.

---

[132] Cum'a namazı, Cum'a günü Cem günü, Cum'a namazı Cem namazı, Camii Hakk'ın Cemi, Cemaat ise halk'ın Cemi olarak dört mertebeden Cem mevcuttur.

[133] Gül dudaklı kadın-nefsi küllün zuhurunun cemii…

Buradan şu sonuç çıkmaktadır, Allah esmâsının huzurunda hazır ve sâbit hiç değişmiş ama kendi rabbleri ile mertebelerinden yerleşmiş olacaklardır.

Şimdi bu âyeti Efendimiz (s.a.v.) bünyesinde bizlere ne ifade etmektedir. "İla Rabbi-Ke" hedefimiz neresidir. "İla" "Elif-Ahadiyyet", "Lâm-Ulûhiyyet" "Ye-Yakin mertebeleri" "Rabbi-Rubûbiyet" "Ke-Sen" "Levlake Levlak vema halaktü Eflak", "Sen olmasaydın, bu âlemleri halk etmezdin" Yani sen henüz olmadığın bir mertebe vardı, âyan-i sabite denilen program ile bu âlemler yani Ef'âl âlemi halk edildi.

Bunun devamında ise "Yevme İzin" Kıyâmet Günü sûrenin başından beri karşımıza çıkan bu ifadeyi incelemeye çalışalım. Şimdi hemen hemen her birerlerimiz bu dünya hayatında iş yeri sahibi olalım, bir iş yerinde çalışan olalım haftalık izin günlerimiz, yıllık izin günlerimiz yani tatil sürelerimiz vardır. Aslında mü'minin tatil günü yoktur, Cum'a namazını kılıp tekrar alış verişe devam edin diye Cenâb-ı Hakk buyurmaktadır. Tabii mü'minin alışverişi Hakk ile Allah (c.c.) iledir, yani bâtini olarak yapılan ma'nâ çalışmasının tatili yoktur. Bir ömür boyu sürmektedir. Zâhiri olarak izin günü, tatil günü bizler nasıl işlerimizdeki faaliyetlerimize son veriyorsak, "Yevme İzin" "Kıyâm-et" günü öncesi bir Esmâ-i İlâhiyenin tatili yani faaliyetlerinin atıl kalması söz konusudur. Bu da "Kahhar" esmâsı ile olmaktadır. Bu sistemizde 7. Dersin esmâsıdır. Salik dervişliğinde bu esmâya geldiği zaman Esmâ-i İlâhiyye tatile uğrar yani atıl kalır.

Yusuf (a.s.)'ın Kûr'ân-ı Kerimdeki şu hitabını kendi kendine sorar;

يَا صَاحِبَيِ السِّجْنِ أَأَرْبَابٌ مُّتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمِ اللّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ
{يوسف/39}

(*Yâ sâhibeyis sicni e erbâbun muteferrikûne hayrun emillâhul vâhıdul kahhâr*)

"Ey benim zindan arkadaşlarım! Ayrı ayrı birçok tanrılar mı daha hayırlı, yoksa herşeye hakim ve galip olan bir tek Allah mı?" (12/39)

Yedi nefis mertebesi terakki edilince gelinen bu hitap zindan yani bu vehimi hayal beden hapisanesinde tutuklu olan herkes için geçerlidir. Ama ne zaman duyabilir, gerçek ma'nâda "Kahhar" esmâsının hakîkatini anlayabilirse buraya gelebilirse zindandan mahpusluktan kurtulacak duruma gelmiş demektir.

Yok, eğer gelememişse ne deniyor, "Müstekarr" dünya da sâbit kalmıştır, hareket edememiştir. Âyetin en başında olan Elif-Zât-ı Ahadiyyet mertebesinden bu esfeli safil âleme gelmiş kendi varlığını Hakk'a uçuracak olan beden füzesinin ağırlıkları olan vehim, hayal ve şartlanma elbiselerini bu âlemde bırakamamıştır.[134]

Bu bir sistem meselesidir. İnsanın kendini, Rabb-ini, Allah'ını, Kûr'ân-ı Kerimi, âlemleri tanıması sistemidir. Bizler bu âleme sadece çoluk çocuk yapmaya gelmedik. En büyük görevimiz Âdemliğimizi idrak etmektir, bunun dışındakiler ikinci, üçüncü derece görevlerimizdir. Ne deniyor Âdem safiyullah "Allah'ın saf Âdem'i-kulu denmiyor mu? Nefsi safiyenin karşılığı Kahhar esmâsıdır. İşte asıl görevimiz Âdem olduğumuzu idrak etmektir. Rabb-imizin huzuruna, bu işleri anlamadıktan sonra nasıl döneceğiz? Gözümüzü kapattık, ahirette karşımızda ben

---

[134] Belki biraz reklam gibi olacak ama açık olan televizyondan "Uşağım-aşığım Red-Bull kanatlandırılır, diyor. Esfeli safiline red edilen bizler hakikatimiz olam ilim ve aşk kanatları ile kendimizi kurb'an edebilirsek gönül kuşumuz uçacak hale gelebilir.

senin Rabb-inim dedi. Ya başka bir şey geldi ben senin Rabb-inim dediyse? Ya bizi aldattıysa? Kendimizin Rabb-imizin ne olduğunu, nasıl bileceğiz?

Hani deniliyor ya! Hayali rablerine iman edenler, Cenâb-ı Hakk "Ahirette ben sizin Rabb-inizin diye karşısına çıktığı zaman, haşa ve kella diyecekler." Bu yine tekrar edildiği zaman yine kabul etmeyecekler. Ondan sonra rabb-leriniz ile aranızda bir işaretiniz (itikadınız) var mıydı? Denince, evet Ya Rabbi diyecekler ve Cenâb-ı Hakk her birerlerinin tanıdığı üzere tecelli edince, evet sen bizim Rabb-imizsin diyecekler… İrfan ehli ise her tecellisinde evet sen bizim Rabb-imizsin diyeceklerdir.

İşte onun için daha evvel bu yollardan geçmiş ve geçen bir kervana dahil olmadan O, Yusuf'un kuyudan çıkması mümkün değildir. Nasıl ilkokula gidilip, okuma yazma hesap kitap öğreniliyor. Kişi ne kadar zeki olsa, bunu öğrenebiliyor mu? Evet, kişi kendi kendine çalışma ile bir şeyler öğrenebilir ama bu ihtisas işidir. Her işte olduğu gibi bu işte de eğitim gerekiyor. İrade ve kudret gücünün faaliyete geçirilmesi lazımdır. Her birerlerimiz atıl, tatilde olan gücü ortaya çıkarmak zorundayız.

İşte Kahhar ve Vahid esmâsı (kilidi) arasında "Fettah" esmâsı (anahtarı) vardır. Bu da Tevhid-i Ef'âl kişinin varlığının kıyâm-etini koparmasıdır. Âlemde ve kendi varlığında Hakk'ın varlığı başkasının olmadığını anlamaktır. Seyr-i İlallah' hedefi Allah'a doğru olan seyrin ilk aşamasıdır.

Bu anahtar, Seyri İlallah'ın ikinci Tevhid-i Esmâ aşamasıdır. Vahid-Bir kilidini açtıktan sonra hedef Vadi-i Eymendir. Buradan Tûr-Benlik dağında Rabb-in huzuruna çıkmak ve Rabb-in sesini duymak ile Rabb-i görmeyi talep etmek ve "Len Terani" Sen beni göremezsin hitabı ile

karşılaşmaktır. Burada kişi hakîki rabbi karşısına çıksa da burada yine sabit, karar kılıcıdır. Yani görüş mertebesine geçemez… Ancak bu dünyada gerçek bir irfan ehli eğitimi sistemine dahil olunmuş ise, ahirette bu eğitimi devam edecektir. Ve Ahad-Tek olan kilidin görüş anahtarı bu sistemte mevcuttur. "Nefesi Rahmâninin kokusunu Yemen tarafından alınarak." Yakîn kimlik, hakiki kimlik, men'iyyet-benlikten alınıp Yusuf (a.s.)'ın gömleğinin kokusu nasıl ki, Yakup (a.s.) tarafından duyulmuş, bu gömlek ama olan gözlerini açmışsa, "Hakîkat-i İlâhi dergâhından tenfis edilen nefesi Rahmâni" sohbetleri de Mü'min olan ama gözleri açacaktır. Bi-iznillahi Teâlâ… Ve Müstekarr, karar kılınan, yerleşilen yer, Rabblerinin yanı ve 9Zât Cenneti olacaktır. İnşeallah…

يُنَبَّأُ الْإِنسَانُ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ {القيامة/13}

(Yunebbeul insânu yevme izin bimâ kaddeme ve ahhar)

"O gün insana, yapıp öne sürdüğü ve geri bıraktığı ne varsa bildirilir."(75/13)

يُنَبَّأُ الْإِنسَانُ Yunebbeul insânu; İnsana haber verilir deniliyor. İnsana verilen bu haber hangi mertebedendir. İşte bir önceki âyette ifade edildi ya biraz sistemi öğrenmek gereklidir. "Nebe" haber veren demektir, Nebiliktir. Haber getiren demektir. Resûl kitaplı peygamber, kendisine kitap verilen, Nebi ise kendisinden önce gelen peygamberin şeriati ve kitabı üzere gelip haber getiren peygamber demektir.

“Nebbe” Nebi şeddelenerek yazılmıştır. Be ile birliktelik olduğuna göre kişinin kendi varlığında bulunan nebilik ile haber verilir, insanın varlığında bulunan risâlet mertebesinin nûru ile birliktelik ile haber verilir, anlamında haber verilir. Ne haber verilir?

Kıyâmet günü öne sürdüğü ve sona bıraktığı şeyler haber verilir.

Şeriat mertebesinde ise, tehir ettiği, öne alldığı namazları, haccı, orucu, zekâtı, sevapları-günahları, iyilikleri kötülükleri haber verilir.

Tarikat mertebesinde ise öne aldığı, tehir ettiği tesbihat, muhabbeti, duyguları haber verilir.

Hakîkat mertbesinde ise tehir ettiği ve öne aldığı nefsi işleri ve hakkaniyet ile gafletsiz hareketi haber verilir.

Marifet mertebesinde ise bir an Hakk’tan gafil olup olmamayı erteleyip, öne alıp almadığı bildirilir…

Bir önceki âyette yazıldığı birinci öncelikli işi Âdemiyyet işinin öne alıp almadığı veya ana, baba, eş, çocuk, iş, malları, tarlaları, bahçelerinin işleri bunları mı? Öne aldığı bilidirilir.

Kulum ben seninleydim, senin en önemli işin benim ile olmaktı. Sen bunu öne aldın mı? Yoksa öteleyip, perdeledin mi? Kendisine bu bildirilir…

Eyvah ki, Eyvah!

عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ {الإنفطار/5}

(Alimet nefsum mâ kaddemet ve ahharat.)

"Herkes yaptığı ve yapmadığı şeyleri bilecek. (82/5)

O nefs bildi ki ne takdim etti? Ne geriye bıraktı? Veya bunu kendi de tahmin edebilir. Cenâb-ı Hakk'ta onun geriye ne bıraktığını, önden ne gönderdiğini hepsini bilir. Burada evvelâ bilmemiz lâzım gelen şey bizim kendi varlığımız, kendi kimliğimizdir. Bunu oluşturduktan sonra neler yapabildik? Neler yapamadık? Sonra özeleştiriye geçerek yapabildiklerini ne kadar yaptıysa, neyi yaptıysa, günde kaç saat? Ne kadar ibadet ettiyse bunları zâten kendisi de bilebiliyordur. Allah hepsini daha iyi biliyor ayrı konu da. Ama kişi de o gün yaptığı fiillerini biliyor. Çünkü bunları kendi nefsinde yaşamıştır.

Yapamadıklarını da biliyor. Ölüm anı geldiği zaman veya mahşere çıktığı zaman, aşağı yukarı kendi hâlini tahmin edebiliyor. Ama bunlar, bu değerlendirmeyi kim yapabiliyor? Kendine arif olanlar ancak, dengeli olarak yapabiliyor. Onun dışındakilerin böyle bir ölçü kurması da zâten mümkün değildir.[135]

بَلِ الْإِنسَانُ عَلَى نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ {القيامة/14}

(*Belil insânu alâ nefsihî basîreh*)

"Doğrusu insan kendi nefsini görür."(75/14)

----

[135] Kûr'ân-ı Kerim'de Yolculuk- 68-1-Namaz-Sûreleri-Sayfa 15,16….

Âyet bir tasdik ifadesi ile başlıyor. “Beli” evet, doğrudur. Yani bunun üzerinde daha başka söze ihtiyaç yoktur. Bunu tasdik eden özne insan’dır. Yani insanlık vasfı’dır. İnsan neyle bu tasdiği yapar “Basir” esmâsı ve sübuti (Sâbit) sıfâtıyla yapar. Arapça da günlük kullanımda olan zâhiri görmek-gördü fiili رأي “raa” dır. هُوَ يَرَى (Huve yerâ) O görüyor (erkek), هِيَ تَرَى (Hiye terâ) O görüyor (kadın). Burada görme fiili işi bu “raa” fiili ile bildirilmemiş. “Basir-Basiret” ile bildirilmiştir. Yani yağ tabakası ile olan gözü ile değil kalb ve akıl gözü ile Hakk’ın görüşü ile bir görme vardır. Arada bir perdeki bu beden perdesi ve kaydı ortadan kalkmıştır.

Daha önceki âyetlerde bildirildiği gibi bu hâl ya ihtiyari ya zaruri olmaktadır. Yalnız bu dünya hâyatında olan ilm’el yakîn bir görüş, fiziki kıyâmet gerçekleştiğinde dönüşülecek hâl, ayn’el yakîn mertebesi itibariyledir.

Peki, ne görülmektedir. عَلَى نَفْسِهِ “Ala nefsihi”, kendi nefsini karşı veya karşısında görür.

وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ {التكوير/7}

(Ve izen nufûsu zuvvicet.)

“Ve nefsler eşleştirildiği zaman.” (81/7)

Kıyâmetin kopmaya başlayarak büyük hâdiselerin olduğu anda nefslerin birleşmesi, kişinin önceleri var zannettiği bireysel nefsi ile bireysel varlığı ile İlâh-î nefsin birleştiği andır. Ve bu idrâk ancak kıyâmet halinde olabilmektedir, zâhiren bahsedilen kıyâmetin dışında bizler seyri sülûk yolunda kıyâmet hakîkatini kendi

varlığımızda ortaya getirdiğimiz anda bizim var sandığımız bireysel varlığımız yokmuş o aslında Hakk'ın imiş dediğimiz anda bu âyeti kerîmenin hükmü bizde tahakkuk etmiş olacaktır. Yani bireysel nefs ile İlâh-î nefsimizin birleştiği zaman beşeri nefsimizin kıyamet-i kopmuş olacak nefs, nefs-i sâfiye olarak gerçek haline ulaşmış olacaktır.[136]

İnsan'ın iki özelliği vardır, nefsi-kadın yönü ve recüllük-erlik yönüdür. Zuhurda hangi yön bâtında kalmış ise diğer yön ön planda erkek ve kadın zuhurları olmak üzere âlemde zuhur perdesindedir. İşte bir hanım esmâ-i ilâhiyyeyi idrak etmiş ise recüllüğüne ulaşmış demektir. Bir erkek bunu idrak edememişse bâtında kadın-nefis hükmündedir.

Âyeti kerimede نَفْسِهِ kendi nefsi-onun nefsi olarak verilmiştir. Bu âyeti kerime anlatan, haber verilen ve anlatılan mahal olmak üzeredir. Anlatan Rahmâniyyet mertebesi, anlatılan risâlet mertebesi ve anlatılan mahal nefsi vahidedir. هِيَ تَرَى (Hiye terâ) O görüyor (kadın). Olduğu yazılmıştı, هِيَ (Hiye) "he" hüviyyet iki gözlüdür ilâhi nefs ve hüviyete, beşeri nefs ve hüviyetin gözleridir. نَفْسِهِ "Nefsi-hi" derken he görüldüğü gibi tek gözlü ve nefsi vahide hükmündedir. Buradan da anlaşılıyor ki basiret gözü ile aradaki beşeri nefis kalktığı zaman kendi nefsinin hakîkati olan İlâhi nefis ve nefsi vahide görülmektedir. Peki, bu nasıl olmaktadır. عَلَى (Ala) "karşı" kelimesinin harflerine bakarsak "ayın-Göz", "Lâm-Ulûhiyet" "Ye-Yakîn" Nefis bir şeyin hakikati ve zâtıdır. Ulûhiyet-Allah Yâkîn gözü ile görülecektir. Yalnız şunu unutmamak lazımdır.

[136] Kûr'ân-ı Kerim-de Yolculuk - 51-81-Yeni-Tekvir-sûresi, Sayfa 10…

Allah'ı Allah görür. Bu bir zevk ve neş'e işidir. Aynı zamanda bu bir sistem, bir eğitim işidir. Âyetin devamını okuyalım…

وَلَوْ أَلْقَى مَعَاذِيرَهُ {القيامة/15}

(Ve lev elkâ meâzîreh)

"*Bir takım özürler ortaya atsa da.*"(75/15)

İşte nefsini bir nefis olan nefsi vahideye ulaştıramayan ve nefsani benliği ile kıyâmeti kopan (nas) insân bu hâl karşısında bir takım özür ve mazeretler getireceği meydandadır.

أَلْقَى (elkâ) "Ortaya atsa da" "İlka etme" bırakma işi şeytanın işidir. Kalbe bıraktığı hayal ve vehim ile kalbe karışıklık hali verir ve bulandırır. Nefsinin daha önce alışmış olduğu hâl ile yine ortaya hayali, vehimi hileli ateşli, atışlar yapar… Bu konuda Mesnevi-i Şerif ve Muhyiddin İbn-i Arabi Kûr'ân-ı Kerim tefsirini inceleyelim.

----

732. "Harâret enbiyâ ve evliyanın lâyıkıdır. Hayâsızlık dahi her hîlekârın penâhıdır.

"Harâret-i aşk-ı İlâhî enbiyânın ve onların vârisleri olan evliyânın lâyıkıdır. Her hilekârın sığınacak mahalli de hayâsızlık ve utanmazlık gölgesidir. Bu hayâsızlık evvelâ nefsine karşıdır. Zîrâ her bir kimsenin nefsinin hallerine haberli olması basîret üzeredir. Nitekim âyet-i kerimede **(Kıyâmet, 75/14-15)** Ya'nî "Belki insanın nefsi üzerine basireti vardır ve her ne kadar ma'zeretlerini koyar ise

de...” buyurulur. Binâenaleyh böyle kimseler, evvelâ kendi nefsine karşı hayâyı kaldırmıştır. Nitekim Îsmet Buhârî hazretleri şöyle buyururlar:

Töhmet eden özüne ne söyler özgesine
Kendinden utanmayan hiç kimseden utanmaz.

Kürsî üzerinde: “Biz Hakk sarhoşuyuz, binâenaleyh latîf bir hâl içindeyiz,” diyerek halkın iltifatını ve hürmetini kendi taraflarına çekerler. Halbuki bâtınları, dedikleri gibi değildir. Bil’akis hoş değildir. Binâenaleyh bâtıni hallerini, zâhiri lisânları her an yalanladığı hâlde, kendi bâtınlarından utanmazlar.[137]

“O gün insana, ileri götürdüğü, ne varsa bildirilir.” Hayır ve salih amel gibi kurtuluşuna ve sevap kazanmasına sebep olan bütün davranışları “geri bıraktığı…” işlediği aşırılık ve yaptığı kusur veya işlemediği amel olarak ne varsa kendisine haber verilir. “Artık insan, kendi kendinin şahididir.” Apaçık bir delildir, kendi amelleriyle nefsine karşı şahitlik eder. Çünkü amellerinin heyetleri aleyhine yazılı olarak nefsinde kalıcıdır. Zatında kökleşmiştir. Amellerinin özellikleri, organlarının suretine dönüşmüştür. Artık dışarıdan birinin haber vermesine gerek yoktur. “İsterse özürlerini sayıp döksün.” isterse perdelerini salıversin, bu amelleri işlediği sırada onların arkasına saklanmaya çalışsın. Veya “sayıp döksün…” özürlerini ve bütün mazeretleri ileri sürerek kendini savunsun hiçbir şey değişmez çünkü kendi nefsine karşılık kendisi şahittir.[138]

---

[137] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 5 – Sayfa 202 sadeleştirilmiş olarak…

[138] Muhyiddin Arabi – Tevilat - Kûr’ân-ı Kerim Tefsiri – Kıyâmet Sûresi…

لَا تُحَرِّكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ {القيامة/16}

(Lâ tuharrik bihî lisâneke li ta’cele bihî.)

“Onu hemen okumak için dilini depretme.”(75/16)

“Onu” diye ifade edilen bir sonraki bağlantı âyeti olan 16. Âyette “Kûr’ân” olduğu ifade edilmektedir. Bundan önceki **15** âyette kıyâmetten bahsedilip 16. Âyette açıkça olmasada bir sonraki âyete atıf olan ifade ile Kûr’ân okunması ile ilgili bir eğitim âyetine geçilmiştir. Aslında yine kıyâmet âyetleri bir bakıma devam etmektedir. Kitap iç kapağına aldığımız kısa ve özlü kıyâmet açıklamasını hatırlayacak olursak;

“KIYÂMET; ZÂT’IN ZUHURU,

SIFÂT SALTANATININ SÖNÜŞÜ”DÜR.[139]

Olarak ifade edildimiştir. Buradan görüldüğü gibi kıyâmet hadisesi de âyetlerde devam etmektedir. Kûr’ân, Zât olduğuna ve hadisi şerifte; “İnsân ve Kûr’ân bir bâtında doğan ikiz kardeştir” diye Efendimiz (s.a.v.) biz ümmetine bildirilmiştir. Ve bu âlemde yani hazret-i şehadette bu ikiz kardeş kâdir gecesinde buluşmuşlar ve Kaadir gündüzü meydana gelmiştir.

Efendimiz (s.a.v.) “Ümm” Ana ve bende sizin gibi beşerim ama bana vahyolunuyor[140] dediğine göre ona olan hitap ile biz ümmetine burada bir talim ve eğitim verildiği de anlaşılmaktadır.

---

[139] Terzi Baba – İnsân-ı Kâmil Şerhi…

[140] Fûssilet Sûresi (41/6)

Bu âyette hitap eden mertebe Rahmâniyet mertebesidir.

"er rahmânü (1) allemel kur'ane (2) halekal insane (3) allemehül beyane (4)eşşemsü vel kamerü bihusbanin (5) vennecmü veşşecerü yescüdani (6)

"Rahmân (1) kûr'ân'ı allem/muallim, öğretti. (2) insanı halketti, (3) beyanı/konuşmayı ona/kendisine allem/öğretti. (4) şems/güneş ve kamer/ay (hareketleri) hesab ile/a göredir. (5) necm/kaynaklanan, yıldız, bitkiler ve şecer/ağaçlar sucud/secde ederler (6)[141]

Rahmân sûresi ilk âyetlerinde Cenâb-ı Hakk'ın buyurduğuna göre Rahmân-Rahmâniyyet mertebesi önce Kûr'an olan Zât-ı talim edip öğrenip, insân-ı halkedip yani Hakikât-i Muhammedi tecellisi olan insân-ı kâmil mertebesine bunu öğrettiği ifade edilmektedir.

Böylelikle hitap edilen mertebe risâlet mertebesi olmaktadır.

"Lâ" Yok veya hayır ifadesi ile "Tuharrik" sonda bulunan başta ve sonda bulunan "Te-Ente" ötre ile okunan sen ve sonda bulunan "Ke" sükûn halinde bulunan sen ifadesi ile "Vahidiyyet mertebesi ve Sen'in olmadığı yani sakin ve durağan olduğu ilm-i ilâhi pogramı mertebesi olan ayan-i sabite mertebesine atıf yapılmaktadır. Buradan yani ayan-i sabite mertebesinden Esmâ-i İlâhiye zuhura harekete çıkmak için hakları olan ayn-ı sâbite programlarını faaliyete çıkmasını talep etmektedirler.

İşte her bir zuhura çıkan görüntü, Hakikat-i Muhammeediye programının bir unsuru bir yönü ve onun

---

[141] Râhman Sûresi…

hareketi faaliyeti onun lisanıdır. Yani hâl dili ile konuşmasıdır. Belki madenler sakin durur, bitkiler hareket etmez, hayvanların lisanı anlaşılmaz ama yine de bir hâl dili ve lisânı vardır. Dünya üzerinde oluşan mevsimlerin, hava olaylarının, deniz olaylarının, astronomi ilminin yıldızların ve gezegenlerin dili-lisânı vardır. Mesleklerin de bir lisânı vardır. Her mesleğin kendine özgü dilleri-lisânları vardır. Çoğunlukla öğretici olan ustadan çırak, öğrendiğini konuşma ile birlikte ustanın hareketlerini güzelce gözlemleyip onu taklid edip daha sonra bu işi tahkike çıkararak öğrenir.

Diller – Lisânlar

فَوَرَبِّ السَّمَاء وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَا أَنَّكُمْ تَنطِقُونَ {الذاريات/23}

Fe ve rabbis semâi vel ardı innehu le hakkun misle mâ ennekum tentıkûn.

51/23. *"Göğün ve yerin Rabb-i ne andolsun ki, O Kûr'ân sizin kullandığınız düşünce usullerine, mantığınıza, konuşma üslûbunuza benzer bir üslûpla indirilen Hakkça düzeni içeren Hakk bir kitâbtır."*[142]

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ إِلاَّ بِلِسَانِ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلُّ اللّهُ مَن يَشَاء وَيَهْدِي مَن يَشَاء وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ {إبراهيم/4}

Ve mâ erselnâ min resûlin illâ bi lisâni kavmihî li yubeyyine lehum, fe yudillullâhu men yeşâu ve yehdî men yeşâu ve huvel azîzul hakîm.

[142] (Ez-Zariyat 51/23) Ahmet Tekin Lügatli Tefsir Meali…

14/4. *"Biz, her peygamberi, ancak bulunduğu kavminin* ***diliyle*** *gönderdik ki, onlara apaçık anlatsın. Bu îtibarla Allah dilediğini sapıklıkta bırakır, dilediğini de hidâyete erdirir. O her şeye gâlibdir, hükmünde hikmet sâhibidir."*

"Dil[143] ve Lisân" aynı anlamları taşımaktadır… Dilin sözlükte birçok ma'nâları bulunmaktadır.

1. Ağız boşluğunda, tatmaya, yutkunmaya, sesleri boğumlamaya yarayan etli, uzun, hareketli organ, tat alma organı
2. İnsanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işâretlerle yaptıkları anlaşma, lisân, zeban, Bir çağa, bir gruba, bir yazara özgü söz dağarcığı ve söz dizimi
3. Belli durumlara, mesleklere, konulara özgü dil.
4. Birçok aletin uzun, yassı ve çoğu hareketli bölümleri.
5. Büyükbaş hayvanların haşlanıp pişirildikten sonra yenebilen dili, Ayakkabı bağlarının ayağı rahatsız etmemesini sağlayan ve bağ altına rastlayan saya parçası.
6. Düşünce ve duyguları bildirmeye yarayan herhangi bir anlatım aracı.
7. Gönül, yürek.
8. Ağız boşluğunda bulunan, çizgili kaslardan oluşmuş, lokmanın biçimlenmesinde, yutma, tat alma ve konuşmanın biçimlenmesinde görev alan çok hareketli bir organ, glossa, lingua.
9. Tat alma organı.

---

143 "Dil" konusunun daha iyi anlaşılması için Terzi Baba bir hikâye birçok yorum (34) Bakara tefekkürünün okunması faydalı olur. İnşeallah…

10. İnsanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için sözcüklerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma.
11. Tutsak, esir.
12. Körfez, koy.
13. T. Lisân, zeban.[144]

قَالَ يَا آدَمُ أَنبِئْهُم بِأَسْمَآئِهِمْ فَلَمَّا أَنبَأَهُمْ بِأَسْمَآئِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنتُمْ تَكْتُمُونَ {البقرة/33}

Kale ya Ademü enbi'hüm BiEsmâihim, felemma enbeehüm BiEsmâihim, kale elem ekul leküm inniy a'lemu ğaybesSemavati vel'Ardı ve a'lemu ma tübdüne ve ma küntüm tektümun;

2/33. *"Allah, şöyle dedi: "Ey Âdem! Onlara bunların isimlerini söyle." Âdem, meleklere onların isimlerini bildirince Allah, "Size, göklerin ve yerin gaybini şüphesiz ki ben bilirim, yine açığa vurduklarınızı da, gizli tuttuklarınızı da ben bilirim demedim mi?" dedi."*

Bunun üzerine Cenâb-ı Hakk (c.c.) melâikeyi kirâm'ın bu sözüne karşılık "ey Âdem o isimlerin hakîkatlerini sen haber ver" dedi.

Mertebe-i Âdemiyyet yani kişide ki aşkullâh, şevkullâh, irfâniyetin merkezi olan hilâfet mertebesi, gönül mertebesi ona söyle dedi ve Âdem (a.s.) da o isimlerin hakîkatlerini bir bir melâikeyi kirâm'a anlattı. Bunun üzerine Cenâb-ı Hakk (c.c.) buyurdu; "Ben size dememişmiydim, muhakkak ki Ben Semavat ve Arzda ne

---

[144] **Kaynak; http://www.nedirnedemek.com/lisan-nedir-lisan-ne-demek**

varsa hepsini bilirim, sizin bilmediklerinizi de açıkladıklarınızı da, hepsini bilirim” dedi.

Buraya gelinceye kadar bütün hakîkat Âdem (a.s.)’ın üzerinde döndüğü hâlde Âdem (a.s)’dan hiçbir söz yok, Cenâb-ı Hakk söyle dediği zaman bir şey söylüyor fakat melekler Cenâb-ı Hakk onlara söylemeden söze karıştılar ve faâliyete geçtiler. Burada işte Âdem’in asâletini görüyo- ruz, kendi hakîkatini idrâk etmesinin nasıl olduğunu görüyoruz. Kendinden bahsetmiyor çünkü kendinde kendi yok, kendinde tamamıyla Hakk’ın tecellisi, zuhûru var Hakk’ın insân esmâsıyla Âdem’de zuhuru var. Bunun üzerine hâdisenin devâmını şöyle görüyoruz. Ey muhatap olan kimse kendinde, bir zaman oluştur ki kendine dönerek ben şuyum, ben buyum de, istersen ben en kötü insânım de, yeter ki kendini bil, kendine gel kendinde olduktan sonra eksikliğin fazlalığın varsa bunların hepsi yoluna girer. Eğitimle meydana çıkar ama kendinde kendini kendin olarak bulmadığın sürece ne yapacaksın ki, elindeki malzemeyi bilmedikten sonra o malzemeyi nasıl kullanacaksın? Hep yaptığımız iş hayâlde bir varlık tasavvur etmek yani hayâli bir üst varlık tasavvur etmek ve bunun arkasından koşmak ama Cenâb-ı Hakk (c.c.) ben kulumun zannına göreyim diyor. E! bunların hepsini kabul ediyor biz herhangi bir kimse veya kimseleri incitmek için konuşmuyoruz biz ne söylüyorsak kendimize söylüyoruz. Yeter ki bunların hakîkatlerini anlamaya çalışalım bizim başkasıyla işimiz yok, zâten irfan ehlinin başkasıyla işi olmaz kendisiyle işi olur. Rabb-i ile işi olur. Bizim Rabb-imizle işimiz yoksa başkasıyla istediğimiz kadar uğraşalım onu methedelim, bunu küçültelim, şunu yükseltelim hep dışarda, hep dışarıyla uğraşmış oluruz ama bize kendimizle uğraşmak lâzım

çünkü ne varsa bu varlığın içinde var, her birerlerimizin de özünde var.[145]

Efendi babam-ızın gönlüne, leb-i deryâsı ve kâlemine sağlık dileyerek yolumuza devâm edelim. Hz. Âdem ile başlayan insânın dünyâ'daki serüveni en temel ihtiyâçlardan biri de konuşma ve lisân idi. Hazreti Âdem'e, Allah (c.c.) tarafından öğretilen bu lisân, Âdemoğulları ile birlikte asli hâlinden bozarak, bir bakıma vahdette kesrete dönüşerek çoğaldı. Birleşmiş Milletler tarafından paylaşılan verilere göre göre, şu an için dünyâ'da 7000 bin ile 8000 bin arasında dil var.[146] Hazreti Âlî (k.v.c.)'nin dediği gibi **"İlim bir nokta idi câhiller onu çoğalttı."** Nefsâniyet sahipleri nefsi emmâre ve Celâl, doğrultusunda bu ilmi çoğalttı. Enbiyâ ve varisi enbiyâ olan Ârif, Ârifibillâh ve İnsân-ı Kâmil–Kâmil İnsân olan zâtlar da nefsinin câhili olarak irfâniyet neşesi ve zevki içinde bu ilmi çoğalttılar.

Efendi Babam anlatımlarında; Arapçanın aslının (أَ ! رَبجا) **"A! Rabça"** imiş, yâni soru elifi ile arası ayrıldığı zaman bir üst mertebesi olan Rabb-ca olduğu anlaşılmaktadır. Bunun bir üst mertebesi Hakk-ca, bir üst mertebe de ise Allah-ca denmektedir. Kûr'ân-ı Kerim, Arapça'dan başka dillere yapılan çevireler de beşinci dilleri oluşturmakta ve meâl adını almaktadır. Yukarıda yazıldığı gibi bu dillerin aslı tektir. Ama Cenâb-ı Hakk (c.c.)'ın

---

[145] Terzi Baba Kûr'ân-ı Kerim'de Yolculuk (36) Bakara suresi, Sayfa 46-47-48, 33. âyet yorumu…

[146] http://bilinmeyengerceklerioggren.blogspot.com.tr/2016/03/dunyada-konusulan-toplam-kac-dil-vardr.html

murâdı buymuş ki bu kadar da çok dil oluşmuş. Yukarıda görüldüğü gibi 15 belki daha çok anlam yüklenen bir kelimedir.

"Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır" dendiği gibi, irfân ehlinin dili de, sâlikin bâtınında bulunan nefsi emmâre yılanını deliğinden çıkarır. Önce bu nefsi emmâre yılanın başını kestirir. Daha sonra Hazreti Mûsâ gibi eline **"Âsâ"** yapar ve nefsi emmâre fir'âvunun büyücülerinin hayâl ve vehimden ip olan bağlantılarını yutar. Bu **"Âsâ"** da senin tın, tın diye yere vurarak yol bulmaya çalışan aklın olur. İşte hayâl ve vehimi kaldırır. Kendi varlığın ve âlemin varlığının Hakk'tan başka bir şey olmadığını anladın mı? Kâinat kitabını seyr etmeye başlarsın. İrfân ehli burada sana kâinatın bir dili, bir tâbiri olduğunu gösterir. **"Âsâ"** nın **"tın tın"** sesini yani duyuş ile basar görmeyi de birleştirirsen Tevhid ehli olur. Kendinde bulunan, âlemde bulunan Hakk'ı çevrene anlatmaya başlarsın. Biraz daha bunu ilerletip kendini de kûrb'an edebilirsen, Kâmil İnsân olarak çevrendekileri, Halk'tan Hakk'a sefer ettirir ve daha önce geçtiği yerlerin lisânı ile Kâinat kitabının vatanların seyr etmiş olarak okur ve anlatırsın. [147]

İşte Terzi Babamız hem, okur hem anlatır, hem okutur hem anlattırır. Efendi Babam kişiyi öğretmen yapar. Öncelikle kişi kendi kendinin öğretmeni olur. Daha sonra ufak ufak bu işe tâlibli olanları ve daha sonra da genele dönük çalışmalar ile Hakk taliplilerine öğretmen olur. Kısaca **"TED"** yani **"Tevhid Eğitim Dili"** diyebiliriz. Zâten görüldüğü gibi NEC**DET** isminin içinde de vardır.

---

147 Hep kitâb-ı Hakk'dır eşyâ sandığın,
Ol okur kim seyr-i evtân eylemiş. (Niyâzi Mısrî)

Yeri gelmişken bir hatıramı paylaşmak isterim. Efendi Babamın bir sohbeti esnasında **"Gustavo – Mustafa"** kardeşimizde vardı. Bu kardeşimizin hikâyesi bir Hakk yolcusu için büyük ibretler taşımaktadır. Uzun yıllar Hakk'ı ve gerçek İlm-i Ledün-i aramış, hayâli vehimi, atıl, batıl, doğru yol, burada ifâdem yetersiz kalıyor, okuyanlar kusuruma bakmasın aklınıza ne kadar gelebilecek gidiş varsa içinden geçmiş ve Efendi Babamıza ulaşmış bir kimsedir. Bizler, 150 km öteden kendisine ulaşamıyoruz. O dünyanın öbür ucundan bulup, defalarca gelmiş, bir Hakk erenidir. Birde bu kişinin konuştuğu dil İspanyolcadır. Varın gerisini siz düşünün. Hakk'ı arayanın önüne dünya değil, 70.000 perde koysalar vız gelir, tırıs gider. Kâlbine atılan aşkın **oku** nokta atışı ile onu bulur. Bu **oku**n ucuna bağlanmış onu aslına çeker ve başlar Kûr'ân-ı Nâtıkı **oku**maya, okur-okur- okur, dinler-dinler-dinler, seyreder-seyreder-seyreder, anlatır-anlatır-anlatır, doyamaz, doyamaz, doyamaz. İnsân aslını bulmuş, nasıl doysun ve kansın ki, muhabbeti fazla uzatmadan konumuza dönelim. Bir sohbette duyduğumuz yaşanmış bir hâdiseyi yaşayan kişinin dilinden anlatalım.

Bu sohbette Ah… dan gelen bir emir ile Keremna tacı anlatılıyordu. Mustafa ile Efendi Baba arasında İngilizce-Türkçe çeviri yapıyordum. Olay öyle bir hâl aldı ki, bir baktım Mustafa ya Türkçe anlatıyorum, Efendi Baba ya İngilizce konuşuyorum. Onlar da anlar gibi beni dinliyorlar. E! Kardeşim anlasana Cebrâile ihtiyaç kalmamış. Sidret'ül müntehâ geçilmiş. Senin yerin var mı orada?[148] Hazreti Mevlânâ'nın **"Mustafa'nın koltuğu altında başka bir elbise vardı"** Bu Mustafa'nın dilinin

---

[148] Rasûlüllah Sallallâhu Aleyhi Vesellem buyurdu:"Cenâb-ı Allah'la öyle bir anım olur ki aramıza ne bir **Nebiyi Mürsel**, ne bir **Melek**-i **Mukarreb girebilir**." Bu hatıratı yazarken böyle bir zevk oluştu, yaşayanlar mazur görürler. İnşeAllah

altında irfâniyet ve Tevhid hapı, yani lisânı ve dili vardı. Ancak bu onların arasında şifre idi. Âşık ve Ma'şûk buluşmuş, elçiye ihtiyâc kalmamıştı…

İşte bu güzel hâtırattan yola çıkarak, diller arasında etkileşim olduğunu, bazı dillerde kullanılan harfler kelimeler, başka dillerde farklı anlama gelebilmektedir. Bu kitâb içinde isimler üzerinde ki çalışmalarda buna örnek verilecektir.

Kendi hâtıratımdan buna örnek verecek olursam, bundan seneler evvel bir kardeşimizin ofisindeydim. Rus asıllı olan hanımından olan büyük oğlu da oradaydı. Rusça **"Kamin" "Kamin"** deyip duruyordu. Rusça da bu taş demekmiş. Sürekli söylemesi ilgimi çekti, sürekli tekrar edilen bu söz neydi. Bunun Osmanlıca da bir karşılığı varmış.

Kamin: Saklı. Gizli. Belirsiz. Pusuda duran.

Efendi Babamın dediği gibi yeni doğan çocuk **"Inga"** ile **(ع) "Ayın"** ve **(غ) "Gayın"** harfleri ile oluşan bu bebek dili **"Ayniyet ve Gayriyet"** Hakk'tan ayrı düştüğü hakikatlerinini haber vermektedir. Bu sabî sübyan da, bir bakıma ailesine saklı, gizli, belirsiz bir şekilde pusuda duran nefsi emmâreyi haber vermekteydi. Bir bakıma bana taş atma hâdisesini haber vererek.

وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللّٰهَ رَمَى {الأنفال/17}

(Ve mâ rameyte iz rameyte ve lâkinnallâhe ramâ)

8/17. *"Attığın zaman sen atmadın, Velâkin Allah attı"*

Âyetini haber vermekteydi.

Âyete kaldığımız yerden devam edelim. "Li-sân" şeklinde kelime-i ayırırsak "Li-için", "San- Sanı içinde olma hâli yani zannetmektir.

Burada yola çıkarsak Efendimiz (s.a.v.)'e gelen vahiy olduğuna göre bunda sanma için, zan için bir durum olmayacağı ortadadır. Resülûllah efendimiz ümmetinde diğer kişilere buna evliya, ehlullah, mürşid, şehy, arif, arifibillah, kâmil insan her ne ad veriliyorsa gelen ilham'dır. Bunun dışında saf ve temiz olan mü'minlerde "Mü'minin firasetinden sakının dendiği" gibi firaset sahini yani bir şeyi çabuk anlama kabiliyeti sahibi kişilerdir.

İşte sıkıntılı durumlar bu ilham denilen kısımda ortaya çıkmaktadır. Kişiye gelen ilham-varidat olarak adlandırılan şeyler çoğu zaman vehim ve üç harfli kaynaklı olabilmekte ve kişiyi hayal vadilere sürüklemektedir. Bu konu çok tehlikeli ve ayak kaydırıcı bir konudur.

İşte âyetin devamında "**li ta'cele bihî"** Sen acele için-içinde onu "bi-ile" "hi-onunla" yani nefsin ile nefsin için acele lisanı-dilini hareket ettirme…[149] Cenâbı Hakk (İnsan aceleci [tabiatta]halk edildi.)[150] (İnsan pek acelecidir.)[151]

Efendimiz (s.a.v.) "Düşünerek ölçülü hareket etmek, Allah'tan; acelecilik ise, şeytândandır."[152] "Acele

---

[149] Burada aslında yapılan uyarı biz ümmet-i Muhammed-e olmaktadır. Efendimizin nefisleri, nefiiis olduğu için onun bu yönde hareket etmesi muhal, yani olmayacak bir iştir.

[150] [Enbiya 37]

[151] [İsra 11]

[152] (Tirmizî rivâyet etmiştir.)

şeytandan, teenni Rahmandandır."[153] "Teenni eden isabet eder, acele eden hata eder."[154] Buyurmuşlardır.

Şecere-i kevn - âlem ağacının iki yönü vardır. Birisi şeytâniyyet ve diğeri rahmâniyettir. Bu âteş ve nûru oluşturur. Efendimiz (s.a.v.)'in "Bana eşynın hakîkatini" göster dediği gibi eşyânın hakîkati olan nûru görüp hareket etmek her kişinin değil er kişinin selâmetine olacağı açıktır.

إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ {القيامة/17}

(İnne aleynâ cem'ahu ve kur'ânehu.)

"Kuşkusuz onu toplamak ve okumak bize aittir." (75/17)

Bu âyet bir önceki âyetin devamıdır. Acele ile lisanın-hareket ettirilmemesi istendikten sonra bir sonraki âyet;

"İnne–Kuşkusuz-Şüphesiz-Gerçekten-Hakikaten" ifadesi ile hakîkat mertebesine geçişişi ifade etmektedir. Bir önceki âyet ile bağlantı kurulduğunda zatemn **Fenâfillah/hakîkat** mertebesinde olanın kendinden hareketi söz konusu olamaz orada hareket eden Hakk'tır. Kurb-u nevafil denen bu hakikat kudsi hadiste şöyle buyurulmuştur. "Kulum bana nafile ibadetlerle yaklaşmaya devam eder, sonunda sevgime erer. Onu bir sevdim mi artık ben onun işittiği kulağı, gördüğü gözü,

---

[153] (Tirmizî rivâyet etmiştir.)

[154] [Beyheki] (Teenni, acelenin zıttıdır.)

tuttuğu eli, yürüdüğü ayağı (aklettiği kalbi, konuştuğu dili) olurum."[155]

Buraya geçmek için bir sükûn hali yani sakinliğin oluşması ve ondan sonra ifadelerde bir hareketin olacağı açıktır.

عَلَيْنَا **"Aley-na";** üzerine, üstüne, aleyhine' anlamlarındaki **"alâ (على)**" harfi cerriyle 'biz' anlamındaki **"nâ (نا)"** muttasıl/birleşik zamirinin birleşmesinden oluşmuştur. Bu birleşik kelime **"bizim üzerimize, bizim aleyhimize"** ma'nâlarına gelir.

Buraya bakıldığı zaman kendimizden kıyas biçtiğimiz zaman zâhirde üzerimizde olan beden elbiselerimiz ve bu bedeni kaplayan örtündüğümüz günlük kıyafetlerimiz vardır. Ve bunun altında olan bizim vasıflarımız yani üzerimizde bulunan birimsel esmâ-i İlâhiyye ve sıfât-ı ilâhiyye mevcuttur.

Cenâb-ı Hakk'ta "Aley" ifadesi ile ef'âli İlâhiyye, esmâ-i İlâhiyye ve sıfât-ı İlâhiyyesini ve "Nâ" ifadesi ile Zât-ının da burada olduğunu bildirmekte ve âyetin Zât-i olduğu ortaya çıkmaktadır. Ve devamında gelen,

جَمْعَهُ **"Cem'ahu"** Onu toplamak yani "Hu" yu zuhurda tecelide, kayıtta olan "Hu" yu âlem kitabını toplama bize, zâtımızın üzerine aiittir. Burada şöyle ifade olduğu nacizane anlaşılıyor. Tüm meratibi İlâhiyye "Hu" olan zâtımızın üzerinde, üstünde toplamıştır. Bunun birde karşılığı acele-şeytan-mudill ile bunun aleyhine yani karşısına toplanmıştır. "Cem" Cami ismi şerifi Allah ismi'dir. Cami ismi şerifi aynı zamanda insan'ın

---

[155] (Buhârî, Rikak 38.)

esmâlarındandır. İsm-i Celâl denilen Allah ism-i şerifini Muhyiddin Arabi hazretleri şöyle anlatırlar:

İsm-i Zât, müstecem'u[156] cemiü's-sıfâttır[157]. Esmâ-i mütekâbile[158] ve sıfâtı mütezadde[159] cem'inin ehadiyetine[160] derler.[161]

---

[156] Cemlerin toplamı.

[157] Sıfâtların cem edilmesi.

[158] Karşılıklı.

[159] Birbirine zıt, birbirinin aksi olan…

[160] Birliğine.

[161] Şurasını çok iyi bilmemiz lâzımdır, "Allah" diye vasıflandırılan o ma'nâ mertebe olarak Vâhidiyet mertebesinin hakikatidir. M. Arabi Hz. leri O'nu nasıl ifade etmişti**; İsm-i Zat, cemi'ul Sıfat, sıfat-ı mütekabile ve sıfat-ı mütezatte ceminin ahadiyetine "Allah" denir.** Diyerek "Allah" ismini açmıştır. M. Arabi Hz. Zât'ın ismi, Ahadiyet mertebesinde Zât'ın ismi diye bir şey konuşulamıyor, yani Zât'a bir isim verilemiyor, Mertebe itibarıyla "AHAD" Yani teklerin tekidir. Her bir tek, tektir, tekin bir ikincisi yoktur. "VAHİD" bir'dir, "AHAD" Tek'tir. Ahad ile Vahid, yan yana ifade edildiğinde, "tek'bir" denir. Bu da "ALLAHU EKBERDİR" "TEKBİR" mertebesi'dir. "VÂHÎD'in" ma'nâsı birlerin biridir. Meselâ beş kitap bir araya gelmiş toplu olarak "VÂHİD" demişlerdir. Böyle olduğu gibi ayrıca, bunların her birini ayırdığımız zaman vâhid, vâhid, vâhid, vâhid, vâhid denir. Bunların hepsi bir bütün halinde tektir ve bunların küllisinin bir ikincisi yoktur. Madde ma'nâsında değil, ma'nâ ma'nâsın da, ma'neviyet ma'nâsındadır. Böylece, Ahad ismini almış olmaktadır. İşte bu husus Ahadiyet mertebesini ifade etmektedir. Âyet-i Kerîme'de onun hiç benzeri yoktur, **وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدٌ 112/4** dediği budur. zâten orada nisbetler de olmadığı için benzeri de olmamış olur. O Ahadiyet mertebesinde 99 tesbih tanesi ve imâmesi 100 eder buna tesbih diyoruz, bu tesbih "AHAD" dır. Her bir tesbih tanesi "Vahid" dir. Ahadiyet mertebesinde benzeri yoktur. (Terzi Baba, Muhyidindin İbn-i Arabi Fusü'ül Hikem Şerhininin Şerhi – Âdem (a.s.) Fassı)

"Cem'a" sayısal değeri, "Cim-3", "Mim-40", "Ayın-70" (3+40+70=**113**) dür. **113** Kûr'an-ı Kerim'de bulunan sûrelerin başındaki Besmele-i Şerif sayısal değeridir. Cem'ahu sayısal değeri "Hu-He-5" (113+5=**118**) dir. 1-18 mirac âyetleri[162] (1+18=19) 19 İnsân-ı Kâmil ve Kûr'ân-ı Kerim'in şifre sayısıdır.

"Kûr'âne-hu" Hu olan Kûr'ân-ı yani Zât-ı toplamak ve okumak bize aiitir derken burayı yani İnsân ve Kûr'an-ı topladığını bir araya getirdiğini anlatan yani Ahadiyet mertebesini haber veren A'maiyyet mertebesidir. Âyetin başında bulunan İnne ve sonunda bulunan Hu ifadesi "İnne Hu" olarak bu hakîkati dile getirmektedir.

"Namaz mü'minin Miracı"dır. "Hamd'sız namaz olmaz" ifadeleriyle Zâhir, Bâtın hayat namazının kıyamında-kıyam-etinde oluşan bu hal ve 113 Besmele ile Hazreti Ali'nin 104 kitap Kûr'ân-ı Kerim'de, Kûr'ân-ı Kerim Fatiha-da, Fatiha Besmele-i Şerifte, Besmele-i Şerif Be harfinde ve Be harfi altındaki noktada toplan mıştır diye ifade ettiği **θ** bir yani hadis, bir yanı kadim hiçlik noktasıdır. İşte bu mir'ac olan namaz da "Hu" olan Mukayyed Zât Allah (c.c.) okunması, hareketi yine "Hu" olan Mutlak Zât'a aiittir.

Burada yeri gelmişken sohbetlerimizde bu hakîkate itfhafen anlatılan Kûr'ân okuma hakkındaki hakikati buraya alalım…

Bir zamalar Kûr'ân-ı Kerim okuyan hafızlardan birisi okuduğu Kûr'ân-ı Kerim'den hazz, lezzet alamıyor yani huşu duyamıyor. Eski hafızlardan ehli tarikten birisine bu konu hakkında bilgi almak ve istişare yapmak için yanına gidiyor. Bir müşkülüm var sorabilir miyim?

---

[162] İsra sûresi 1. âyet ve Necm sûresi ilk 18 âyettir.

Diyerek söze giriyor. Gittiği kişi buyur evladım sor diyor. Ben Kûr'ân-ı Kerim okurken daha zevk almak istiyorum, huzur ve huşu duymak istiyorum. Ama bunu bir türlü yakalayamadım, bir tavsiyeniz olabilir mi? Diyor. Bak oğlum sen şimdi Kûr'ân okurken, okuyan sen ol ama, Kûr'ân-ı Kerim'i hocandan okuyormuş gibi daha ciddi dinle! Peki, efendin diyor. Bir daha ki defere öyle yapıyor. Kûr'ân-ı Kerim okurken kendisine biraz daha lezzetli, daha hoş geliyor. Okuyan yine kendisi ama niyet farklıdır. Ertesi gün eski hafızın yanına gidiyor. Ne yaptın oğlum farketti diye soruyor? Hocam biraz fark etti diyor. Şimdi de git Kûr'ân-ı Kerim'i mürşidinden okuyormuş gibi dinle diyor. Ertesi gün geldiğinde daha güzel oldu diyor. O zaman git Kûr'ân-ı Kerim'i hazreti resülûllah (s.a.v.) den dinliyormuş gibi oku diyor. Ve Kûr'ân-ı Kerim'i hazreti resülûllah (s.a.v.) den dinliyormuş, kendisi bir sahabiymiş gibi okuyor. Bu sistem ile gözden gönüle girrmeye başlıyor. Bu göz görmüyorsa, bu gönül takır takırsa biz onu istediğimiz kadar okuyalım. Ertesi gün gittiği zaman, hoca nasıl ol diye soruyor. Hafız çok güzel oldu diyor. Hadi bakalım Cebrail den dinliyormuş gibi oku diyor. Kûr'ân-ı Kerim'i öyle okuyunca daha da güzel oldu diyor. Peki, biraz daha ileri gidelip, bu sefer doğrudan doğruya hepsini aradan kaldırarak, Allah (c.c.) den alıyormuşun gibi oku diyor. Öyle yartığında tamam şimdi oldu, şimdi Kûr'ân-ı Kerim'i okumaya başladım diyor. Yani Hakk'tan vahiy alır gibi okuyor.

İlk okunması nefsin ile okunması "ene" ile benliğin ile okunmasındadır. İkincisi benliğin var ama yumuşamış bir halde, biraz daha muhabbet gelmiş. Tarikat mertebesinden muhabbetin ile okuyorsun. Hakîkat mertebesi ile okuduğun zaman, bizâtihi onu hazreti resülûllah (s.a.v.) den almış gibi okuyorsun. Marifetin ile okuduğun zaman, bizâtihi Allah (c.c.) sana söylüyor gibi

okuyorsun, aradaki vasıtaların kalkması gibi doğrudan doğruya Allah (c.c.) den alıyorsun. Bize en yakın, en evliya olan Allah (c.c.) dir.

Kıssadan hisse; aslında Resülûllâh (s.a.v.) bünyesinde âyeti kerimede ifade edilen anlatım bizler içinde geçerlidir. Âlemde bulunan İnsân-ı Kâmil olan Kûr'an-ı Natık'ın okunması ve harekete geçirilmesi "Hu" olan Zât-ı Celil Allah (c.c.) aittir. Onu okumak için acele değil teenni ile hareket etmeliyiz… Bu ifadelerin ve âyetlerin açıklamasında faydalı olacağını düşündüğümüz Mesnevî-i Şerif şerhi bölümlerini yine buraya alıyoruz.

Şeyhin mürîdlerine ve peygamberlerin ümmete telkinlerinin temsilidir ki, Hakk'ın telkinine onlarda tâkat yoktur ve Hak ile yakınlıkları yoktur. Nitekim papağanın âdeminin sûreti ile yakınlığı yoktur ki, ondan telkin alabilsin! Hak Teâlâ papağan gibi olan müridin önünde şeyhi ayna gibi tutar ve aynanın arkasından telkin eder. Lisânını muallimden evvel hareket etme! O ancak vahy olunan bir vahydir. Nihayetsiz mes'elenin başlangıcı budur. Nitekim aynanın içinde papağanın gagasını kımıldatması ki, ona hayâl ta'bîr edersin, onun ihtiyârî ve tasarrufu olmaksızındır. Zîrâ hârici olan papağanın çağırmasının yansımasıdır ki talebedir. Aynanın arkasında olan o öğretmenin yansıması değildir. Velâkin hârici olan papağanın okuması o öğretmenin ta'rîfîdir. İmdi bu misil değil misâl olarak geldi.

Sürh-ı şerîfte sûre-i Kıyâmet'te vâki' **(Kıyâme, 75/16-17)** ya'ni "Ey resûlüm sana Kur'ân vahyi tamâm olmazdan evvel onun ahzi ve hıfzı için acele edip lisânını hareket ettirme ki, o Kur'ân'ı kalbinde cem ve kırâatini lisânında isbât etmekliğin bizim uhdemizdedir. Biz sana

Kur'ân'ı Cibrîl lisânıyla kırâat ettiğimizde sen ona ittibâ' edip tekrar eyle, tâ ki zihninde karâr bulsun." âyet-i kerîmesine işâret buyrulur. Ve (Necm, 53/4) ya'ni "Peygamberin kelâmı Allah Teâlâ'dan vahy olunan bir vahiydir." Âyet-i kerîmesi dahi Ve'n- Necm sûresinde vâki'dir. Ya'ni şeyhin mürîdlerine olan hakikat telkin-i, peygamberlerin ümmetlerine vâki' olan telkinlerine benzer. Zîrâ ehl-i hicâb hakîkati doğrudan doğruya Hak Teâlâ hazretlerinden alamazlar, çünki onların âdetleri ve alıştıklan hâl, Hakk'a teveccüh değil, halka teveccühtür; ve onlar âlem-i kesâfetin ahkâmında boğulmuşlardır. Bu hâl, papağan kuşuna vâki' olan talîme benzer. Zîrâ papağan kuşuna kelime talimi için, onun karşısına bir ayna koyarlar. Kuş aynada kendisini görür ve aynanın arkasına da öğretmen olan adam geçer, oradan söylemeğe başlar. Kuş aynadaki hayâlin söylediğini zannedip ona taklîden o sözleri öğrenir ve söylemeğe başlar. Fakat söylediği sözlerin ma'nâsını bilmez. Gerçi kuş, o sözleri hayâlden öğrenir ve hayâlin ise aslâ irâde ve tasarrufu yoktur. Tasarruf ve irâde, ayna arkasındaki öğretmenindir. Bundan anlaşılır ki gerek peygamberlerin ve gerek onların vârisleri olan insân-ı kâmillerin vücûd-i izâfîleri, ayna mesâbesinde olan bu âlem-i şehâdet içinde hayâl hükmündedir. Papağan kuşu mesâbesinde ve ehl-i hicâb olan insanlar, sûret i'tibâriyle kendi cinslerinden bulunan bu zevâttan bu mertebe-i şehâdet aynasının arkasında bulunan Hakk'tan öğrenirler. Binâenaleyh ey mürîd, bu zevâttan vâki' olan telkînâtı alırken zabt için acele etme! Zîrâ o telkînât onlara vahy olunan Hakk'ın bir vahyidir. Cenâb-ı Pîr efendimiz zayıf idrâkli kimselerin i'tirâzlarına mahal kalmamak üzere bu beyânâtın misil değil, misâl olduğunu beyân buyururlar. Zîrâ misâlde ayniyet yoktur, belki bir yön ile benzeyiş vardır.[163]

---

[163] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 9 – Sayfa 470-471

فَإِذَا قَرَأْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ {القيامة/18}

(Fe izâ kara'nâhu fettebi'kur'ânehu.)

"O halde biz onu okuduğumuz zaman sen onun okunuşunu takip et." (75/18)

Muhyiddin Arabi hazretleri tefsirinde bu âyet hakkında şöyle açıklamada bulunulmuştur.

O halde, *"Biz onu okuduğumuzda,"* senin bizde fena bulman halinde onu var ettiğimiz zaman, onun okunuşunu takip et, fena sonra beka makamına, kalp ve nefsin bende zuhur edişine dön ki *"Onun Kûr'ânına tâbi ol!",*[164]

Kûr'ân-ı Kerim okuma edebi ve eğitimi bu âyeti kerimede devam etmektedir.

Efendimiz (s.a.v.) den istenen bu istek aynı zamanda bizlerden ümmetinden de istenmektedir. Sükûn yani sakin olan Kûr'ân-ı Samit okunduğu zaman, sesli olan Kûr'ân-ı Natık olan İnsân-ı Kâmil-i takip et! Efendimiz (s.a.v.) zuhuru Muhammedi olarak, Hakîkat-i Muhammedi'ye tabii olacağı açıktır.

Ramazan ayında Kûr'ân-ı Kerim-in inmesinde yapılan Kûr'ân-ı Kerim mukabele, Sünnet-i Resülûllah ve Sünnetûllah-ı halen evlerimizde, camiilerde vs. yerlerde günümüzde devam etmektedir. Okuyan imam ise dinleyenler fenâfilimam veya fenafilokuyucu olarak

---

sadeleştirilmiş olarak…

[164] TEFSİR-İ KEBİR / TE'VİLÂT- Kıyâmet Sûresi - Muhyiddin İbn-i Arabi

önlerindeki Kûr'ân-ı ister farkında olsunlar farkında olmasınlar Allah (c.c.) den talim etmektedirler.

Mevlânâ hazretleri de Mesnevi-i Şerif'in ilk beyitinde "Bişnev" dinle bu hakikati ifade etmektedir.

1. Bu neyi dinle, nasıl şikâyet ediyor? Ayrılıklardan hikâye ediyor.

Ellerdeki nüshalarda **"Bişnev ez ney"** yânî "Neyden dinle" ve "hikâye" "şikâyet"den önce yazılı ise de, eski nüshalarda **"Bişnev în ney"** yânî "Bu neyi dinle" şeklindedir; ve "şikayet", "hikâye"den öncedir.

Hz. Pîr: "Bu neyi dinle" tâbîriyle, kendi mübârek vücûdlarına işâret buyururlar. Çünkü neyin içi boş olup, üfleyen kimsenin nefesi, ondan ses çıkarır. İnsân-ı kâmilin vücûdu da "ney" e benzer. "Ney"in yedi deliği, insanın yedi dış a'zâsına işârettir ki, beşerin fiilleri bu a'zâlardan çıkar. İnsân-ı kâmilin "ney" gibi boş olan vücûdundan meydana gelen fiiller, ancak Hakk'ın tasarrufuyladır. "Ney" ifâdesiyle, bildiğimiz "ney"e de işâret buyrulmuş olması mümkündür. Çünkü "ney"in sesi, her bir sazın sesinden daha yakıcı olup, dinleyenlerin kalblerine yumuşaklık verir ve aşk ehlini vecde getirir. Bundan dolayı bu "ney" âşıkların rûhlarına kelimesiz ve sözsüz hitâblarda bulunmuş olur.

Mesnevî-i Şerîf'e "dinle" hitâbı ile başlanması da, insâni kemâlâttan olan ilim ve irfânın, insanda kulak yolundan oluşacağına işârettir. Ve Kur'an-ı Kerîm'de de işitmek, görmenin önüne alınmıştır. Nitekim Firavun'u dâvete me'mûr olan Mûsâ ve Hârûn (aleyhime's-selâma)a hitâben Hak Teâlâ, Tâhâ sûresinde **"lâ tehâfâ innenî meakumâ esmau ve erâ"** (Tâhâ, 20/46) Yâni "Korkmayınız, muhakkak ben sizinle beraberim. İşitirim

ve görürüm" buyur-muştur. Başka ayetlerde de benzer ifâdeler oldukça çoktur.

İnsân-ı kâmilin ayrılıklardan şikâyeti ve hikâyeler anlatması hakkında Hz. Mevlânâ efendimiz **Fîhi Mâ Fîh'lerinin** 54. bölümünde kendilerine sorulan bir soru üzerine şu izâhatları verirler:

"Birisi Hz. Şeyh'den, yâni Hz. Mevlânâ'dan şunu sordu: Hakkında **"Ey Resûlüm sen olmasa idin, felekleri halk etmez idim"** buyrulan Mustafa (s.a.v.) bu azamet ile berâber **"Ne olaydı, Muhammed'in Rabb'i, keşke Muhammed'i halk etmese idi"** der. Bu nasıl olur? Hz. Mevlânâ şu şekilde cevab verdi:

"Bu söz bir örnek ile izâh edilir. Bir kasabada bir erkek, bir kadına âşık oldu ve her ikisinin evleri yakın idi. Berâberce ömür sürerler ve balıkların su ile hayat buluşu gibi, onlar da semirir ve gelişir ve hayatları birbirinden olur idi. Birdenbire Hak Teâlâ onları zengin etti. Öküzleri, koyunları, at sürüleri, malları, altınları ve hizmetkârları çoğaldı. Bu ni'metlerin çokluğundan şehre taşınıp, her birisi birer şâhâne konak satın aldılar ve oraya yerleştiler. Biri bir tarafta ve diğeri, öbür taraftadır. İş bu hâle gelince o kavuşmaya muvaffak olamadılar. İçleri altüst oldu ve ciğerleri yandı, gizlice inlediler, çâre olmadı. Böylece yanmaları, son dereceye ulaştı. Onlar bu ayrılık ateşi içinde büsbütün yandılar. Böyle olunca iniltileri kabûl mahalinde kabûl olup, malları ve hayvanları eksilerek yavaş yavaş ilk hâle döndüler. Bir müddet sonra ilk bulundukları kasabada birleştiler ve kavuşmalarını yaşamaya koyuldular, ayrılığın acılığını yâd ettiler. **"Ne olaydı, Muhammed'in Rabb'i, keşke Muhammed'i halk etmese idi"** aykırışı meydana geldi. Çünkü Muhammed (s.a.v.)'in cânı soyut olup kudsî âlemde ve Hak Teâlâ'nın kavuşmasında gelişme bulur idi. Balıklar

gibi o rahmet deryâsına dalar idi. Gerçi bu âlemde peygamberlik ve halka rehberlik makâmı-na ve pâdişahlık azametine sâhip ve şöhret ve sâhiplik içinde idi. Ancak yine ilk yaşayışa döndüğünde "Keşke peygamber olmasa idim ve bu âleme gelmese idim" der. Çünkü o mutlak kavuşmaya göre bütün bu memleket, azâb yükü ve güçlüktür …"

İşte, Muhammedî vâris olan insân-ı kâmillerin, ayrılıktan şikâyetleri de bu türdendir ve şikâyet değil hikâyedir. Nitekim Hz. Pîr, aşağıdaki mübârek beyitte açık bir şekilde bu ma'nâyı beyân buyururlar: Mesnevî:

"Ben cânın cânından şikâyet ediyorum; hayır, ben şikâyet edici değilim, hikâye ediyorum."[165]

Aslında bu beyiti konu ile âlakalı olduğu için Kıyâmet sûresi 16. Âyetten itibaren düşünüyordum. Ama bir türlü dahil etmek nasib olmadı. Bugün eşim ile Eminönü ne geçmeye düşünüyorduk. Öğleden sonra Üsküdar'dan binmiş olduğumuz vapurun ismi Göksu idi ve orturduğumuz yerin biraz önünden sokak sanatçısı olarak adlandırılan kişiden gelen ney sesini ve neyden gelen nağmeleri dinlemeye başladık. Her hangi bir dil hareketi, bir söz yoktu sadece neyin üflenen nağmeleri vardı…

Gök-su, Gök; Zât ve Su ise hayattır. Denizin içinde gemide olunması; Hakîkât-i İlâhi deryası içinde, Hakikikati Muhammedi teknesinde olunmasıdır. O zaman neyin üflenmesi ile Kûr'ân zâtın üflenmesi bir tutulmuştur. Kûr'ân-ın okunması Huu ile Zât-ı hayatın gönüle

[165] Mesnev-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi – 1. Cilt'ten sadeleştirilmiş olarak.

üflenmesidir. İşte gönlüne bu zâtı ilâhi nefha-i ilâhiyyesi üflenmiş olana tabii ol denmektedir.

Resülullâh Efendimiz (s.a.v.) Cebrâil'in Kûr'ân-ı Kerim'i okuyuşuna zâhirde tabi olmuş olarak görünsede bu hakîkatin nereden geldiğini şöyle ifade eder. Bir gün Cebrâil'e âyetleri nereden aldığını sorduğu zaman, Cebrâil bir perdenin arkasından aldığını söyler. Bir daha ki sefere perdenin arkasına bakması istenir. Baktığı zaman Efendimiz (s.a.v.)'i perdenin arkasında görmesiyle Cebrâil bana ne ihtiyaç var diye hayrete düşer.

Mutlak Zât olan Huu onu (İnsân-ı Kamil) tenfis edip okuduğu zaman Mukayyed Zât olan Huu (Muhammed s.a.v.)'in ona tabii olması istenmektedir.

Peki, biz ümmetinde bu nasıl olacaktır. Hazreti Aişe annemize Resülûllah efendimizin ahlakı nasıldı diye sorulduğu zaman siz hiç Kûr'ân okumuyıor musunuz? Diye Resülûllah (s.a.v.) ahlakını ifade etmiştir.

Bu ahlaka ulaşabilmek için Fenafişşeyh ile şeyhin ahlakına tabii olmak daha sonra yine onda bulunan tahalluku bi resülûllah resülûn ahkalına tabii olmak (Fenâfirresül) daha sonra yine aynı yerde bulunan tahalakullah olan (Fenâfillah) ile Kur'ân ahlakının ın tabii olmak kısmına ulaşılmaktadır.

ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ {القيامة/19}

(Summe inne aleynâ beyânehu.)

"Sonra onu açıklamak da bize aittir." (75/19)

“Nâ” biz ifadesi ile yine bu âyet zâtidir. Yine burada bizim üzerimize, üstümüze, üstümüzde ifadesi ile üstüne alma durumu vardır. Daha önceki âyetlerde anlatılmıştı…

Beyan’ın sözlük ma’nâsı;

1. Söyleme, bildirme.
2. Bir eserde, düşüncelerin, duyguların, hayallerin doğuş ve değerlerini, bunların anlatımında tutulacak yolları konu edinen bir edebiyat bilgisi dalı.
3. Açıklama.
4. Ticarete sunulacak yemlerde değer belirlemeye esas olan temel besin maddeleri oranlarının ve/veya iddia edilen özelliklerin yazılı olarak belirtilmesi.
5. 1. bildirme, söyleme, açıklama. 2. belagat ilimlerinden ikincisi. 3. belli apaçık.
6. İzah. Açıklama. Anlatma. Açık söyleme.

Sümme diye bir ara konulmuştur. “SE-MİM-MİM” harflerinden oluşmaktadır. “SE” “Sevb-Senâ” - “elbise ve hamd”, “Mim - Hakikat-i Muhammedi” “Mim – Hazret-i Muhammed” dir. Sayısal değeri ise “Se-500” “Mim-40” “Mim-40” (500+40+40=**58**0) dir. 5+8= 13 dür.

Hakikât’ül Ahadiyet’ül Ahmediye olan 5 Hazret mertebesi, 8 Cennet mertebesi, Hakîkat-i Muhammedi elbisesi ve Hazreti Muhammed mertebesinin hamdi övgüsü ile bizim üzerimizdedir ve yine bunun açıklaması bize aittir.

Efendimiz (s.a.v.) bunu vahiy (Kûr’ân-Zât), ilham (Kudsi Hadis-Sıfât), firaset (hadis-esmâ) ve günlük

hayatındaki yaşantısı (şeriat-ef'âl) mertebesi ile açıklamıştır.

Aynı zamanda Kûr'ân-ı, Allah'ü teâlâ kâmil insân-insân- kâmil ile ilham yoluyla, mü'min kulu ile firaset olarak, Müslüman kulu ile şeriat-i muhammedi olarak ef'âl mertebesinden bizâtihi hayatın içinde hâyat sıfâtı ile açıklar. Bu açıklama ise marifet mertebesindendir. Bu ve önceki mertebeleri aktaran mertebe yine A'maiyyet mertebesidir… Bu konu ile alakalı olduğunu düşündüğüm Terzi Baba'nın İnci Mercan Tezgahı kitabından bir aktarımı buraya alıyoruz.

A'mâ'iyetten anladığım şu oldu ki! *Sevgi den sonra birde övgü vardır, bu da hamd'dır. Sevgi Hubb habibblik, Hamd/övgü, ise Muhammed'dir, "ve ahbibtü" "ben sevdim" denilmesi Zâtına kendine aittir, kendinde bulunan hakikatlerin açığa çıktığında övülmesini yani, hamd-ı taleb ettiğinden bu talebini Hakikat-i Muhammediyyeye aktarmış olduğundan, onun zuhur mahalli olan Muhammed (s.a.v.) de hem Habiblik, hemde, onu hamdeden olduğundan, iki mertebeyide (Sevgi ve Hamd) bünyesinde birleştirmiştir.*

İşte bu yüzden Habib de, mahbub da, hâmid de, Mahmud da, kendisidir. O na yapılan bu muhabbet ve medihler aslında onda zuhur eden Zât-ı İlâhiyyeye dir. Çünkü, kendi ifadesi ile, (men reâni fekad reel Hakk) *O na, gerçekten bakan ve gören, aynı zaman da Hakk'ı görmüş olur. Burada başka bir irfaniyyet daha vardır ki, o da, Rasûle bakan, Hakk'ı görmüş olduğundan bu durumda Hakk zâhir, Rasûl bâtın olmuş olur. Rasûl'ü Rasûl olarak görende ise, Rasûl zâhir, Hakk bâtın olmaktadır. Böylece "men reani" bakışında her iki gerçek irfani hüküm de*

vardır. Bu yüzden yedi "Ha-Mim" surelerindeki "huruf-ı mukataa" harfleri bu hakikatleride anlatmaktadırlar. Yani "Hakikat-i Muhammedi" veya "Hakk olan Muhammed" veya Hakk'ta olan Muhammed" veya "Muhammedde olan Hakk" demektir.

Ancak bu husus yanlış anlaşılmasın. "Allah olan Muhammed" denmemektedir. Bu tarifler esma letafet-mertebesi itibari iledir. Fizik mertebesi itibari ile olması mümkün değildir. Allah Allahlığını kimseye vermez, denmiştir versede zâten alan olamaz. Çünkü birey beşer kişinin Allah olması için, bütün bu âlemlerden daha büyük bir hacmi olması lâzımdır ki, Allahı (c.c.) içine alıp-ihata etsin ve kendi onun yerine geçmiş olsun. Bu ise olacak bir şey değildir.

*"Enel Hakk " sözü ise aslında çok yanlış anlaşılmakta-dır. Çünkü orada "enellah" denmemektedir. "Enel Hakk " denmektedir, bu ise kişinin sadece kendi vücut mülkünde, Hakk'tan başka bir varlık olmadığını ifade etmektir ki, aslında zâten hakikatte budur. Bunu anlayan kimsede de, **"Cael Hakku ve zehakal batıl-Hakk geldi bâtıl gitti"** **(17-81) âyetinin kişide yaşamının, faaliyetine geçmiş halidir. Ve her mertebesi itibari ile gerçek Kur'an okumakta budur. Yani her âyetin yaşamı ile birlikte, tatbiki, manevi lezzeti, muhabbeti ve idraki olması lâzımdır. T.B.**[166]*

كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ {القيامة/20}

(Kellâ bel tuhıbbûnel âcileh.)

---

[166] (63) İnci Mercan Tezgahı – Sayfa 164.165…

“Hayır, siz peşin olanı (dünyayı) seviyorsunuz da” (75/20)

İnsan aceleci olarak halk edilmiştir. (21/37) Cenâb-ı Hakk inşanın aceleci olarak halk edildiğini ifade etmektedir. Ama insanın bir de Hakk olan yönü vardır bu da teenni ile hareket etmeyi gerektirir.

Dünya hayatının düzenleyecisi akl-ı maaş’tır. Yani dünya işlerini düzenleyici akıldır. Zaten bu maaş ta bu dünyada peşin alınır ahirete bir etkisi yoktur.

Dünya sevgisi, ana baba, eş, evlatlar dünya malı yani Hakk’tan gayri ne varsa masiva hükmüne giren ve kişinin kalbinde olan sevgilerdir.

Dünya hayatında dünya sevgisinde kalan peşin olan dünya metaasını bu dünya da kalır. Ama ahirete bir nasibi kalmayacağı açıktır.

وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ {القيامة/21}

(Ve tezerûnel âhıreh.)

“Ahireti bırakıyorsunuz.” (75/21)

Ahiret ise kişinin ahir-son hâlidir. Nasıl ki hayvanlar gün içinde mera da, otlaklarda yayılır. Akşama ahır yani ahirlerine sonlarına dönerler. Bu hayvanlar aylak, kendini bilmez bir çobana teslim edilmişse orada hayvanları, dağa bayıra çıkarıp kendimi niye yoracağım, şurada yayılsınlar bende keyfime, uykuma bakayım demişse o hayvanlar cılız kalacak, eti ve sütünden istenen verim elde

edilmeyeceği aşikârdır… Ama çoban cehd etmiş gayret göstermiş, hayvanları dağa bayıra, otun ve yeşilliğin en güzel yerine çıkarmış ise bu hayvanların eti, sütü ve bunlardan elde edilen gıdalarda en makbuludur…

İşte hakiki irfan ehli bir dervişte ahiri-sonunu bu şekil düşünür ve daha bu dünya hayatında iken tefekkürünü ve fikrini yükselterek bu dünya hayatında iken ahirine ulaşır. Kendi kıyâmetini koparарak beden kurb'anından etrafındakilere dağıtarak onlara faydalı olur.

Cenâb-ı Rabb'ül âlemin Şuara sûresinde Resülûllah Efendimize bu konu hakkında İbrâhim (a.s.)'in haberini okuyup-aktarmasını istiyor. Bizlerde İbrâhimiyet-Tevhidi ef'âl mertebesinin haberini okuyalım, hem risâlet mertebesi olan gönüllerimize rahmâniyyet-arş-akl-ı küll mertebesinden gelen bu haberi aktarmaya çalışarak ahireti düşünmeye, gönlümüzde canlandırmaya çalışalım.

(Resûlüm!) onlara İbrahim'in kıssasını da naklet.

Hani o, babasına ve kavmine, "Neye tapıyorsunuz?" demişti. "Birtakım putlara taparız da onlar sayesinde toplanırız" dediler. İbrahim "Peki, dedi, yalvardığınızda onlar sizi işitiyorlar mı?" "Veya size fayda veya zararları olur mu?" "Yok, dediler, ama biz babalarımızı böyle yapar bulduk." İbrahim dedi ki: "İyi ama, ister sizin, ister önceki atalarınızın olsun, neye taptığınızı (biraz olsun) düşündünüz mü?" "Hep onlar benim düşmanımdır; ancak âlemlerin Rabbi (benim dostumdur)" "O ki, beni yaratan ve bana doğru yolu gösterendir," "Beni yediren, içirendir," "Hastalandığım zaman bana O, şifâ verir." "O ki, benim canımı alacak, sonra diriltecektir. " "Ve hesap günü, hatamı bağışlayacağını umduğumdur." "Ya Rab! Bana hikmet

(hüküm) ver ve beni iyiler (zümresin)e kat." "Sonra gelecekler içinde beni doğrulukla anılanlardan eyle!" "Ve beni naîm (nimeti bol) cennetin varislerinden eyle!" "Babamı da bağışla, çünkü o yanlış gidenlerdendir. " "(İnsanların) diriltilecekleri gün, beni mahcub etme." - "O gün ki ne mal fayda verir ne oğullar!" "Ancak Allah'a temiz bir kalple gelenler o günde (kurtuluşa erer)." (O gün) Cennet müttakilere yaklaştırılmıştır. Azgınlar için de cehennem hortlatılmıştır. Onlara, "Allah'ı bırakıp da taptıklarınız, hani nerede? Size yardım edebiliyorlar mı veya kendilerini kurtarabiliyorlar mı?" denilir. Ve arkasından hep onlar (putlar ve azgınlar) o cehennemin içine fırlatılmaktadırlar. Ve bütün o İblis orduları onun içinde birbirleriyle çekişirlerken dediler ki:

"Vallahi biz, gerçekten apaçık bir sapıklık içindeymişiz." "Çünkü biz sizi, âlemlerin Rabbi ile bir seviyede tutuyorduk." "Ve bizi hep o günahkarlar saptırdı." "Bak bizim için ne şefaatçiler var," "Ne de yakın bir dost." "Ah keşke (dünyaya) bir kere daha dönebilsek de, mü'minlerden olabilseydik." Şüphesiz bunda bir âyet (alınacak bir ders) vardır; oysa çokları iman etmiş değillerdir. Ve şüphesiz Rabbin, işte O, mutlak galip ve engin merhamet sahibidir.[167]

Tasavvufta dört türlü terk vardır. Terk-i dünya, Terki ukba (ahiret), Terki hest (varlık-vücut), Terk-i Terk (terkettiklerini terk)…

Kişinin ahireti en azından düşünebilmesi için terki dünya ile birlikte şu günlerde idrak etmek üzere olduğumuz berat kandili[168] ile beraber Şuara 83. Âyette

---

[167] Kûr'ân-ı Kerim – (26) Şuara sûresi 69-104. Âyetler (Elmalı Hamdi Yazır Meâli)

[168]

Ulaşınca mübarek ay'a,
Dikkat et kalmayasın yaya,
Dal hemen o derin derya'ya,
Şabandan Berat-ı'nı al.

Kuran-ı oku hece hece,
Değerlensin bu güzel gece,
Ağlıyarak yalvar gizlice,
Beyt-ül Ma'mur'dan Berat-ı'nı al.

Tavaf eyler insanlar yerde,
O'na yönelirler her yerde,
Ziyaret edersin ilerde,
Beyt-ül Haram'dan Berat-ı'nı al.

Nefsini iyi tanı bu gün,
Dün çok gerilerde kaldı dün,
Rabbının hitabıyla öğün,
Nefsinden Berat-ı'nı al.

"Venefahtü'"den al haberi,
Sil gönlünden hüznü, kederi,
İdrak eyle gerçek kaderi,
Ruhun'dan Berat-ı'nı al.

Kendinden kendinedir varış,
Haydi yürü zamanla yarış,
Hak yolunda seyran'a alış.
Kendinden Beral-ı'nı al.

Bazen Musevi bazen isevi,
Sonunda olursun Muhammed-i,
İdrak ettiysen sen Ahmed-i,
Kıbleteyn'den Berat-ı'nı al.

Duhan-ı oku bir yüzünden,
Manaları çıkar özünden,
Seyreyle mübin-i gözünden,
Ha'mim'den Berat-ı'nı al.

Tavaf eyler Melekler gökte,
Sende tavaf eyle gönülde,
Bu sırlara biraz eğilde,
Kuran-ı Kerimden Berat-ı'nı al.

"Fevellü vecheke" dedi Rabb,
Döndü Beytullah-a bu türab,
İfşa etti lisanı Arab,
"Fevellü vecheke"den Berat-ını al.

İzle onu hep adım adım,
Ne güzeldir o, tadım tadım,
Anlayınca şaşırıp kaldım,
Peygamberin'den Berat-ı'nı al.

"Rabbena lekelhamd" dedi Hak,
Gözlerini açta iyi bak,
Ten gömleğim çıkar da yak
Rabb'ından Berat-ı'nı al.

Derviş isen gerçekten eğer,
Şu fakire verdinse değer,
Rabb'ın bir gün seni de sever,
Necdet'ten küçücük Berat-ı'nı al.

NECDET ARDIÇ
14/12/1997 TEKİRDAĞ

geçen "Ya Rab! Bana hikmet (hüküm) ver ve beni iyiler (zümresin)e kat." Duasını sık sık tekrarlamak faydalı olacaktır. İnşeaallah.

وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ {القيامة/22}

(Vucûhun yevme izin nâdıreh.)

"Yüzler var ki o gün ışıl ışıl parlar."(75/22)

إِلَى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ {القيامة/23}

(İlâ rabbihâ nâzıreh.)

"Rabbine bakar."(75/23)

Âyette **وُجُوهٌ** "**Vucûhun"** yüzler vardır şeklinde ifade edilen şey aslında inşanın tüm vechini yani yönünü ifade etmektedir. "Karşısına çıkmaya yüzü yok." Veya yüz bulamıyor dediğimiz zaman bu kişi sadece yüzü ile o makama veya kişinin karşısına çıkmayı ifade etmez… Evet, ana tema yüzdür. Yüz yüze görüşme diye ifade edilir. İnsanın en kıymetli olan yeri ifade edilmştir. Fâtiha da "Seb'ül Mesani" (iki yedili) diye adlandırılarak. İnsanın yüzünde bulunan yedi delik ifade edilmiştir.

"Ölen hayvan imiş aşıklar ölmez" denmiştir. Onun için Yüce Mevlânâ da "mâden oldum, öldüm. Nebat olarak dirildim. Nebat olarak öldüm, hayvan olarak dirildim. Hayvan olarak öldüm, insân olarak dirildim. Fakat bir daha ölmedim" diyerek bu hakîkati çok güzel bir şekilde ortaya koyuyor.

İşte sende öyle bir hayat yaşa ki bir sefer öl, bir daha ölme. Bu dünyaya gelenler iki şeyden hâli kalmadı.

Ya rûhunu ten eyledi gitti,
Yahut tenini rûh etti gitti.[169]

Veya, tenini ya nar eyledi, ya nur eyledi gitti.[170] Denmiştir.

Terzi Babamın Berat şiirinde yazdığı gibi,

"Fevellü vecheke"[171] dedi Rabb,
Döndü Beytullah-a bu türab,
İfşa etti lisanı Arab,
"Fevellü vecheke"den Berat-ını al.

Bu dünya hayatında Berr yani iyiler ile beraber olanlar Rabbleri olan gönül kâ'besine, yüzlerini döndürmüşler, Hakk'ı kendi varlığında bulan ve hakîkat-i İlâhi güneşinin kaynağından yansıyan nurdan yüzleri ve tüm bedenleri parlamaktadır. Ve daha bu günden bu beratı ve parlaklığı şiirde yazıldığı gibi İlâhiyat Necminden alırlar…

Derviş isen gerçekten eğer,
Şu fakire verdinse değer,
Rabb'ın bir gün seni de sever,
Necdet'ten küçücük Berat-ı'nı al.

Yine âyeti kerimede geçen "yevme izin" izin günü kıyâmet günüdür. Bilindiği mü'minin izin günü yoktur, 7. Gün ola Cum'a vakti işine ara verir ve Cem namazından sonra Bekabilllah, Allah (c.c.) ile olma hâli ve marifet yaşantısına devam eder. Zâhiri olarak yaşından dolayı

---

[169] Terzi Baba (41) İnci Tezgahı, Sayfa 77
[170] Elmalı Hamdi Yazır
[171] Bundan sonra çevirin yüzünüzü (Bakara 144)

bedenen çalışamayacak dahi olsa izin günü olan ahiret yaşantısı için çalışmaya devam eder.

إِلَى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ **"İlâ rabbihâ nâzıreh."** Rabbine bakar, nazar eder denilirken إِلَى **"İlâ"** ile hedef gösteriilmiştir. رَبِّ Rabb, esmâ mertebesine doğru بِ "bi" ile birlikte Rabbleri ile birlikte rablerine هَا "he" beşeri hüviyeti, ilahi hüviyyeti bildirmete , "Elif" ise Ahadiyyet ve 12 Zahir ve 1 bâtın noktadır. Beşeri hüviyyetleri olan rabbleri ile birlikte İlâhi hüviyyetleri olan Hakîkat'ül Ahadiyyet'ül Ahmediye'den kaynağını alan 13 şifresi ile Rabbi Hasslarına yani hususi esmalarına bakarak yüzleri ve tenleri O esmânın nuru ile parlar.

نَاظِرَ "**Nâzıre"** nazar bakış, ismi fakire annanesini hatırlattı. Rahmetli zâhiren bu ismi taşıyor ve uzun yıllar Bursa Emirsultan camiinde görevli olarak Emir sultan hazretlerinin türbedarlığını yapmıştı… Cenâb-ı Hakk rahmet etsin. İnşeallah.

Faydası olması bakımından Mesnevi Şerif âyetlerle ilgili beyiti buraya alıyoruz.

3197. Mâdemki sana nakşın firakı şedîd gelir, acaba onun nakkaşından ayrılık ne şedîd gelir?

Ya'ni, dünyâ sûretlerini nakşeden Hak'dır ve sen bu nakışlarda nakkaş olan Hakk'ın cemâlini müşâhede edemeyip nakışları bağımsız varlıklar zannederek, onların "ayn'larının lezzet-i müşâhedesine daldın ve cemâl-i Hak'dan gafil oldun; ve sana bu nakışların "ayn"larından ayrılmak şedîd ve zor geldi. Halbuki âhiretin en büyük lezzeti ve zevki cemâl-i Hakk'ın müşâhedesidir. Nitekim

âyet-i kerîmede, **(Kıyâmet 75/22-23)** Ya'ni,"O günde yüzler vardır ki, güzel parlakdır. Onlar Rablerine nâzırdır" buyurulur. Binâenaleyh, acabâ bu güzel nakışların nakkaşı olan Hakk'ın cemâl-i bâ-kemâlinden aynlmak, o âlemde sana ne kadar müşkil ve şedîd gelir? Bu âlemde fırsat elde iken bir kere düşün![172]

وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ {القيامة/24}

(Ve vucûhun yevme izin bâsireth.)

"*Yüzler de var ki o gün asıktır.* (75/24)

Yüzler vardır kıyâmet günü asıktır. Hayalde, vehimde, nefsaniyetinde kalmış. İzin günü rabbleri onları tedib edip azarlamaktadır. Beni bu hale niye soktun diye, ona kızmaktadır.

Umreden dönen akrabaları ziyaret etmeye hafta sonu gittik. Ev sahiplerinin yanında büyük kızları ve kızının küçük oğlu da oradaydı. Çocuk tam dedesinin karşısında annesinin yanında oturuyordu. Sürekli kaşlarını çatarak oturuyordu. Bir ara oğlum hayırdır ne var gibisine sorduğum zaman belki çekindiğinden dolayı cevap vermedi.

Daha sonra dedesi çocuğu yakalayıp çarpım tablosundan, eskilerin kerat cetveli dediği yerden soru sorduğunu çocuğun el ile hesaplamasına izin vermeyip hemen cevap vermesi istediğini fark ettim. Hemen cevap verirse ödül olarak bir miktar para vereceğini söylüyordu.

---

[172] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 8 – Sayfa 420 sadeleştirilmiş olarak…

Bir yandan telefonun kaç gb olduğunu biliyorsun diye de azarlıyordu. Anlar ki kendisine belkıran (bel kemiklerini kıran belalı bir iş) yapılır. Beşir bu olaydan sonra daha da gerginleşti ve kaşları daha da çatıldı. Bu ara Beşir'in babası işten gelmiş ve onlar başka bir yere davetli oldukları için kalktılar. Üzerini giyen Beşirin gittiği için sevindiğini ve güldüğünü farkettim…

Kendi kendime, kendimle kalınca asık yüz ve kaşlar bu âyet ile bağlantılı olduğu için fakiri düşünceye sevketti.

Dede bir bakıma terbiyeci Rabb konumundaydı ve sorduğu soru hesap ve sayı üzerinde olduğundan kendisi bunun farkında olmasa nefsi istikametinde kullansa da "Muhsi" Esmâsı devredeydi. Beşirde bu esmâ (Rabb) karşısında yüzük asık duruyordu…

تَظُنُّ أَن يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ {القيامة/25}

(Tezunnu en yuf'ale bihâ fâkıreh.)

"Anlar ki kendisine belkıran (bel kemiklerini kıran belalı bir iş) yapılır. (75/25)

Dünya yaşantısında trafik kazası, yüksekten düşme, spor kazaları vs. den sonra bel kemiğinin kırılması ile kişiyi felç bırakmaya kadar giden hasarlar oluşabilir.

Bu işin sonucu kişinin yürüyememesi, hatta yataktan kalkamayacak durumda omirlik felci ile yaşam hâli oluşabilir.

Kıyâmet günü bu işin yapılması artık bu kişinin bu halde kalması ve içinden çıkamıyacağı rabbinden uzak bir

halde yardımcısız kalacağını ve başına şiddetli bir musibet geleceğini anlar.

كَلَّا إِذَا بَلَغَتْ التَّرَاقِيَ {القيامة/26}

(Kellâ izâ belegatit terâkıy.)

"Hayır hayır, ne zaman ki can köprücük kemiklerine dayanır, (75/26)

Köprücük kemiği nedir nerededir?

Köprücük kemiği (anatomi) omuz başıyla göğüs kemiğinin üst ucu arasında bulunan ve derinin altında belli olan uzunca kemiktir. Köprücük kemiği, uzun bir kemiktir ve kıvrımları yayvan bir S harfi biçiminde uzanır. Göğüs kemiği ile kürek kemiği arasında köprü görevi görür ve kürek kemiğiyle eklem yapar.[173]

Bazı meallerde gırtlağa kadar geldiği ve "can", "nefs" olarak ifade edimektedir.

---

[173] © Kaynak: https://www.lafsozluk.com/2014/07/koprucuk-kemigi-nedir-nerededir.html

Ulaştı, erişti, geldi anlamını vermektedir. Nereye erişti, ulaştı? التَّرَاقِيَ "et-terâkıy" köprücük kemiği, boğaza geldi, ulaştı. Ama neyin geldiği âyetlerin gelişinden çıkarılarak tefsircilerin anlayışına göre genel ifade ile "can" denildiği anlaşılıyor.

بَلَغَتْ "belegat" kelimesi ile aynı kökten türeyen بلاغت ~ belagat kelimesi;

Belâgat, lügatte (بَلَغَ) fiilinden türemiş bir isim olup, özetle, varmak ve ulaşmak anlamına gelir. "Bülüğa ermek, tebliğ etmek, etkili olmak, kemâle ermek, ifâ etmek, değişmemek, devamlı olmak, özen göstermek, kâfî gelmek, olgunlaşmak, gönüldekini etkili bir şekilde ifâde etmek" gibi ma'nâlar, aynı kökün türevlerinden elde edilen diğer anlamlarıdır. Dikkat edilecek olursa zikredilen bu ma'nâların hepsinde **"ulaşmak, varmak ve bitirmek"** ma'nâları yatmaktadır. Terim olarak, zorlama ve yapmacıktan uzak olup yoruma gerek bırakmadan kolay ve anlaşılır bir tarzda, insan nefsinde etki bırakacak şekilde hâlin muktezasına -durumun gereğine göre söz söylemektir.- Buna, sözü yerinde, zamanında, doğru ve güzel söylemek de diyebiliriz. Bu tür söz söyleyene de belîğ denir. Belâgat, sözün kısımları ile müteallikâtının hallerinden ve durumun gerektirdiği gibi (muktezây-ı hale uygun olarak) ifade edilen tabirlerin özelliklerinden, meziyetlerinden ve ifade tarzlarından; yani, hakîkat mecâz, kinâye ve sair kısımlarından; fikrî ve lafzî güzelliklerden bahseder.[174]

Sözün, lafzın konuşmanın nefes-nefis ile boğaza kadar gelmesidir. Bu konuşma hâlinin safhaları vardır., Hayvan-ı Natıka, Nefsi Natıka, İnsân-ı Natıka, Kûr'ân-ı

[174] https://fasiharapca.com/belagat-nedir/306268

Natıka olarak bu konuşma çeşitleri beşer olarak ef'âl âlemine gelmiş olan geçebileceği merhale ve mertebeleri gösterir… Hayvan-ı natıka yani konuşan hayvan olarak bu âleme gelmiş olan insan formunda gözüken insan zaten anlatımlara göre sireti yani iç âlemini geliştirip, değiştiremez ise hangi hayvani ahlak ağır basıyor ise o hayvanın sûretinden bir elbise ile formlanıcak ve insan iken bu hâli giyinmesine şaşırarak keşke bu günü, bu hâli görmeseydimde toprak olsaydım diyecektir.

Bu işi bir adım ileriye götürüp, hakiki ma'nâda nefsini tanıyan ve rabbını tanıyan esmâ mertebesi itibari ile konuşan nefs – nefsi natıkadır. Bunun ilerisi sıfât mertebesi ile kendini tanıyan ise konuşan insân – insânı natıktır. Bunun ilerisi ve kemâli zât mertebesi ile konuşan kûr'an – kûr'ânı natıktır.

Kişi hangi halde ise son hâlinde yani ölüm halinde olacağı ve siretinden köprücük kemiği veya boğazına gelen ise sözü olacaktır. Hayvani, nefsani, insani ve kûr'âni olacaktır.

Eğer bu işin eğitimini almadı ise hayvani nefis mertebesinde ise bir sonraki âyette bundan kurtulmak bir arama hâli içine girmek isteyeceğidir.

Görüldüğü gibi insanın nefsi nerede ise boynuna gırtlağına kadar gelmiştir.

Sekerat hâli denilen bu hâle hayatında hadi üzerine bir yaşam üzerine sürmüş olanların hâline göre sevdiği biri, velilerden veya mürşidi gibi görünen bir zât gelir ve hadi evlâdım diyerek bağ, bahçelik, cennet misali bir yer gösterir ve şuraya gidelim der ve nefis bedenden çıkmış olur.

Ama mudill üzere olan üzere bir hayat sürmüş bir nefs o bedenden çıkacağı zaman kafesin dışında kulun dışarı çıkmasını bekleyen kediler gibi azap melekleri orada beklerler. Ve nefsi sanki bir dikenin tırmalaması biçiminde o bedenden dışarı çıkarılır ve hırıltılar içindedir.

وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ {القيامة/27}

(Ve kîle men râk.)

"Tedavi edebilecek kimdir?" denilir." (75/27)

Mesnevî-i şerifin ilk cildi ilk 18 beyitten sonra ruh padişahının nefis cariyesini satın alması padişahın bu cariyeye aşık olması ve daha sonra bu cariyenin hastalanarak padişahın üzüntüye gark olması ve bir tabib aramaya başlaması ile kendisine rüyasında hazık (usta) bir tabib gösterilmesi ve bu tabibin padişah ile buluşması ve bu tabibin cariye teşhis koyması ve tedavi etmesi ile başlar.

Aslında âyette "Men-kim" kimlik-hüviyyet esmâ-risâlet mertebesini bildirmektedir. Eğer kişi ihtiyari ölme gayreti içine girmişse ve Allah'ın resülü zâhiren bu âlemde ise davetini duyması ve tabii olması lazımdır. Eğer zamanızda ise ki bize şu an lazımdır. Resülûn, resülü olan bir usta tabibin tedavisi altına girmelidir.

Ama güneş artık bu işi için batıdan doğmuş, mecburi ölüm ulaşmışsa yapılacak bir şey kalmamıştır. Yapabileceği tek şey nefis firavunun bedenen imanı kurtarmak olabilir. Bedeni bu şekilde muazzeb olmaktan kurtulabilir. Ama hakiki imana ulaşmasının imkanı yoktur. Tevbe kapısı artık onun için kapanmıştır.

Âyette geçen رَاقٍ "râkın" tedavi eden olduğu gibi kurtacak olan anlamındadır. Bu türkçe-yiğit, İngilizce-hero farisi-kahraman (kahr kökünden gelmedir), arapça-battal kelimeler ile ifade edilir. Tarihimizde Battal gazinin, İslâm tarihinde Hazreti Ali'nin kahramanlıkları, zülfikarı ve yüz çeşit kılıç oyunu bildiği bilinmektedir. Efendimiz (s.a.v.) en büyük kahramanlığın nefis mücadelesi olduğunu bizlere bildirmiştir.

Yani anlayacağımız bu kişi zâhir ehli ise hangi millet, kavimden ise kurtarıcı olarak hayalinde üretmiş olduğu kurtarıcısı yani rabbini gözlemektedir.

Gönlüme nazar ettim;

Biri seni iyiliştirirse senin doktorun olur. Senin ile iyileşirse senin her şeyin olur… Diye fısıldamaktaydı…

Burada tıb-dili tedavi konusunda faydalı olacağını düşündüğüm bir yazıyı buraya alıyoruz.

"Nece" Eczâ, Tıp Dili

(نصرت) Nus**r**et ve **(نَجدَت)** Nec**d**et bağlantısı ile oluşan bir diğer ifâde **(در)** **"DR"** doktor bağlantısı nedir onu incelemeye ve anlamaya çalışalım. Bu başlığı açtığım gün 14-3-2018 **"Tıp bayramı"** olması Cenâb-ı Hakk (c.c.) ve pirlerimin bu konuda bir tasdiği ve fakîri bu konuda cesaretlendirmeleri ve bu konuda ma'nevi desteklerinin üstümde olduğunu fazlasıyla hissetmemi sağlamıştır. Cenâb-ı Rabb'ül âlemin utadırmasın…

Öncelikle **(در)** **"DR"** sayısal değerine bakarsak kısaca**,** **(4+200)=** 204= 24 tür. (24) **Fenâfillah/Bekābillâh** mertebesi, bir yanı zûlmet karanlık, bir yanı ışk ve aydınlıktır. (24) Nûr sûresi sayısal

değeridir. Tıp bayramı- nın “14, 3 ve 2-18” değerlerinin de içeren sayı gününde kutlanması “Nûr-u Muhammedi’nin ve “3” mertebeden yakîn hâlini zâhir bâtın, 18000 bin âlem de kutlandığına işâret ve bunun bu merteblerden müşâhade edildiği anlaşılmaktadır.

Bu satırları yazmadan önce ma’nâda görülen zuhûrâtta; İşyerinden genç arkadaş İd.. atelyö-terzihane gibi bir dükkânda elektirikli ızgara üstünde şişe geçmiş “Adana Kebab”ları pişiriyor ve üstünde ekmekleri ortadan ikiye ayırmış şekilde kızartıyordu. İçeride bir masada oturan kişilere servis edilmiş ve yemekteydiler. İd… bu yiyecekten yemiyor, sadece pişirme işi ile ilgileniyordu… Daha sonra dışarı çıkıyorum ve tekrar bu dükkânın içine girdiğimde, içeriyi örten perdeyi araladığımda sol tarafta Hazmi Babam rahmetullâhi aleyh bir yatakta beyaz çarçaf ve örtünün içinde istirâhat ediyor. Rahatsız olmasın diye tam dışarı çıkarken, buryun evlâdım müsâidiz gelebilirsiniz diye nâzik, naîf bir sesle, sesleniyor... Burada ma’nâdan çıkıyorum…

Belki bu zuhûrât hakkında bilgi sâhibi olmak isteyenler olabilir diye kısa bir açıklama yapalım.

Atelyö-Terzihane gibi dükkân; Hazmi Babam rahmetullâhi aleyh ve Nusret Babam rahmetullâhi aleyhin vahdetinin bulunduğu vahdet dükkânıdır. Aynı zamanda bu dükkân Efendi Babamın gençliğinde Hazmi Babam rahmetullâhi aleyhi ma’nâ da gördüğü, haydi oğlum Necdet gayret, **(لاَ اِلَهَ اِلاَّ اللّٰهُ)** “Lâ İlâhe İllâ Allah” diyerek Kelime-i Tevhid-i telkin ettiği dükkândır. Anlaşılacağı üzere sevr mağarası hakîkatleri de vardır. Efendi Babam-ım yerde oluşan kömür ile yazılmış **(عيد)** “IYD” yazısını Nusret Babam rahmetullâhi aleyhe sorduğu zaman **(عيد)** “IYD”ın türkçe karşılığının “Bayram” olduğu ve Hazmi

Baba rahmetullahi âleyhin Hakk'a vuslâtını bildirmek için orada zuhûr ettiğini ifâde etmişlerdir.

İdris; İlim ve Fen de ileri seviyede olan, ilk kez kâlem kullandığı için yazarların piri olan… Yazarlık ve birçok mesleğin piri olan… Cenâb-ı Hakk (c.c.), O'nu yüce bir mekâna yükselltik.[175] Buyurmaktadır. Füsûs'ül Hikem "İdris Fassı"nda bu peygamberin hikmeti hikmeti kûds'iyye olarak belirtilir. İdrîs (a.s.) ağır riyâzât ile nefsini hayvâni sıfâtlardan ve tabîat kirlerinden ve ârızî noksanlıklardan temizlemiş ve sonuçta rûhâniyyeti hayvâniyyeti üzerine üstün gelerek, madde beden kaydından çıkmış ve mir'ac sâhibi olmuş ve melekler ve saf rûhlar ile karşılıklı görüşme ve konuşmalarda bulunmuş idi. Nitekim on altı sene yiyip içmediği ve uyu-madığı ve salt akıl hâline geldiği hikâye olunur.[176]

"Elektirikli Izgara" Elektiriğin "İz[177] ve Gar" ile bu mertebe sıfât mertebesidir. Elektiğin izinin Sıfât/fenâfillâh ve Ulûhiyyet mertebesi ile bağlantısıdır. Bu aynı zamanda ateştir. İdris aleyhisselâm çıktığı bu mir'actan İlyas aleyhhiselâm olarak döndüğü söylenir. Bu "Hikmet-i Ünsiyye" yakînlık hikmetidir. İlyas aleyhiselâm ateşi kontrol altına almıştır. Bu verilerden (+) yüklü olarak "Kûds" hikmeti ile Mir'acını tamamlayıp (nûr-nar-ışk) olarak yanan hikmet, (-) yüklü olarak mir'ac dönüşü ile oluşan yakînlık hâli ile yine elektiği aldığı trafoya İnsân-ı Kâmil'e akmakta ve bu şekilde bir döngü ile **Hakîkât/fenâfillâh**, **Marifet/bekābillâh** hakîkatleri oluşmaktadır, diye düşünülebilir.

---

[175] Meryem/57…

[176] Fusüs'ul Hikem Ahmed Avni Konuk İdris Fassı, Hikmet bölümü…

[177] **"İz"** Efendi Babamın daha sonra açıklaması ile Rahmiye annemin (r.a.) kendisine uygun gördüğü ve Nusret babam (r.a.) tasdik ettiği "mahla-bâtini" ismidir.

İdris'in pişirdiği et ve ekmekten yememesi; Kûrb'an bayramının dördüncü gün hakîkati, bu gün kişi kendini Kûrb'an eder ve etrafına bu kûrb'anı ikram eder.

Adana Kebap; Hem etin pişirilmesi "ET" ile "ET-TÛR" ile bağlantısı vardır. "Et" kıymetli bir gıdâdır, ma'nâda sıfât mertebesi yiyeceğidir. "Şiş" ise Füsûs'ül Hikem, Hikmet-i Nefsiyye dir. Aynı zamanda Nefes hikmetidir. Ad-Ana, "Ana Esmâ"nın "Ke" (Sen") (Bab) kapıdır. Ana esmâ **(اَللّٰهُ)** Allah (c.c.) esmâsıdır. Allah esmâsının kapısının ma'nâsının pişirilmesidir. Bunun kapısı urûc da **(ا)** "Elif"nüzûl tecelli de **(هُ)** "Hu" harfleridir. "Adana kebap" acı ve yakıcıdır. Bu ki- tâbın baş taraflarında olan "Adana" hakîkatlerinin Sıfât te-cellisi ile ma'nâsının tâliblilerinin yiyecek hâle ulaşmasıdır.

Ekmek; Ana gıdâ olan **(لاَ اِلَهَ اِلاّ اللّٰهُ)** "Lâ İlâhe İlllâ Allah" Kelime-i Tevhid'dir. Kelime-i Tevhidin ikiye bölünmesi ikinin ikincisi ile sıddıkiyet, yâni **Hakîkat/fenâfilllâh** mertebesinin kızarması yanması hâlidir.

Masa etrafında bu gıdâlardan yiyenler; Masa arştır, Arş ise Rahmâniyettir, nefesi Rahmâni hakîkatlerinin ma'nâlanması ile oluşan bu yazılardan faydalanacak olan kişilerdir.

Perdenin aralanması; Bu hakîkatlerin ve ma'nâların alındığı yerdir.

Hazmi Babam-ın beyaz örtüler içinde yatması; Bu ma'nâların Hazmi Babam rahmetullâhi aleyh ve beyaz ile safiyet, Ulûhiyyet, Fenâfillah/sıfât mertebesinin Hazm edilmesi ile bu mertebeden verildiğidir.

Hazmi Babam, evlâdım müsâidiz gelebiliriz diye nâzik ve nâif bir sesle, sesleniyor. Fakîr kendilerini ve bulundukları temsil ettikleri mertebeyi incitmekten çekiniyor. Zâhirde kendisini tanımak nasîp olmadı ama ifâdelerinden çok nâzik, beyefendi ve kim olursa olsun muâmelesi ümmetin işini öne alan birisi olduğu anlaşılıyor. Bu şekilde ifâdesi bu hakîkatler bizim ma'nâmızdan veriliyor, Ses, sesin oluşumu üfleme, nefesi Rahmâni hakîkatlerini ve Fenâfillâh "Hazm" ile oluşan ve vücûtta, İnsân ile bekâ bulan ve bunun ile oluşan "Elektirik" "Ezzâ-Eczâ" hakkında yazabilirsin diyordu, diye düşünülebilir.

"Ezzâ-Eczâ"; Amacımız eczâcılık veya bunun ne olduğu değildir. Bu ihtisâs konusudur. Efendi Babam bir gün Nusret Tura hazretlerinin yanında iken, bu işin fazla uzadığını düşünen Rahmîye annemiz rahmetullâhi aleyh sıkıştırma çocuğu deyince, Nusret Babamız yakalamışken hapları yutturuyorum diye cevap vermiştir. Sâlike verilen dersler veya durumuna göre yapılan değişik tavsiyeler, doktorun verdiği bir ilâç reçetesi benzeri bâtini olarak Kâmil İnsân-İnsân-ı Kâmil tarafından, kendisine tedaviye gelenlere hastalıklarına göre verdiği "**<u>bâtini reçete</u>**"lerdir. Bu tedaviyi uygulayanlar "Esmâ-i İlâhiyeyi" kullanan nefsi emmâre istikâmetinde kullanan, nefis çetesi karşısında tedâvi olurlar. Ve biiznillâh bu hastalıklarından kurtulurlar…

Hazmi Babam rahmetullâhi aleyhin yolumuzda ki, sıra numarasına denk gelen **(سورة الذاريات)** "Ez-Zârîyât Sûresi", "Ezza ve rîyât" ifâdesi görülmektedir. Bu ifâde "Ezzâ-Eczâ" ve oluşan "Rû'yet" yâni görüştür.

Ezzâ; Eczâ; ilâç; kibritin yakılmak için sürüldüğü kısım; ayna arkasındaki sır.

Eczâ; Canlılarda ki rahatsızlıkların bozuklukların ve çeşitli hastalıkların tanısı, önlenmesi veya tedâvisi için yararlanılan doğal veya sentez yoluyla hazırlanmış madde. 2. çeşitli amaçlarla kullanılan kimyasal madde…

Daha önceki anlatımlarda, ezzâcımın bana tavsiye ilâçta **(صر)** "SR" harflerinin mide de kolay **"Hazm"** ve çözülme olduğunu yazılmıştı… "Ezzâ" ifâdesinde görüldüğü gibi Rû'yette ki **(صر)** "SIR" ın ayna arkasındaki sır olduğudur. Hazmi Baba rahmetullâhi aleyhin yansıması, aynası Nusret Babam rahmetullâhi aleyh olduğuna ve onunda "Sırrı" Terzi Babam olduğuna göre bu sırra işâret vardır. Aynı zamanda bu "Sır" aşk ateşidir. Terzi Babam da bulunan bu sır nasıl ki, kibrit sürülme mahalline sürüldü zaman yanarsa, âşık olan derviş bunu gönül aynasına zikir ile sürdüğü zaman Terzi Baba "Kibrit-i Ahmeri"[178] o gönlü aydınlatır. Yediğimiz gıdalardan midemiz de karışım oluştuğu zaman buna eskilerin diliyle Dört hılt-ahlat denir. Ahlat-ı Erbaa; Ateş, hava, toprak, suya anâsır-ı erbaa (dört unsur), bu dört elementin insân bedeninde ki karşılığı olarak kabul edilen dört sıvıya da ahlat-ı erbaa (dört hılt) denir.

Ateş - sarı safra -kuru ve sıcak

Hava – kan - nemli ve sıcak

Toprak - sevda (kara safra) - kuru ve soğuk

Su – balgam - nemli ve soğuk

İbn-i Sina bu dört hılt'ın (sarı safra, kan, sevda, balgam) her insânda özel ve benzersiz bir şekilde karıştığını, kişiye özel bir denge oluşturduğunu

---

[178] Kırmızı kibrit. * Cisimleri altun hâline koyacak derecede te'sirli olduğu söylenen şey. İksir. * Tas: Mürşid. Kıymeti çok yüksek olan.

söylemiştir. İşte kişiye özel ortaya çıkan rûhsal, bedensel, zihinsel özelliklerin bütününe mizac denir. Ahlat-ı erbaa'da dört temel mizactan bahsedilir: Safravi, demevi, sevdavi, balgami.[179]

Eski tıpta bu denge bozuldu mu? Çeşitli hastalıklara sepep olduğu bilinmekte ve bu dengenin tekrar sağlanması için, hangi unsur dengesi bozulmuşsa ona yönelik tedavi uygulanırdı. İşte Kâmil İnsân-İnsân-ı Kâmil'de öncelikle verdiği tedâvi ile vücûtta bu itidali sağlar. Daha sonra dört unsurun bedenden üzerinde ki etkisi ortadan kaldırıp, gök ehli olmasını sağlar.

Yeni tıpta ise hangi organ veya vücût sisteminde bozukluk varsa ona yönelik ilaçlarla ile tedâvi yapılmakta, bu iş (4) ten çoklu kesrete yönelik tedâviye dönüşmüş. Her organ ve uzuv için ihtisas dalları oluşmuştur. Eczâcılık konusunda asgari eğitim (5) yıl olması "5 hazret" mertebesini akla getirmektedir.

Yediğimiz gıdâlar vücudumuzda ki, hücrelere intikâl edince bu hücreler de elektirik üretimi sağlanır. Bu hücrelerde üretilen elektirik 50 milivolt civarındadır. Ancak alternatif veya doğru akım olmasından ziyâde farklı bir yapıya sahiptir. Bu elektirik iskelet sisteminde kasılmayı sağlar, sinirleri harekete geçirir. Daha önce yazıldığı gibi, kulağın duyması ve gözün görmesi elektiğin sinirler vasıtasıyla beyne intikâli ile oluşmaktadır. Vücutta oluşan seste, havanın vücuda girmesi ve nefes boşluğundan çıkan hava ile ağzın ve mahreç denilen kısımların hareketi

179 http://ztbb.org/festival/geleneksel-tip-festivali-2015/ibn-i-sina-ahlat-i-erbaa-ve-tibbi-bitkiler/

oluşmaktadır. Anlaşılacağı üzere bu elektiriğe bu iş içinde ihtiyâc vardır.[180]

İşte kuvvede oluşan bu elektirik - nûr sinirler sayesinde, namazda okunan "Hamd" bu sistem ile beyne yani düşünceye ulaşmakta, göz nûr'u olarak Cenâb-ı Hakk'a mir'ac etmektedir. İnsanın vücûdunda, vücûd bulan her bir yiyecek hücresi bu sayede aslına ulaşmaktadır. Ne kadar muhteşem ve akılalmaz bir nizâm…!

Tıp Dili; Bu konu da ayrı özel bir eğitim sistemidir. Asgari pratisyen bir doktor olabilmek için 6 yıllık bir eğitime ihtiyaç vardır. Demek ki bu işin bâtınını için İmân mertebelerini ve 6 yönü iyi bilmek lâzımdır.

Nusret Babam rahmetullâhi aleyhin sıra numarasına denk gelen "52" **(سورة الطور)** **"**Et-Tûr Sûresi"dir. "Tı ve UR" oluşumu ile "52" de bulunan 2 harfsel karşılığını **(ب)** "Be" yi alırsak, **(طب)** "Tıb" olur. "Nun" "Tıb" "Ur" oluşumu, Nur, Tıb, Kanser ile nükleer tıbbı ve rontgen çekimleri konusunu da ön plana çıkarmaktadır.

Kâmil İnsân-İnsân-ı Kâmil, "Hazık tabib" Usta tabib gibidir. Kendisine gelen nefsi hastalığa sâhib olanlara teşhisini koyar ve tedâvi metodlarını uygular. "Hece"sel oluşumlardan görüldüğü gibi vücudu kanser gibi sarmış nefsi emmâreyi rontgen, ulturason, emar gibi teşhis eder ve nerede ne zayiât vermiş bilir.

Bu satırların yazıldığı ertesi gün, Cum'a namazında Bayram Hocanın Cum'a namazının **Zâhir/Bâtın**,

---

[180] Bu konuda geniş bilgi internette vardır. Merak edenler," İnsan vücûdunda elektirik üretimi nasıl olur" diye araştırabilirler.

Fenâfillah/Bekābillâh rek'atlarında okuduğu âyetler yazdığım Tıp konusunu ve Tıp bayramını işâret eder gibiydi…

وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا حَتَّى إِذَا جَاؤُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ {الزمر/73}

Vesîkallezînettekav rabbehum ilâl cenneti zumerâ(zumeran), hattâ izâ câuhâ ve futihat ebvâbuhâ ve kâle lehum hazenetuhâ selâmun aleykum tıbtum fedhulûhâ hâlidîn(hâlidîne).

39/73. "*Rabb-lerine karşı gelmekten sakınanlar ise, bölük bölük cennete sevk edilir, oraya varıp da kapıları açıldığında bekçileri onlara: Selâm size! Tertemiz geldiniz. Artık ebedî kalmak üzere girin buraya, derler."*

(سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ) selâmun aleykum tıbtum; "Selâm sizin üzerinize, size siz temize çıktınız, aklandınız." Yolumuz ile ilgili hakîkatleri Cem makamından, bayram hocanın Fenâfillâh mertebesinden verdiği bu hakîkat; "Selâm ve Tıp" kelimelerini içermekteydi. Efendi Babam'ın esmâsı bilindiği gibi **(سلام)** "Selâm" olması ile her dâim üzerimizde bu "Selâm ve Selâmet"i hissetmekteyiz.

Bâtınında bulunan **(طب)** **"__Tıb__"** hakîkati temizlenme, aklanma yönü de varmış, hazık tabibin vermiş olduğu tedâvi ile nefsinizden temizlenip, aklanıp, Hakk ve hakîkat ile birlikte oldunuz denmektedir.

دَعْوَاهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ وَآخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ {يونس/10}

Da'vâhum fîhâ subhânekellâhumme ve tahiyyetuhum fîhâ selâm(selâmun), ve âhıru da'vâhum enil hamdulillâhi rabbil âlemîn(âlemîne).

10/10. Onların orada ki duâları: "Allahım, sen yücelerden yücesin"; sağlık dilekleri selâm", duâlarının sonu da «Âlemlerin Rabbi Allah'a hamdolsun.» diye şükretmek olacaktır.

Bayram hocanın, Cum'anın bâtıni makamından, Cem'ül Cem mertebesinden, Marifet/bekābillah'tan haber verdiği bu âyet;

da'vâ-hum fî-hâ; Orada onların duâları, **(كُنْ)** "Kün" ol dur…

sübhaneke; ile Ahadiyette bulunan mutlak tenzih mertebesini Kûr'ân ve İnsân'ın birlikteliğinden haber vermektedir.

ve tehiyyetu-hum; Onların hayatları, tehiyyât ve dilekleri, burada tahiyyât ve namazda ki oturuş ile Bekābillâh mertebesinden haber verilmektedir. Meâllerde bu sağlık dileği olarak geçmektedir. Cenâb-ı Hakk (c.c.)'tan "tıp" konusuna gelen bir işâret olarak düşünülebilir.

selâm(selâmun); (سلام) Selâmdır… Bu sure 10, Âyet 10 dur, **(مِراج)** Mir'ac hakîkatlerinden bahseden sûret ve işârettir. Namaz nasıl ki selâm ise Kâmil İnsân-İnsân-ı Kâmil'de **(سلام)** Selâm'dır…

ve âhıru da'vâhum; onların duâları ve sonrası, sonu…

Onların duâların sonu da **(كُنْ فَيَكُونُ)** "Künfe Yekün" (Oluverir) dir. Denebilir ki bunun devâmında başka bir ifâde vardır…

enil hamdulillâhi rabbil âlemîn(âlemîne); **(الْحَمْدُ)** "El-Hamdu" ifâdesinin başında **(أَنِ)** "Eni" vardır. **(ان)** "Elif ve Nun" hakîkati, **(ا)** "Elif" okuma işâreti üstün, **(ن)** "Nun"un okuma işâreti Esre dir. Ehadiyet nûr'unun yeryüzün de, beden arzında ma'nâlanması olan **(اَللّٰهُ)** Allah (c.c.) "Ulûhiyyet" için olan ayni Ubûdiyyet mertebesinden yapılan **(حَمد)** "Hamd" ile Allah kulunu övmektedir.

Cenâb-ı Hakk (c.c)'ın şükründen aciziz, bu konuyu burada bırakarak yolumuza devâm edelim…[181]

وَظَنَّ أَنَّـهُ الْفِرَاقُ {القيامة/28}

(Ve zanne ennehul firâk.)

"Can çekişen bunun o ayrılık anı olduğunu anlar." (75/28)

Mealen bu şekilde olmakla beraber âyete şu şekil ma'nâ verilebilir.

Ve Muhakkak ki fark âleminde zannetti, zannı ile beraber oldu… Peki neyin zânnında, firakında ayrılığında kaldı… **أَنَّـهُ** "Enne-hu", Mukkakki onun, Hu'nun hakikati olan A'maiyyetten uzak kaldı... "Küntü Kenzen Mahfiyyen"

---

[181] 127-15-2-BEN deki TERZİ BABAM ∞ - Sayfa 187…196…

Ben gizli bir hazine idim hakikatinin farkında ve zannında kaldı.

Zât-ı mutlak kendini daha henüz her hangi bir vasfı ile vasıflandırmazdan evvel, yâni kendini bir isim ile vasıflandırmazdan evvel Ahadiyyetinde iken inniyyet-i ile, Hadîs-i Kûds-î de bildirildiği üzere,

(Küntü kenzen mahfiyyen fe ahbebtü en u'rafe fe halektül halke li uğrafe bihi.)

(Ben gizli bir hazine idim bilinmekliğimi sevdim-arzu ettim ve bu halkı, onunla bilinmekliğim için halkettim.)

"Küntü" (Ben idim) ifadesiyle Zât-ı Mutlak kendine daha henüz bir isim vermezden evvel kendini isimsiz **(ben)** diye ifade ederek bildirmektedir.

"Kenzen mahfiyyen" (gizli bir hazine.) ifadesi ile, â'maiyyetinin hakîkatini bildirmektedir.

"Fe ahbebtü" (Sevdim-arzu ettim.) İfadesi ile Zât-ı Mutlağın âlemde ilk olarak faaliyyete geçen sıfatının**(hub)** muhabbet sıfâtı olduğunu bildirmektedir.

"En urafe" (ârif olmak-bilinmeklik.) İfadesi ile bilmek ve yaşamak-irfaniyyet-i nin ne derece mühim olduğunu ve bilinçli sevginin irfaniyyet sıfatı ile güzel olduğunu bildirmektedir.

(Fe halektül halke) (Mükevvenât-halkı, halk ettim.) İfadesiyle Ulûhiyyetinden halkıyyetine olan tenezzülünü ve halkıyyet sıfâtını bildirmektedir.

(li uğrafe bihi.) (Halk ve mükevvenatımdan yola çıkarak bana arif-bilici, olmanız için... Bu

halkıyyet ve tenezzülü itibariyle O nu tanımağa çalışarak gelinen yoldan tekrar geriye dönmek için.

(Ben gizli bir hazine idim bilinmekliğimi sevdim-arzu ettim ve bu halkı, onunla bilinmekliğim için halkettim.)

İfadesinde, görüldüğü gibi **(Zât-ı Mutlak)** üç def'a Zâtından, Ahadiyyetinde olan İnniyyetinden, **(Ben)** diye bahsetmektedir. Çünkü bu mertebede daha henüz kendine bir isim ve vasıf vermemiştir. Ayrıca bu bahsedişin gizli bir bahsediş olduğunu da bildirmektedir.

Bu gizlilikten ilk ortaya çıkardığı" hûbbiyyet sev gi" sıfâtıdır. Bu sıfâtın gayesi, kendinin bilinmesi ve bunu sevmesidir. Eğer bir sevgi kontrolsuz olursa "Cemâl" iken "Celâl"e dönüşür, belirli bir zaman sonra o sevginin dışında kalanlara olan düşmanlığı doğurur.

"Bilinçsiz çok sevgi zıddı olanlara düşmanlığı getitir." Denmiştir. Genelde zıt guruplarda görülen düşmanlık, kendi gurubuna çok bağlılıktan o sevgi hûbbiyyetten kaynaklanmaktadır. İşte bu duruma düşmemek için sevgi ve muhabbetin irfaniyyet'e ihtiyacı vardır.

Hadîs-i Kûdsî de; evvelâ gizlilik sonra "hûb-muhabbet" sonra Âriflik-tatbikatlı bilinç, sıralanmıştır. Daha sonra da "halkıyyet" sıfatı belirtilmiştir.

İşte bu Hadîs-i Kûds-î de belirtilen "Hûb-muhabbet" bu âlemlerin aslî kaynağı olmuş ve her zerre de halkıyyet kudreti ile faaliyyete geçmiştir ve ayrıca feza dokusunun da ana kaynaklarından başlıcası olmuştur. *Hakîkat-i Muhammed-î* bu hûbbiyyet kaynağı üzere programlanmıştır.

Bu âlemlerde ilk faaliyete geçen sıfat-ı İlâhiyye hûbbiyyet yâni, muhabbettir. Bu ilâhi Hûbbiyyet'in zuhur mahalli ise Hakîkat-i Muhammed-î dir. İşte bu yüzden diğer bir Hadîs-i Kûds-î de bildirilen, **(Levlâke)** dir. Yâni *(Eğer sen olmasaydın,)* Bu ifadenin içinde gizli olan çok büyük bir hûbbiyyet-sevgi vardır. İkinci def'a **(levlâk)** gene *"eğer sen olmasaydın"* **(lemâ halektul eflâk)** *"bu âlemleri halketmezdim"* haberinde Cenâb-ı Hakk-Zât-ı Mutlağın, Hakîkat-i Muhammediyye ye ne kadar Hûb-Muhabbet ettiği açık olarak görülmektedir.

Hakîkat-i Muhammediyyenin, nokta zuhur mahalli olan Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimizin de işte bu yüzden lâkabı **(Habib)** Ullah'tır. Zât-ı Ulûhiyyet'in Hûbbiyyet deryasının ilk coştuğu ve aktığı Hakîkat-i Muhammed-î deryasıdır, işte oradan da bütün âlemlere zuhur yerleri itibariyle dağıtılmaktadır.

Hakîkat-i Muhammed-î bütün âlemleri kaplayan muhteşem bir programdır. Ve İnsânlık bölümü dünya tarihi sahnesinde Âdem (a.s.) ile uygulanmaya başlanan bir süreçtir.

Bu uygulamada görülen bütün İlâhî toplum önderleri! Peygamberler, Hakîkat-i Muhammed-î nin kendi mertebelerinden zuhurlarıdır. Yâni kendilerine ait bir varlıkları olmayıp Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimizde kemâlini bulan (İnsân-ı Kâmil) mertebesinin diğer Peygamberler önce, kendi mertebelerinden zuhura getirişleridir. Yâni hangi Peygamber ve velî yeni olarak ne getirmişse onların hepsi Hakîkat-i Muhammedî'nin zuhur mahalli Hz. Muhammed'in (s.a.v.) o isim ile o mertebeden ve o özelliği ile zuhura çıkmasından başka bir şey değildir.

Hakîkat-i Muhammed-î programı içerisinde İnsânlık bilinç ve sahnesinin başlamasında ilk faaliyet gösteren

mahallin Âdem ismi ile anıldığını görüyoruz. İşte bu husus diğer bir ifade ile Hz. Muhammed'in varlığında mevcut olan bu hakîkatin Âdem ismiyle ortaya çıkmasından başka bir şey değildir.[182]

İşte bu programın kendi varlığında gizli olduğunu farkedemedi ve hayal ve zannında kalarak, Âdem-i hakikatleri kendi beden arzında faaaliyete geçiremedi…

Burada 23. Âyette geçen mesnevî şerif beyitinin bir kısmına tekrar göz atmakta fayda vardır.

3197. Mâdemki sana nakşın firakı şedîd gelir, acaba onun nakkaşından ayrılık ne şedîd gelir?

Ya'ni, dünyâ sûretlerini nakşeden Hak'dır ve sen bu nakışlarda nakkaş olan Hakk'ın cemâlini müşâhede edemeyip nakışları bağımsız varlıklar zannederek, onların "ayn'larının lezzet-i müşâhedesine daldın ve cemâl-i Hak'dan gafil oldun; ve sana bu nakışların "ayn"larından ayrılmak şedîd ve zor geldi. Halbuki âhiretin en büyük lezzeti ve zevki cemâl-i Hakk'ın müşâhedesidir.[183]

وَالْتَفَّتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ {القيامة/29}

(Velteffetis sâku bis sâk.)

"Bacak bacağa dolaşır." (75/29)

---

[182] Terzi Baba – Gönülden Esintiler…

[183] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 8 – Sayfa 420 sadeleştirilmiş olarak…

Arapça “Sâk” Baldır ve Sap (Bitki) yani ağaç gövdesidir. Osmanlıca da ise topuktan baldıra bacağın incik yerine denmektedir.

Bacağın bacağa dolaşması zayıf düşmüş hali olmayan hastaların veya içki içerek serhoş olmuş kişilerin yürümesinde görülür. Trafik polisi promil üfleme araçları olmayan daha eski zamanlarda kontröl ettiği sürücülerden alkollü olduğunu şüphelendiğinde tebeşir ile çizdiği düz bir hat üzerinde sürücünün yürümesini isterdi. Birçoğumuz bu kişilerin haline rastlamışızdır ayakları birbirine dolaşır sağa sola yalpalar hatta yürüyemeyecek olanlarının bacağı bacağına dolaşır ya olduğu yere oturur ya da yüzükoyun yere kapaklanarak, yıkılırlar…

Bacaklar insanın süfli tarafını ifade eder. Sağ aklı küll ve sol ise nefsi küll yönüdür. Tabii kişi nefsaniyet üzere hareket ediyorsa birimsel akıl ve birimsel nefis olarak ifade etmektedir. Artık bunlar birbirine karışır ve dolanır. Yani insan şaşırır ve ne yapacağını nasıl hareket edeceğini hareket edemez bir hale gelir.

Bitki, ağaç gövdesi olarak baktığımızda bu ef’al mertebesinin iki yönü ifade eder. Biri rahmâniyyet ve bir diğeri ise şeytâniyyettir.

Arapça Şecer; etimolojik olarak grift (birbirinin içine girip karışmış karmaşık yapı) karma, karışık birbirine karıştığından dolayı arap saçı anlamında kullanılıyor.[184]

---

[184] Buraya bir dipnot düşelim. Televizyonda oynamakta olan dizide erkek oyuncu diğer oyuncuya “Bazen çok **karmaşık** olduğunu düşündüğün şeyler çok basittir. Diğer erkek oyuncunun cevabı, “nasıl” diye bir soru oldu. Fikri öne süren oyuncu “Bakış açını değiştir” oldu… Demek ki “Karmaşık yapının” çözümü bakış açısını değiştirmek Muhyiddin İbn-i Arabi hazretlerinin dediği gibi “Yayın eğriliği, doğruluğundandır”.

Türkçe Ağaç; Ağ, Ağmak… Balık ağı iplerinin birbirine girmesi… Ağmak; dalların birbirine girme halidir. Ağaçta ağ gibi birbirine dolaşmış şeye denmektedir.

Ağacın normal kullanımdan yani asli görüntüsündeki nesne harici mecazi "karışıklık" olarak Kur'ân-ı Kerimde ifade edildiği âyeti kerime;

فَلاَ وَرَبِّكَ لاَ يُؤْمِنُونَ حَتَّىَ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لاَ يَجِدُواْ فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُواْ تَسْلِيمًا {النساء/65}

(Felâ ve Rabbike lâ yu'minune hatta yühakkimuke fîmâ şecera **beynehüm sümme lâ yecidu fî enfüsihim haracen mimmâ kadayte ve yüsellimu teslîma;)**

*"Hayır! Rabbine andolsun ki iş bildikleri gibi değil, onlar aralarında çıkan **çekişmeli** işlerde seni hakem yapıp sonra da senin verdiğin hükme karşı içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın, tam bir teslimiyetle boyun eğmedikçe imân etmiş olamazlar." (4/65)*

Ama burada iki ayrı sak'ın gövdenin birbirine dolaşması vardır. Cüzü akıl ve cüzi nefs'in birbirine dolaşmasından, birlikte olmasından nefsani çocuklar olur. Ve ana babaya asi olurlar. Akl-ı küll ve Nefsi küllün

---

Karmaşık, gibi görünen aslında, karmaşık değildir. Kime göre ihtisas sahibine göre, fakirin mesleği elektirikçiliktir, buradan örnek verelim. Yaklaşık 35 yıllık meslek hayatı olduğu için, elektirik teknik resmi ile yapılmış iç içe girmiş karmaşık gibi elektirik projelerilerini okumak basit bir kitabı okumak gibidir. Ama okul hayatına başladığım yıllarda tamamen bir karmaşık yapıydı. Bu arada bu bakış açısının nasıl değişeceği yine televizyondan reklamlardan geldi. Telefonların gelen yeni yapay zeka teknolojisi ile bakış açınız değişecek, diyordu. Birkaç dakika sonra aynı anda birçok karmaşık gibi görülen program ve oyunu aynı anda zekice çözdüğünü söylüyordu.

birbirine dolaşmasından ise veled-i kalb, kalb çocuğu meydana gelir.

Bunu şöyle düşünebilirz. Ana ağacın etrafında biten sarmaşık ağacı bu ağaca dolaşır. Ve bu ağacın en üst dallarına kadar sarılır ve birlikte olur. Aksi halde kendisinin bu kadar yükselmesine imkan yoktur.

Bu ağaç Niyazi Mısri hazretlerinin beyitinde bulunduğu gibi İnsân ağacıdır.

" Cihan bağında insân bir şecerdir gayrılar yaprak,

Nebiler meyvedir sen zübdesin Ya Rasûlullah."

Sarm-aşık, aşıkın maşuku olan bu ağacı sarıp yükselmesidir.

Bir gün aşıkın muhabbet ateşi öyle kuvvetli olur zaten kuru olan sarm-aşıkın bâtında olan ateşini zâhirde

temeyyüz eder ve kendi ve bu ağacı yakar ve birlikte kül olurlar yani akli küll ve nefsi küll olur, Akl-ı evvel olur.

Bu halin temeyyüz etmesi kendini göstermesinin bir misalini buraya alalım.

Nusret Babam (r.a)'in bâtın âleme intikalinden sonra O'nun evinde sohbetlere devam eden Efendi Babam yine bir gün sohbet ederken çatapat patlatan çocukların patlattığı çatapatlardan sıçrayan ateş bu sarm-aşığı tutuşturmuş eve sarılan sarm-aşı ise evi tutuşturmuştur. Yangının söndürmek için evin en üst katına çıkan Efendi Babam zor ikna edilip aşağı indirilmiştir.

Nusret Babamın dediği gibi, Pervaneye bakıp ibret alalım.

Aşk odu evvel düşer ma'şuka andan âşıka/Şem'i gör kim yanmadan yandırmadı pervâneyi.[185]

إِلَى رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ {القيامة/30}

(İlâ rabbike yevme izinil mesâk.)

"İşte o gün sevk, ancak Rabbinedir." (75/30)

5023 - Bir diğer rivayette İbnu Mes'ûd şöyle demiştir: "Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm va'z etmek üzere aramızda doğruldu ve dedi ki:

"Ey insanlar! Sizler (Kıyâmet günü) Allah'ın yanında yalınayak, çıplak ve kabuklu olarak

[185] Sunullah Gaybî (ks) hazretleri…

toplanacaksınız. (Sonra şu ayeti okudu:) "İlk yaratışa nasıl başladı isek, üzerimizde hak bir vaad olarak yine onu iade edeceğiz..." (Enbiya 104). Haberiniz olsun, o gün ümmetimden bazı kimseler getirilir ve sol tarafa alınırlar. Bunun üzerine ben:

"Ey Rabbim! Bunlar ashabımdır!" derim. Bana:

"Sen bilmiyorsun, bunlar senden sonra neler yaptılar" denilir. Ben sâlih kul (İsâ)'nın dediği gibi diyeceğim:

"Ben içlerinde bulunduğum müddetçe üzerlerinde bir kontrolcü idim. Fakat vakta ki sen benni (içlerinden) aldın, üstlerinde nigehbân yalnız sen oldun. (Zaten) sen (her zaman) her şeye hakkıyla şâhidsin. Eğer kendilerine azab edersen şüphe yok ki onlar senin kullarındır. Eğer onları affedersen mutlak gâlib ve yegâne hüküm ve hikmet sahibi olan da hakîkaten sensin sen" (Mâide 117-118).

Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm devamla dedi ki:

"Bunun üzerine bana: "Onlar, sen aralarından ayrıldığın günden beri, dinden yüz çevirmeye hiç ara vermediler!" denilecek."

Bir rivayette şu ziyade var: "Ben: "Rahmetten uzak olsunlar, rahmetten uzak olsunlar!" derim."[186]

----

[186] Kütüb-i Sitte- Kıyâmet ve Kıyâmetle İlgili Meseleler -Buhari, Rikak 45, Enbiya 8, 44, Tefsir, Maide 14, 15, Tefsir, Enbiya 2; Müslim, Cennet 57, (2860); Tirmizi, Kıyamet 4, (3329); Nesai, Cenaiz 118, (4, 114).

Âyeti kerime yine hedef gösterme إِلَى "İla" ile başlıyor. Bu hedef gösterme izin günü, kıyâmet günü "Ke" yani sen ile senin "Rabbi", بِّ "Be" nin şeddelenmesi ve üstün (fetha) ile açıldığı görülmektedir. "Be" ile birliktelik ifadesi verdiğine göre senin rabbin ile senin rabbine doğrudur.

İfade öncelikle Efendimiz (s.a.v.)'e geldiğine ve O'nun Rabbi Alllah esmâsı olduğuna göre "İlaAllah"a doğrudur. Daha sonra muhatab olan okuyanlar, isterse okumayanlar, gafletinde olmayanlar ve gafletinde olanlar kıyâmet günü bu hitaba muhatab olacaklarından "Rabb" Rubûbiyet mertebesi ile genel ma'nâda Allah (c.c.) esmâsı olmak ile birlikte özel ma'nâda kendi rablerine doğrudur.

Bu hedef ile birlikte bir sevk ve الْمَسَاقُ "mesak" kelimesinin vermiş olduğu sürülme vardır.

Bugün işim olduğu için Cum'a namazı için Üsküdar Yeni Camii'ye gitmiştim. Alt katta yer kalmadığı için üst kata çıktım. Ön safa geçmedim ve bir arka safa geçtim. Birlikte olan üç, dört kişide en ön safın imam seviyesinin önünde olabileceğini düşünerek yanımdaki safa doğru oturdular. Daha sonra oranın müdavimlerinden olduğu konuşmalarından belli olan bir kişi ön safı dolduralım dedi. Yanımdakiler orası imam'ın önü diye pek geçmek istemediler. Bana doğru bakınca sen istiyorsan geç, isteyende gelir geçer dedim. O da biraz sonra güvenlikçiler gelir safları öne doğru sürerler dedi. Bu olayla daha fazla muhatab olmamak için üç, dört saf geriye geçtim.

Taşımacılık yapan gemiler, trenler, tırlar, kamyonlar bir yere ikmal yapacakları zaman sevk belgesi düzenlenir. Askere gidecekler sevk belgesi düzenlenerek

gönderilir. Askeri birlikler ve techizatları ihtiyaç hissedilen yere sevk edilir yani gönderiler. Bu yapılan sevk işi bir düzen intizam dahilinde yapılır. Giden nereye ve ne şekil gideceği hakkında bu evraklar kendisine yol gösterici belgeler hükmündedir. Sevk eden amir, sevk edilen memur hükmündedir.

Kelime sürme ma'nâsı aldığı zaman işin şekli değişir. Evet, yine bir sevk vardır ama yukarıda yapılan müşahade ile bir zorlama olacağı, bir bilgilendirme olsa da bu bilgilendirme keyfi ve kulaktan dolma olmaya açıktır. Hayvan sürülerinin güdülmesi arkasına çoban koymak ve çoban köpekleri ile hayvanı gütmedir. Savaş sürgünleri vardır. Düşman askerleri ülkelerinden halkı toplarlar ve sürgün olundukları toplama kampına gönderilirler. Örnekler çoğaltılabilir. Her ikiside nereye sürülüp götürüldüğünü bilmezler…

Yani yapılan işin biri planlı programlı bir sevktir. Giden nereye ne şekil gideceğini bilir ve adrese teslim edilir. Bu grup enbiya, evliya, irfan ehli kimselerdir. Bunlar bu işin çalışmasını bu dünya hayatında yapmışlar, eğitimini almışlardır. Aldıkları sevk eğitimi ilm'el yâkinden ayn'el yakîne dönüşecektir.

Sürülecek olanlar ise dünya hayatından kopamamış, kesafette kalmış olanlardır. Bilmedikleri bu yeni yaşam alanlarına gitmek istemezlerlerse bile Hakk'ın güvenlik güçleri onları sürerek Rabblerine sevk edeceklerdir.

Kıyâmet koptuğunda yeryüzünde taş taş üstüne kalmayacak Kâbe-i Şerif dahi yıkılacaktır. Cenâb-ı Hakk (c.c.), Cebrail (a.s.)'a git, benim Resûlümü getir diyecek… Cebrail (a.s.) dünyaya indiği zaman bakacak taş taş üstünde kalmamış, her yer birbine girmiş, ne bir iz, ne de

bir işaret var. Bulamayıp geri dönecek ve Resûlünü bulamadım ya Rabb'el âlemin diyecek… Cenâb-ı Hakk git bir daha bak diyecek. Yeryüzünde Efendiniz (s.a.v.) mezarından direklenmiş bir nûr peyda olacak ve Cebrail (a.s) bu nûrdan yerini tesbit edecek ve etrafından başlamak üzere insanlar pıt pıt diye sanki topraktan bir hayvanın solucanın birden çıkması gibi âyette bildirildiği gibi;

خُشَّعًا أَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُّنتَشِرٌ {القمر/7}

(Huşşe'an ebsâruhum yahrucûne minel ecdâsi keennehum cerâdun munteşir.)

"Gözleri düşkün düşkün sanki yayılan çekirgeler gibi kabirlerden çıkarlar." (54/7)

Âyet-i kerimede bu çıkışın **جَرَادٌ** "ceradun" çekirgeler gibi olacağını söylemiştir. Çoğul ifadesi ile çekirge sürüsü olduğu anlaşılmaktadır. Çekirgeler bulundukları çimen ve ağaç veya toprak ile aynı renk tonu taşıdıklarından bulundukları alana kamufle olurlar ne zaman oradan zıplar veya uçarlar o zaman farkedilirler.

"Cerad" çekirge sayısal değerine bakacak olursak; "Cim-3", "Re-200", "Elif-1", "Dal-4" (3+200+1+4=208) dir. Aradan "0" alındığında kalan 28 peygamber mertebesidir. Mezardan kalkanlar 28 mertebeden Hazreti Âdem (a.s.)'dan, Hazreti Muhammed (s.a.v.)'e kadar hangi pegamber hazeratı mertebesi üzere ise o halde rabblerine sevk edilirler.

فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلَّى {القيامة/31}

(Fe lâ saddeka ve lâ sallâ.)

"O, (Peygamberi) doğrulamamış[187]*, namaz da kılmamıştı."* (75/31)

"Saddeka" kelimesi sadaka vermek olduğu gibi tasdik etmek anlamına da gelmektedir.

Sadaka vermek bir yönden namazdan üstündür, namaz kişinin nefsi içindir ama sadaka vermesi bir başka kişi açısından faydalı olmasıdır. Burada rabbi katında 1 e 10, 1 e 100, hatta 1 e 700 kazanır… Birde kişinin özüne verilen sadaka vardır ki bu karşı taraftaki kişiye İlâhiyat ve irfâniyet bilgilerini aktarak kendi tanımasını sağlamaktır. Namaz bir yönden üstündür, "Namaz müminin mir'acıdır." Başka bir faaliyet ile Hakka vuslat edip ulaşamaz. Her bir uygulama kendi çerçevesi içinde zirve bir faaliyettir. Kısaca âyet-i kerimede İlâhi hakîkatleri tasdik etmeyerek ne başkasına faydası dokundu, ne kendisine dokundu, denilmiştir. Burada faydalı olacağını düşündüğümdem (11) Vahiy ve Cebrail İmân mertebelerinden esmâ mertebesi imânına bakalım;

<u>2 – Esmâ = Tarikat mertebesi imânı:</u>

Kûr'ân-ı Keriym Bakara sûresi 2/3 - 4 âyetinde;

الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ {البقرة/3} والَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ وَبِالآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ {البقرة/4}

[187] Tefsirlerde bir başka anlamı ne sadaka verdi şeklindedir….

("elleziyne yu'minune bilğaybi ve yükıymunessalâte ve mimma rezaknahüm yünfikune" (3) "velleziyne yu'minune bima ünzile ileyke ve ma ünzile min kablike ve bil ahiretihüm yukinune"(4)

Meâlen :

***"Onlar ki, gaybe (**görünmeyene**) inanırlar ve na-mazı kılarlar ve kendilerine rızık olarak verdiğ*imiz şey-lerden de infak ederler." (3)**

***"onlar sana indirilene de senden önceki indiril-mişlere de inanırlar ve onlar ahireti de yakıynen tanır-lar."* (4)**

Özet Yorum; Esma – Tarikat mertebesi imânını ifade eden bu âyet-i kerimeleri incelemeye çalışalım.

"elleziyne yu'minune bilğaybi"

Bu âyetin çevirisi genel olarak, meâl ve tefsirlerde, yukarıda da belirtildiği gibi **"onlar ki gaybe (**görünmeyene**) inanırlar,"** şekliyledir.

Ancak bu ifade **"ef'âl mertebesi"** itibariyle zâhir an-lamına göredir. Fakat âyet-i kerime **"gaybe imân"**dan bah-setmektedir.

Eğer **"gayb"**, mutlak görünmeyen, bilinmeyen bir **"yokluk"** olsa idi, ona imân sadece hayâli olurdu.

Bu âyet-i kerime'nin gerçeğini daha iyi anlayabilme-miz için **بِالْغَيْبِ "bilgaybi"** de ki, **ب / بِ (be)** ye ulaş-mamız gerekecektir. **بِ (be)** bilindiği gibi **"ile"** ve **"birlik-telik"** ifade etmektedir.

Hal böyle olunca verilecek diğer mânâ; **"Onlar ki kendilerinde var olan gaybları ile kendi dışlarında olan gayba** (görünmeyene) **imân ederler**," olur.

Her kişinin bir içi, bir de dışı vardır; diğer ifadeyle, bilse de bilmese de **"şehadeti"** ve **"gaybı"** vardır.

Akıl, rûh, nefs ve duygularımız, bütün varlığımızı kaplamış olduğu halde **"gayb"**ımızı oluştururlar fakat görün-mezler; cesedimiz de zâhirimizi oluşturduğundan görünür.

Eğer kişi kendinde var olan **"gayb"**ının hakikatlerini idrak edememiş ise, âlem'in **"gayb"**ını hiç idrak edemez; kendini tanıdığı kadar âlemi ve **"gayb"**ını idrak edebilir.

Kendi **"gayb"**ında olan gerçek hakikatleri idrak etti-ğinde ancak, daha gerçekçi olarak **"gayb'e imân"** hakikatini idrak etmiş olacaktır.

Kişi kendi gerçek varlığında **"esma-i İlâhiyye"**nin zuhurundan başka birşey olmadığını anladığında, âlemlerde de **"esmâ-i İlâhiyye"**den başka birşeyin zuhurda olmadığını da anladığında, bahsedilen âyet-i kerimenin gerçek mânâsı ortaya çıkmış olur.

Bu anlayış **"ilm'el yakîyn"** hali ile **"esmâ mertebesi"** imânıdır.

"ve yükıymunessalâte"

"ve namazlarını şuurlu olarak kılarlar."

Bilindiği gibi **"namaz/salât"**, İslâm'ın beş şartından biri, uygulaması en çok sürekli olanı, İslâm'ın direği ve mü'minin mir'ac'ıdır.

İslâmi uygulamanın her mertebesinde, kişinin içsel (**bâtın**) âleminde değişik uygulamaları vardır.

Bu mertebede namaz kılmaya çalışan kişinin hali, kendi varlığından, beşeriyyetinden çıkmaya, saflaşmaya baş-lamış olmasıdır.

"ve mimma rezaknahüm yünfikune"

"Kendilerine verdiğimiz (madde ve mânâ**) rızık-larından başkalarını da faydalandırırlar."**

Yine bilindiği gibi; maddi ve manevi olarak rızık, iki türlüdür.

Maddi olan, yeme, içme gibi maddi ihtiyaç ve zevkler; manevi olanı ise, din ilimleri ve onun içinde bulunan irfaniyet ilimleri, rûhani rızıklarıdır.

Kimde bunların her ikisinden de fazlaları varsa, onlar-dan başkalarını da faydalandırırlar. Maddi rızk infakı ile bu- günün geçimine, manevi rızk infakı ile de ahiretin geçimine faydalı olmaya çalışırlar.

"velleziyne yu'minune bima ünzile ileyke ve ma ünzile min kablike"

"ve onlar zât mertebesi itibariyle (rabbından**) sana indirilene ve senden önce (**sıfât, esmâ, ef'âl mertebeleri itibariyle**) indirilmişlere de inanırlar."**

Âdem (a.s.)'dan beri gelmiş bütün seyr mertebelerini idrak etmeye çalışarak her peygamberin hayatından hisseler çıkartarak, böylece ilimlerini ve imkânlarını geliştirerek, irfa-niyyet yolunda hergün biraz daha ilerleme kaydederler.

"ve bil ahiretihüm yukinune"

"ve onlar ahirete de (ilmel yakıyn idrakîyle**) canlı ve içten imân ederler."**

Sadece imân etmekle kalmayıp, yaşadıkları sürece dö-nüş yapacakları ahiret yurdu için gerekli malzemeyi tedarik etmeye çalışırlar.

Bu âyetlerde dikkatimizi çekmesi gereken bir husus vardır, o da şudur; evvelki imân mertebesinde kişiler, bireysel kişilikleri, benlikleri ile istekte bulundukları halde, burada ise, bu mertebenin ehilleri **"Rahmâniyyet"** mertebesinden **"Rûbubiyyet"** mertebesi özellikleri ile ifade edilmektedirler; kendilerinden bir talepleri olmamaktadır.

Çünkü **"yokluğa"** ve **"hiçliğe"** doğru kanat açmışlar **(mutu kable ente mutu – ölmeden önce ölün**) hükmü ile ve nefislerini terbiye etmek için ölüm vadisine gitmişlerdir.

Bu yaşantı **"ilmel yakıyn"** hali ile **"esma mertebesi"** imânıdır.[188]

Bir başka açıdan âyeti kerimeyi incelersek;

"Saddeka" kelimesi zâhir anlamda bakıldığı zaman İslâmın şartlarından bahsedildiği ve bunun "Salla" namaz kılmak ve tasdik etmek (Kelime-i Şehadet getirmek) açık olarak görülmektedir. Bu iki şart İslâmın olmazsa olmaz şartıdır. Gerçi biz Hakk'la Hakk olduk namazı kime nereye kılacağız diyenler vardır. Özel bir husisiyet bir ömür boyu kullanılamaz. Ancak şartlar ortaya çıktığında irfâniyet

[188] (11) Vahy ve Cebrail – Sayfa 15…18…

sohbeti (burada kişi zaten namaz halindedir, sohbet ortamından çıktığı zaman bedeni olarak fiilini yerine getirmek zorundadır). Birde kişi Fenâfillah hâlinde iken kısa bir müddet bu halde kalabilir, bu da mutlak değildir. Kişi aklı başında ise yerinden kalkamayacak derecede hasta dahi olsa göz iması ile namazı ifa etmesi gereklidir. Diğerleri oruç tutmak, zekât vermek, hacca gitmek mali, bedeni ve bi takım şartları yerine getirimesi husiyetleri vardır.

Zekât vermek için kişinin 80 küsür gram nisab miktarı mala sahib olması bunun üstünden bir yıl geçmesi lazımdır. Bu parayı da ailesini geçindirecek durumda ise verir. Eğer verdikten sonra zor duruma düşecek ise bunu tehir edebilir. Âyette geçen ise az bir miktarda malı olan fakirde sadaka verebilir demektedir. Ancak kişinin miskin hükmünde olması yani verecek bir şeyi yoksa bundan mazurdur.

Resûlullah Efendimiz (s.a.v.) "komşusu açkan yatan bizden değildir" diye buyurmuştur.

Savaş ganimetlerinden bir parça kumaş Hazreti Fatma'ya düşmüştür. Evinin pencersinde perde olmayan Hazreti Fatma bu kumaşı o gün şartları ile bulduğu bir tahta parçası ile iğreti bir şekilde cama asmıştır. Eve gelip bunu gören Hazreti Ali, ya Fatıma bu nedir diye sorduğunda ganimetten bize düşen payımızdır diyince, ya Fatıma örtünecek elbise bulamayan hanımlar var, onlara bunu tasadduk etseydin deyince, Hazreti Fatıma bu kumaşı elbisesi olmayan bir hanıma vermiştir. O hanım ise bunu etek yaparak giymiştir.

Oruç tutmakta bedeni bir ibadettir. Kişi hastalık şartlarından dolayı ilaç almasından veya bedenin zayıf düşüp gündelik ihtiyaçlarınını dahi karşılayamayacak

durumda ise ve bu doktor kontrolünde sabitse imkanı var ise günlük diyet miktarında fidye verebilir, bu da yoksa yine mazurdur.

Hacc ise hem bedeni hem mali bir sorumluluk hem de hacc yapmaya bir yol bulabilme halinin oluşması lazımdır. Günümüz koşullarına bakıldığında ülke kontenjanımız 80.000 ve hacca gitmek için sıraya girip yazılan vatandaşlarımızın sayısı 2.200.000 kişi olduğu düşünülürse kura dahi çekilse yaklaşık 30 sene de bu imkâna ulaşma ihtimali vardır. Kendimden örnek verirsem bugün 50 küsür yaşındayım, hacca gidecek maddi imkânı buldum. Hacc sırasına yazıldım, 80 yaşına kadar ömrüm var mıdır? Ömrüm var ise bile bu yaşta hacc faaliyetini yapabilecek bedeni gücüm olacak mı? Veya o gün bu para elimde olacak mı? Meçhuldur.

Zâtın dediği gibi "gelecek müphemdir biz an ile hatta Hakk ile olmaya bakalım."

Sözün kısası burada âyette İslâmın iki şartının gelmesi sûrenin iniş sırası ile başlarda olmasından diğer şartların henüz farz olmamasından veya yukarıda açıklanmaya çalışılan şartlardan olabilir.

İslâmın beş şartı 5 hazret mertebesini ve Allah (c.c.) beş harfini bildirir. Bir önceki âyette sevkin Alllah (c.c.)'a olduğunu görmüştük.

İslâm'ın beş direği vardır. Hazret-i Ebubekir (sıddıkıyet-tasdik), Hazret-i Ömer (Farukiyet-Hakkı batıldan ayırma) Hazreti Osman (Zinnureyn – İki nur sahibi) Hazreti Ali (Keremallahu veçhe, Allah'ın ikram yüzü-yönü), Hazret-i Muaviye (Siyaset – İnsânlara yumuşak davranma) direkleridir. Bu zâtlarda İslâmın bu şartları tam ma'nâsı ve kemâli ile görünsede temsil ettikleri bir direk vardır…

Efendimiz (s.av.)'in ashabı olan ve onun direği altında toplamış olan bu zât-ı muhteremler, Efendimizin direği bâtına alınınca müstakil birer direkmiş gibi göründü. İslâm'ın şartlarına bakıldığı zaman bu güzide efendilerimizin birer karşılık bulduğunu görürüz.

Hazreti Ebubekir ve Hazreti Aliyi sona bırakıp yine sondan başlayalım, Hazreti Muaviye bazı gruplar kendisini hoş görmese de Efendimizin (s.a.v.) yanında bulunmuş vahiy katipliği yapmış ve Efendimiz (s.a.v.) layık görmesi ile Şam valiliği yapmış ve Hazreti Ali'den sonra Hazreti Hüseyin'in İslâm hilafetini kendisine terketmesi ile halife olmuş bir kimseyi eleştirmek hem bizlere düşmez, hem de edep ve adab dışı bir hareket olduğu açıktır. Neyse işin valilik kısmına dönelim bu kişilerin görevi bulundukları bölgenin nizam ve intizamından başka zekât ve cizye toplamaktı. İş siyasi kanala dönünce tüm İslâm âleminden bu toplanmış. Emevi, Abbasi ve Osmanlı halifeleri ile 1925 yılında hilafet zâhiri olarak kaldırılmış ve T.B.M.M'nin uhdesine mündemiç olduğu beyan edilmiştir. Günümüzde bu uygulama vergi hükmüne döndürülmüştür. Tabii zekâtın hükmünü kaldırır mı? Kalldırmaz mı? Ayrı konudur.

Hazret-i Osman'dan günümüze ulaşamamış tarikat başlangıcı vardır. Okumuş olduğum kaynaklara göre Nûr bahşiye bu tür bir tarikattır. Hasan Hüsameddin Uşşaki hazretleri Halvetiye tarikatına dahil olmadan bu yolun büyüklerinden eğitim almış ve Uşşaki tarikatında mündemiç olmuştur.

Osman zinnureyn, Efendimiz (s.a.v.)'in iki kızı ile evlendiği için iki nur sahibi diye anlımıştır. "Nûr" Esmâ mertebesidir. Esmâ mertebesinin sayısal değeri "9" olduğuna göre Ârabi aylardan bu ay Ramazan ayına tekabül ettiğine göre Osman (r.a.) için Oruç direği ağırlıklı

olarak düşünülebilir. Yolumuz içinde yapılan 40 günlük riyazat çalışmalarıda bunu destekler mahiyettedir.[189]

Hazret-i Ömer "radıyallahü anh" îmâna gelince; "Yâ Resûlallah! Kardeşlerimiz kaç kişidir?" diye sordu. Efendimiz; "Seninle kırk olduk" buyurdular.

Memnun oldu.

Ve Efendimize;

"Yâ Resûlallah! Kâfirler, müşrikler Lât ve Uzzâ putlarına âşikâre ibâdet ederken, biz on sekiz bin âlemin Rabbine niçin gizli ibâdet ediyoruz?" dedi.

Bununla yetinmedi.

Ve şöyle arz etti: "Yâ Resûlallah! İzin ver bu evden çıkalım, kelime-i tevhîdi açıkça haykıralım. Rabbimize âşikâre ibâdet yapalım, kimden çekiniyoruz?"

Efendimiz;

"Olur" buyurdu.

Şimdi hep birlikte o evden çıkıp Kâ'be-i şerîfe gidilecek, orada müşriklerin gözü önünde saf tutup namâza durulacaktı.

Bu kırk kişi ile beraber Hazreti Ömer'i Efendimiz (s.a.v.) Kâ'be-i Şerifte aşikare namaza durdular.

Efendimiz aleyhisselâm hazret-i Ömer'i alıp Kâ'be-i şerîfe girdi.

---

[189] Şu satırları yazdığım sırada numune (nuru muhammedi, nûr) suyunu (hayatını) almaya Osman isimli kişinin gelmesi müşahadesi bu yazdıklarımın âlem kitabından bir tasdiği olduğunu düşünüyorum. Bu işi yapan tek kişi değildir. Başka bir kişide bu iş için gelebilirdi.

İçerisi put doluydu.

Onları gösterip;

"Hak gelince bâtıl gider" meâlindeki âyet-i kerîmeyi okudular. Evet, hakk gelmiş, bâtıl gitmişti.[190]

عمرة "Umre" عمر "Ömer" aynı kökten gelmektedir. Yukarıda verilen aktarımdan müslüman olarak aşikare bu hâl ile Efendimiz ile Kâ'be-i Şerife girme şerefine nail olmuş olan Hazreti Ömer Efendimizdir. "Umre" sünnet Hakîkat-i Muhammedi'de Cemâlullahı seyir bunun farz olan ibadeti "Hacc" Hakîkati İlâhi'de Cemâlullahı seyirdir. Bu bağlantılardan anlaşılacağı üzere Hacc direği Hazreti Ömer üzerinde ağırlıklı olarak düşünülebilir. Bâtini olarak "Ömeriyye" tarikatıdır.

Osman (r.a.) ve Ömer (r.a) ait olan tarikatlar günümüze kadar ulaşamamış ve kaynağı Hazreti Ebubekir "Bekriyye" ve Hazreti Ali "Aliyye" olan tarikatların içine dahil olmuşlardır. Fıtır sadakası, Ramazan ayı içinde olduğu için geriye Saddaka (sıddıklık-tasdik) ve Namaz-Mir'ac konusu kalmıştır.

Efendimiz'in Mir'ac dönüşünde müşrikler Hazreti Ebu Bekir'in yanına gitmiş ve bir gecede Mekke'den Kudüs'e ve oradan göklere çıkılır mı? Diye sormuşlar. O da böyle şey olamayacağını söyleyince senin arkadaşın ama böyle söyüyor deyince, O söylüyorsa doğru söylemiştir diye tasdik etmiştir.

Sevinç ile Efendimizin (s.a.v.)'in yanına gidince Allah senden razı'dır. Ya Sıddık denilerek "Sıddıkiyet"i tasdik olunmuştur. Tasdik etmesine rağmen hicrette "Lâ tahzen" üzülme hitabı ile ikinin ikincisi olarak mağarada

[190] İsra-81…

Efendimiz tarafından Kelime-i Tevhidin ilk bölümü olan "Allah" zikri, Efendimiz (s.a.v.) tarafından telkin edilmiştir. Ve Fenâfillah hükmü mevcuttur.

Yolumuz Aliyye tarike mensuptur ve iki re'kat zâhir ve bâtın Mir'ac namazını hergün kılmak yolumuzun şartlarından biridir.

Hazreti Ali Efendimize ise açık bir ortamda Kelime-i Tevhid'in tamamı "Lâ İlâhe İllâ Allah" olarak tefekküre açık bir şekilde tamamı telkin edilmiştir. "Şeriat, Tarikat, Hakikat, Marifet" mertebelerini bünyesinde bulundurur. Efendimiz (s.a.v.) "Ben ilmin şehriyim, Ali (k.v.c.) bu şehrin kapısıdır) diye Hazreti Âliyi tasdik etmiştir.

Nusret Babam (r.a.) Efendi Babama "bu dünyaya geliş sebebim senmişsin" diyerek onu tasdik etmiştir.

Nakşi yani kalbine, gönlüne nakş eden tarikatlarda bu yolda örnek aldığı kişiyi tasdik şeklindedir. Ama Aliyye mensup tarikatlarda önce yoldaki büyük tasdik edilir, daha sonra büyük yani Baba evlâdını tasdik eder. Bu da aynı zamanda iki re'kat ki zâhir bâtın namazdır.

Âyetin (31) harfsel değeri "Lâ" ve "El" dir. Bekriyye ve Aliyye mensup hakîkat üzere hareket eden tarikatlardır.

Öncelikle hitap zâhiridir. Ne tasdik etti, ne sadaka verdi, ne namaz kıldı. Şeklen dahi bu hareketler senden çıkmadıdır.

Bâtini olarakta, ne tasdik eden, ne tasdik edilen yani bekriyye tarikatına ne de Aliyye tarikâtına dahil olmadı ma'nâsı verilebilir.

وَلَكِن كَذَّبَ وَتَوَلَّى {القيامة/32}

(Ve lâkin kezzebe ve tevellâ.)

"Fakat yalanlamış ve yüz çevirmişti." (75/32)

تَوَلَّى "Tevella" Döndü, yüz çevirdi, iafdesinde "Te" "Ente-Sen ve "Te-Tevhid" dir. Kendi hakîkatinde bulunan "Ene" ye ulaşmak için "Risâlet" mertebesini tasdik etmedi veya tasdik edilen olamadı.

Kendi kendinin hakîkati olan "Vella" Velayetini yalanlamış oldu... V-ella, ella ella diye hakîkati ve özü olan "Hu" ya ulaşamadı… Alllah diyemedi, Eyvah dedi…

Efendi Babam'ın, Nusret Babam (r.a.) aktardığı bir hakîkatte, oğlum sen güneşe arkanı dönersen gölgen önünden gider. Ama sen güneşe önünü dönersen gölgen seni takib eder. Yani, Hakîkat-i İlâhi güneşine yönünü dönersen, kesif olan nefis ve beden yani vehim, hayali varlığın hakiki varlık yolunda seni takib eder demiştir.

كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِالدِّينِ {الإنفطار/9}

(Kellâ bel tukezzibûne bid dîn.)

"Hayır, hayır! Siz hesap ve cezayı yalanlıyorsunuz." (82/9)

Hayır hayır, seni bu dini yalanlamaya ne sevketti? Niye sen, Cenâb-ı Hakk bu kadar ikramda bulunmuşken, yuka-rıdaki hâdiselerde birgün başına geleceğinden, bunlardan, gaflette kalıp ta, niye dinden uzaklaşıyorsun?

Kişinin dinin den uzaklaşması demek, kendinden uzaklaşması demek-tir, özünden uzaklaşması Rabbından uzaklaşması demek-tir. Bu hakîkatten uzaklaşmaya, seni kim sevkediyor,? Hangi güç seni alabiliyor bu kadar ikramın dışına çıkarta-biliyor? Diye ihtarda bulunuyor. İşte herbirerlerimizde bunları düşünürsek, neyin bize mani olduğunu, hangi şeyin üzerimizde tesirli olduğunu kolayca anlayabiliriz.

Özeleştiri yaptığımız da. İkindiyi kılacağımız zaman, işyerinde olabiliriz. Mani olabilir, bu makul bir manidir. Ama akşam eve geldiğimiz zaman, yatsıda evde olduğumuz zaman, bizi yatsı namazını kılmaktan ne mani oluyorsa, işte bu âyet onun hükmü altına girmekte, yâni o bu âyetin hükmü kapsamı ikazı içerisine girmektedir. Sabah kalktığımız zaman işe gitmezden evvel, varsa beş dakika vaktimiz, bu dört rekat namazı kılmamıza ne mani oluyorsa, yemek içmek mi? Giyinmek mi? Onun muhab-betinin üstüne ne çıkıyorsa, ona mani oluyor demek ki. İşte onu biz tespit edebiliriz, ama açık yüreklilikle nefsimize kaydırmadan nefsimizi öne çıkartmadan. Gerçekçi olarak.[191]

ثُمَّ ذَهَبَ إِلَى أَهْلِهِ يَتَمَطَّى {القيامة/33}

(Summe zehebe ilâ ehlihî yetemettâ.)

"Sonra da çalım sata sata ailesine gitti." (75/33)

Sonra gitti, nereye gitti ehline-ailesine doğru gitti, nasıl gitti, çalım sata, sata gitti.

---

[191] Kûr'ân-ı Kerim'de Yolculuk-68-1-Namaz-Sûreleri-Sayfa 21…24…

Bizler aslında Hakk olan Allah (c.c.) ehli yani halkıyız. Nasıl ki efendimiz Hazreti Ali, Hazreti Fatıma, Hazreti Hasan ve Hasan Hüseyin abasının (pencü ali aba) altına alarak ehli-beytim diyerek taltif etmişlerdir. Bizlerde onun evlatları olduğumuzdan dolayı onun da ehli beyti olmaktayız…

Çalım satmak; gösteriş yapmak, büyüklük taslamak…

"Çalım satmayı bırak da işini düzgün yap."
"Evinde yiyecek ekmeği yok, çalım satmaya çalışıyor."
"Bilmediğimiz insan değilsin, bize çalım satmaya çalışma."[192]

Üstünde olmayan hâli kendinde varmış gibi büyüklük taslamak…

Mesnevî-i Şerifte anlatılan hikâyelerinden biri evinde yiyecek ekmeği dahi olmadığı halde elinde bir miktar kuyruk yağı ile bıyıklarını her gün yağlayarak yanına gittiği kişilere şöyle yağlı yedim, böyle yağlı yedim, diye anlatan bir adam ile alakalıdır.

Hazreti Mevlânâ bu kişinin midesini, karnını konuşturarak Allah seni bildiği gibi yapsın! Yalancının önde gideni bu böbürlenme, büyüklenme caka satma nedir? Diye konuşturmaktadır.

Bir gün eve giren kedinin biri bu kuyruk yağının kapıp kaçar ve yalancının yalanı ortaya çıkar… İşte bu kötü olan büyüklenme caka satmaktır.

---

[192] https://www.dersimiz.com/deyimler-sozlugu/calim-satmak-deyimi-1709

Nakşibendi hazretleri yolda geldiği durum ile yolunun halinden tefekküre kapalı tasdikçi olmasından dolayı, Abdülkadir Geylani hazretlerine bir şiir yazmış ve bu şiiri kabri başında okumuştur. Abdülkadir Geylani hazretleri ruhaniyyet kendisine temessül etmiş ve bunu gönlüne nakş et demiştir. İşte bundan sonra "Bekriyye" tarikati, "Nakşibendiye" diye anılmaya başlamıştır. Şahı Bahaeddin Nakşibend oluşan bu hâl ve heybet ile etrafında kimseye iltifat etmeden dolaşmaya başlayınca, ne kadar kibirli adam, büyüklenerek dolaşıyor diye hakkında konuşulmaya başlamıştır. O da bu kibir değil, Kibriyadır. Yani Allah (c.c) büyüklüğünün tezahürüdür, demiştir. Bu da Hakk'ın varlığının orada tezahür etmesi ile övülen bir caka satmadır…

İşte övülmeyen cakayı satan büyüklenen, ehli olduğu Esmâ-i İlahiyye "Mütekebbir" esmâsının yanına gider. Aziz, Cabbar, mütekebbir şeytânın esmâlarındandır. Yani rabbi olan İblisin yanına caka sata sata, büyüklenerek, böbürlenerek gider.

أَوْلَى لَكَ فَأَوْلَى {القيامة/34}

(Evlâ leke fe evlâ.)

"Sana yazıklar olsun, yazıklar!" (75/34)

ثُمَّ أَوْلَى لَكَ فَأَوْلَى {القيامة/35}

(Summe evlâ leke fe evlâ.)

"Daha ne olsun, sana yazıklar olsun, yazıklar!" (75/35)

أَوْلَى **Evlâ**: Uygun, münasip, müstahak, haketme mânalarına gelmektedir.

Müfessiler âyetlerin siyakından[193] dolayı "bela sana gerek" "yazıklar olsun" gibi ma'nâlar vermiş olmalıdırlar.

Bu başına gelenler hakk'etin, buna mütahaksın uygun yeri hakk ettin, layığını buldun gibisinden…

Evla, kelimesinin devamında gelen لَكَ "leke" senin için evlâ (hakk etme)…

"Leke" "Lâm-Kef" "Ulûhiyyet ve Kün" ifadeleridir, İmi ilâhi programı ifade eder.

"Levlake levlake **lema halaktü**'l-**eflak**". Cenâb-ı Hakk, sen olmasaydın bu âlemleri halk etmezdim, derken ilk ifade sen yoktun henüz programın yoktu, ne zaman programın yapıldı senin için âlemleri halk ettim. İfadesidir.

Bu program dahilinde, Cenâb-ı Hakk kulunun ihtiyaçlarını Ulûhiyet-Allahlık gereği ifaza eder yani yerine getirir Hakk edişini verir. Bu hakk ediş mudill, hadi hangi esmâ üzerinden ağırlık ise o şekildedir. Yani bu iyi, bu kötü diye ayırım yapmaz. Ha! Razı mıdır? O ayrı meseledir. O işin "Evlâ" tarafındadır. Çünkü, Kur'ânı kerimimde kişinin akıbetinde neyi evlâ, neyin evlâ olmadığını mertebeler itibari ile bildirir. Buraya baktığımız zaman kul amir, Hakk memur hükmündedir. Yani Kul söyler, Hakk yerine getirir… Bundan mesül değildir. Enbiyâ sûresinde Cenâb-ı Hakk yine kendisi bildirmektedir.

---

[193] Sözün gelişinden…

لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ {الأنبياء/23}

(Lâ yus-elu ‘ammâ yef’alu vehum yus-elûn.)

“O, yaptığından dolayı sorgulanamaz fakat onlar sorgulanırlar.” (21/23)

Öncelikle, “Rabbin senin ileydi, sen kiminleydin.” Sorusuna muhatab kalınır. Bende onunlaydım diyince ha tamam o zaman denir. Bunu diyemiyorsa vay haline “evlâ” onun hâline…

Ticaret hayatında, iş yapan firmalarının bir Hakk edişleri vardır. İhaleye girerler işlerini yaptıkça ve bu işler belirli bir sahfaya geldikçe Hakk edişlerini alırlar… Ve iş tamamlanınca kendilerine münasip, evlâ görülen ücretlerini alırlar.

Bilindiği gibi İslâm hukuku içinde “Ceza” kavramı vardır. “Hel cezâu-l-ihsâni illâ-l-ihsân” (Rahman-60). “İhsan-ın cezası (karşılığı) ihsan’dır”. “Ceza” karşılık olarak kullanılmış, bu işin bedeli, ücreti nedir gibi menfi-müsbet yönü anlatılmak istenmiştir.

Bu anlatımlar ile “Evlâ” hak etmeninde bir karşılık olduğu anlaşılmaktadır. 34 ve 35. Âyetlerde 4 adet “Evlâ” kelimesi geçmektedir. Cenâb-ı Hakk niye acaba bunu bir niye acaba bir kere söylememişte, dört kere tekrar etmiştir. Sen yaptıkların ile bunu hakk ettin diyemez miydi? Dört kez yaptığının, davranışlarının, yaşantının karşılığında bu yaptığını Hakk ettin, layıksın, münasipsin, diyor… Hani bir insan bir düşmanını öldürürde, hıncını ve öfkesinin önünü alamaz bir kurşundan sonra zaten ölmüştür, al sana al sana diye peşi peşine kurşunları sıkar da hasmını öldürür…

4 sayısı İslâmın şifre sayısı olan (Şeriat, Tarikat, Hakikat, Marifet) mertebesini bildirmektedir.

" Hasenatul ebrar, seyyiâtul mukarrebin " " Ebrarların (iyi insanların) sevabları, mukarrebler (Allah'a en yakın insanlar) için günah gibidir." Diye tasavvuf içinde söylenen bir söz vardır… Ebrar (iyiler) taifesi tarikat mertebesini Mukarreb yakîn olanlar ise İlmi, Ayni, Hakkı yakinliği bildirmektedir. Hakikat ve Marifet mertebesinin gaflet haline düşmesidir.

Kişinin bu "evlâ" Hakk edişi mertebesine göre olacaktır. Şerat mertebesinin "evlâ" Hakk edişi, günahlar, iyilik kötülük ve farz ibadetler namaz, oruç, hacc, zekât gibi fiillleri yerine getirip getirilmediğine göre ödenecektir. Eğer kişi zaten Kelime-i Şahadet getirip, İslâm'ın zâhiri dairesi içine yani ümmeti icabet olmamışsa bu Hakk edişin âyetlerde belirtildiği gibi cehennem, ateş olacağı açıktır.

Kişi cennete girse bu hakk edişi nefsani olacağından ve nefis cennetinde kalıp daha yukarı mertebe anlayış ve idrakine çıkmamadığından senin için evlâ olan huri, gılman, meyveler ve bahçelerdir burada bu fikirinde kalman ebedi evlâdır, bunun hakk ettin denecektir…

Kişi eğer bu dünya hayatında "rabbimiz gerçekten biz, rabbinize imân edin diye imâna çağıran bir çağırıcıyı duyduk imân ettik"[194] diye rabbinden taleb etmiş ise ona evlâ olan şeriat mertebesinde bir evlâ, hakk ediş olacaktır. Ef'âl cennetleri içinde olacaktır.

---

[194] Kûr'ân-ı Keriym Âl-i İmrân sûresi 3/193 âyeti (Ef'al = Şeriat mertebesi imânı) Geniş açıklaması (11) Vahiy ve Cebrail, Sayfa 12,13,14…

Ama duymuş, iman etmiş ondan sonra inkar cihetine gitmiş o zaman evlâ, hakk edişi cehennem ve ateş olacaktır.

Kişiyi dünya hayatında rabbi tarafından "Onlar ki, gaybe (görünmeyene) inanırlar ve na-mazı kılarlar ve kendilerine rızık olarak verdiğimiz şey-lerden de infak ederler." "onlar sana indirilene de senden önceki indiril-mişlere de inanırlar ve onlar ahireti de yakıynen tanır-lar."[195] Diye nitelenen kullar arasına girerse âyette ahireti yakinen tanırlar dediği gibi Esmâ mertebesini tanırlar ve Esmâ cennetlerine dahil olurlar. Bu kişi için "evlâ kere evlâ" bir hakk ediş olacaktır.

Ama bu saha tehlikeli bir sahadır, hayal nefis ve üç harfliler kol gezer ve tuzak zuhuratlar ile bu kişi şeyh diye adlandırılsa bile sağlam bir silsileye tabi değilse ve etrafındakileri haraca bağlamış, geçimini de bu yoldan elde ediyorsa işte o zaman "evlâ kere evlâ" olacak olan, hakk ediş ateşin daha şiddetlisi olacağı açıktır… Etrafındakileride kendi arkasında sürükleyecektir. Kişi böyle bir yola ve kişiye bağlancağına kendi saf ve temiz duyguları ile bireysel olarak hareket etse en azından böyle bir duruma düşmekten korunmuş olur.

Kişi Hakk ve Hakîkat ile tanışmış ve bu sahada yol almaya başlamış ise, "Muhakkak ki imân edip salih amel işleyenleri rahmân sevgili kılar."[196] Salih âmel programı Hakk'tan tatbikatı kuldan olan ameldir. Kişi nefsinin programı ile değil, Hakk'ın programı ile amel ediyorsa, Maide sofrasının rızıklarından yemekte ve bu tatbikata

[195] Kûr'ân-ı Keriym Bakara sûresi 2/3 - 4 âyeti (Esma = Tarikat mertebesi imânı) Geniş açıklaması (11) Vahiy ve Cebrail, Sayfa 15,16,17,18…
[196] Kûr'ân-ı Keriym Meryem sûresi 19/96 âyeti (Sıfât = Hakikat mertebesi imânı) Geniş açıklaması (11) Vahiy ve Cebrail, Sayfa 18, 19…

çıkıyorsa Rahmân'ın sevgili kıldığı kişi olur. Ve ikinci âyet ki bu işin bâtınıdır, bâtın âleminin sevgilisi olmuş olur. "evlâ senin için O zaman evlâ, evlâ" ile "evlâ kere evlâ kere evlâ" ile hakk edişi katlanmış olur. Sıfât cennetlerine nail olanlardan olur.

Ama zâti olan maide sofrasından yemiş, ondan sonra nefsinin gafletine düşmüş ve bu sahadan uzaklaşıp bu gıdadan aldığı hakîkat bilgileri nefsinini kullanımına vermiş ise "evlâ kere evlâ kere evlâ" olan hakk ediş ateşin ve karşılığın daha kuvvetlisi olacağı muhakkaktır.

Bu işi daha ileriye götürüp, irsâliyet mertebesinin birimsel olarak kendi bünyesinde de olarak var olduğunu yani aktarma özelliğini açığa çıkarabilirse, "O elçi rabbinden kendisine indirilene inandı, mü'minler de hepsi Allah'a ve meleklerine ve kitaplarına ve elçilerine inandı."[197] Ve "onlar ki, inanmışlardır ve kalbleri Allahı anmakla huzura kavuşmuştur. İyi bilin ki, gerçekten kalbler ancak Allahı anmak-la huzura kavuşur."[198] İşte bu zikir-hatırlama ile Hakîkat-i İlâhiyye'yi Allah'ın hakîkatini gerçek ma'nâsı ile bulmaya başlar. İşte bu anlayış ve yaşantı ile "Evlâ senin için O zaman evlâ, evlâ senin için O zaman evlâ" yani "evlâ kere evlâ kere evlâ kere evlâ" olan Zât cennetine dahil olanlardan olur.

Kişi dünya hayatında bu seviye gelmiş ve hâlini bozup gaflete düşmüş ise kendine yazık edenler olmuş olur, başına gelecek olan ve müstahak olduğu "evlâ kere evlâ kere evlâ kere evlâ" olacaktır. Yani göreceği azap kat üstüne katlanarak devam edecektir… Allah muhafaza bizleri bu hallere düşmekten korusun…

---

197 Kûr'ân-ı Keriym Bakara sûresi 2/285 âyeti,

198 Kûr'ân-ı Keriyim Ra'd sûresi 13/28 âyeti (Zât = Marifet mertebesi imânı) Geniş Bilgi için (11) Vahiy ve Cebrail Sayfa, 19,…,25…

أَيَحْسَبُ الْإِنسَانُ أَن يُتْرَكَ سُدًى {القيامة/36}

(E yahsebul'insânu en yutreke sudâ.)

"İnsan başıboş bırakılacağını mı sanır?" (75/36)

5034 - Ebu Sa'id ve Ebu Hureyre radıyallahu anhüma anlatıyorlar:

"Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm buyurdular ki: "Kıyamet günü kul (hesap vermek üzere huzur-u ilahiye) getirilir. Allah Teâla Hazretleri:

"Ben sana kulak, göz, mal ve evlat vermedim mi? Sana hayvanları ve ekimi musahhar kılmadım mı? Seni bunlara baş olmak, onlardan istifade etmek üzere serbest bırakmadım mı? Acaba, benimle bugünkü şu karşılaşmanı hiç düşündün mü?" diye soracak. Kul da: "Hayır" diyecek. Allah Teâla Hazretleri: "Öyleyse bugün ben de seni unutacağım, tıpkı senin (dünyada) beni unuttuğun gibi!" buyuracak."[199]

5035 - Ebu Hureyre radıyallahu anh anlatıyor: "(Ashab, Resûlullah'a): "Ey Allah'ın Resûlü! Kıyâmet günü Rabbimizi görecek miyiz?" diye sordular. Aleyhissalatu vesselam: "Bulutsuz bir günde, öğle vaktinde güneşi görme hususunda bir itişip kakışmanız olur mu?" diye sordu. Ashab: "Hayır!" deyince:

---

[199] Kütüb-i Sitte - Kıyamet ve Kıyametle İlgili Meseleler- Tirmizi, Kıyamet 7, (2430).

"Bulutsuz (dolunaylı) gecede ayı görmekte itişip kakışmanız olur mu?" diye tekrar sordu. Ashab yine: "Hayır!" deyince:

"Nefsim yed-i kudretinde olan Zât-ı Zülcelal'e yemin olsun, Rabbinizi görme hususunda da hiçbir itişip kakışmanız olmayacak. Tıpkı güneş ve ayı görmede itişip kakışmanız olmadığı gibi. Böylece kul, Rabbiyle karşı karşıya gelecek. Rabb Teâla:

"Ey filân! ben sana ikram etmedim mi? Seni efendi yapmadım mı? Sana zevce vermedim mi? Atı, deveyi sana musahhar (hizmetçi) kılmadım mı? Reislik yapmana, ganimet malından dörtte bir almana müsaade etmedim mi?" diye soracak. Kul:

"Evet ey Rabbim!" diyecek. Rabb Teâla:

"Benimle karşılaşacağını hiç düşünmedin mi?" diyecek. Kul bu soruya: "Hayır!" karşılığını verecek. Rabb Teâlâ da:

"Öyleyse şimdi de ben seni unutuyorum. Tıpkı (dünyada) sen beni unuttuğun gibi!" diyecek. Sonra ikinci kul Allah'ın karşısına çıkar. Rab Teâla ona da aynı şeyleri söyler. Sonra üçüncüye de birinciye söylediklerinin aynısını söyler. Kul: "Evet! Ey Rabbim!" der. Rab Teâla da:

"Benimle karşılaşacağını hiç aklından geçirdin mi?" diye sorar. Kul:

"Ey Rabbim, sana, kitaplarına ve peygamberlerine inandım. Namaz kıldım, oruç tuttum, sadaka verdim!" der ve elinden geldiğince (Hak Teâla hakkında) hayır senâda bulunur. Rab Teâla:

"Bu hususta lehine şehâdet edecek biri var mı?" diye soracak. Kul:

"Hayır, yok!" diyecek. Rabb Teâla:

"Şimdi senin aleyhine bir şahit gönderilecek!" der. Kul kendi kendine: "Benim aleyhime şahidlik yapacak da kim?" diye içinden düşünür. Kulun ağzı mühürlenir. Uyluğuna: "Haydi konuş!" denir. Uyluğu, eti, kemiği konuşup, onun amelini haber verirler. Bu, onun kendisi için bir özür aramaması içindir. Bu kimse, Allah'ın gadabına uğrayan münâfıktır."[200]

----

786. İmtihân vaktinde bütün yerin ve göğün zerreleri Hakk'ın ordusudur.

Hakk Teâlâ hazretleri insan sûretinde yarattığı bir mahlûk-ı müdriki, hayvâniyet sâhasında serbest bir halde bırakmaz. Nitekim âyet-i kerîmede **(Kıyâmet, 75/36)** "İnsan başıboş bırakılmış hayvan gibi terk olunmuş olduğunu mu zanneder?" buyurulur. Binâenaleyh bu mahlûk dâimâ İlâhi imtihana ma'rûzdur. İmtihân vakti geldiği zaman bütün yerin ve göğün zerreleri Hakk'ın askeridir. Nitekim âyet-i kerîmede (Fetih, 48/4-7) ya'ni "Göklerin ve yeryüzünün orduları Allâh'ındır" buyurulur.[201]

Mesnevî-i şerif beyitlerinde bildirildiği gibi insan hayvanlar gibi başıboş bırakılmış bir varlık değildir.

---

[200] Kütüb-i Sitte - Kıyamet ve Kıyametle İlgili Meseleler- Müslim, Zühd 16, (2968).

[201] Mesnevi-i Şerif – Ahmed Avni Konuk Şerhi - Cilt 7 – Sayfa 236 sadeleştirilmiş olarak…

Sebebler dairesinde hareket etmektedir. Cenâb-ı Hakk bile ilmi ilâhi programını sebeplere dayandırmıştır.

Âyeti kerime'de, أَيَحْسَبُ "**E yahseb"** sanıyor ifadesi kullanılırken içinde "hesab" barındırdığı görülmektedir. Yani bu başıboş bırakılma ile hesab vermeyeceğini mi sanıyor?

Zâhir hayata baktığımız zaman çocuk olduğumuz zaman anne ve babamıza karşı bir sorumluğumuz vardır, bizi boş bırakmazlar menfi hareketimizde hesab sorarlar. Evlendiğimiz ve çocuklarımız olduğu zaman eğer eşimiz ve çocuklarımıza karşı sorumluluğumuzu yerine getirmezsek başımız boş değildir. Eğer bu sorumluluk yerine getirimezse başımız hoş olmaz, hesab vermek ve sonuçlarına katlanmak zorunda kalırız.

Verilen örnekler akraba, arkadaş, dost ve sosyal çevre ilişkileri iş, okul, askerlik, toplum vs. çeşitlendirileribilir.

Toplumda insan kanun ve kurallar manzumesine tabidir. Resmi daireye, bankaya, vergi dairesine gitse araçla trafiğe çıksa, hatta yaya olarak yürüse bile uyması gereken kurallar vardır.

Denebilir ki, dağa çıkarım, ormana veya çöle gidebilirim. Dağda dağ kanunu, ormanda orman kanunu, çölde çöl kanunu geçerlidir. Bana ne canım ben buna uymam diyebilir mi? Dağda gelir insanı ayı parçalar, ormanda ve çölde buna mukabil bir şey insanı bulur. İnsan kendini korumak zorundadır hata yaptığı zaman, hangi kanun tabii ise bu hukuk sistemi içinde hesap verir, malını, özgürlüğünü, hatta canını verir.

Kendisinin emaneti yüklendiği, Cenâb-ı Hakk'ın halifesi olarak yeryüzüne gelmiş olan İnsan-ın Rabbine

karşı hiç mi? Sorumluğu yoktur. Hesab vermiyeceğini mi sanır?

İlâhi hukuk sistemi olan Allah'ın sünnetullahına kişi tabi olmadı ve bu tabiiiyeti bıraktı hangi mertebede yaşıyorsa o hukuk sistemi içinde hesabı olur… Şeriat, tarikatın, hakikatın, marifetin kendine göre sorumlulukları vardır...

Nusret Babam (r.a.) şu dizelerde İnsan isen diyerek başıboş olmadığımızı ne güzel ifade etmiştir,

İnsân isen gel maşuku seyret.
Fâni vücûd'u bâki'ye devret.
Mahbûb'u Hakk'sın ilminde zevket.
Yorulma gitme celâl'e doğru.

N. T.

أَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّن مَّنِيٍّ يُمْنَى {القيامة/37}

(E lem yeku nutfeten min menî yin yumnâ.)

"O, dökülen erlik suyundan bir damla (sperm) değil miydi?" (75/37)

Âyette insanın toprak beden kaydına girdiği ilk andan bahsedilmektedir. Hz. Âdem, Hz. Havva ve Hz. İsâ istisna olarak insan formu olan bireylerin halkıyeti, zuhura çıkması bu işlem üzerine olmaktadır.

Meni; Erkek bireyin genetik bilgilerini içeren üreme hücresi.

İlk hal yani iki gibi görünen insanın erkek ve kadın görüntüsünün aslı ilk hali recüllük (Âdemiyyet) kodlarını üreme hücresinde taşımaktadır. Bu kodlar akıl (aklı küll) ü taşımaktadır.

ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوَّى {القيامة/38}

(Summme kâne alakaten fe halaka fe sevvâ.)

"Sonra bir aleka (embriyon) oldu da Rabbi onu biçime koydu, sonra şekil verdi." (75/38)

Bu konu hakkında Terzi Babamın (96) Alâk sûresi 2. Âyeti açıklamalarına bu âyette de Âlak ifadesi geçtiği için ve faydalı olur düşüncesi ile "İkra" edelim. (Okuyalım)

خَلَقَ الْإِنسَانَ مِنْ عَلَقٍ {العلق/2}

(Halekal insâne min alâk.)

"İnsanı bir alâktan yarattı." (96/2)

----

ve "*halekal insâne min alâk*" ve senin Rabbin öyle bir Rab ki, *"halekal insâne*" insânı halk etti.

Bütün varlıkların halkıyyet-i tamamlandıktan sonra, halkıyyetin kemâli olan insan, "sûreti ilâhiye üzere" halkolundu, ve yer yüzünde yaşamaya başladı bir çok aşamalar dan geçtikten sonra nihayet Muhammediyyet mertebesinde hakîkat-i İlâhiyyeye bir zuhur mahalli olacak hale

geldi, ve böyelece zât-i tecelliyi alacak kıvama ulaşmış oldu. İşte bu zuhurun ve diğer insanların da vücüd varlıklarının zuhuru bir kan pıhtısından oluşmaya başladı. Neden min alâk? Bir pıhtılaşmış kandan, diye insânın sûretinin halkıyyetini anlatmaya başlıyor. Daha evvelce bu hakîkatleri bilmeyen insânoğlu, artık yavaş, yavaş hem ilmi ma'nâ da, bir gelişme sağlamaya başlıyor, hem de bâtınî ma'nâ da bâtın ilmi düzeyinde gelişme sağlamaya başlıyor. İşte bakın burada Rabbının insânı halk ettiği ve insânın değersiz bir kan pıhtısından medyana getirdiğini, o halde sen kendini nefsi olarak o kadar yücelerde görme. Senin aslın budur, diye de evvelâ, ikaz etmesi vardır.[202]

فَسَوَّى **fe sevvâ;** sonra şekil verdi.

Âyeti kerimede halk ettikten sonra şekil verdiği ifade edilmektedir. İnsânı hakeden Rahmân-Rahmâniyet mertebesidir.

Bir bakıma şekil verilmesi dış görünümünün en güzel sûrette şekillenmesidir. Bâtini olarak ise nasıl cam ustaları sıcak cam ateşine üfleyerek, cama bir sûret bir şekil verirlerse bu madde beden nefesi rahmâni üflenerek "ve nefahtü min ruhi" ona ruhumdan üflendim denilmiştir.[203] İçi ve dışı yani zâhir ve bâtın zinetlenmiş insan dışından ef'âli İlâhiyyeyi içinden Esmâ-i İlâhiyyeyi giyinmiş olarak şekil verilmiştir. İster bunun gafletinde, ister idrakinde olsun "bilen aynı, bilmiyen gayri" demişlerdir. Zaten böyle olmasa Cenâb-ı Hakk, Hazreti Âdeme melekler esmâları haber ver demezdi. Bunun programı yapılıp, Hazreti Âdeme yüklenmişti…

[202] Kûr'ân-ı Kerim'de Yolculuk - 68-1-Namaz-Sûreleri, Sayfa 151

[203] Hicr sûresi (15/29)

الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ {الإنفطار/7}

(Ellezî halekake fesevvâke feadelek.)

"Ey insan! Seni yaratan, şekillendirip ölçülü. yapan, dilediği bir biçimde seni oluşturan cömert Rabbine karşı seni ne aldattı?" (82/7) - (6-8)

"Alimet nefsun mâ kaddemet ve ahharet." Neyi takdim etmişse, neyi idrâk edipte sahip olup takdim etmişse, onu da bilir, yapamadığı veya gafletinden dolayı geride bıraktığını da bilir ve onun içinde ah eder. Çok ah eder, vah eder. Keşke tüh daha çok çalışsaydım. Daha çok gayret etseydim diye. Ey insânoğlu seni ne meşgul etti? Böyle oyaladı? Bu kadar büyük ikram karşısında ne oldu sana da bunlardan istifâde etmedin? Gaflette kaldın? Yoksa sana bundan daha büyük bir ikram mı vardı? Bir başka Rab tarafından, yahut büyük biri tarafından haşa böyle birşey söz konusu değil ama. Netice buraya geliyor. O zaman Rabbı yoksa ne vardı insân için en önde gelen? Nefsi vardı.

Nefsinin küçücük oyunları Cenâb-ı Hakk'ın bu kadar büyük ikramlarına perde oldu ve bu ikramlardan istifâde edemedi. Nefsaniyeti öne geçirmek sûretiyle nefsinin peşinde koştuğundan, Hakk'ın ikramlarını arayıp ta tahsil etmeye çalışmadı. Allah cümlemizi muhafaza etsin. *"Ellezi."* O öyle bir rab ki sana bu kadar ikramlarda bulunan Rabbın, Rabbül Âlemîn öyle bir Rab ki *"Halâka ke."* *"Seni halk etti"* seni teshir etti, düzenledi. *"Feade leke*" seni "*dengeledi*."

Yâni öyle güzel bir sistem üzerinde seni halketti ki, “ahseni takvim” (93/4) üzere bundan daha güzeli zâten mümkün değildir, gerçekten de öyle, Cenâb-ı Hakk insân oğlunu son derece mükemmel, her yönüyle zâhir ve bâtın mükemmel olarak halketti, şükürler olsun. Bizler de “*ya eyyühennasü*” hükmü altında olduğumuzdan. Yâni ey insânlar zümresi altında olduğumuzdan, en büyük ikramı da bizlere yaptığından, şükründen aciziz. Ne kadar şükretsek, yine azdır, yine yetmez, yine yetmez. Ama hissemizi, nasibimizi almamız gerekmektedir, olabildiği kadar Cenâb'ı Hakk ne buyuruyor du hani?

Amener Rasûlu de “*Lâ nuferriku beyne ehadin min* rusulih” (2/285) daha ilerde “*Lâ yukellifullâhu nefsen illâ vus'ahâ”* (2/286) biz herhangi bir nefse gücünden fazla yüklemeyiz. İkramını verir verir de, alabildiğin kadar alırsın. Daha fazlasını almadın diye sorguya çekmeyiz deniyor âyette. İkramı namütenahi yaymışız ama her kez kabiliyetine göre alır. Ancak burada ince bir nokta vardır, alma inkânımız olduğu halde, gafletten ilgisiz kalıp alamazsak, oradan pişmanlık, sorumluluk duyacağız. İşte *“Halaka ke” “seni halk etti*.” *“Fesevvake” “tesfiye etti”* düzenledi. *“Feadelek”* dengeledi. Yâni her yönüyle ehli kemâl haline getirdi. Bakın iki ayak üzerinde durmamız bile çok büyük bir ölçü ve sistem neticesinde oluşan, bir hâdisedir. Ayağımızın altı ne diyelim? Şöyle kırk santim kadar bir yere basıyor.

Yirmi santimde yan tarafı. Küçücük bir sathın iki metrelik bir direği ayakta tutması çok zor bir hâdisedir. Çivilenmemiş olduğu halde, biryere yapıştırılmamış olduğu halde. Nasıl bir parça tansiyonumuz düşüyor, biraz dengemiz bozulunca, pat diye elimizde olmadan arkası üstü sırtüstü, yüzüstü, bilemediğimiz bir şekilde yere yuvarlanıyoruz. Bakın şu kadarcık bir şey bile ne kadar büyük ikram içinde olduğumuzu gösteriyor.

Eğer biz iki ayakla yürümeyiz de dengemizi tesfiyemizi Cenâb-ı Hakk öyle yapmasaydı, diğer mahlûkat gibi dört ayak üzerinde yürüdüğümüzü düşünelim. Aynı akla sahibiz, dört ayakla gidiyoruz. Yaşantımızdan hareketleri-mizden, yaptığımız işlerden Bu randımanı alabilir miyiz? mümkün değil. Değil mi? Azıcık düşünelim Cenâb-ı Hakk bizi dört ayak üstünde öyle tesfiye edemezmiydi? Kim ne diyebilirdi ki? Ama bu kaabiliyete bu dengeye sahip olamazdık. İşte bu bize Cenâb-ı Hakkın ikramları olan kullandığımız fakat hiç farkında olmadığımız ikramlarıdır.

Bir nefes. Sağlıkla alınan bir nefes insâna ne kadar büyük ikramdır. O nefesi alamayanlar, onun kıymetini biliyor. Bir göz görme hassası kendilerine az verilen kimseler onun kıymetini biliyor. Bir el bir parmak tutamıyorsa o biliyor, onun eksikliğinin ne olduğunu. Ama bizde bütün sistemlerimiz çalışır halde olduğu zaman, biz bunların hiç farkında olmadan, tabii olarak kullanıyoruz.

Değerini bilemiyoruz dolayısıyla. Ama ne zaman herhangi bir azamızda, bir sıkıntı bir inkıta oluyor, ay ayağım, ay başım o zaman ne olduğunu anlıyoruz.
İşte saymakla bitiremeyeceğimiz Cenâb-ı Hakkın ikramları karşısında acaba biz ne yapıyoruz? Bunun ücretini, ödemek mümkün değildir. En azından şükrünü yapabiliyor muyuz? Bu zamanlarımızı nerde geçiriyoruz. Zaman da ayrıca Cenâb-ı Hakk'ın bir ikramdır. Zamanımız olmazsa zâten yaşama imkânımız yoktur. Bu zamanımızı nerede harcıyoruz. Hani hadisi şerifte Efendimiz (s.a.v) buyuruyorlar ya:

"Beş şey gelmeden evvel beş şeyin kıymetini iyi bilin!

1- İhtiyarlık gelmeden, gençliğin,
2- Hastalık gelmeden, sıhhatin,
3- Fakirlik gelmeden, zenginliğin,

4- Ölüm gelmeden, hayatın,
5- Meşgûliyet gelmeden evvel boş zamanın kıymetini bilin.”

Diye bizi beş şeyden ikaz ediyorlar. İşte Kûr’ân-ı Kerîm'in muhtelif yerlerinde, muhtelif Hadisi şerif bablarında, hep bizleri ikaz, ikaz iyiye doğru yöneltmek için çalışan Hz. Rasûlüllah Aleyhisselâm Efendimiz (s.a.v) ve Ashâbı kiram ve Cenâb-ı Allah'ın bizâtihi kendisi, Cibril-i Emin vasıtasıyla ikaz ettiği, bizler acaba bunlara ne kadar kulak veriyoruz da ne kadar tatbikine çalışıyoruz? Allah hepimizi şuurlu, ikram edileni kabul eden, ve gereğini yapan varlıklardan eylesin.

Bu kadar ikram var iken, biz bunlarla ilgilenmeyip kıymetini bilmiyorsak, bu ikramları reddediyoruz demektir. Bu da açık ve aşikar bir şey. Baba oğluna oğlum şunu al, şunu al, şunu al, şunu al, ben sana bu kadar çok şeyler verdim derken, çocuk onları görmezden gelirde, ilgilenmez bakmaz geçer giderse, ne oluyor o zaman? Baba burada herhangi bir görevini yapmamaktan kurtuluyor ama evlât evlâtlığını yapmamış olduğundan, neticede kendi sıkıntıya giriyor.

Ellezî halakake fe sevvâke fe adelek. (7)

Bakın ne kadar açık bir hitap ki “*halâka ke*.” Seni halk etti. Yâni Cenâb-ı Hakk vacibul vucud hazretleri Ellezi o öyle bir Allah ki “*halâka ke*” bakın ne kadar yakın seni halk etti. Bire bir konuşması var, ötelerde değil. Cenâb-ı Hakk'ın hitabı uzaklardan değildir korkmayın. Gerçi mânâ âleminden geliyor ama. Mânâ âlemide zâten uzaklarda değildir. “*Fesevvake*” bakın hep muhâtab. Kim okuyorsa okuyanı muhatap alıyor. Dinleyeni de aynı zamanda muhatap alıyor. Seni halketti seni düzenledi. Seni

dengeledi. Hâliki muhtar olan Rabb-ımızın bizlerle olan yakınlığı ne kadar açık ifade edilmektedir.[204]

فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاء رَكَّبَكَ {الإنفطار/8}

(Fî eyyi sûratim mâ şâe rakkebek.)

"Ey insan! Seni yaratan, şekillendirip ölçülü yapan, dilediği bir biçimde seni oluşturan cömert Rabbine karşı seni ne aldattı?"(82/8)-(6-8)

"Dilediği her hangi bir surette terkîb etti." (82/8)

Seni hangi sûrette, bakın nasıl bir şekilde terkib etti? Tertip etti. Yâni senin terkibini meydana getirdi. İlaç terkipleri gibi… Meselâ bir asprin hangi kimyasal terkiplerden meydana geliyorsa, onun ismi asprin oldu ve yahut gripin oldu, veyahut baş ağrısı, ayak ağrısı, ismini aldı, veya soğuk algınlığı gibi, şeylere ne diyorlar? Antibiyotik. Şu veya bu şekilde antibiyotik ismini aldı. Neden? Bir karışım şeklinde neticesinde. İşte Cenâb-ı Hakk öyle bir terkip sûretinde meydana getirdi ki, *"mâ şâe"* dilediği şekilde bizleri tertip etti. Terkip etti. Hem tertip etti, hemde terkip etti. İşte demin bahsettiğimiz gibi vucudumuzu dört ana unsurdan terkip etti.

Toprak. Daha üstünde su… Daha üstünde ateş… Daha üstünde hava mertebe olarak… Bedenimizi bundan terkip etti. Ruhumuzu nerden terkip etti? Ruhumuz dediğimiz zaman ne bileceğiz, rûhumuz hakkında? Bakın bize bir hayat veriyor, bir can veriyor yaşıyoruz. Yere

---

[204] Kûr'ân-ı Kerim'de Yolculuk-68-1-Namaz-Sûreleri-Sayfa 17…21

yattığımız, ellerimizi yanımıza uzattığımız zaman. Bakın beden aynı beden, nerde hadi bakalım hani konuşuyordu ya? Hani tad alıyordu? Tuzlu tatlı diyordu. Aman acı diyordu, yemeyeyim ben bunu aman zehirli diyordu.

Nerede o? İşte bunun içerisinde, bunun varlığında, bize hayat veren, ayrıca bir varlığımız var ki; işte o bizim gerçek varlığımız. Bu beden çukura atılıyor gidiyor. Soran var mı? Ne oluyor bunun akıbeti diye. Sormaya gerek yok, çünkü anasına gidiyor. Özlediği yere gidiyor. Aslına gidiyor yâni. Toprak toprağa gidiyor. Su zâten suya karışıp gidiyor. Hava havaya karışıp gidiyor. Nefesimiz havaya karışıp gidiyor. Ateşimiz ateşe gidiyor.
Geriye ne kalıyor? Nerede hani o güzel güzel sûret? O güzel şekil gülen, oynayan yerine göre ağlayan hislenen duygulanan kişi nerede? Varlık nerede? Demek ki onun kişiliğini kişilik yapan, varlığını varlık yapan, onun içinde başka bir cümbüş varmış. İşte o cümbüşü yâni o hayatı. Hayy esmâsının zuhurunu meydana getirdiği hali "*ma şae*" bizi yâni o nasıl dilediyse öyle terkip etti. Bizim elimizde birşey yok. Dünyaya geldik annemiz babamız bize kulak mı taktı tornavidayla? Bunu duyuşu şu oranda olsun, çok hassas duysun diye. Hassas bir duyu organı mı taktı? Güzel koku alsın diye burun aleti mi taktı? Kol mu taktı anne baba bize tahtadan, ayak mı taktı? Hiç birşey yapmadı kimse, kimseya hiçbir şey yapmadı. İşte Cenâb-ı Hakk kendi dilemesiyle hangi kulunu ne şekilde zuhura getirtecekse o tertip üzere meydana getirdi.

Hani akşamda konuşuluyordu ya. Sistem aynı ama şekillerimiz hepimizde değişik. Hani bu günkü gibi... Parmağımızın çizgileri bile haritası bile değişik. Bakın şu kadarcık, küçücük bir alana yüz milyardan fazla şekil sığdırıyor, Cenâb-ı Hakk Âdem Aleyhisselâm'dan kıyamete kadar gelecek insânların sayısını, tahminen yüz milyar olarak hesap etmişler. Tabi allahû âlem. Ama en azından yüz milyar, bakın şu kadar yere veyahut şu kadar çehreye

yüz milyar, değişik sistem vermiş. Bakın kimse kimsenin aynı değil. Ama hepimiz birbirimizin aynı. Ama kimse birbirinin aynı değil. Hem iç bünye duygusal olarak hemde dış bünye fiziksel olarak.

İşte Cenâb-ı Hakkın tekliği burada da, kendini göstermekte. Kendi tek, var ettği herşey de tek. Dışarıya çıktığınız zaman, araziye çıktığınız zaman aynı iki tepe bulamazsınız. Aynı iki ova bulamazsınız. Aynı iki ağaç dahi bulmak mümkün değildir. İsterseniz bir ağaçtan aşı alın. Aynı ağaçtan iki ağacı aşılayın. İkisi birbirinin aynı olmaz. Neden? Çünkü hep yek hep tek… Nusret Babam bir şiirinde şöyle diyordu. Böyle zar atıyoruz, ne hikmetse bize *"hep yek,"* yek, tek, tek, geliyor, diyordu.

Tabi zar attığı falan yok tu, o sahadaki espriyi anlatıyordu. Hani bazısı altı gelsin, beş gelsin yâni büyük rakkamlar gelsin diye bakıyor, ben diyor bir atıyorum bir bir geliyor diyor. Hep tek, tek geliyor diyor. Bize hep tekler düşüyor diyordu. Böylece hayatın her türlüsünde tevhid hakikatlerini yaşıyor olduğunu anlamış oluyoruz.
Size birde küçük hikâye anlatayım bilenler vardır ama yeni arkadaşlarımızda var, onlarda öğrenmiş olurlar. Espri olsun diye. Tek, tekten olduğu için. Nusret babamın küçük iki tane kız torunu vardı, o zamanlar bizim torun kadar büyüklükte idiler. İşte ben onlara ziyarete giderdim. Otururuz sohbet vakti gelsin diye beklerken. Yahut bir ara olur, yemek arası olur gibilerde. O kızlar beni çok severler, kimisi boynuma çıkar kimisi kucağıma gelir. Necdet amca hadi bize masal anlat derlerdi. Bende onlara bir şeyler anlatırım çocuklar eğlenirler, onlara da bir değişiklik oluyor idi.

Bir gün onlar gene o çocuk safiyetiyle, Necdet amca ne olur bize bir masal anlat dediler, bende oturun bakayım, size şimdi bir masal anlatacağım, yalnız çok iyi, dikkatli dinleyin dedim. Onlar kulak kesildiler. Ben, *"bir varmış bir yokmuş"* dedim. Bu cümleyi değişik tonlarda

tekrar ettim. Nusret babamda karşıda oturuyor elinde gazete, gazete okuyor, yâni haberleri okuyor idi. Durdum tekrar, *"bir varmış bir yokmuş"* dedim. Şimdi çocuklar merakla arkadan ne gelecek diye bakıyor. Ben gene *"bir varmış bir yokmuş." "Bir varmış bir yokmuş,"* diye tekrar ediyorum. Şimdi çocuklar arkadan ne gelecek, bir varmış bir yokmuş diye merakla bekliyorlar. Bunu değişik tonlarda üç dört sefer tekrar ettikten sonra;

Nusret babam şöyle gazeteyi okurken, gazeteyi biraz aşağı indirip, üstünden baktı, *"kızım bir varmış iki yok-muş"* diyecek ama bir türlü diyemiyor dedi.
Bunlar işin espri tarafıdır ama, içinde gerçekler vardır. Bir varmış bir yokmuş. *"Bir varmış iki yokmuş"* demek lâzımdır. Bu âlamde zâten aslında birden başka birşey yoktur. Allah onlardan razı olsun, Allah yattıkları yeri cennet etsin. Onların hiçbirisinin Haklarını ödememiz mümkün değildir.

İşte böyle çok güzel bir sûret içerisinde de halk etti.[205]

فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى {القيامة/39}

(Fe ceale minhuz zevceyniz zekere vel unsâ.)

"Ondan da iki cinsi; erkek ve dişiyi var etti" (75/39)

جَعَلَ "Ceale" kelimesin kullanımı var etmek, yaratmak olarak kullanılmaktadır… Bunun hakiki ma'nâda kullanımı nasıl olmalıdır?

[205] Kûr'ân-ı Kerim'de Yolculuk-68-1-Namaz-Sûreleri-Sayfa 21…24…

Tefsirlerde genelde **"câ'ilün"** kelimesini yaratacağım şeklinde alırlar, bu çok yanlış bir ifadedir fakat şeriat ve tarikat mertebesinde kullanılır, hakikat ve marifet mertebesinde yaratma sözü olmaz, buradaki anlamı da zâten, kılma, dilemedir, yaratma bir şeyi yoktan var etmektir, Âdem (a.s.) yoktan var edilmedi, zâten varolan varlık zuhura çıktı. Yaratma dediğimizde ikilik ortaya getiriyoruz ve ikilik ortaya getirdiğimiz zamanda tevhid, vahdet hakikatini idrak etmemiz mümkün olmuyor, çünkü gözümüzdeki gözlük hep bize Bir'i iki gösteriyor oysa bunlar Bir'in zuhurları ayrı bir vahidten zuhura gelen şeyler değil ve bu âlemde ne varsa bunların en küçüğünden en büyüğüne kadar herşey Cenâb-ı Hakk'ın bâtınında gizli iken, yani **"Ben gizli bir hazineydim bilinmekliğimi istedim"** hakikatiyle bâtından zuhura çıkmasıdır bu âlemlerin. Yaratma demek değil yani kelimeyi yanlış kula-nıyoruz ve kolayımıza geliyor, **"ca'el" kılmak mânâsına dilemek mânâsına, namaz kılmak gibi yapmayı murat etmek**dir.[206]

مِنْهُ **"Minhu"** Ondan diyerek, Âdem-insan a atıf olduğu gibi Âdem zât-i zuhur mahalli olduğuna göre هُ "Hu" dan, "Hu" ya dönük yönü vardır.

Zâti yönden el-zevceyni yani iki cinsi kılması "Hüve ve Ene" dir. Hüviyyet (Âlemler ve Kabe) Eniyyet (İnsân ve Ku'rân) yönüdür.

[206] Kûr'an-ı Kerimde yolculuk-36-2-BAKARA.Sûresi

Sıfât yönünden Akl-ı Küll ve Esmâ yönünden Nefsi külldür. Her ikisini izdivacından Ef'âl âlemi olan çocuklar meydana gelmiştir.

El-zevceyni,

El; Ahadiyyet ve Ulûhiyet ile bu el zâtın kudret elidir.

Ze; Sahib olmadır.

Vav; Cezm işareti ile Vahidiyyet mertebesinde ilmi ilâhinin zuhurunun cezbesinin şiddetiyle Sükûn halinde olan bu âlemlerin programının açığa çıkmayı birin iki görüntüsü olarak çıkkmayı istemesidir.

Cim; Cemâl ve Celâl esmâları;

Ye: Yakîn mertebelerinin cezm ile okunuşu ile sükün halinde şiddetli bir şekilde cezb edilip zuhura çıkmayı istemesi,

Nun: Nur-u İlâhinin, Nuru Muhammedi ve Nûr esmâsı olarak bu âlemleri içten ve dıştan aydınlatarak zuhura getirmesidir.

Zâhiri nokta zuhur mahalli olan Âdem'in "dıylı eksel" eğri eğe kemiği denen bölümünden dişi unsur Havva "nefis" halkedilmiştir.

Bundan dolayı erkek ve kadın görüntüsünde olunsan diğer yön kişinin bâtında kalmaktadır. Erkekte kadınlık, kadında erkeklik olmasa, erkek ve kadın çocuklar meydana gelemez…

أَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَادِرٍ عَلَى أَن يُحْيِيَ الْمَوْتَى {القيامة/40}

(*E leyse zâlike bi kâdirin alâ en yuhyiyel mevtâ.*)

"Peki, bunu yapanın ölüleri diriltmeye gücü yetmez mi?" (75/40)

5018 - Ebu Rezin el-Ukayli radıyallahu anh anlatıyor: "Ey Allah'ın Resûlü dedim, Allah, mahlûkatı nasıl iade eder, (yeniden diriltir)? Bunun dünyadaki örneği nedir?"

"Sen dedi, hiç kavminin üzerinde yaşadığı vâdiden kurak mevsimde geçmedin mi? Sonra bir kere de her tarafın yemyeşil ğöründüğü münbit (verimli) mevsimde uğramadın mı?"

Ben "Elbette!" deyince:

"İşte bu, (yeniden) yaratmasına Allah'ın delilidir. Allah, ölüleri de böyle diriltecektir!" buyurdular."[207]

Âyetin bir yönü, "Hâyat", "İlim", "Kudret", "İrade" sıfâtları ile Cenâb-ı Hakkın ölüleri dirilmeye muktedir olduğunu anlatmaktadır. Bu sıfâtlar ortaya çıksaya duyma, görme konuşma sıfâtları olmasada "nakıs" bir

[207] Kütib-i Sitte-Kıyamet ve Kıyametle İlgili Meseleler - Rezin tahric etmiştir. Bu hadis Ahmed İbnu Hanbel'in Müsned'inde biraz farklı lafızlarla rivayet etilmiştir (4, 11).

varlık ortaya çıkar zâten ahiret ehlinin birçoğunun vasıfları bu şekilde olacaktır…

Âyetin diğer bir yönüne bakmaya çalışırsak **“Ölüden diriyi, diriden de ölüyü O çıkarıyor.”** (30/19) Âyetin ilk bölümünden geçen ilk ölüden diriyi çıkarır bölümüdür. Yukarıda bahsedilen zâhiri bir yönü olmakla beraber başka bir yönü daha vardır.

Kişinin zâhiri babası hakiki ma’nâda ölü olsa dahi böyle bir babadan irfan ehli diri bir evlâdın çıkabileceğidir. Peki, bu nasıl olmaktadır. Hadisi şerifte belirtilen “Kurak Mevsim” ölü olan zâhiri Baba ve Anne’dir. Ama bunun ikinci yönü olan kadınlığı ve erliği (ma’nevi üretkenliği) bâtınında mevcuttur. Aksi takdirde evlâdın hakîkatına ulaşması mümkün değildir. Erkek ise havvalık (nefsi küll) ve kadın ise âdemlik (recüllük-aklı küll) yönünü anlayamaz ve ulaşamaz…

Bu kurak tarla olan evlâdın verimli bir mevsime dönüşmesi ise irfan ehli bir mürşidin gönlüne “ve nefahtu min ruhi” hakîkatlerini üflemesi ve bu gönülde kuru olan tohumun yeşerip o gönlü verimli bir hâle getirmesi ile ölü olan kişi ilmi İlâhi hakîkatleri ile diriltilmiş olur.

Kıyâmet Sûresi kitabını okuyuculara faydalı olur düşüncesi ile Cennet’ül Bâki şiiriyle bitirelim. İnşeAllah…

Cennet'ul Bâki

İslâmiyetten şerefimi buldum,
Kurtuluşu istişareden sordum,
Ebediyetin kapısında durdum,
İrfan kapısıdır Cennet'ul Bâki.

Özümün huzurundan ayrılmadım,
Zuhuru aramakla bulamadım,
İsmimi Murat sanmakla olamadım,
Hakk'ın kapısıdır Cennet'ul Baki.

Rûyada uyurdum, nefes verdiler,
Müşahade eyle, seyret dediler,
Rû'yetin tabirini bildirdiler,
Rû'yet kapısıdır Cennet'ul Bâki.

Durmadan akan Kevser ırmağını
Gönlümden taşan rahmet deryasını,
Gördüm Ali(k.v.c.) ile âlem rûyasını,
Kevser kapısıdır Cennet'ul Bâki.

Yoldur varana Ravzandan girilir,
Rabbimim yolu nefsinden verilir,
Sırâtullah Resûlden bildirilir,
Rabbim kapısıdır Cennet'ul Bâki.

Bu âlemler oyun ve eğlencedir,
Hissedilen hayali düzmecedir,
Elbisesi çözülen bilmecedir,
Fenâ kapısıdır Cennet'ul Bâki.

Marifeti güzelce aktardılar,
Yiyenler Arafattan baktılar,
Parmağından ballar aktılar,
Bekâ kapısıdır Cennet'ul Bâki.

Aydınlatırsın cümle mekânları,
Şu an a'ma'iyettedir sehabları,
Latiften yoğunlaştırdı nûrları,
A'ma kapısıdır Cennet'ul Baki.

Kendinden desenli vahidiyeti,
Zemini örter onun hüviyeti,
Rahmâniyetin var kadiriyeti,
Vahdet kapısıdır Cennet'ul Bâki.

Altı günde halkettin âlemleri,
Yedinci günde olur kıyâmetleri,
An da İcad, Madum hayaletleri,
Hayat kapısıdır Cennet'ul Bâki.

Derûni dinledin Hakk'ın sözü,
Aslında okudun Necdet'in özü,
Gördüğüm İnsân-ı Kâmilin gözü,
Murad'ın Necat'ı Cennet'ul Bâki.[208]

Böylelikle üç ayların ma'nevi iklimi ve bereketi ile oluşan müşahade ile başlamış olduğumuz Kıyâmet sûresi çalışmamızı Ramazan ayında tamamlamış oluyoruz. Okuyabilenlerin idraklerinin açılmalarını niyaz ederim. Herkese başarılar diler, Rabbü-l erbabımın "Allah-Cami" Zât ismine sığınır, verdiği sağlıktan ve diğer bütün lütuflarından dolayı şükrederim.

T. O.M. D.

26-05-2019

21/Ramazan/1440

ÜSKÜDAR/İSTANBUL

[208] 17-12-2012 El-Fakir Terzi Oğlu Murat

Terzi Baba kitapları.

Terzi Baba Baskısı olan kitaplar.

1. Necdet Divanı:
2. Hacc Divanı:
3. İrfan Mektebi, Hakk Yolu'nun Seyr defteri:
4. Lübb'ül Lübb Özün Özü, (Osmanlıca'dan çeviri):
5. Salât- Namaz ve Ezan-ı muhammedi'de Bazı hakikatler: "İngilizce, İspanyolca"
6. İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve Hakikatleri: (Fransızca)
7. İslâm, İmân, İhsân, İkân, (Cibril Hadîs'i):
8. Tuhfetu'l Uşşâkiyye, (Osmanlıca'dan çeviri):
9. Sûre-i Rahmân ve Rahmâniyyet:
10. Kelime-i Tevhid, değişik yönleriyle:
11. Vâhy ve Cebrâil:
12. Terzi Baba (1) ve Necm Sûresi:
13. (13) On üç ve Hakikat-i İlâhiyye:
14. İrfan mektebi, "Hakk yolu"nun seyr defteri ve şerhi
15. 6 Pey- (1) Hz. Âdem Safiyyullah (a.s.)
16. Divân (3)
19. Sûre-i Feth ve fethin hakikat-i.
21. 6 Pey-(2) Hz. Nûh Neciyyullah: (a.s.)
22. Sûre-i Yûsuf ve dervişlik:
24. 6 Pey-(3) Hz. İbrâhîm Halîlûllah: (a.s.)
35. Fâtiha Sûresi:
39. Terzi Baba: (2)
41. İnci tezgâhı:
49. 36-Yâ'sîn, Sûresi:
59. 6 Pey-(4) Hz. Mûsâ Kelîlmullah: (a.s.)
60. 6 Pey-(5) Hz. Îsâ Rûhullah: (a.s.)
61. 6 Pey-(6) Hz. Muhammed: (s.a.v.)
67. 067-Mülk Sûresi:
68. 1-namaz sureleri

69. 2-namaz sureleri
88- Nusret Tura-Divanı. Erler demine.
91-Terzi Baba (7) Biismi has "Selâm" (13)
95- Terzi Baba-(8) (19/53)
96- 41-Fussilet Sûresi.
103-terzi Baba yüksek lisans tezi.
118- 52-Tûr suresi. Ve M. Nusret tura.
129-Terzi Baba divanı. "Tüm şiirlerim."

(H) Yayınları tarafından basılan kitaplarımız:
----
6. İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve hakikatleri:
14. İrfan mektebi, "Hakk yolu"nun seyr defteri.
15. 6 Pey- (1) Hz. Âdem-safiyeti. Safiyyullah. (a.s.)
88- Nusret Tura-Divanı. Erler demine.

Terzi Baba kitapları sıra listesi

KAYNAKÇA

1. KÛR'ÂN VE HADîS :
2. VEHB : Hakk'ın hibe yoluyla verdiği ilim.
3. KESB : Çalışılarak kazanılan ilim.
4. NAKİL : Muhtelif eserlerden, Mesnevi'i şerif, İnsân-ı Kâmil, Fusûsu'l Hikem ve sohbetlemizden müşahede ile toplanan ilim.

(Gönülden Esintiler)

1. Necdet Divanı:
2. Hacc Divanı:
3. İrfan Mektebi, Hakk Yolu'nun Seyr defteri:
4. Lübb'ül Lübb Özün Özü, (Osmanlıca'dan çeviri):

5. Salât- Namaz ve Ezan-ı muhammedi'de Bazı
   hakikatler: "İngilizce, İspanyolca"
6. İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve
   Hakikatleri: (Fransızca)
7. İslâm, İmân, İhsân, İkân, (Cibril Hadîs'i):
8. Tuhfetu'l Uşşâkiyye, (Osmanlıca'dan çeviri):
9. Sûre-i Rahmân ve Rahmâniyyet:
10. Kelime-i Tevhid, değişik yönleriyle:
11. Vâhy ve Cebrâil:
12. Terzi Baba (1) ve Necm Sûresi:
13. (13) On üç ve Hakikat-i İlâhiyye:
14. İrfan mektebi, "Hakk yolu"nun seyr defteri ve
    şerhi
15. 6 Pey- (1) Hz. Âdem Safiyyullah   (a.s.)
16. Divân (3)
17. Kevkeb. Kayan yıldızlar.
18. Peygamberimizi rû'ya-da görmek.
19. Sûre-i Feth ve fethin hakikat-i.
20. Terzi Baba Umre (2009)
21. 6 Pey-(2) Hz. Nûh Neciyyullah: (a.s.)
22. Sûre-i Yûsuf ve dervişlik:
23. Değmez dosyası:
24. 6 Pey-(3) Hz. İbrâhîm Halîlûllah: (a.s.)
25. -1-Köle ve incir dosyası:
26. Bir zuhûrât'ın düşündürdükleri:
27. -2-Genç ve elmas dosyası:
28. Kûr'ân'da Tesbîh ve Zikr:
29. Karınca, Neml Sûresi:
30. Meryem Sûresi:
31. Kehf Sûresi:
32. 3-Terzi Baba İstişare dosyası:
33. Terzi Baba Umre dosyası: (2010)
34. -3-Bakara dosyası:
35. Fâtiha Sûresi:
36. Bakara Sûresi:
37. Necm Sûresi:
38. İsrâ Sûresi:

76. -5-Doğdular, yaşadılar hikâyesi:
77. Aşk ve muhabbet yolu:
78. A'yân-ı sâbite. Kazâ ve kader:
79- Terzi Baba-(4) İstişare dosyası.
80- Terzi Baba-(5) İstişare dosyası.
81- Hayal vâdîsi'nin çıkmaz sokakları:
82- Mektuplarda yolculuk-M.Nusret-Tura.
83- 2013 Umre dosyası.
84- Nusret Tura-Vecizeler ve ata sözleri.
85- Nusret Tura-Tasavvufta aşk ve gönül.
86- Terzi Baba-(6) İstişare dosyası.
87- Terzi Baba-İlâhiler derleme.
88- Nusret Tura-Divanı. Erler demine.
89- 6-Her şey merkezinde hikâyesi.
90- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (1-kitap-1) şerhi.
91- Terzi Baba (7) Biismi has "Selâm" (13)
92- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (2) şerhi.
93- 7. İngilizce. İslâm, İmân, İhsân, İkân, (Cibril Hadîs'i):
94- Mescid-i Dırarr-Kubbet-ul Kara.
95- Terzi Baba-(8) (19/53)
96- 41-Fussilet Sûresi.
97- 2015 Umre dosyası.
98- Solan bahçenin kuruyan gülleri.
99- Terzi Baba-(9) İstişare dosyası.
100-14-İrfan mektebi ve şerhi-İspanyolca.
101- Bosna Hersek dosyası.
102-The SCHOOL OF WISDOM (irfan mektebi)
103-terzi Baba yüksek lisans tezi.
104-Hacc Umre ve hakikatleri.
105-Cemo ve Farko.
106-(2016) Umre dosyası.
107-Vahy ve Cebrâîl- (Fransızca)
108-Tezi Baba ile ilgili zuhuratlar.
109-terzi Baba tasavvufi izahlar.
110-19-53-Şeker risalesi.
111-Lübb-ül lübb-Özün özü ve şerhi.
112-Bir kardeşin soruları ve cevapları

113- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (1-kitap-2) şerhi.
114- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (1-kitap-3) şerhi.
115- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (1-kitap-4) şerhi.
116- 2017-Kudüs seyahati dosyası.
117- İnsân-ı Kâmil A.K.C. Cild (1-kitap-5) şerhi.
118- 52-Tûr suresi. Ve M. Nusret tura.
119-Fu-Hi-01-Adem Fassı.
120-Fu-Hi-02-Şit Fassı.
121-Fu-Hi-03-Nuh-fassı.
122-Fu-Hi-04-İdris-05-İbrahim-fassı
123-Gülşen-i Raz-2-Terzi Baba şerhinin tamamı.
124-İbretlik bir değmez dosyası daha Satih ince.
125-2018 Umre dosyası
126-14-1-Ben'deki Terzi Babam. Murat Cağaloğlu.
127-15-2-Ben'deki Terzi Babam. Murat Cağaloğlu.
128-İbretlik bir hikâye daha. Kaf dağı ve Zümrüd-ü Anka.
129-Terzi Baba divanı. "Tüm şiirlerim."
130-İbretlik bir hikâye daha. Kilise çanları.
131-Kur'ân-ı-Kerîmde yolculuk-53-Ayetleri ve Terzi Baba-
132-Kaner Yiğido-İbretlik bir hikâye daha-
133-1-İzmir İrfan sohbetleri.
134-2-Sohbet arası sohbetler.
135-3-Sohbet arası sohbetler.
136-4-Sohbet arası sohbetler.
137-5-Sohbet arası sohbetler.
138-6-Sohbet arası sohbetler.
139-7-Sohbet arası sohbetler.
140-8-Sohbet arası sohbetler.
141-9-Sohbet arası sohbetler.
142-10-Sohbet arası sohbetler.
143-11-Sohbet arası sohbetler.
144-12-Sohbet arası sohbetler.
145-13-Sohbet arası sohbetler.
146-14-Sohbet arası sohbetler.
147-15-Sohbet arası sohbetler.
148-16-Sohbet arası sohbetler.
149-17-Sohbet arası sohbetler.

150-18-Sohbet arası sohbetler.
151-19-Sohbet arası sohbetler.
152-20-Sohbet arası sohbetler.
153-21-Sohbet arası sohbetler.
154-22-Sohbet arası sohbetler.
155-23-Sohbet arası sohbetler.
156-24-Sohbet arası sohbetler.
157-25-Sohbet arası sohbetler.
158-26-Sohbet arası sohbetler.
159-27-Sohbet arası sohbetler.
160-28-Sohbet arası sohbetler.
161-29-Sohbet arası sohbetler.
162-30-Sohbet arası sohbetler.
163-1-7-Esmâ'ül Hüsnâ-M.Nusret Tura.
164-2-8-Esmâ'ül Hüsnâ-M.Nusret Tura.
165-9- Ku-Ker-Yol-Kıyamet Sûresi.

Altı peygamber serisi:

1-15. 6 Pey-(1) Hz. Âdem Safiyyullah (a.s.)
2-21. 6 Pey-(2) Hz. Nûh Neciyyullah: (a.s.)
3-24. 6 Pey-(3) Hz. İbrâhîm Halîlûllah: (a.s.)
4-59. 6 Pey-(4) Hz. Mûsâ Kelîlmullah: (a.s.)
5-60. 6 Pey-(5) Hz. Îsâ Rûhullah: (a.s.)
6-61. 6 Pey-(6) Hz. Muhammed: (s.a.v.)

Terzi Baba kitapları serisi:

1-12- Terzi Baba-(1)
2-39- Terzi Baba-(2)
3-32- Terzi Baba-(3) İstişare dosyası.
4-79- Terzi Baba-(4) İstişare dosyası.
5-80- Terzi Baba-(5) İstişare dosyası.
6-86- Terzi Baba-(6) İstişare dosyası.
7-91- Terzi Baba (7) Biismi has "Selâm" (13)
8-95-Terzi Baba-(8) (19/53)
9-99- Terzi Baba-(9) İstişare dosyası.
10-103-Terzi baba yüksek lisans tezi.

11-108-Tezi Baba ile ilgili zuhuratlar.
12-109-terzi Baba tasavvufi izahlar.
13-110-19-53-Şeker risalesi.
14-126-1-Ben'deki Terzi Babam. Murat Cağaloğlu.
15-127-2-Ben'deki Terzi Babam. Murat Cağaloğlu.
16-87- Terzi Baba-İlâhiler derleme.
17-126-14-1-Ben'deki Terzi Babam. Murat Cağaloğlu.
18-127-15-2-Ben'deki Terzi Babam. Murat Cağaloğlu.
19-129-Terzi Baba divanı. "Tüm şiirlerim."
20-131-Kur'ân-ı-Kerîmde yolculuk-53-Ayetleri ve Terzi Baba-
21-165-9- Ku-Ker-Yol-Kıyamet Sûresi.

Bir hikâye birçok yorum serisi.

1-25 -Köle ve incir dosyası:
2-27 -Genç ve elmas dosyası:
3-34 -Bakara dosyası:
4-61-Bir ressam hikâyesi:
5-76-Doğdular, yaşadılar hikâyesi:
6-89-Her şey merkezinde hikâyesi.

Dîvanlar serisi:

1-1-Necdet Divanı:
2-2-Hacc Divanı:
3-16-Divân (3)
4-87-Terzi Baba-İlâhiler derleme.
5-88-Nusret Tura-Divanı.
6-129-Terzi Baba divanı, tüm şiirlerim.

İbretlik dosyalar serisi.

1-17-kevkeb-kayan yıldızlar.
2-23-İbretlik değmez dosyası.
3-73-Celâl Cemâl Celâl "hayalî Kamer'in hayal vâdîsi"
4-81-Hayal vadisinin çıkmaz sokakları.

5-93-Mescid-i dırar/Kubbet-ul kara.
6-98-Solan bahçenin/kuruyan gülleri.
7-105-Cemo ve Farko.
8-112-Bir kardeşin soruları ve cevapları.
9-124-İbretlik bir değmez dosyası daha. Satih ince.
10-128- İbretlik bir hikâye daha. Kaf dağı ve Zümrüd-ü Anka.
11-130-İbretlik bir hikâye daha. Kilise çanları.
12-132-Kaner Yiğido-İbretlik bir hikâye daha-

Umre dosyaları serisi

1-2. Hacc Divanı:
2-20. Terzi Baba Umre (2009)
3-33. Terzi Baba Umre dosyası: (2010)
4-74. 2012 Umre dosyası:
5-83- 2013 Umre dosyası.
6-97- 2015 Umre dosyası.
7-106-(2016) Umre dosyası.
8-104-Hacc Umre ve hakikatleri.
9-125-2018 Umre dosyası

Diğer dillere çevrilen Terzi Baba kitapları serisi

1-5. Salât- Namaz ve Ezan-ı muhammedi'de Bazı hakikatler: "İngilizce, İspanyolca"
2- 6. İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve Hakikatleri: (Fransızca)
3-46. İngilizce, Salât-Namaz:
4-47. İspanyolca, Salât-Namaz:
5-48. Fransızca İrfan mektebi:
6-71. Mü-Geceler-Fran-les-nuits:
7-93- 7. İngilizce. İslâm, İmân, İhsân, İkân, (Cibril Hadîs'i):
8-100-14-İrfan mektebi ve şerhi-İspanyolca.
9-107-Vahy ve Cebrâîl- (Fransızca)

Mektuplar ve zuhuratlar serisi:

Terzi Baba İnternet dosyaları:

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
1-2- 3- 4- 5- 6- 7- 8- 9- 10-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar .
21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-

Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar.
91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-

Kitaplar devam ediyor şu an Yekün=
(165+100=265)

GÖNÜLDEN ESİNTİLER
KUR'AN-I KERİM'DE YOLCULUK
(75-40) KIYAMET SURESİ
"KIYAMET; ZATIN ZUHURU, SIFAT SALTANATININ SÖNÜŞÜ'DÜR.
Yazan ve Düzenleyen
TERZİ OĞLU MURAT DERÛNİ (9)
İRFAN SOFRASI
NECDET ARDIÇ
TASAVVUF SERİSİ (165-9)
KUR'AN-I KERİM'DE YOLCULUK - KIYAMET SÛRESİ (165-9)
Yazan ve Düzenleyen TERZİ OĞLU MURAT DERÛNİ (9)
Necdetten dinle bu sözü,
Hakk'tan ayırma hiç özü,
Bu dünyanın gerçek tadı,
Ölmeden, ölmekmiş meğer.